

Główny Urząd Statystyczny

WYZNANIA RELIGIJNE W POLSCE 2012–2014

Warszawa 2016

OPRACOWANIE PUBLIKACJI
Preparation of the publication

GUS, Departament Badań Społecznych
i Warunków Życia
*CSO, Social Surveys and Living Conditions
Department*

KIERUJĄCY
Supervisor

dr Piotr Łysoń
Dyrektor Departamentu Badań Społecznych
i Warunków Życia
*Director of Social Surveys and Living Conditions
Department*

Autor opracowania

Paweł Ciecieląg

Prace Edytorskie

Paweł Ciecieląg

Współpraca
Cooperation

Grzegorz Gudaszewski
dr Mikołaj Haponiuk
Ks. dr Wojciech Sadłoń
Karol Sobestiański
Wioletta Zwalińska

Przygotowanie map i schematów
*Preparation of the maps and the
diagrams*

Robert Chmielewski
Halina Sztrantowicz

Zdjęcia
Photos

Marek Bieńkuński
Paweł Kaczorowski
Halina Sztrantowicz

Projekt okładki
Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

Skład komputerowy
Typesetting

Paweł Ciecieląg
Andrzej Paluchowski

ISBN 978-83-7027-612-6

Druk: Zakład Wydawnictw Statystycznych
Statistical Publishing Establishment
Warszawa

Publikacja dostępna na CD oraz na <http://www.stat.gov.pl>
Publication available on CD and on <http://www.stat.gov.pl>

Przedmowa

Przekazujemy Państwu kolejne wydanie informatora o wyznaniach religijnych, sporządzonego na podstawie wyników badań Głównego Urzędu Statystycznego. Sfera wyznaniowa stanowi istotny składnik tożsamości w wymiarze zarówno indywidualnym, jak i zbiorowym. Jednym z przejawów wolności odzyskanej przez Polskę po 1989 roku stała się swoboda stowarzyszeń oraz poszanowanie tożsamości wyznaniowej i narodowościowej lub etnicznej. Polska jest krajem bardziej jednorodnym niż większość innych państw europejskich. Jest jednak wspólnym domem zarówno dla katolików stanowiących większość, jak i dla osób innego wyznania. Wiedza, którą dzielimy się z Państwem została pozyskana na podstawie ankiet statystycznych skierowanych do władz kościołów i związków wyznaniowych, aby możliwie wiernie przedstawić zróżnicowanie wyznaniowe współczesnej Polski.

Publikacja przedstawia kościoły i związki wyznaniowe działające w Polsce ujmując je w wyodrębnione grupy religii i wyznań. Stanowi ona źródło możliwie aktualnych informacji o poszczególnych wyznaniach, w tym o ich historii i zasięgu działania, o zachodzących zmianach w liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym. Składa się z tekstów, tablic, wykresów umieszczonych w indywidualnych kartach informacyjnych, jak i map, które znajdują się na końcu opracowania.

Mam nadzieję, że niniejsza publikacja okaże się cennym źródłem wiedzy o zróżnicowaniu wyznaniowym współczesnej Polski i aktywności poszczególnych wspólnot religijnych.

Dyrektor Departamentu Badań
Społecznych i Warunków Życia

Piotr Łysoń

Warszawa, lipiec 2016 r.

Spis treści

- 3   **Przedmowa**
- 7   **Problemy metodologiczne statystycznych badań nad wyznaniem religijnym w Polsce**
- 9   **Źródła danych i statystyka wyznań religijnych w Polsce**
- 17   **Indeksy wyznań**
- 29   **Chrześcijaństwo**
  - 30   **Wyznania katolickie**
    - 31   **Kościół katolicki**
    - 40   **Starokatolicyzm**
    - 49   **Chrześcijaństwo wschodnie (ortodoksyjne)**
    - 50   **Prawosławie**
    - 55   **Chrześcijańskie kościoły orientalne**
    - 56   **Kościoły protestanckie i tradycji protestanckiej**
  - 129   **Nurt badaczy Pisma Świętego**
    - 130   **Świadkowie Jehowy w Polsce**
    - 132   **Wyznania Badaczy Pisma Świętego**
  - 138   **Inne wyznania chrześcijańskie**
- 142   **Wyznania tradycji islamskiej**
- 149   **Wyznania tradycji judaistycznej**
- 153   **Buddyzm**
- 166   **Hinduizm**
- 174   **Pogaństwo (rodzimowierstwo) i neopogaństwo**
- 178   **Inne religie**
- 190   **Wyznania nowozarejestrowane oraz niesklasyfikowane**
- 193   **Wyznania, które zaprzestały działalności, uległy rozwiązaniu bądź przyłączyły się do innych wspólnot**

**„Problemy metodologiczne statystycznych badań nad wyznaniem religijnym
w Polsce”**

„Źródła danych i statystyka wyznań religijnych w Polsce”

opracował: Grzegorz Gudaszewski

Paweł Ciecieląg

* * *

„Indeksy wyznań”

„Karty informacyjne wyznań”

opracował: Paweł Ciecieląg

* * *

Charakterystykę grup wyznaniowych

napisał: Tadeusz Doktor

uzupełnił: Paweł Ciecieląg

Problemy metodologiczne statystycznych badań nad wyznaniem religijnym w Polsce

Wyznanie jest dla statystyki niezwykle trudnym przedmiotem badań, już choćby tylko z tego względu, że należy do bardzo wrażliwego i intymnego wymiaru życia jednostek i społeczeństw, jakim jest religia i religijność. Wiele aspektów religijności nie poddaje się badaniom statystycznym, a niektóre z nich – badaniom empirycznym w ogóle, dotyczy to np. zjawiska „religijności niezinstytucjonalizowanej”. Dużym wyzwaniem jest oszacowanie liczebności członków poszczególnych kościołów i związków wyznaniowych, charakteryzujących się dużą różnorodnością co do wielkości, stopnia rozproszenia i rozmieszczenia.

Statystyczne badania wyznaniowe mogą być prowadzone z wykorzystaniem przynajmniej trzech procedur: badań reprezentacyjnych, spisów powszechnych i sprawozdawczości statystycznej obejmującej instytucje wyznaniowe. Każda z tych procedur ma swoje zalety i ograniczenia wynikające z metodologii, możliwości organizacyjnych i finansowych, a czasami i względów politycznych.

W Polsce przeprowadza się stosunkowo dużo badań reprezentacyjnych, w których uwzględnia się pytanie o wyznanie, w tym wiele poświęconych specjalnie tematyce religijnej. Niestety tego typu badania nie dają wystarczającej wiedzy na temat liczby członków poszczególnych wyznań. Ze względu na specyfikę wyznaniową społeczeństwa polskiego badania sondażowe pozwalają w zasadzie oszacować sensownie tylko procentowy udział katolików; czasami ujawniają także ułamki procenta deklaracji prawosławnych, protestantów lub świadków Jehowy. Relatywnie niewielkie liczebności wyznań niekatolickich i ich nierównomierne rozmieszczenie sprawiają bowiem, że badania sondażowe nie są w stanie dostarczyć miarodajnych danych umożliwiających odtworzenie, czy choćby – przybliżenie pełnej struktury wyznaniowej ludności Polski. Większość spośród niewielkich ugrupowań religijnych w ogóle nie zostaje „wykryta” zarówno w badaniach przeprowadzonych na niewielkich, co najwyżej kilkutyśięcznych próbach losowych jak i na dużych kilkunastotyśięcznych.

Odpowiednim źródłem pozyskiwania danych dotyczących struktury wyznaniowej kraju może być spis powszechny. Pytanie o wyznanie uwzględniono w polskim spisie powszechnym w 1931 r. Mimo znacznych zmian, jakie zaszły w czasie II wojny światowej i w latach następnych w zakresie struktury wyznaniowej społeczeństwa polskiego w wyniku zmian granic państwowych, w okresie PRL-u temat wyznania był z powodów ideologicznych pomijany we wszystkich spisach ludności. Pytanie o wyznanie nie zostało uwzględnione także w pierwszym powszechnym spisie ludności, przeprowadzonym po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, który odbył się w 2002 r. Idea badania wyznania w spisie powszechnym nie uzyskała wówczas należytego wsparcia w obliczu sprzeciwu, sformułowanego głównie z pozycji ochrony wolności osobistych i dopatrywania się przeszkód formalno-prawnych.

Wszystkie te przeciwności zostały przewyżczone w trakcie dyskusji nad zakresem tematycznym ostatniego badania spisowego. W wyniku czego w spisie ludności i mieszkanki, który odbył się w 2011 r. pytanie o przynależność wyznaniową zostało zadane na zasadach dobrowolności.

Spis w 2011 r. był przeprowadzony przy użyciu nowych rozwiązań metodologicznych, wykorzystujących istniejące dane z rejestrów, spis internetowy oraz badanie reprezentacyjne. Pytanie o przynależność wyznaniową znalazło się w poszerzonym zakresie tematycznym, realizowanym w ramach spisowego badania reprezentacyjnego, którym objęto około 20% mieszkań w skali kraju.

Wyniki NSP 2011 w zakresie danych mówiących o strukturze wyznaniowej zostały przedstawione w niniejszej publikacji. Jednak jedynym ciągłym źródłem informacji o strukturze wyznaniowej ludności Polski jest badanie statystyczne, w ramach którego dane o stanie i działalności kościołów i związków wyznaniowych pozyskiwane są bezpośrednio od organizacji wyznaniowych. Badanie to prowadzone jest w GUS od 1990 r.

W toku wypracowywania w GUS metodologii badań nad wyznaniem przyjęto zasadę, że będzie pozyskiwany stosunkowo wąski, ale możliwie najbardziej wiarygodny zakres informacji. Zrezygnowano także z nakładania obowiązku sprawozdawczego na instytucje wyznaniowe. Zamiast obligatoryjnych sprawozdań statystycznych wprowadzono ankietę statystyczną wypełnianą przez poszczególne wyznania na zasadzie dobrowolności. Kwestionariusz ankiety wyznaniowej rozsyłany od 1990 r. do poszczególnych wyznań podporządkowany został ogólnym zasadom prostoty i niezmienności. Zawiera tylko kilka najważniejszych dla funkcjonowania wyznań pytań, sformułowanych w taki sposób, aby nie wymagały specjalnych objaśnień i instrukcji.

Należy jednakże podkreślić, że gromadzenie informacji dotyczących wszystkich zarejestrowanych w Polsce wyznań nie jest łatwe, ze względu na niejednorodność znaczenia nawet podstawowych pojęć opisujących wyznania. Np. pytanie o liczbę wyznawców lub wiernych nie zawsze jest tak samo zrozumiałe wśród stu kilkudziesięciu różnych wyznań. Nawet w Kościele katolickim pojęcie wiernego nie oddaje w pełni złożonego stosunku człowieka do wiary i obowiązków religijnych. Z tego też powodu w statystyce kościelnej, jak również często także w statystyce publicznej (GUS), nie podaje się liczby wiernych lecz liczbę ochrzczonych. Pojęcie duchownego, dość jednoznacznie rozumiane w kościołach chrześcijańskich, nie ma prostego odpowiednika wśród wyznań niechrześcijańskich. Pojęcie obiektu sakralnego jest również odmiennie rozumiane w różnych wyznaniach, podobnie jak pojęcie jednostki organizacyjnej, np.: parafii, wspólnoty, zboru czy gminy. Zatem zbudowanie jednego uniwersalnego narzędzia badawczego było zadaniem dość trudnym, wymagającym czasami indywidualnego podejścia do każdego wyznania.

Dodatkowo należy podkreślić, że przedstawione w publikacji informacje nt. zasad wiary i sakramentów uznawanych przez poszczególne wyznania zostały przygotowane wg opisów nadesłanych przez poszczególne kościoły i związki wyznaniowe bądź zaczerpnięte z ich oficjalnych materiałów lub stron internetowych.

Źródła danych i statystyka wyznań religijnych w Polsce

Źródła danych o wyznaniach

Przedstawione w niniejszym opracowaniu informacje pozyskano przy pomocy statystycznej ankiety wyznaniowej AW, którą GUS kieruje każdego roku do władz wyznań. Zakres danych pozyskiwanych przy pomocy tej ankiety obejmuje przede wszystkim podstawowe parametry statystyczne, takie jak: liczba członków, duchownych, jednostek organizacyjno-terytorialnych różnego poziomu (wspólnot podstawowych i wyższego szczebla), obiektów sprawowania kultu, udzielonych chrztów lub innych form inicjacji religijnej oraz ślubów. W zależności od stopnia zaawansowania wewnętrznej statystyki poszczególnych wyznań lub stopnia dopasowania ich struktur terytorialnych do podziału administracyjnego kraju, dane tego typu podawane są według województw lub struktury administracyjnej danego kościoła czy związku wyznaniowego. Ponadto w kwestionariuszu ankiety przewidziano miejsce na informacje o przejawach działalności statutowej, obejmujące takie kwestie, jak aktywność edukacyjna, pomoc społeczna i praca charytatywna, działalność wydawnicza i informacyjna – w miarę możliwości ujmowane ilościowo.

Temat badania oraz specyfika badanych podmiotów wymaga elastycznego podejścia, dlatego niezależnie od podstawowego i wystandaryzowanego modułu ankiety AW, stosownie do potrzeb informacyjnych, przedstawicielom kościołów i wyznań zadawane są pytania o różne informacje o charakterze opisowym. Na przykład do wyznań rozpoczynających działalność kierowane są dodatkowe pytania, pozwalające scharakteryzować je pod względem takich zagadnień, jak: doktryna wiary i jej źródła, przejawy kultu religijnego, sposoby realizowania zaleceń wiary w życiu codziennym, a także zasady przyjmowania nowych wyznawców.

Rozsyłając kwestionariusze ankiety do wszystkich tych podmiotów, GUS liczy na ich własne udokumentowane źródła ewidencyjne, przede wszystkim te dotyczące wyznawców. Jednakże nie wszystkie otrzymywane ankiety spełniają te oczekiwania. Zastosowanie prostych metod rachunkowych i porównawczych wskazuje, że niektóre wyznania nie prowadzą systematycznej aktualizacji stanu liczebnego swoich wyznawców. O pewnej słabości wewnętrznej statystyki wyznania może też świadczyć brak danych o rozmieszczeniu terytorialnym lub podawanie skokowo zmieniającej się liczby wiernych w diasporze. W takich sytuacjach starano się drogą telefoniczną lub korespondencyjnie o uaktualnienie lub korektę danych. W skrajnych przypadkach braku reakcji na prośby – danych takich nie włączamy do statystyk. Pewnym ułatwieniem dla podmiotów sprawozdawczych było wprowadzenie w ostatnich latach możliwości wypełniania ankiety w formie elektronicznej.

Z ogólnych badań statystyczną ankietą wyznaniową wyłączony został Kościół katolicki, ponieważ od wielu już lat tworzy on własną wewnętrzną statystykę. Prace statystyczne podjęto już pod koniec lat sześćdziesiątych, a w 1972 r. Stowarzyszenie Apostolstwa Katolickiego (SAC) powołało Zakład Socjologii Religii. Zakład ten przekształcony później w Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego (ISKK) przeprowadza szereg badań statystycznych obejmujących: pełne spisy duchowieństwa,

spisy parafii oraz powszechne liczenie wiernych uczestniczących w niedzielnej Mszy św., niezbędne do corocznego ustalania wskaźnika *dominantes i communicantes*.

Prowadzony od 1990 w GUS wykaz kościołów i wyznań, utworzony na podstawie danych dawnego Urzędu do Spraw Wyznań, jest corocznie aktualizowany na podstawie ewidencji kościołów i związków wyznaniowych, którą obecnie prowadzi Departament Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Na koniec 2015 r. baza danych GUS obejmowała dane dotyczące 197 kościołów i wyznań. W zestawieniu tym jest 18 takich, które rozwiązały się lub przyłączyły do innych wyznań, a które uwzględniamy w niniejszym opracowaniu w niektórych statystykach (np. obrazujących dynamikę powstawania) oraz opisujemy indywidualnie w formie krótkich notek informacyjnych.

Podstawowe dane podsumowujące o wyznaniach

Analizując daty rejestracji kościołów i wyznań łatwo można zauważyć, że prawdziwy rozkwit w dziedzinie organizowania się związków wyznaniowych przyniósł przełom lat 80. i 90., a zatem początek przemian ustrojowych w Polsce i związana z nim liberalizacja prawa wyznaniowego. W okresie tym zaczęły rejestrować się te grupy wyznaniowe, które funkcjonowały już od lat, nie mogąc uzyskać statusu związku wyznaniowego, jak np. stosunkowo liczebna, na tle niekatolickich wyznań w Polsce, organizacja świadków Jehowy. Z drugiej strony fala przemian i wynikające z niej otwarcie na swobodny napływ prądów religijno-filozoficznych ze świata zachodniego, a także dogodne przepisy – zwłaszcza na początku tego okresu – przełożyły się na znaczną intensyfikację w zakresie powstawania i organizowania się różnego typu nowych ruchów religijnych i kulturowych. W dużej mierze były to grupy istotnie odmienne od dominującej w Polsce tradycji chrześcijańskiej, nawiązujące do odległych kulturowo tradycji, np. hinduizmu lub buddyzmu.

Tabl. 1. Kościoły i związki wyznaniowe, których istnienie odnotowano w GUS według roku uznania.

Rok uznania	Liczba wyznań		
	wszystkich zarejestrowanych	istniejących w 2015 r.	rozwiązanych
Ogółem	196	178	18
do 1919	8	8	–
1920-1929	3	3	–
1930-1939	2	2	–
1940-1949	4	4	–
1950-1959	2	2	–
1960-1969	7	6	1
1970-1979	1	1	–
1980-1989	23	22	1
1990-1999	113	97	16
2000-2009	23	23	–
2010-2015	9	9	–
Bez rejestracji	1	1	–

Tabl. 2 Liczba zarejestrowanych wyznań do 2015 r.

Rok uznania	Liczba wszystkich zarejestrowanych wyznań	w tym istniejących w 2015r.
Ogółem	196	178
do 1984	33	32
1985-1989	17	16
1990	23	18
1991	7	5
1992	10	9
1993	8	6
1994	10	8
1995	11	11
1996	16	12
1997	19	19
1998	9	9
1999	–	–
2000	2	2
2001	2	2
2002	–	–
2003	4	4
2004	3	3
2005	–	–
2006	5	5
2007	1	1
2008	2	2
2009	4	4
2010	2	2
2011	1	1
2012	–	–
2013	2	2
2014	3	3
2015	1	1
Bez rejestracji	1	1

strowanych w latach poprzedzających ten okres, tzn. do roku 1984 (33). Fakt ten świadczy o pewnym wzroście pobłażliwości, jaką wykazywały w tej dziedzinie władze komunistyczne w ostatniej fazie epoki PRL.

Dość zauważyć, że począwszy od roku 1990 do 2015 status prawny uzyskało 145 wyznań, co stanowi 74% uwzględnionej w analizie i opisach zbiorowości 196 wyznań – tzn. wszystkich figurujących w wykazie i bazach danych GUS, niezależnie od tego, czy obecnie jeszcze funkcjonują, czy też uległy rozwiązaniu (względnie weszły w skład innych). Już sam rok 1990 odznaczył się uznaniem 23 związków wyznaniowych, tym samym największą jednoroczną liczbą rejestracji, a przez kolejnych osiem lat przybywało średnio po 10 nowych zarejestrowanych związków wyznaniowych. Tak było do roku 1999 – kiedy dały o sobie znać nowe przepisy, podnoszące nieco wymogi stawiane przy rejestracji wyznań – w którym nie odnotowujemy żadnego przypadku rejestracji. Ostatecznie zaś w latach 1990-1998 zarejestrowano ich 113, tj. 58% spośród całej omawianej zbiorowości kościołów i związków wyznaniowych. Od roku 2000 obserwujemy wyraźną stabilizację w tej dziedzinie, objawiającą się wyraźnie słabszym, ale sukcesywnym powiększaniem się stanu zarejestrowanych związków wyznaniowych – średnio po 2-3 wyznania na rok.

Prawie wszystkie wyznania, które uległy rozwiązaniu, zarejestrowane zostały w latach 1990-1999. Wprawdzie przypadki zaprzestania działalności – podobnie jak dane o rozwiązanych wyznaniach – są odnotowywane i przechowywane w GUS dopiero od roku 1990¹, to znamieny jest fakt, że wszystkie ugrupowania religijne, zaprzestające działalności miały dość krótki staż.

Na tle całego okresu PRL, wypada odnotować pewien wzrost liczby corocznie rejestrowanych związków wyznaniowych, jaki obserwujemy od drugiej połowy lat 80. W latach 1985-89 uznano w sumie 17 związków, a zatem połowę liczby zareje-

¹ GUS nie dysponuje danymi o związkach wyznaniowych rozwiązanych przed 1990 rokiem.

Wykaz obejmujący zarejestrowane kościoły i związki wyznaniowe w Polsce odzwierciedla dużą różnorodność tradycji religijnych, nawiązujących do bardzo odległych od siebie kultur i epok. Tworzenie klasyfikacji czy typologii w dziedzinie religii i wyznań jest przedsięwzięciem niezwykle trudnym i dość ryzykownym. Wymaga stosowania wielu różnorodnych kryteriów (doktrynalnych, historycznych, strukturalno-organizacyjnych, funkcjonalnych, itd.), prowadzących zazwyczaj do bardzo odległych rezultatów, które na ogół nie spotykają się z powszechną akceptacją zainteresowanego środowiska i rzadko zyskują szerokie uznanie.

Z prawnego punktu widzenia ogół kościołów, związków wyznaniowych i organizacji religijnych można by podzielić jedynie na te, które zostały zarejestrowane – a wśród nich rozróżnić takie, których status prawny opiera się na specjalnie dedykowanych im ustawach i konkordacie oraz rejestrowane na zasadach ogólnych obowiązującego prawa wyznaniowego – oraz organizacje czy ruchy religijne, które z różnych względów nie uzyskały statusu prawnego (GUS w zasadzie nie obejmuje ich swym badaniem).

Statystyka publiczna, przynajmniej na obecnym etapie, nie ma wystarczającej wiedzy, ale także nie widzi konieczności, aby tworzyć klasyfikacje lub typologie wyznań. Niemniej jednak od początku wprowadzonego badania statystycznego wyznań istniała potrzeba wprowadzenia w GUS pewnej systematyzacji ogółu zarejestrowanych kościołów i związków wyznaniowych, ułatwiającej prowadzenie prac statystycznych i prezentację wyników. Dlatego przed kilkunastu laty zaczęto stosować w statystyce wyznań uporządkowanie badanych podmiotów według kilku grup. Owo uporządkowanie nie ma znamion wyczerpującego i zhierarchizowanego systemu, nie pretenduje do miana klasyfikacji lub typologii wyznań, a służy jedynie lepszemu organizowaniu i zarządzaniu bazą danych oraz publikowaniu danych statystycznych o wyznaniach.

Tabl. 3. Liczba zarejestrowanych wyznań wg starej kategoryzacji wyznań (do 2016 r.).

Stary symbol identyfikacyjny	Grupy wyznań	Liczba	
		wszystkich zarejestrowanych wyznań	w tym istniejących w 2015 r.
1.	katolickie	10	10
2.	prawosławne	3	3
3.	protestanckie	80	66
4.	islamskie	5	5
5.	judaistyczne	6	5
6.	orientalne	18	17
7.	inne	22	20
9.	wyznania różne i niesklasyfikowane	52	52
razem		196	178
w tym rozwiązanych lub włączonych do innych		18	X

Przy wyodrębnieniu grup kierowano się przesłankami religioznawczymi, historycznymi, geograficznymi, statystycznymi, a także stanem wiedzy na temat wyznań. Wyodrębnionych zostało osiem grup, którym nadano stały kod cyfrowy, stanowiący zarazem część identyfikatora (pierwsza cyfra) poszczególnych wyznań. Sześć spośród nich to konkretne i określone grupy, nawiązujące historycznie, doktrynalnie lub

geograficznie do pewnych wspólnych tradycji, a zaliczane do każdej z nich wyznania – jak się zdawało – nie budziły większych kontrowersji pod względem wzajemnego podobieństwa. Uporządkowane w ramach nich wyznania to: 1 katolickie, 2 prawosławne, 3 protestanckie, 4 islamskie, 5 judaistyczne oraz 6 orientalne (przede wszystkim nawiązujące do dwóch tradycji religijnych buddyzmu i hinduizmu). Poza tym utworzono kategorię 7 – „inne wyznania” dla wyznań, które w swej doktrynie nawiązują do innych nurtów niż wymienione, a przy tym są reprezentowane tylko przez jeden-dwa zarejestrowane związki, a także takich, które odwołują się w swej nauce do wielu nurtów (synkretyczne). Wyznania, od których nie uzyskano jeszcze odpowiednich informacji, wystarczających do przyporządkowania do którejś z wcześniej omówionych grup tworzą kategorię 9 – „wyznania różne o niepełnych danych”. W miarę pozyskiwania danych i wzbogacania wiedzy na ich temat, związki te zostają przypisywane do konkretnych grup. Bywa tak również z wyznaniem należącymi już do którejś z grup, że w miarę pozyskiwania nowych bardziej wyczerpujących informacji (np. na uzasadnioną prośbę przedstawicieli wyznania), zostają przyporządkowane do innej grupy. Weryfikacji wyznań w ramach poszczególnych kategorii dokonuje się na bieżąco oraz okazjonalnie na potrzeby publikacyjne.

Tabl. 4. Liczba wszystkich zarejestrowanych wyznań wg rodzaju religii, nurtu religijnego i grupy wyznań (nowa kategoryzacja wyznań od 2016 r.).

Symbol identyfikacyjny	Rodzaje religii, nurty religijne, grupy wyznań	Liczba wszystkich zarejestrowanych wyznań	w tym istniejących w 2015 r.
1	chrześcijaństwo	121	108
1.1	katolicyzm	10	10
1.1.1	Kościół katolicki	4	4
1.1.2	starokatolicyzm	6	6
1.2	chrześcijaństwo wschodnie (ortodoksyjne)	5	5
1.2.1	prawosławie	3	3
1.2.2	chrześcijańskie kościoły orientalne	2	2
1.3	protestanckie i tradycji protestanckiej	96	82
1.4	nurt badaczy Pisma Świętego	4	4
1.5	inne chrześcijańskie	6	6
2	islam	5	5
3	judaizm	6	5
4	buddyzm	19	19
5	hinduizm	9	8
6	pogaństwo (rodzimowierstwo) i neopogaństwo	5	5
7	inne religie	21	21
9	nowozarejestrowane/niesklasyfikowane	10	8
	razem	196	178
	w tym rozwiązanych lub włączonych o innych	18	X

14 Wyznania religijne: Źródła danych i statystyka ...

Istotnej weryfikacji porządkowania wyznań dokonano w 2016 r. przy opracowywaniu obecnej edycji publikacji. Wykorzystano przy tym inną nową kilkupoziomową kategoryzację wyznań, która została opracowana na potrzeby usystematyzowania danych wyznaniowych pochodzących z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań w 2011 r.

Tabl. 5. Ludność Polski według kategorii wyznań – rodzajów i nurtów religii w 2011 r. NSP 2011.

Symbol identyfikacyjny	Rodzaje religii, nurty religijne, grupy wyznań	Ogółem w tys.	Odsetek ogółu ludności	Odsetek udzielających odpowiedzi na wyznanie
Ogółem		38.511,8	100,0	x
Udzielający odpowiedzi na pytanie o wyznanie		35.151,4	91,3	100,0
Należący do wyznania		34.222,0	88,9	97,4
1	chrześcijaństwo	34.202,7	88,8	97,3
1.1	katolicyzm	33.782,0	87,7	96,1
1.1.1	Kościół katolicki	33.762,3	87,7	96,0
1.1.2	starokatolicyzm	19,7	0,1	0,1
1.2	chrześcijaństwo wschodnie (ortodoksyjne)	157,0	0,4	0,4
1.2.1	prawosławie	156,6	0,4	0,4
1.2.2	chrześcijańskie kościoły orientalne	0,4	0,0	0,0
1.3	protestanckie i tradycji protestanckiej	122,6	0,3	0,3
1.4	nurt badaczy Pisma Świętego	140,0	0,4	0,4
1.4.1.1	Świadkowie Jehowy	137,3	0,4	0,4
1.4.1.2	Wyznania badaczy Pisma Świętego	2,7	0,0	0,0
1.5	inne chrześcijańskie	1,0	0,0	0,0
2	islam	5,1	0,0	0,0
3	judaizm	0,8	0,0	0,0
4	buddyzm	6,0	0,0	0,0
5	hinduizm	0,9	0,0	0,0
6	pogaństwo (rodzimowierstwo) i neopogaństwo	0,9	0,0	0,0
7	inne religie	3,9	0,0	0,0
Deklaracje wyrażające stosunek do wiary		1,8	0,0	0,0
Nienależący do żadnego wyznania		929,4	2,4	2,6
Odmawiający odpowiedzi na pytanie o wyznanie		2.733,8	7,1	X
Nie ustalono		626,6	1,6	X

Nowa kategoryzacja prezentująca strukturę wyznaniową obejmuje główne religie, nurty religijne oraz grupy wyznań działających w Polsce. Zastosowana kategoryzacja wyznań, obrządków i innych rodzajów samookreśleń religijno-wyznaniowych opiera się głównie na kryterium statystycznym oraz doktrynalno-historycznym.²

Sposób prezentacji danych

Dalszą część opracowania poświęconego wyznaniom stanowi indywidualna prezentacja poszczególnych kościołów i związków wyznaniowych, która obejmuje dwa zasadnicze elementy: indeksy oraz karty informacyjne.

1. Aby umożliwić czytelnikowi łatwe wyszukiwanie danych i opisów wyznań sporządzono dwa indeksy, zawierające pełen wykaz wszystkich uwzględnionych w opracowaniu kościołów i związków wyznaniowych, nowy i stary symbol wyznania, w następujących porządkach: alfabetycznym i demograficznym.

2. Zasadniczą częścią prezentacji poszczególnych wyznań są karty informacyjne wyznań, w których zamieszczono charakterystyki poszczególnych wyznań zawierające:

- 1) podstawowe informacje, takie jak: nazwę wyznania (także oficjalną nazwę w języku angielskim – jeśli taka funkcjonuje, dotyczy to szczególnie kościołów istniejących także w innych rejonach świata), dane adresowe (w tym adres e-mail oraz oficjalna strona internetowa), datę powstania na terenie Polski i datę rejestracji;
- 2) charakterystykę opisową wyznania (źródłem danych jest zazwyczaj ankieta AW-01 lub oficjalne materiały czy źródła danego wyznania), która – w zależności od posiadanych danych – uwzględnia syntetycznie m.in.: historię (genezę), doktrynę, zasady życia religijnego wyznawców, zasady przyjmowania członków, strukturę i działalność związku wyznaniowego.
- 3) dane statystyczne, tj. liczby: wyznawców, duchownych, jednostek kościelnych, obiektów sprawowania kultu, udzielonych chrztów lub innych form inicjacji religijnej, udzielonych ślubów.

Dane statystyczne – o ile stan posiadanych informacji na to pozwala – dotyczą opisywanego okresu 2012-2014 (za ostatni rok według rozmieszczenia terytorialnego, tzn. wg województw lub struktur administracyjnych danego wyznania) oraz w retrospekcji roku 2000, 2005 i 2010; w sytuacji braku danych z tych lat podawane są starsze lub z innych lat. Wszędzie, gdzie było to możliwe dołączono do karty wykres, ukazujący dynamikę rozwoju wyznania. Do ich opracowania wykorzystano wszystkie zasoby statystyczne GUS, zarówno uzyskane w drodze prowadzonych od 25 lat badań, jak i pochodzące z archiwów dawnego Urzędu ds. Wyznań z okresu PRL. Dane statystyczne dotyczące liczby wiernych, wyznawców, członków danego kościoła lub związku wyznaniowego zostały uzupełnione o informacje pochodzące ze Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (NSP 2011). Niektóre dane ze względu na małą precyzję oszacowania dla liczebności mniejszych niż 200 podano w postaci przedziałowej od 100 do 199 lub od 1 do 99.

² Więcej na ten temat w: G.Gudaszewski *Struktura narodowo-etniczna językowa i wyznaniowa ludności Polski. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011*, GUS Warszawa 2015, s.92-103.

Karty informacyjne zamieszczone są w kolejności według przydzielonego – w ramach nowego (opracowanego po NSP 2011) wewnętrznego rejestru GUS – każdemu wyznaniu identyfikatora, oddającego przynależność wyznania do którejś z grup wyznaniowych i numer porządkowy wyznania. Na końcu opracowania zawarto mapy administracyjne niektórych Kościołów i związków wyznaniowych wraz i danymi statystycznymi, a także dwie powiatowe mapy Polski przedstawiające dane o przynależności do wyznania opracowane na podstawie danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Objaśnienia redakcyjne

W kartach informacyjnych, a także w indeksach zastosowano specjalne oznaczenia statystyczne, które wymagają krótkiego objaśnienia co do sposobu ich interpretowania:

- znak „.” należy rozumieć jak „brak danych”;
- znak „-” jak „brak zjawiska”;
- znak „x” jak „nie dotyczy”.

INDEKSY WYZNAŃ RELIGIJNYCH W POLSCE

A – porządek alfabetyczny

Lp.	Nazwa	Identyfikator stary	Identyfikator nowy	Strona
1	Adwentyści Dnia Siódmego – Ruch Reformacyjny	3.06	1.3.1.012	75
2	Beit Polska – Związek Postępowych Gmin Żydowskich	5.07	3.1.05	152
3	Biblijny Kościół Baptystyczny	3.68	1.3.1.058	114
4	Buddyjska Wspólnota Zen Kannon	6.02	4.1.05	158
5	Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu	6.03	4.1.01	154
6	Centrum Biblijne "Jezus Jest Panem"	3.46	1.3.1.041	103
7	Centrum Chrześcijańskie "Kanaan"	3.70	1.3.1.019	82
8	Centrum Chrześcijańskie "Miecz Ducha"	9.23	1.3.1.024	88
9	Centrum Chrześcijańskie "Nowa Fala"	3.72	1.3.1.060	116
10	Chrześcijańska Wspólnota "Jezus Panem"	3.47	1.3.1.042	104
11	Chrześcijańska Wspólnota Ewangeliczna	3.43	1.3.1.013	76
12	Chrześcijańska Wspólnota Mennonitów	3.64	1.3.1.054	113
13	Chrześcijańska Wspólnota Zielonościwkowa	3.08	1.3.1.017	81
14	Chrześcijański Kościół "Dobra Nowina"	9.07	1.3.1.074	124
15	Chrześcijański Kościół "Maranatha" w Wiśle	9.03	1.3.1.071	122
16	Chrześcijański Kościół Dobra	3.78	1.3.1.065	119
17	Chrześcijański Kościół Głosicielei Dobrej Nowiny	3.81	9.1.08	192
18	Chrześcijański Kościół Pełnej Ewangelii "Duch i Moc"	7.19	1.5.1.04	140
19	Chrześcijański Związek Wyznaniowy "Źródło"	9.20	1.3.1.080	127
20	Chrześcijańskie Centrum "Pan jest Sztandarem" - Kościół w Tarnowie	3.83	1.3.1.069	121
21	Ewangeliczna Wspólnota Zielonościwkowa	3.12	1.3.1.021	84
22	Ewangeliczny Kościół Chrześcijański	9.41	1.3.1.009	72
23	Ewangeliczny Związek Braterski	3.24	1.3.1.026	90
24	Gmina Wyznaniowa Starozakonných w RP	5.06	3.1.04	151
25	Grupa Wyznaniowa "Śhri Vidya"	6.11	brak	194
26	Havurah Lelimud Jahadut - Bractwo dla Poznawania Judaizmu	5.03	brak	194
27	Instytut Śardza Ling	9.47	4.1.14	164
28	Instytut Wiedzy o Tożsamości "Misja Czaitanii"	6.18	5.1.05	171
29	Islamskie Zgromadzenie Ahl-ul-Bayt	4.03	2.1.02	144
30	Izraelicka Niezależna Gmina Wyznaniowa w Poznaniu	5.05	3.1.03	151
31	Jednota Braci Polskich	3.27	1.3.1.029	94
32	Kanzeon Związek Buddyjski	6.04	4.1.06	159
33	Karaimski Związek Religijny w RP	7.26	7.1.01	179
34	Kościół "Chrystus dla Wszystkich"	3.54	1.3.1.048	109
35	Kościół "Ekklesia" w Warszawie	9.14	1.3.1.076	124

18 Wyznania religijne: INDEKSY WYZNAŃ

Lp.	Nazwa	Identyfikator stary	Identyfikator nowy	Strona
36	Kościół "Maranatha"	3.58	brak	193
37	Kościół "Misja dla Polski"	9.08	9.1.02	191
38	Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP	3.05	1.3.1.005	66
39	Kościół Anglikański w Polsce	3.79	1.3.1.066	119
40	Kościół Armia Zbawienia w RP	9.43	1.3.1.027	91
41	Kościół Boży	3.80	brak	194
42	Kościół Boży w Chrystusie	3.09	1.3.1.008	71
43	Kościół Boży w Polsce	3.73	1.3.1.061	116
44	Kościół Chrystusowy	3.23	1.3.1.015	79
45	Kościół Chrystusowy w RP	3.22	1.3.1.014	77
46	Kościół Chrześcijan Baptystów w RP	3.04	1.3.1.004	64
47	Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	3.07	1.3.1.023	87
48	Kościół Chrześcijan Pełnej Ewangelii Jezusa Chrystusa	3.45	brak	193
49	Kościół Chrześcijan w RP	3.39	brak	193
50	Kościół Chrześcijan w Rybniku	9.25	1.3.1.067	120
51	Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	3.10	1.3.1.016	80
52	Kościół Chrześcijański "Arka" w Poznaniu	3.49	1.3.1.044	106
53	Kościół Chrześcijański "Jezus Żyje"	9.17	1.3.1.078	126
54	Kościół Chrześcijański "Otwarte Drzwi"	9.28	9.1.04	191
55	Kościół Chrześcijański "Słowo Wiary"	9.36	1.3.1.025	89
56	Kościół Chrześcijański "Wieczernik"	3.75	1.3.1.063	118
57	Kościół Chrześcijański Nowe Życie	9.18	1.3.1.079	126
58	Kościół Chrześcijański w Duchu Prawdy i Pokoju	3.31	1.3.1.032	96
59	Kościół Chrześcijański w Rypinie	3.77	brak	194
60	Kościół Chrześcijański w Warszawie	9.01	1.3.1.070	122
61	Kościół Chwały	9.37	7.1.19	188
62	Kościół Dobrego Pasterza	3.55	1.3.1.049	109
63	Kościół Dobrej Nadziei	9.56	9.1.06	192
64	Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP	3.01	1.3.1.001	58
65	Kościół Ewangelicko-Methodystyczny w RP	3.03	1.3.1.003	62
66	Kościół Ewangelicko-Reformowany w RP	3.02	1.3.1.002	60
67	Kościół Ewangeliczny "Misja Łaski"	3.35	brak	193
68	Kościół Ewangeliczny w RP	9.34	1.3.1.018	81
69	Kościół Ewangelicznych Chrześcijan w RP	3.33	1.3.1.011	73
70	Kościół Greckokatolicki	1.02	1.1.1.02	35
71	Kościół Jezusa Chrystusa "Syjon" w Rzeszowie	9.15	1.3.1.077	125
72	Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Polsce (Mormoni)	7.25	1.5.1.01	138
73	Kościół Jezusa Chrystusa w Kamiennej Górze	3.51	1.3.1.046	108
74	Kościół Jezusa Chrystusa w Werbkowicach	3.52	1.3.1.047	108

Lp.	Nazwa	Identyfikator stary	Identyfikator nowy	Strona
75	Kościół Jezusa Chrystusa Wiary Chrześcijańskiej	9.11	1.3.1.075	124
76	Kościół Katolicki Mariawitów w RP	1.07	1.1.2.03	45
77	Kościół Miłosierdzia Jezusowego	9.33	9.1.05	192
78	Kościół Miłosiernego Boga	7.16	7.1.11	185
79	Kościół Neounicki	1.03	1.1.1.03	37
80	Kościół Nowego Przymierza w Lublinie	9.13	1.5.1.05	141
81	Kościół Ormiański	1.04	1.1.1.04	38
82	Kościół Panteistyczny "Pneuma"	7.24	7.1.13	186
83	Kościół Pentakostalny w RP	3.74	1.3.1.062	117
84	Kościół Polskokatolicki w RP	1.05	1.1.2.02	43
85	Kościół Prezbiteriański	9.42	1.3.1.033	97
86	Kościół Reformowany Adwentystów Dnia Siódmego w Polsce	3.36	1.3.1.035	98
87	Kościół Remonstrantów Polskich	7.22	7.1.12	186
88	Kościół Rzymskokatolicki	1.01	1.1.1.01	33
89	Kościół Starokatolicki Mariawitów	1.06	1.1.2.01	41
90	Kościół Starokatolicki w RP	1.08	1.1.2.05	47
91	Kościół Unitariański	9.04	1.3.1.072	123
92	Kościół w Radomiu	3.62	1.3.1.053	112
93	Kościół Wolnych Chrześcijan w RP	3.25	1.3.1.007	70
94	Kościół Zielonoświątkowy	3.11	1.3.1.006	68
95	Kościół Zjednoczeniowy czyli Ruch p.w. Ducha Św. dla Zjednoczenia Chrześcijaństwa Światowego	7.07	7.1.05	182
96	Lectorium Rosicrucianum Międzynarodowa Szkoła Złego Różokrzyża	7.01	7.1.02	180
97	Liga Muzułmańska w RP	4.05	2.1.03	146
98	Lokalny Kościół w Kwidzynie	9.26	1.5.1.06	141
99	Medytacyjne Stowarzyszenie Najwyższej Mistrzyni Czing Hai w Polsce	6.12	7.1.14	186
100	Miejskowy Kościół w Lublinie	9.21	1.3.1.081	127
101	Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	6.08	5.1.01	167
102	Misja "Centrum Służby Życia"	3.34	1.3.1.034	97
103	Misja Buddyjska "Trzy Schronienia" w Polsce	6.16	4.1.03	156
104	"Misja na Wschód" we Wrocławiu	3.63	9.1.07	192
105	Misja Pokoleń	3.56	1.3.1.050	110
106	Muzułmański Związek Religijny w RP	4.01	2.1.01	143
107	Niezależna Gmina Wyznania Mojżeszowego w Gdańsku	5.04	3.1.02	150
108	Nowe Jeruzalem	7.05	brak	194
109	Nowoapostolski Kościół w Polsce	3.20	1.3.1.020	83
110	Ormiański Kościół Apostolski Katolikosatu Eczmiadzyńskiego w RP	9.52	1.2.2.02	55
111	Ormiański Kościół Apostolski w RP	9.44	1.2.2.01	55

20 Wyznania religijne: INDEKSY WYZNAŃ

Lp.	Nazwa	Identyfikator stary	Identyfikator nowy	Strona
112	Ośrodek Wietnamskiego Buddyizmu w Polsce	9.59	4.1.19	165
113	Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	2.01	1.2.1.01	51
114	Polski Ewangeliczny Kościół Braterski	3.82	1.3.1.068	120
115	Polski Kościół Dialogu	9.06	9.1.01	191
116	Polski Kościół Słowiański	7.17	6.1.02	175
117	Polski Narodowy Katolicki Kościół w Kanadzie Seniorat Misyjny w Polsce	1.10	1.1.2.06	48
118	Polski Narodowy Kościół Katolicki w RP	1.09	1.1.2.04	46
119	Radha Govind Society of Poland	6.10	5.1.04	170
120	Rodzima Wiara	7.21	6.1.01	175
121	Rodzimy Kościół Polski	7.20	6.1.03	176
122	Ruch Chrześcijański Mt28	3.50	1.3.1.045	107
123	Ruch Świadomości Babadzi Herakhandi Samadź	6.09	5.1.03	169
124	Sangha „Domen Zenji”	9.49	4.1.15	164
125	Spółeczność Chrześcijańska "Miejsce Odnowienia"	3.71	1.3.1.059	115
126	Staroprawosławna Cerkiew Staroobrzędowców	2.03	1.2.1.03	54
127	Stolica Boża i Barankowa Apostołów w Duchu i w Prawdzie, Alfa-Omega, Początek i Koniec	7.08	7.1.06	183
128	Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego w Polsce	3.13	1.4.2.03	136
129	Stowarzyszenie Chrześcijańskiej Nauki - Związek Wyznaniowy	7.02	7.1.03	181
130	Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej	4.02	2.1.04	147
131	Stowarzyszenie Muzułmańskie "Ahmadiyya"	4.04	2.1.05	148
132	Stowarzyszenie Zborów Chrześcijan w RP	3.26	1.3.1.028	93
133	Szkoła Zen Kwan Um w Polsce	6.01	4.1.04	157
134	Świadkowie Jehowy w Polsce	7.18	1.4.1.01	130
135	Światowy Uniwersytet Duchowy "Brahma Kumaris" w Polsce	6.19	5.1.06	172
136	Świecki Ruch Misyjny "Epifania"	3.15	1.4.2.02	134
137	Uczniowie Ducha Świętego	3.17	1.5.1.02	139
138	Unia Ewangelikalna w RP	9.40	1.3.1.082	128
139	Ursynowska Społeczność Ewangeliczna	9.05	1.3.1.073	123
140	Urząd Apostolski Jezusa Chrystusa	3.19	brak	193
141	Warszawski Kościół Chrystusowy	3.65	1.3.1.055	113
142	Warszawski Kościół Międzynarodowy	9.31	7.1.18	188
143	Wiara Baha'I w Polsce	7.11	7.1.09	184
144	Wschodni Kościół Staroobrzędowy	2.02	1.2.1.02	53
145	Wspólnota "Drzewo Oliwne"	7.14	1.5.1.03	139
146	Wspólnota bez Bram Mumon-Kai Związek Buddyjski Zen Rinzai	6.06	4.1.08	161
147	Wspólnota Chrześcijańska "Pojednanie"	3.37	1.3.1.036	99
148	Wspólnota Chrześcijańska "Wrocław dla Jezusa"	3.66	1.3.1.056	113

Lp.	Nazwa	Identyfikator stary	Identyfikator nowy	Strona
149	Wspólnota Dzog-czen w Polsce	6.15	4.1.10	162
150	Wspólnota Nauk Różokrzyża	7.13	brak	194
151	Wspólnota Unitarian Uniwersalistów w RP	3.57	1.3.1.051	111
152	Wyznawcy Słońca	9.55	6.1.05	177
153	Zachodni Zakon Sufi w Polsce	7.09	7.1.07	183
154	Zachodniosłowiański Związek Wyznaniowy „Słowiańska Wiara”	9.51	6.1.04	177
155	Zakon Braci Zjednoczenia Energetycznego	9.12	7.1.15	187
156	Zbory Boże Chrześcijan Dnia Siódmego	3.38	1.3.1.037	100
157	Zbór Chrześcijan we Wschowie	3.61	brak	194
158	Zbór Chrześcijański w RP	3.28	1.3.1.030	94
159	Zbór Ewangelicko-Baptystyczny	3.42	1.3.1.040	103
160	Zbór Ewangeliczny "Agape" w Poznaniu	3.40	1.3.1.038	101
161	Zbór Ewangeliczny "Betel" w Warszawie	3.59	1.3.1.052	112
162	Zbór Ewangeliczny "Jeruzalem" w Żywcu	3.76	1.3.1.064	194
163	Zbór Ewangeliczny "Jordan" w Gdyni	3.69	brak	194
164	Zbór Ewangeliczny "Nazaret"	3.53	brak	193
165	Zbór Ewangeliczny "Syjon" w Dzięgielowie	3.30	brak	193
166	Zbór Ewangelicznych Chrześcijan w Duchu Apostolskim	3.29	1.3.1.031	95
167	Zbór Ewangelii Łaski	3.67	1.3.1.057	114
168	Zbór Panmonistyczny	7.06	7.1.04	181
169	Zbór Stanowczych Chrześcijan w RP	3.32	1.3.1.022	86
170	Zbór w Opolu - "Społeczność Wywołanych"	9.22	1.3.1.082	127
171	Zbór w Wodzisławiu Śląskim	3.41	1.3.1.039	102
172	Zbór Wolnych Chrześcijan	3.48	1.3.1.043	105
173	Zgromadzenie Braci i Sióstr "Politeistów"	9.24	7.1.17	188
174	Zielonościwkowy Kościół Przypowieści Salomona	3.60	brak	193
175	Zrzeszenie Kościołów Chrystusowych w RP	9.48	1.3.1.010	73
176	Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP	3.14	1.4.2.01	132
177	Związek Ajapa Yoga	6.07	5.1.02	168
178	Związek Badaczy Biblii w RP	3.16	brak	193
179	Związek Buddyjski "Dzogczen Kunzang Cziuling" w RP	9.54	4.1.17	165
180	Związek Buddyjski "Khordong" w Polsce	6.14	4.1.09	162
181	Związek Buddyjski "Yeshe Khorlo" w RP	9.58	4.1.18	165
182	Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang	6.13	4.1.02	155
183	Związek Buddyjski Dak Shang Kagyu w Polsce	9.02	4.1.12	163
184	Związek Buddystów Czan	9.19	4.1.13	163
185	Związek Buddystów Zen "Bodhidharma"	6.05	4.1.07	160
186	Związek Garuda w Polsce	6.17	4.1.11	163
187	Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP	5.01	3.1.01	150

22 Wyznania religijne: INDEKSY WYZNAŃ

Lp.	Nazwa	Identyfikator stary	Identyfikator nowy	Strona
188	Związek Hatha Jogi "Brama Jogi"	9.29	5.1.07	173
189	Związek Taoistów Tao Te King	9.39	7.1.20	189
190	Związek Tybetańskiego Bon „Sa Trik Er Sang”	9.53	4.1.16	165
191	Związek Wyznaniowy "Eckankar" w Polsce	9.16	7.1.16	187
192	Związek Wyznaniowy "Wierzę w Dobro Człowieka"	7.10	7.1.08	184
193	Związek wyznaniowy Hindu Bhavan w RP	9.46	5.1.08	173
194	Związek Wyznaniowy Kwinarystów	7.12	7.1.10	185
195	Związek Wyznaniowy Polska Chrześcijańska Służba	9.27	9.1.03	191
196	Związek Wyznaniowy Singh Saba Gurudwara w RP	9.45	7.1.21	189

INDEKSY WYZNAŃ RELIGIJNYCH W POLSCE

B – porządek demograficzny

Nazwa	Populacja	Identyfikator nowy	Strona
Kościół Rzymskokatolicki	33214758	1.1.1.01	33
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	504400	1.2.1.01	51
Świadkowie Jehowy w Polsce	121929	1.4.1.01	130
Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP	61690	1.3.1.001	58
Kościół Greckokatolicki	55000	1.1.1.02	35
Kościół Zielonoświątkowy	24241	1.3.1.006	68
Kościół Starokatolicki Mariawitów	23120	1.1.2.01	41
Kościół Polskokatolicki w RP	18705	1.1.2.02	43
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP	9698	1.3.1.005	66
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu	8829	4.1.01	154
Nowoapostolski Kościół w Polsce	5345	1.3.1.020	83
Kościół Chrześcijan Baptystów w RP	5279	1.3.1.004	64
Kościół Chrystusowy w RP	5138	1.3.1.014	77
Kościół Boży w Chrystusie	4860	1.3.1.008	71
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny w RP	4415	1.3.1.003	62
Liga Muzułmańska w RP	3800	2.1.03	146
Kościół Ewangelicko-Reformowany w RP	3461	1.3.1.002	60
Kościół Wolnych Chrześcijan w RP	3039	1.3.1.007	70
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	2279	5.1.01	167
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang	1920	4.1.02	155
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan w RP	1899	1.3.1.011	73
Kościół Katolicki Mariawitów w RP	1878	1.1.2.03	45
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP	1808	1.4.2.01	132
Kościół Chrystusowy	1706	1.3.1.015	79
Instytut Wiedzy o Tożsamości "Misja Czaitanii"	1605	5.1.05	171
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Polsce (Mormoni)	1598	1.5.1.01	138
Świecki Ruch Misyjny "Epifania"	1350	1.4.2.02	134
Misja Pokoleń	1310	1.3.1.050	110
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	1250	1.3.1.016	80
Polski Narodowy Kościół Katolicki w RP	1192	1.1.2.04	46
Wschodni Kościół Staroobrzędowy	1006	1.2.1.02	53
Ewangeliczny Kościół Chrześcijański	1003	1.3.1.009	72
Muzułmański Związek Religijny w RP	773	2.1.01	143
Kościół Ormiański	670	1.1.1.04	38
Ewangeliczny Związek Braterski	650	1.3.1.026	90

24 Wyznania religijne: INDEKSY WYZNAŃ

Nazwa	Populacja	Identyfikator nowy	Strona
Staroprawosławna Cerkiew Starobrzędowców	617	1.2.1.03	54
Kościół Boży w Polsce	601	1.3.1.061	116
Ewangeliczna Wspólnota Zielonoświątkowa	567	1.3.1.021	84
Misja Buddyjska "Trzy Schronienia" w Polsce	562	4.1.03	156
Kościół Starokatolicki w RP	535	1.1.2.05	47
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	505	1.3.1.023	87
Chrześcijańska Wspólnota Zielonoświątkowa	476	1.3.1.017	81
Stowarzyszenie Zborów Chrześcijan w RP	460	1.3.1.028	93
Kościół Ewangeliczny w RP	438	1.3.1.018	81
Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP	430	3.1.01	150
Lectorium Rosicrucianum Międzynarodowa Szkoła Złotego Różokrzyża	412	7.1.02	180
Związek wyznaniowy Hindu Bhawan w RP	341	5.1.08	173
Ormiański Kościół Apostolski w RP	335	1.2.2.01	55
Wiara Baha'i w Polsce	335	7.1.09	184
Zachodniosłowiański Związek Wyznaniowy „Słowiańska Wiara”	313	6.1.04	177
Centrum Chrześcijańskie "Kanaan"	252	1.3.1.019	82
Kanzeon Związek Buddyjski	250	4.1.06	159
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego w Polsce	212	1.4.2.03	136
Centrum Chrześcijańskie "Miecz Ducha"	200	1.3.1.024	88
Kościół Prezbiteriański	200	1.3.1.033	97
Wspólnota Unitarian Uniwersalistów w RP	200	1.3.1.051	111
Związek Taoistów Tao Te King	200	7.1.20	189
Zbór Wolnych Chrześcijan	100-199	1.3.1.043	105
Chrześcijański Kościół "Dobra Nowina"	100-199	1.3.1.074	124
Beit Polska – Związek Postępowych Gmin Żydowskich	100-199	3.1.05	152
Buddyjska Wspólnota Zen Kannon	100-199	4.1.05	158
Związek Buddystów Czau	100-199	4.1.13	163
Rodzimy Kościół Polski	100-199	6.1.03	176
Kościół Chrześcijański w Duchu Prawdy i Pokoju	196	1.3.1.032	96
Zbór Ewangeliczny "Agape" w Poznaniu	193	1.3.1.038	101
Wspólnota Chrześcijańska "Wrocław dla Jezusa"	180	1.3.1.056	113
Rodzima Wiara	172	6.1.01	175
Karaimski Związek Religijny w RP	172	7.1.01	179
Zbór Stanowczych Chrześcijan w RP	159	1.3.1.022	86
Kościół Chrześcijański "Słowo Wiary"	153	1.3.1.025	89
Chrześcijańska Wspólnota Ewangeliczna	150	1.3.1.013	76
Zbory Boże Chrześcijan Dnia Siódmego	150	1.3.1.037	100
Ośrodek Wietnamskiego Buddyizmu w Polsce	150	4.1.19	165

Nazwa	Populacja	Identyfikator nowy	Strona
Związek Wyznaniowy Kwinarystów	146	7.1.10	185
Szkoła Zen Kwan Um w Polsce	138	4.1.04	157
Kościół Neounicki	133	1.1.1.03	37
Związek Ajapa Yoga	133	5.1.02	168
Gmina Wyznaniowa Starozakonnych w RP	120	3.1.04	151
Sangha „Domen Zenji”	115	4.1.15	164
Zbór w Wodzisławiu Śląskim	109	1.3.1.039	102
Unia Ewangelikalna w RP	107	1.3.1.082	128
Kościół Chrześcijański "Arka" w Poznaniu	103	1.3.1.044	106
Kościół Dobrej Nadziei	102	9.1.06	192
Ormiański Kościół Apostolski Katolikosatu Eczmiadzyńskiego w RP	100	1.2.2.02	55
Wspólnota "Drzewo Oliwne"	100	1.5.1.03	139
Związek Hatha Jogi "Brama Jogi"	100	5.1.07	173
Kościół Remonstrantów Polskich	100	7.1.12	186
Zakon Braci Zjednoczenia Energetycznego	100	7.1.15	187
Zrzeszenie Kościołów Chrystusowych w RP	1-99	1.3.1.010	73
Jednota Braci Polskich	1-99	1.3.1.029	94
Zbór Ewangelicko-Baptystyczny	1-99	1.3.1.040	103
Kościół "Chrystus dla Wszystkich"	1-99	1.3.1.048	109
Kościół Dobrego Pasterza	1-99	1.3.1.049	109
Społeczność Chrześcijańska "Miejsce Odnowienia"	1-99	1.3.1.059	115
Chrześcijański Kościół Dobra	1-99	1.3.1.065	119
Polski Ewangeliczny Kościół Braterski	1-99	1.3.1.068	120
Kościół Chrześcijański w Warszawie	1-99	1.3.1.070	122
Kościół Unitariański	1-99	1.3.1.072	123
Kościół Jezusa Chrystusa Wiary Chrześcijańskiej	1-99	1.3.1.075	124
Kościół "Ekklesia" w Warszawie	1-99	1.3.1.076	124
Kościół Chrześcijański Nowe Życie	1-99	1.3.1.079	126
Miejscowy Kościół w Lublinie	1-99	1.3.1.081	127
Uczniowie Ducha Świętego	1-99	1.5.1.02	139
Stowarzyszenie Muzułmańskie "Ahmadiyya"	1-99	2.1.05	148
Niezależna Gmina Wyznania Mojżeszowego w Gdańsku	1-99	3.1.02	150
Izraelicka Niezależna Gmina Wyznaniowa w Poznaniu	1-99	3.1.03	151
Wspólnota bez Bram Mumon-Kai Związek Buddyjski Zen Rinzai	1-99	4.1.08	161
Wspólnota Dzog-czen w Polsce	1-99	4.1.10	162
Związek Garuda w Polsce	1-99	4.1.11	163
Związek Buddyjski Dak Shang Kagyu w Polsce	1-99	4.1.12	163
Instytut Sardza Ling	1-99	4.1.14	164

26 Wyznania religijne: INDEKSY WYZNAŃ

Nazwa	Populacja	Identyfikator nowy	Strona
Polski Kościół Słowiański	1-99	6.1.02	175
Kościół Zjednoczeniowy czyli Ruch p.w. Ducha Św. dla Zjednoczenia Chrześcijaństwa Światowego	1-99	7.1.05	182
Zachodni Zakon Sufi w Polsce	1-99	7.1.07	183
Związek Wyznaniowy "Wierzę w Dobro Człowieka"	1-99	7.1.08	184
Związek Wyznaniowy Singh Saba Gurudwara w RP	1-99	7.1.21	189
Kościół Panteistyczny "Pneuma"	1-99	7.1.13	186
Medytacyjne Stowarzyszenie Najwyższej Mistrzyni Czing Hai w Polsce	1-99	7.1.14	186
Związek Wyznaniowy Polska Chrześcijańska Służba	1-99	9.1.03	191
Ruch Chrześcijański Mt28	97	1.3.1.045	107
Chrześcijańskie Centrum "Pan jest Sztandarem" - Kościół w Tarnowie	95	1.3.1.069	121
Kościół Chrześcijański "Jezus Żyje"	95	1.3.1.078	126
Światowy Uniwersytet Duchowy "Brahma Kumaris" w Polsce	86	5.1.06	172
Związek Buddystów Zen "Bodhidharma"	80	4.1.07	160
Związek Buddyjski "Khordong" w Polsce	80	4.1.09	162
Chrześcijański Związek Wyznaniowy "Źródło"	76	1.3.1.080	127
Misja "Centrum Służby Życia"	75	1.3.1.034	97
Kościół Armia Zbawienia w RP	71	1.3.1.027	91
Zbór Chrześcijański w RP	70	1.3.1.030	94
Kościół Chrześcijański "Wieczernik"	70	1.3.1.063	118
Warszawski Kościół Międzynarodowy	70	7.1.18	188
Islamskie Zgromadzenie Ahl-ul-Bayt	63	2.1.02	144
Zbór Panmonistyczny	53	7.1.04	181
Warszawski Kościół Chrystusowy	52	1.3.1.055	113
Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej	51	2.1.04	147
Zbór Ewangelicznych Chrześcijan w Duchu Apostolskim	50	1.3.1.031	95
Centrum Chrześcijańskie "Nowa Fala"	50	1.3.1.060	116
Adwentyści Dnia Siódmego – Ruch Reformacyjny	42	1.3.1.012	75
Ursynowska Społeczność Ewangeliczna	40	1.3.1.073	123
Chrześcijański Kościół Pełnej Ewangelii "Duch i Moc"	40	1.5.1.04	140
Biblijny Kościół Baptystyczny	36	1.3.1.058	114
Zbór Ewangelii Łaski	35	1.3.1.057	114
Chrześcijański Kościół "Maranatha" w Wiśle	35	1.3.1.071	122
Stowarzyszenie Chrześcijańskiej Nauki - Związek Wyznaniowy	35	7.1.03	181
Kościół Reformowany Adwentystów Dnia Siódmego w Polsce	33	1.3.1.035	98
Kościół Pentakostalny w RP	32	1.3.1.062	117
Kościół Jezusa Chrystusa w Werbkowicach	30	1.3.1.047	108

Nazwa	Populacja	Identyfikator nowy	Strona
Centrum Biblijne "Jezus Jest Panem"	29	1.3.1.041	103
Kościół Anglikański w Polsce	28	1.3.1.066	119
Wspólnota Chrześcijańska "Pojednanie"	27	1.3.1.036	99
Związek Wyznaniowy "Eckankar" w Polsce	25	7.1.16	187
Chrześcijańska Wspólnota "Jezus Panem"	24	1.3.1.042	104
Kościół w Radomiu	24	1.3.1.053	112
"Misja na Wschód" we Wrocławiu	24	9.1.07	192
Kościół Jezusa Chrystusa "Syjon" w Rzeszowie	22	1.3.1.077	125
Zbór Ewangeliczny "Jeruzalem" w Żywcu	17	1.3.1.064	194
Kościół Chrześcijan w Rybniku	17	1.3.1.067	120
Kościół Jezusa Chrystusa w Kamiennej Górze	16	1.3.1.046	108
Zbór w Opolu - "Społeczność Wywołanych"	16	1.3.1.082	127
Zbór Ewangeliczny "Betel" w Warszawie	15	1.3.1.052	112
Lokalny Kościół w Kwidzynie	15	1.5.1.06	141
Stolica Boża i Barankowa Apostołów w Duchu i w Prawdzie, Alfa-Omega, Początek i Koniec	15	7.1.06	183
Związek Tybetańskiego Bon „Sa Trik Er Sang”	12	4.1.16	165
Radha Govind Society of Poland	11	5.1.04	170
Związek Badaczy Biblii w RP	-	brak	193
Urząd Apostolski Jezusa Chrystusa	-	brak	193
Zbór Ewangeliczny "Syjon" w Dzięgielowie	-	brak	193
Kościół Ewangeliczny "Misja Łaski"	-	brak	193
Kościół Chrześcijan w RP	-	brak	193
Kościół Chrześcijan Pełnej Ewangelii Jezusa Chrystusa	-	brak	193
Zbór Ewangeliczny "Nazaret"	-	brak	193
Kościół "Maranatha"	-	brak	193
Zielonoświątkowy Kościół Przypowieści Salomona	-	brak	193
Zbór Chrześcijan we Wschowie	-	brak	194
Zbór Ewangeliczny "Jordan" w Gdyni	-	brak	194
Kościół Chrześcijański w Rypinie	-	brak	194
Kościół Boży	-	brak	194
Havurah Lelimud Jahadut - Bractwo dla Poznawania Judaizmu	-	brak	194
Grupa Wyznaniowa "Shri Vidya"	-	brak	194
Nowe Jeruzalem	-	brak	194
Wspólnota Nauk Różokrzyża	-	brak	194
Polski Narodowy Katolicki Kościół w Kanadzie Seniorat Misyjny w Polsce	.	1.1.2.06	48
Chrześcijańska Wspólnota Mennonitów	.	1.3.1.054	113
Kościół Nowego Przymierza w Lublinie	.	1.5.1.05	141
Związek Buddyjski "Dzogcien Kunzang Cziuling" w RP	.	4.1.17	165

28 Wyznania religijne: INDEKSY WYZNAŃ

Nazwa	Populacja	Identyfikator nowy	Strona
Związek Buddyjski "Yeshe Khorlo" w RP	.	4.1.18	165
Ruch Świadomości Babadži Herakhandi Samadž	.	5.1.03	169
Wyznawcy Słońca	.	6.1.05	177
Kościół Miłosiernego Boga	.	7.1.11	185
Zgromadzenie Braci i Sióstr "Politeistów"	.	7.1.17	188
Kościół Chwały	.	7.1.19	188
Polski Kościół Dialogu	.	9.1.01	191
Kościół "Misja dla Polski"	.	9.1.02	191
Chrześcijański Kościół Głosiceli Dobrej Nowiny	.	9.1.08	192
Kościół Chrześcijański "Otwarte Drzwi"	.	9.1.04	191
Kościół Miłosierdzia Jezusowego	.	9.1.05	192

CHRZEŚCIJAŃSTWO

Grupa 1

W 1054 r. nastąpił podział Kościoła na wschodni (prawosławie) i zachodni (katolicyzm). W XVI w. w wyniku reformacji Kościoła zapoczątkowanej przez M. Lutra (tezy z 1517 r.) następuje rozłam w Kościele zachodnim. W jego wyniku wydzielają się kościoły protestanckie.

Amerykańska organizacja Pew Research Center szacuje, że w 2010 w świecie żyło 2,17 miliarda chrześcijan.

KATOLICYZM

Grupa 1.1

Określenie *katolicki*, czyli *powszechny* użyte zostało po raz pierwszy przez bp Ignacego z Antiochii (II w.) jako określenie całości wspólnot chrześcijańskich. Zgodnie z postanowieniami soboru Nicejskiego (325 r.) Kościół jest jeden, tzn. stworzony przez Chrystusa, święty, gdyż jego założycielem jest Bóg, katolicki, tzn. powszechny i apostołski, gdyż przejął władzę od apostołów. Działalność uświęcająca Kościoła realizuje się za pośrednictwem 7 sakramentów. W doktrynie katolickiej wyróżnia się Kościół widzialny (na ziemi) i niewidzialny (duchowy).

KOŚCIÓŁ KATOLICKI

Grupa 1.1.1

Katolicki i rzymski Kościół zajmuje w tej grupie kościołów miejsce specjalne. „Rzym” jako miasto, ma bowiem dla Kościoła rzymskokatolickiego szczególne znaczenie wynikające z faktu, że znajdują się tam groby apostołów Piotra i Pawła, a tworząca się wokół nich wspólnota chrześcijan miała przywilej nazywania się Matką wszystkich Kościołów. Z tego przywileju rzymskiego Kościoła biskupiego rozwinął się prymat rzymskiego papieża. Papież jest głową Kościoła Rzymskokatolickiego i katolickich kościołów wschodnich.

W trakcie pierwszego tysiąclecia chrześcijaństwo rozprzestrzeniło się w Europie w dwóch obrządkach. W zachodniej Europie, w środowisku kultury rzymskiej oraz języka łacińskiego, wykształcił się sposób sprawowania nabożeństw, który nazywamy obrządkiem rzymskim (łacińskim). Natomiast kultura grecka, rozpowszechniona w południowo-wschodniej części Europy, stała się środowiskiem kulturowym dla ukształtowania się obrządku greckiego (zwanego inaczej bizantyjskim). Pomimo tej różnorodności Kościół pozostawał w jedności. Taka sytuacja utrzymała się do roku 1054, w którym to doszło do zerwania jedności między Kościołami wschodnim a zachodnim (Wielka schizma wschodnia). Następstwem tego było m.in. ukształtowanie się dwu niezależnych ośrodków władzy kościelnej: w Rzymie i w Konstantynopolu.

Próby przywrócenia jedności Kościoła rozpoczęły się w II poł. XIII w. W 1274 zawarto unię lionską, która przetrwała jedynie siedem lat. Idea zjednoczenia wróciła w I poł. XV w. Była ona jednak uwarunkowana głównie zagrożeniem tureckim. W 1439 r. przedstawiciele obu Kościołów (zachodniego i wschodniego) na Soborze florenckim zawarli unię (unia florencka), która miała zakończyć okres prawie 400 lat rozłamu. Jednak postanowienia unii wypracowane przez teologów nie spotkały się z przychylnością mnichów, niższego kleru i samych wiernych kościołów wschodnich, także w samym Bizancjum bojkotowano jej zwolenników. W 1441 r. większość sygnatariuszy dokumentu wycofała swoje podpisy i akceptację dla postanowień unii. Klęska wyprawy antytureckiej w bitwie pod Warną (1444 r.) oraz upadek w 1453 r. Konstantynopola przypieczętował jej losy. W 1484 r. na synodzie konstantynopolikańskim odwołano postanowienia unii florenckiej. Mimo że unia nie przetrwała, to ustalenia dokonane na Soborze florenckim stanowiły podstawę dla kolejnych inicjatyw jednoczących kościoły chrześcijańskie.

Kolejną próbą przywrócenia jedności między Kościołem rzymskim a prawosławnym była unia ogłoszona w 1596 r. na synodzie w Brześciu Litewskim. Inicjatywę tę podjęła znaczna część prawosławnej hierarchii metropolii kijowskiej (jej obszar pokrywał się z granicami Rzeczypospolitej i pod koniec XVI w. było to osiem diecezji prawosławnych), która widziała potrzebę reform w Kościele prawosławnym oraz zapewnienia mu odpowiedniego miejsca w państwie. Uroczysty akt zatwierdzenia unii odbył się 23.XII.1595 roku w Rzymie. Papież zagwarantował unitom zachowanie ich własnej liturgii z językiem cerkiewno-słowiańskim, organizacji kościelnej i kalendarza juliańskiego. Metropolita otrzymał prawo potwierdzania swoich sufragatów a unicy przyjmując wszystkie dogmaty katolickie uznali papieża za głowę Kościoła. Przeciwnicy unii skupieni wokół księcia Konstantego Wasyla Ostrońskiego, wojewody kijowskiego nie przyjęli jej i potwierdzili zwierzchnictwo patriarchatu konstantynopolikańskiego. Nie udało się też przekonać do unii z Rzymem prawosławną społeczność:

chłopów, mieszczan oraz znacznej części szlachty i duchowieństwa głównie zakonnego. Spowodowało to podział w Kościele wschodnim na terenach Rzeczypospolitej na unitów i dyzunitów.

W pierwszej połowie XVII w. chęć zjednoczenia z papieżem zadeklarowali także duchowni wyznania monofizyckiego - Ormianie. W 1627 r. dokonano aktu unii z papieżem. Tak więc od XVII w. na ziemiach I Rzeczypospolitej działał Kościół katolicki posiadający trzy obrządki: łaciński, unicki i ormiański. Odrodzone w 1918 r. państwo polskie odziedziczyło ukształtowane w ciągu stuleci trzy rytury katolickie: łaciński (Kościół rzymskokatolicki), i dwa wschodnie tzn.: bizantyjsko-ukraiński (Kościół greckokatolicki) i ormiańskokatolicki (Kościół ormiański). Na początku lat dwudziestych zorganizowano dla unitów z byłego zaboru rosyjskiego czwarty obrządek (również wschodni) bizantyjsko-słowiański określany jako Kościół neounicki. Wszystkie cztery obrządki Kościoła katolickiego są w Polskim Kościele obecne także dziś.

Rocznik statystyczny Kościoła katolickiego (*Annuario Statisticum Ecclesiae*) z 2013 r. podaje następujące dane statystyczne dotyczące Kościoła katolickiego na Świecie: Duchowieństwo Kościoła Katolickiego na świecie w 2013 r. liczyło: 5.173 biskupów, 415.348 księży, 118.251 alumnów, 55.253 braci zakonnych i 693.575 sióstr zakonnych, z czego w Europie: 1.621 biskupów, 184.206 księży, 19.574 alumnów, 17.441 braci zakonnych i 263.870 sióstr zakonnych

Liczba katolików w 2013 r. wynosiła ok. 1,254 mld, co stanowiło 17,7% ogółu ludności świata. W Europie odsetek katolików wynosił 39,9% ogółu ludności tego kontynentu.

Katolicy stanowią ponad połowę ogółu chrześcijan. Większość katolików należy do Kościoła rzymskokatolickiego. Ok. 10 mln osób należy do katolickich kościołów wschodnich lub unickich. Kościoły te zachowały swoje obrządki wschodnie i własne języki liturgiczne zawarły unię z Kościołem rzymskokatolickim i uznają prymat papieża w sprawach jurysdykcji kościelnej. Ich doktryna wiary i moralność zgodna jest z doktryną i moralnością Kościoła rzymskokatolickiego.

Kościół Katolicki (Kościół Rzymskokatolicki)

obrzędek łaciński

1.1.1.01

1.01

Adres: 01-015 Warszawa, ul. Ks. Kard. S. Wyszyńskiego 6

Tel. 22-838-92-51

Lata Archidiecezje/Diecezje	Wierni w % ogółu ludności	Dekanaty	Parafie
Ogółem 2000	95,7	1099	9950
2005	95,6	1131	10016
2010	95,9	1153	10156
2012	95,0	1144	10201
2013	94,9	1145	10204
2014	94,4	1152	10215
Białostocka	81,1	13	115
Drohiczyńska	72,5	11	98
Łomżyńska	98,8	24	182
Częstochowska	99,2	36	311
Radomska	98,6	29	301
Sosnowiecka	88,1	23	162
Gdańska	89,8	24	195
Pelplińska	93,6	30	290
Toruńska	93,5	24	195
Gnieźnieńska	97,3	30	266
Bydgoska	93,5	19	149
Włocławska	99,1	32	232
Katowicka	97,1	37	319
Gliwicka	89,8	18	156
Opolska	96,7	36	399
Krakowska	97,5	45	447
Bielsko-Żywiecka	88,3	23	210
Kielecka	93,7	33	304
Tarnowska	99,5	43	450
Lubelska	94,5	28	270
Sandomierska	99,7	24	242
Siedlecka	98,8	25	247
Łódzka	94,6	35	218
Łowicka	99,7	21	167
Poznańska	98,7	42	411
Kaliska	99,1	33	282
Przemyska	95,7	41	389
Rzeszowska	99,0	25	243
Zamojsko-lubaczowska	94,9	19	186
Szczecińsko-kamieńska	96,1	36	273
Koszalińsko-kolobrzaska	91,3	24	220
Zielonogórsko-gorzowska	90,4	30	268
Warmińska	98,2	33	260
Elbląska	95,6	20	157
Elcka	85,8	21	150
Warszawska	92,5	25	211
Płocka	98,3	26	248
Warszawsko-praska	78,9	21	183
Wrocławska	96,1	33	302
Legnicka	90,0	29	239
Świdnicka	97,5	24	190
Ordynariat Polowy WP	98,8	7	78

Kościół Rzymskokatolicki obecny jest na ziemiach Polski od czasu chrztu w 966 r. Jest też największy pod względem liczby wyznawców. Podstawowe zasady dogmatyczne Kościoła zawarte są w Piśmie Świętym, Świętej Tradycji, Pismach Ojców Kościoła oraz dokumentach Urzędu Nauczycielskiego Kościoła (Magisterium Kościoła), tj. w dogmatach ogłaszanych przez papieża i w postanowieniach 21 soborów powszechnych. Zasady wiary zostały zawarte w Katechizmie Kościoła katolickiego

Wszystkie sprawy organizacyjne Kościoła regulowane są przez Kodeks Prawa Kanonicznego. Przewiduje on, że podstawową jednostką Kościoła jest diecezja, która dzieli się z kolei na parafie. Parafie łączą się w dekanaty dla wzajemnego wspierania się w pracy duszpasterskiej. Dla podobnych celów również diecezje łączą się w większe jednostki terytorialne zwane prowincjami lub metropoliami.

Na czele każdej diecezji (których jest 42) stoi biskup ordynariusz, a prowincji metropolita – arcybiskup diecezji, w której jest zwierzchnikiem (archidiecezji). W Polsce w 2014 r. było 144 biskupów (4 kardynałów, 27 arcybiskupów i 113 biskupów). Wspólne zadania pasterskie Kościoła na terenie kraju wypełnia Konferencja Episkopatu Polski (KEP), której członkami są wszyscy biskupi (także biskupi obrządku bizantyjsko-ukraińskiego). Konferencja Episkopatu, której Przewodniczącym od 2014 r. jest Abp Józef Michalik, metropolita przemyski, działa na podstawie statutu potwierdzonego przez Stolicę Apostolską. Jej pracami kieruje 14 osobowa Rada Stała. Prymasem Polski od 2014 r. jest ks. abp Wojciech Polak, metropolita gnieźnieński.

Łączna liczba parafii na początku 2015 roku wynosiła 10.248, z czego 647 to parafie zakonne. Dane z 2011 r. mówią o 19.130 kościołach (parafialnych i nieparafialnych) oraz 5.438 kaplicach (bez cmentarnych). W 2015 r. liczba

księży wynosiła 30.925, w tym 5.947 księży zakonnych. W seminariach duchownych studio- wało 2.545 alumnów diecezjalnych i 796 alumnów zakonnych. Liczba siostr zakonnych wyno- siła 20.008, a braci zakonnych – 1.014. Liczbę wiernych Kościoła na koniec 2014 r. ustalono na 33.494,7 tys. W przeciągu 2014 r. w Kościele Rzymskokatolickim w Polsce udzielono: 373,4 tys. chrztów, 314,1 tys. sakramentów bierzmowania, 214,9 tys. sakramentów Pierwszej Komunii Świętej i 133,8 tys. sakramentów małżeństwa.

W Kościele działa 61 męskich (przełożeni 59 z nich tworzą Konferencję Wyższych Prze- łożonych Zakonów Męskich) oraz 151 żeńskich instytutów życia konsekrowanego (14 z nich to zakony klauzururowe).

Kościół katolicki w Polsce prowadzi szkoły i placówki oświatowe kształcające na każdym poziomie edukacji. Istnieje siedem wyższych uczelni katolickich: Katolicki Uniwersytet Lubel- ski Jana Pawła II w Lublinie, Akademia Ignatianum w Krakowie, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Instytuty Teologiczne w Sandomierzu i Bielsku-Białej oraz Papieskie Wydziały Teologiczne w Warszawie i we Wrocławiu.

Kościół Katolicki prowadzi szeroko zakrojoną działalność charytatywno-społeczną, po- przez liczne instytucje, zakony czy organizacje kościelne, takie jak np.: Caritas, Akcja Kato- licka, Fundacja Dzieła Nowego Tysiąclecia. W ramach Kościoła działają także liczne instytucje oraz ruchy formacyjne.

Wskaźniki niedzielnych praktyk religijnych (*dominantes* i *communicantes*) w 2014 r. wy- nosiły odpowiednio: 41,7% i 16,3%. Za podstawę obliczania wskaźnika *dominantes* przy- jmuje się liczbę zobowiązanych, do której odnosi się liczbę uczestniczących we mszy św. w dniu badania. Dla wszystkich parafii przyjęto założenie (na podstawie struktury wieku lud- ności Polski), że zobowiązani do uczęszczania na niedzielną mszę św. stanowią 82% wier- nych. Pozostałe 18% to dzieci do lat siedmiu, chorzy, ludzie starsi itp. – nie zobowiązani do uczestnictwa w niedzielnej mszy św. Wskaźnik *communicantes* obliczany jest jako liczba wier- nych przystępujących do komunii św. odniesiona do liczby zobowiązanych.

Kościół posiada osobowość prawną uregulowaną następującymi dokumentami: Konkordat pomiędzy Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską podpisany 28 lipca 1993 r. który wszedł w życie 25 kwietnia 1998 r. (Dz. U. z 1998 r. Nr 51, poz. 318) oraz ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 29, poz. 154, z późn. zm.). Relacje państwo-Kościół w Konstytucji RP z 1997 r. według modelu zawartego w konkordacie.

Uregulowania te dotyczą Kościoła katolickiego w Polsce wraz ze wszystkimi obrządkami: łacińskim, bizantyjsko-ukraińskim, bizantyjsko-słowiańskim oraz ormiańskim.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Kościoła katolickiego – obrządek łaciński (Kościół rzym- skokatolicki) zadeklarowało 33.728,7 tys. osób, co stanowiło 87,6% ogółu ludności Polski i około 96% populacji o rozpoznanym statusie wyznaniowym.

Kościół Katolicki (Kościół Greckokatolicki) obrzędok bizantyjsko-ukraiński

1.1.1.02

1.02

Adres:	37-700 Przemyśl, ul. Basztowa 13	Tel. 16-678-78-68
Email:	kuria@przemyslgr.opoka.org.pl; konsystoria@wroc-gda.opoka.org.pl	www.cerkiew.net www.cerkiew.net.pl

Diecezje	Parafie	Księża	Alumni diecezjalni	Siostry zakonne
2000	99	68	.	.
2005	138	72	18	101
2010	134	75	9	92
2012	134	74	9	92
2013	136	75	10	91
2014	124	80	10	91
Przemysko-warszawska	69	49	8	81
Wrocławsko-gdańska	55	31	2	10

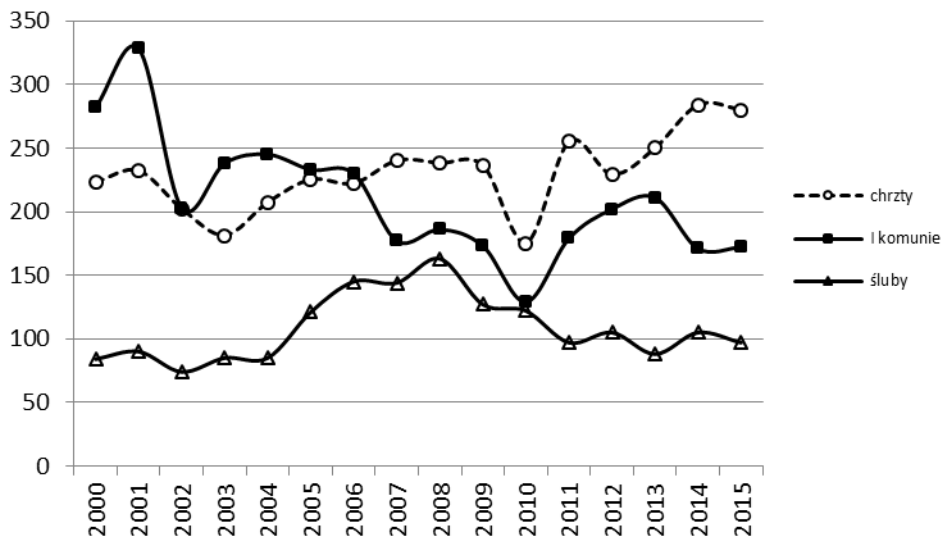
Pod koniec XVI w. hierarchia Kościoła Prawosławnego na terenach Rzeczypospolitej podjęła decyzję o zawarciu unii kościelnej ze Stolicą Apostolską. W 1596 r. doszło do zawarcia unii brzeskiej. Na jej mocy hierarchie, duchowieństwo i wierni uznali zwierzchnictwo papieża, zachowując jedno-

częśnie wschodnią duchowość, liturgię bizantyjską, dyscyplinę kościelną (m.in. żonate duchowieństwo), język staro-cerkiewno-słowiański w nabożeństwach oraz kalendarz juliański. Tę nową strukturę kościelną nazwano kościołem unickim, a następnie greckokatolickim (od 1774 r. w zaborze austriackim). W jej skład w 1772 r. wchodziły: metropolia kijowska oraz eparchie (biskupstwa): włodzimiersko-brzeska, łucko-ostrogoska, połocka, chełmsko-belska, pińsko-turowska, przemysko-samborska i lwowsko-halicko-kamieniecka. W 1772 r. Kościół posiadał 9.300 parafii, 147 klasztorów męskich, 19 żeńskich oraz liczył około 4,5 mln wiernych. W okresie zaborów dzieje historyczne unitów były bardzo tragiczne, szczególnie w zaborze rosyjskim; prześladowani, kilka razy likwidowani, zachowali jedność do dzisiaj.

Kościół Greckokatolicki przetrwał w zaborze austriackim. W II Rzeczypospolitej organizacyjnie składał się z trzech diecezji: lwowskiej, stanisławowskiej i przemyskiej. Tworzyły one galicyjsko-lwowską prowincję kościelną, na czele której stał arcybiskup lwowski Andrzej hrabia Szeptycki. W 1934 r. Stolica Apostolska powołała Administrację Apostolską Łemkowszczyzny podlegającą bezpośrednio Watykanowi. Liczba duchownych diecezjalnych Kościoła w 1936 r. wynosiła 2380. W Kościele funkcjonowały trzy zakony męskie oraz 8 zgromadzeń zakonnych żeńskich. Liczba wiernych wynosiła ponad 330 tys.

Po II Wojnie Światowej w granicach Polski pozostała jedynie część diecezji przemyskiej i Administracja Apostolska Łemkowszczyzny. Władze komunistyczne aresztowały i deportowały do ZSRR biskupów oraz przestały uznawać Kościół Greckokatolicki w Polsce. Wierni byli pozbawieni swojej hierarchii kościelnej do 1989 r., gdy biskupem został ks. Jan Martyniak. W 1991 r. Ojciec Święty Jan Paweł II mianował go ordynariuszem diecezji przemyskiej obrządku bizantyjsko-ukraiński. Następnie w 1996 r. dokonał całościowej reorganizacji struktur duszpastersko-administracyjnych tego Kościoła. Ustanowiono Prowincję Kościelną obrządku greckokatolickiego w Polsce i nadano jej nazwę: Metropolia przemysko-warszawska, która obejmuje terytorium w granicach Rzeczypospolitej Polskiej po prawej stronie Wisły (6 dekanatów) i Diecezja wrocławsko-gdańska obejmująca terytorium po lewej stronie Wisły (4 dekanaty). Biskupi obu diecezji są członkami Konferencji Episkopatu Polski. W nowej strukturze metropolia składa się z 10 dekanatów. W 2015 r. Kościół posiadał 128 parafii, 69 księży diecezjalnych i 12 zakonnych. W seminariach duchownych kształciło się 10 alumnów. W Kościele pracowało 86 siostr zakonnych i 15 braci. W 2015 r. udzielono 280 chrztów, 282 sakramentów bierzmowania, 172 sakramentów Pierwszej Komunii oraz 97 ślubów. Liczba wiernych Kościoła szacowana jest na 55 tys. (30 tys. w archidiecezji przemysko-warszawskiej i 25 tys. w diecezji wrocławsko-gdańskiej). Największy zakon greckokatolicki to Bazylianie. Kościół wydaje miesięcznik *Błahowist* (ukazuje się od stycznia 1991 r.).

Liczba udzielonych sakramentów w latach 2000-2015

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Kościoła katolickiego – obrządek bizantyjsko-ukraiński (Kościół greckokatolicki) zadeklarowało 33,3 tys. osób, co stanowiło 0,09% ogółu ludności Polski.

Kościół Neounicki obrzędek bizantyjsko-słowiański

1.1.1.03

1.03

Adres:	21-509 Kodeń, Kostomłoty 15, woj. lubelskie	Tel. 83-375-52-27
E-mail:	parafiaunickakostomloty@wp.pl	www.kostomloty.com
Data powstania na terenie Polski: 1596, 1923		

Kościół katolicki w Polsce od końca XVI w. nie jest jednolity pod względem obrządku. Odrodzone w 1918 r. państwo polskie odziedziczyło ukształtowane w ciągu stuleci trzy rytmy katolickie: łaciński (Kościół Rzymskokatolicki), i dwa wschodnie tzn.: bizantyjsko-ukraiński (Kościół Greckokatolicki) i ormiański (Kościół Ormiański). Na początku lat dwudziestych pojawił się czwarty obrządek (również wschodni) bizantyjsko-słowiański (Kościół Neounicki).

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, na terenach byłego zaboru rosyjskiego mieszkało wielu byłych unitów, siłą oderwanych od Kościoła w latach 1839 i 1875, kiedy to miały miejsce rzezie ludności greckokatolickiej dokonywane przez żołnierzy rosyjskich (Pratulini, Drelów). Ludność ta pozbawiona opieki duszpasterskiej licznie zwracała się do miejscowego łacińskiego biskupa prosząc o kapłanów wschodniego obrządku. Gorący zwolennik reaktywowania unii, ordynariusz podlaski, ks. bp Henryk Przeździecki w 1923 r. z aprobatą episkopatu Polski wystąpił z inicjatywą zorganizowania w Polsce Kościoła katolickiego obrządku bizantyjsko-słowiańskiego. Papież Pius XI zatwierdził plan, a kilka tygodni później ukazał się dekret papieski w sprawie „pracy unijnej”. Istota obrządku polegała głównie na pozostawieniu obrzędowości Cerkwi wschodniej z zachowaniem całej liturgii w języku staro-cerkiewno-słowiańskim i uznaniu papieża za głowę Kościoła powszechnego. Na mocy uzyskanych w 1924 r. pełnomocnictw, bp. Przeździecki przystąpił do zakładania parafii nowego obrządku. Inicjatywę tę gorąco poparł generał zakonu jezuitów ojciec W. Ledóchowski. W zakonie powstała specjalna Misja Wschodnia, w której księża zapoznawali się ze wschodnimi obrządkami oraz przygotowywali się do sprawowania rytuałów wschodnich. Na rzecz neounii pracowali obok jezuitów także kapucyni, oblaci, marianie, studyci, redemptoryści i bazylianie. Na rzecz neounii w Polsce papież Pius XI mianował w 1931 r. ks. bp. Mikołaja Czarneckiego jako wizytatora apostolskiego na Wołyniu i Podlasiu dla wiernych nowego obrządku.

W 1937 r. swoją pracę duszpasterską pełniło już 71 księży, w tym: 1 biskup, 39 księży diecezjalnych i 31 księży zakonnych. W 1938 r. Kościół posiadał łącznie 43 placówki duszpasterskie (parafie i filie). Liczba wiernych obrządku bizantyjsko-słowiańskiego stale rosła, w 1938 r. liczyła już 16,6 tys.

Po II wojnie światowej większość neounickich parafii znalazła się poza granicami Polski. Wiernych obrządku wschodniego pozostających na Podlasiu i wschodniej Lubelszczyźnie władze PRL potraktowały jako *groźnych Ukraińców* i wysiedliły na ziemie zachodnie. Działania te przyczyniły się do znacznego spadku liczebności wiernych oraz rozproszenia terytorialnego. Dlatego też po wojnie zdołano zorganizować jedynie trzy parafie neounickie: w Pawłowie Starym koło Janowa Podlaskiego, w Kodniu (przestały istnieć w latach 60. XX w.) i w Kostomłotach. Nie udało się reaktywować hierarchii Kościoła neounickiego. Do dzisiaj zachowała się jedynie parafia św. Nikity Męczennika w Kostomłotach, licząca w 2015 r. 133 wiernych. Od 1940 r. proboszczem parafii był ks. A. Przysłucki, a w latach 1967-2007 marianin o. Roman Piętka, który za zasługi dla obrządku został w 1998 r. nagrodzony przez Stolicę Apostolską godnością archimandryty oraz odznaczony przez kard. Józefa Glempa złotym medalem Zasłużony dla Kościoła i Narodu. Parafia wtedy podlegała jurysdykcji prymasów Polski. Obecnie proboszczem parafii w Kostomłotach jest ks. Zbigniew Nikoniuk, posługę duszpasterską prowadzi dwóch księży diecezji Siedleckiej (birytualistów). Od 2007 r. z woli Stolicy Apostolskiej parafia podlega jurysdykcji biskupa diecezji siedleckiej.

W Polsce liczba ochrzczonych w obrządku neounickim szacowana jest na ok. 300 osób.

Cerkiew unicka w Kostomłotach stała się w ostatnich latach Sanktuarium Unitów Podlaskich. Miejsce to odwiedza rocznie ok. 70 000 pielgrzymów idących szlakiem unickim.

Przy parafii istnieje Centrum Ekumeniczne, które jest ośrodkiem rekolekcyjnym dla grup młodzieżowych z kraju i z zagranicy. W miesiącach letnich z rekolekcji ekumenicznych i kursów ewangelizacyjnych prowadzonych w Centrum korzysta ok. 250 osób, głównie licealistów i studentów oraz młodych małżeństw.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła Neounickiego mieści się w przedziale od 100 do 199.

Kościół Katolicki (Kościół Ormiański) obrzędok katoicki

1.1.1.04

1.04

Adres: 32-064 Rudawa, Radwanowice 1, woj. małopolskie   Tel. 12-283-90-80

Data powstania na terenie Polski: 1356 r., 1630 r.

Rok	Wierni	Parafie
2009	600	1
2010	600	3
2011	477	3
2012	650	3
2013	670	3
2014	670	3
2015	670	3

Najazdy Seldżuków w XI w., a następnie Mongołów na państwo armeńskie spowodowały falę uchodźstwa. Osady ormiańskie zaczęły powstawać m.in. na Rusi Czerwonej, Podolu i Rusi Kijowskiej. Za panowania Kazimierza Wielkiego Lwów oraz (przejęciowo) Kamieniec Podolski wraz ze znajdującą się tam kolonią ormiańską znalazły się w granicach Polski. W 1356 r. król ten dokonał potwierdzenia ich autonomii, co pozwoliło na tworzenie odrębnej struktury: własnego samorządu i sądownictwa. Ormianie byli zwolennikami religii monofizyckiej, należeli do Armeńskiego Kościoła Apostolskiego, założonego przez św. Grzegorza

Odkupiciela. Wyznanie to stało się religią państwową w 301 r. W 1630 r. zawarli unię z kościołem rzymskim, zachowali swoją liturgię, język i zwyczaje ale uznali zwierzchność biskupa Rzymu oraz przyjęli dogmaty katolickie.

W końcu istnienia I Rzeczypospolitej (przed I rozbiorem) arcybiskupstwo ormiańskie obejmowało także wiernych mieszkających poza Rzeczypospolitą (Mołdawia i Wołoszczyzna), posiadało 22 parafie i 40 księży, a społeczność Ormian liczyła około 6 tys. osób. W okresie rozbiorów archidiecezja działała na terenach włączonych do Austrii. Po I Wojnie Światowej społeczność ormiańska była szacowana na 7 do 10 tys. osób i zamieszkiwała głównie południowo-wschodnią część odrodzonej Rzeczypospolitej. Na czele metropolii lwowskiej stał arcybiskup Józef Teofil Teodorowicz. W 1922 r. w jej skład wchodziło 8 parafii ormiańskokatolickich. Najliczniejsze z nich to Lwów – ponad 1,2 tys. wiernych i Kuty, zwane „stolicą polskich ormian”. Obrzędok posiadał też 19 własnych kaplic. W okresie II Rzeczypospolitej centrum religijnym i kulturalnym Ormian był Lwów. Mieściła się tu siedziba władz kościelnych, istniał klasztor benedyktynek ormiańskich (w latach 1918-39 liczący od 11 do 18 siostr). Zakon prowadził żeńską szkołę powszechną i gimnazjum. Istniał tu też funkcjonujący od XVII w. zakład zastawczy „Mons Pius” – czyli bank pobożności. Wielką stratą dla Kościoła i społeczności ormiańskiej była śmierć w 1938 r. J. Teodorowicza. Lata II Wojny Światowej w znaczny sposób wpłynęły na osłabienie kościoła i funkcjonowanie archidiecezji ormiańskokatolickiej we Lwowie. W wyniku działań wojennych oraz terroru hitlerowskiego, stalinowskiego i nacjonalistów ukraińskich wielu Ormian poniosło śmierć a liczba duchowieństwa zmniejszyła się o połowę. Po zmianie granic państwowych archidiecezja znalazła się poza granicami Polski. Po 1945 r. do Polski przybyło 8 księży ormiańskokatolickich oraz prawie 99% wiernych, którzy ocalili z pożogi wojennej. Władze sowieckie aresztowały administratora archidiecezji ks. Dionizego Kajetanowicza. Działania te spowodowały, że ormiańskokatolicka diecezja lwowska praktycznie przestała istnieć, mimo że formalnie nie została przez Stolicę Apostolską zniesiona. W 1946 r. do Polski ewakuowały swoje zgromadzenie benedyktyнки, które w 1961 r. przystąpiły do unii z benedyktynkami łacińskimi. Repatriantów osiedlano w kilkunastu miastach (głównie na Górnym i Dolnym Śląsku), spowodowało to ich duże rozproszenie, a co za

tym idzie trudności w organizacji pracy duszpasterskiej i życia społecznego. W tym okresie wykształciły się trzy ośrodki katolicko-ormiańskie: w Gdańsku, Krakowie i Gliwicach.

W 2009 r. został ogłoszony dekret arcybiskupa Kazimierza Nycza, który jest ordynariuszem dla Katolików Obrządku Wschodniego Pozbawionych Ordynariusza Własnego Obrządku w Polsce o reformie struktur obrządku ormiańskokatolickiego. Według dekretu przestają istnieć duszpasterstwa, a ich miejsce zajmą trzy parafie: południowa z siedzibą w Gliwicach, centralna z siedzibą w Warszawie i północna z siedzibą w Gdańsku. Ponadto posługę duszpasterską pełnią: ks. Tadeusz Isakowicz-Zaleski (parafia południowa), ks. Prałat Cezary Annusiewicz (parafia północna) oraz ks. Artur Avdalyan (parafia centralna). Liczebność polskich Ormian związanych ze starą emigracją jest szacowana na około 3-5 tys. W latach 90-tych odnotowano ożywioną imigrację zarobkową mieszkańców Armenii.

W 2013 r. w Warszawie na Skwerze Ormiańskim odbyło się odsłonięcie i poświęcenie kolejnego już (siódmy po Krakowie, Elblągu, Gdańsku, Gliwicach, Klebarku na Mazurach i Wrocławiu) ormiańskiego kamienia krzyżowego (*chaczkaru*). Chaczkar w Warszawie jest darem Republiki Armenii dla Warszawy. Jest też symbolem trwającej od wieków przyjaźni pomiędzy Polakami a Ormianami.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Kościoła Ormiańskiego zadeklarowało 227 osób.

STAROKATOLICYZM

Grupa 1.1.2

W oderwaniu od Kościoła rzymskokatolickiego pozostają Kościoły starokatolickie. Powstały one w 1870 r. po soborze watykańskim I, w wyniku ogłoszenia dogmatu o nieomyślności papieża. Kościoły starokatolickie w Polsce zjednoczone są w Unii Utrechckiej (1899 r.) z pokrewnymi ruchami w Holandii, Austrii i Szwajcarii.

Kościół Polskokatolicki, pozostający również w oderwaniu od Watykanu, powstał w roku 1919 wśród emigrantów polskich w USA dla powstrzymania procesów odchodzenia od polskości, którym sprzyjała tamtejsza hierarchia rzymskokatolicka pochodzenia niemieckiego. Kościół Polskokatolicki utrzymuje zgodność zasad dogmatycznych z Polskim Narodowym Kościołem Katolickim w USA, zachowując jednak całkowitą odrębność organizacyjną i jurysdykcyjną. Jest równocześnie członkiem Polskiej Rady Ekumenicznej i Unii Kościołów Starokatolickich w Utrechcie.

Kościół Starokatolicki Mariawitów

1.1.2.01

1.06

Adres:	09-400 Płock, ul. Kazimierza Wielkiego 27a	Tel. 24-262-30-86
E-mail:	mariawita@mariawita.pl	www.mariawita.pl
Data powstania na terenie Polski: 1893 i 1906		Data rejestracji: 1906 i 1947

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2000	24445	28	45	38
2005	23670	26	43	36
2010	23430	25	44	36
2012	23355	26	44	36
2013	23262	23	44	36
2014	23120	23	44	36
dolnośląskie	4	-	-	-
kujawsko-pomorskie	4	-	-	-
lubelskie	100	1	3	3
łódzkie	8630	7	12	14
małopolskie	15	-	-	-
mazowieckie	13815	13	25	16
w tym Warszawa	1405	1	2	-
pomorskie	32	-	-	-
śląskie	507	2	4	3
wielkopolskie	7	-	-	-
zachodniopomorskie	6	-	-	-

Powstanie mariawityzmu wiąże się z osobą Marii Franciszki Kozłowskiej, zwanej „Mateczką”. Katolicka zakonnica żyjąca pod koniec XIX w. otrzymała osobiste Objawienia Boże. Nie zostały one jednak uznane przez Stolicę Apostolską. Ze zwolenników głoszących te idee powstał mariawityzm. W 1906 r. został uznany przez władze rosyjskie za Kościół niezależny od Rzymu. Nawiązano kontakty z Kościołem Starokatolickim w Holandii i wyświęcono pierwszego biskupa. Reformy przez niego wprowadzone spowodowały w 1935 r. rozłam w mariawityzmie. Powstały wtedy: Kościół Starokatolicki Mariawitów, kontynuujący zasady starokatolicyzmu wg założeń Unii Utrechckiej i Kościół Katolicki Mariawitów. Kościół

Starokatolicki Mariawitów rozwija kult maryjny i eucharystyczny, uznaje tradycje Kościoła z okresu pierwszych 7 soborów, odrzuca natomiast prymat i nieomyślność papieża. Naczelną władzą jest Synod, złożony z duchownych i świeckich. Między Synodami władzę sprawuje Kapituła Generalna, będąca zgromadzeniem kapłanów, uzupełnionym o przedstawicielkę siostr mariawitek. Organem wykonawczym jest Rada Kościoła. Główną siedzibą jest Płock.

Kościół wydaje: kwartalnik religijno-społeczny *Mariawita* w nakładzie 2200 egz., kalendarz kościoła w nakładzie 2970 egz. oraz broszury informacyjne.

Administracyjnie Kościół dzieli się na 3 diecezje: warszawsko-płocką, lubelsko-podlaską i śląsko-łódzką.

42 Wyznania religijne: CHRZEŚCJAŃSTWO

Kościół prowadzi nauczanie religii w szkołach (51) i w 22 punktach katechetycznych. W 2014 r. uczyło się 1.620 uczniów. Kościół prowadzi w Płocku Wyższe Seminarium Duchowne.

Działalność charytatywna skupiała się przede wszystkim na organizowaniu obozów i kolonii dla dzieci i młodzieży. Parafie mariawickie włączają się do różnych projektów charytatywnych realizowanych przez lokalne społeczności.

Nowi członkowie, którzy nie są ochrzczeni muszą nauczyć się podstawowych prawd wiary, zapoznać się z ideą mariawityzmu, świadomie i dobrowolnie przyjmując Sakramenty św. (Chrzest, Komunię św., Bierzmowanie).

Do zobowiązań wiernych należą: modlitwa poranna i wieczorna, czytanie Pisma Świętego, rozmyślanie oraz w miarę możliwości uczestniczenie we Mszy Św. i nabożeństwach.

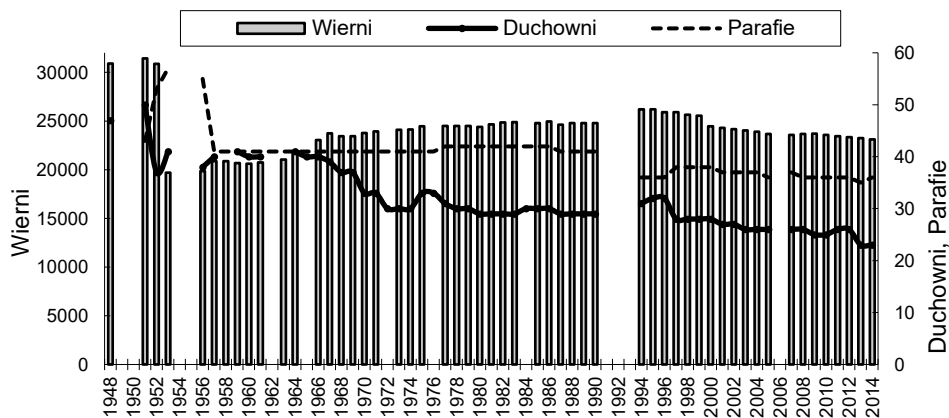
Wyznawcy mają obowiązek uczestniczenia w niedziele i święta we Mszy św. i przyjmowania Komunii św., korzystania z Sakramentu Pokuty, odprawiania raz w tygodniu godzinnej adoracji Przenajświętszego sakramentu, a raz w miesiącu wspólnej uroczystej adoracji.

Diecezja	2014			
	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem	23120	23	44	36
warszawsko-płocka	4200	7	10	9
lubelsko-podlaska	9651	7	18	13
śląsko-lódzka	9269	9	16	14

Kościół po II Wojnie Światowej został prawnie uznany Dekretem z 5.09.1947 r. Obecnie Kościół Starokatolicki Mariawitów w Rzeczypospolitej Polskiej ma uregulowany status prawny ustawą z dnia 20 lutego 1997 r. o stosunku Państwa do Kościoła Starokatolickiego Mariawitów w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 41, poz. 253, z późn. zm.).

Jest członkiem Światowej Rady Kościołów i Konferencji Kościołów Europejskich oraz Polskiej Rady Ekumenicznej.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP) w 2011 r. przynależność do Kościoła Starokatolickiego Mariawitów w RP zadeklarowało 9.990 osób. Co stanowiło 0,03% ogółu ludności Polski.

Kościół Polskokatolicki w RP

Polish Catholic Church in RP

1.1.2.02

1.05

Adres:	00-544 Warszawa, ul. Wilcza 31 lok. 16 C	Tel. 22-621-52-05
E-mail:	polskokatolicki@pnet.pl	www.polskokatolicki.pl
Data powstania na terenie Polski: 1920		Data rejestracji: 1946

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2000	23031	104	81	81
2005	19137	89	77	81
2010	20956	76	78	77
2012	20752	76	76	74
2013	21432	82	80	80
2014	19225	73	79	78
dolnośląskie	1480	7	8	8
kujawsko-pomorskie	587	2	3	3
lubelskie	3757	16	19	18
lubuskie	515	4	6	6
łódzkie	250	1	1	1
małopolskie	4330	7	8	7
mazowieckie	770	7	5	6
w tym Warszawa	570	5	2	2
opolskie	25	1	1	1
podkarpackie	670	7	6	6
pomorskie	218	3	2	2
śląskie	1862	5	5	5
świętokrzyskie	1321	5	6	6
warmińsko-mazurskie	228	2	3	3
wielkopolskie	2580	3	3	3
zachodniopomorskie	641	3	3	3

Kościół Polskokatolicki powstał w końcu XIX w. na terenie Stanów Zjednoczonych jako wyraz protestu grupy emigrantów przeciwko obsadzeniu przez hierarchię amerykańską polskich parafii księżmi niemieckimi i irlandzkimi, którzy nie rozumieli polskich zwyczajów. Założycielem nowego Kościoła został ks. F. Hodur, który w 1897 r. założył w Scranton pierwszą narodową parafię. W 1900 r. ogłosił odejście od Rzymu, a w 1907 przyjął sakrę biskupią u starokatolików. Do Polski polskokatolicy przybyli wraz z reemigrantami w latach 20-tych. Kościół Polskokatolicki należy do rodziny Kościołów Starokatolickich Unii Utrechckiej.

Kościół Polskokatolicki wyznaje katolickie prawdy wiary i moralności, ale odrzuca zwierzchnictwo i nieomyślność papieża, naukę o odpustach, kult relikwii i celibat. Zachowuje dwie formy

spowiedzi: w konfesjonale i ogólną. Uznaje postanowienia 7 pierwszych soborów. W swojej postawie duszpasterskiej uwzględnia potrzeby duchowe i materialne narodu i państwa polskiego.

Najwyższą władzą jest Ogólnopolski Synod, a władzą wykonawczą Rada Synodalna z naczelnym biskupem jako przewodniczącym. Od roku 1995 zwierzchnikiem Kościoła jest biskup prof. dr hab. Wiktor Wysoczański. Kościół administracyjnie podzielony jest na trzy diecezje: warszawską, krakowsko-częstochowską i wrocławską.

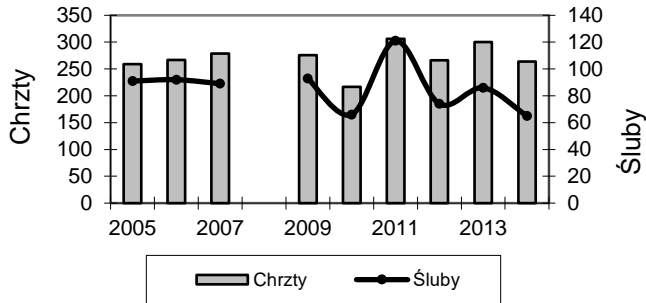
Swoje kadry Kościół kształci w Wyższym Seminarium Duchownym oraz w Sekcji Teologii Starokatolickiej ChAT w Warszawie. W 2014 r. Kościół prowadził naukę religii w szkołach publicznych i punktach katechetycznych dla łącznie 999 uczniów w 43 placówkach.

Są wydawane: miesięcznik *Rodzina*, *Kalendarz Liturgiczny* w 120 egz. oraz okazjonalnie *Listy Pasterskie* w 120 egz. i apele okolicznościowe.

Praktyki religijne członków to przede wszystkim udział we mszy św. oraz w rekolekcjach adwentowych i wielkopostnych, a także udział w nabożeństwach: majowych, czerwcowych, październikowych.

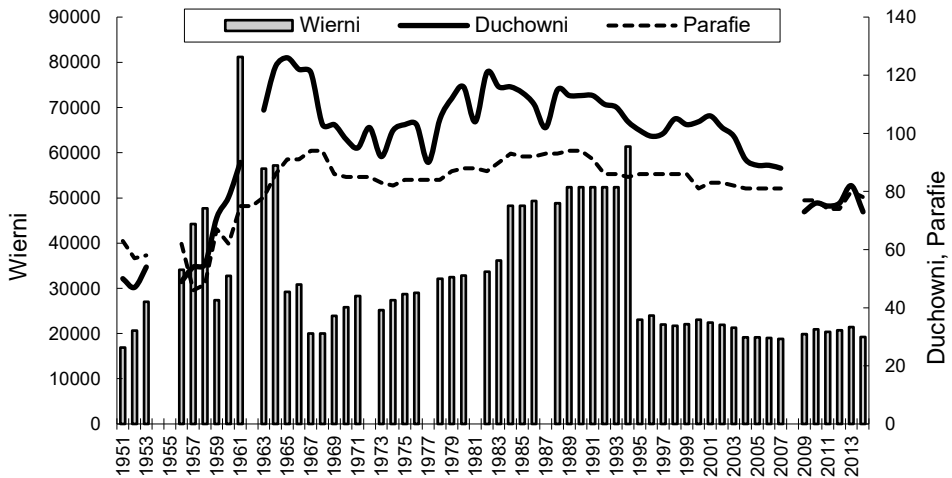
Przyjmowanie nowych członków Kościoła odbywa się poprzez Chrzt Św. Dorośli wyznawcy innego wyznania przed przyjęciem składają „Wyznanie wiary”.

44 Wyznania religijne: CHRZEŚCIJAŃSTWO

Kościół Polskokatolicki w Rzeczypospolitej Polskiej ma uregulowany status prawny ustawą z dnia 30 czerwca 1995 r. o stosunku Państwa do Kościoła Polskokatolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 97, poz. 482, z późn. zm.).

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Kościoła Polskokatolickiego w RP zadeklarowało 8.807 osób, co stanowiło 0,02% ogółu ludności Polski.

Kościół Katolicki Mariawitów w RP

Mariavite Catholic Church

1.1.2.03

1.07

Adres:	09-470 Bodzanów k/Płocka, wieś Felicjanów	Tel. 24-260-70-10
Data powstania na terenie Polski:	1893 i 1935	Data rejestracji: 1906 i 1912

Województwa	Wierni	Duchowni mężczyźni /kobiety	Świątynie	Parafie /filie
Ogółem 2000	2610	6/10	17	17/5
2005	2230	5/8	14	17/5
2010	1994	3/8	14	17/3
2012	1953	3/8	14	16/4
2013	1940	3/8	15	16/4
2014	1902	3/8	15	16/4
lubelskie	125	1/-	2	2/-
łódzkie	941	1/4	8	8/1
mazowieckie	836	1/4	5	6/3
w tym Warszawa	104	-/1	1	1/-

Kościół wyodrębnił się w roku 1935 na skutek rozłamów w Kościele Mariawitów, spowodowanego sporem o rozmiar kultu założycielki mariawityzmu, zwanej „Mateczką”, oraz wprowadzeniem kapłaństwa kobiet. Ośrodkiem Kościoła stał się Felicjanów k/Płocka. Wyznawcy opierają swoją naukę na Piśmie Świętym i Tradycji zinterpretowanej przez Ojców Kościoła i Sobory ekumeniczne oraz na Objawieniu Bożym danym założycielce mariawityzmu. Nauczają, że ratunkiem dla ludzkości jest cześć Eucharystii

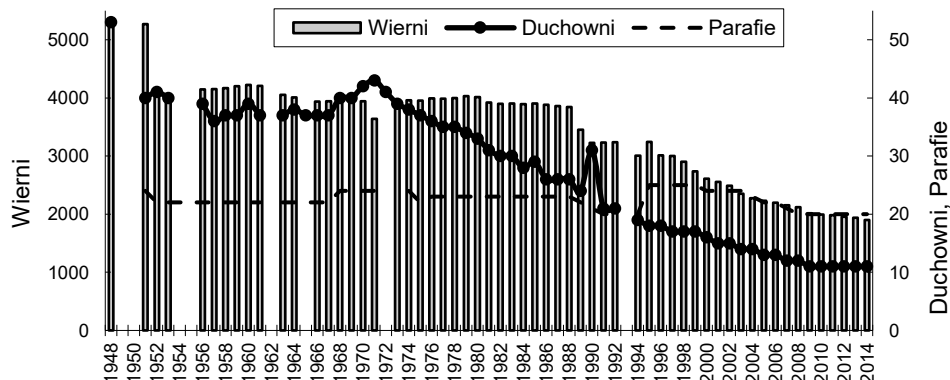
i Matce Bożej Nieustającej Pomocy. Wierzą również, że cała Trójca Święta wzięła udział w zbawieniu świata. Kościół nie uznaje prymatu papieża ani dogmatu o jego nieomyślności, spowiedzi usznej, celibatu i nauki o odpustach.

Na czele Kościoła stoi Rada Przełożonych, której przewodniczy arcybiskup. Większość duchownych stanowią kobiety (w 2014 r. – 8). Administracyjnie Kościół dzieli się na 2 kustodie: płocko-łódzką i warszawsko-lubelską.

W 2014 r. Kościół wydał: *Kalendarz liturgiczny* w nakładzie 500 egz. W 2014 r. Kościół posiadał 6 punktów nauczania religii, do których uczęszczało 62 uczniów. Nowi członkowie przyjmowani są na podstawie osobistej konferencji (rozmowy duchowej). Wierni Kościoła zobowiązani są: w cyklu rocznym – do udziału w 3-dniowych rekolekcjach, w cyklu miesięcznym – do przyjęcia Komunii św. i odprawienia godzinnej adoracji Przenajświętszego Sakramentu, w niedziele i święta – do uczestnictwa we Mszy św. z przyjęciem Komunii św. albo Mszy św. ludowej w domu, a codziennie – do modlitwy porannej i wieczornej. Zaleca się odprawienie Mszy św. (tzw. ludowej) i przyjęcie Komunii św., czytanie Pisma św.

Kościół Katolicki Mariawitów w Rzeczypospolitej Polskiej ma uregulowany status prawny ustawą z dnia 20 lutego 1997 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego Mariawitów w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 41, poz. 252, z późn. zm.).

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP) w 2011 r. przynależność do Kościoła Katolickiego Mariawitów zadeklarowało 380 osób.

Polski Narodowy Katolicki Kościół w RP

Polish National Catholic Church in Poland

1.1.2.04

1.09

Adres:	03-122 Warszawa, ul. Modlińska 205a	Tel. 22-122-18-29
E-mail:	admnpkk@wp.pl	www.pnkk.pl
Data powstania na terenie Polski: 1924	Data rejestracji: 2006	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 164	Data wpisu: 06.10.2006	

Lata	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
2006	270	3	1	1
2007	550	5	2	4
2010	420	4	3	4
2012	640	7	6	7
2013	830	10	5	6
2014	648	7	6	7

Kościół starokatolicki, który nawiązuje do tradycji Polskiego Narodowego Kościoła Katolickiego (PNKK), założonego w 1897 r. przez polskich katolików w Ameryce Pn., w wyniku sprzeciwu wobec dominacji duchownych pochodzenia niemieckiego i irlandzkiego, którzy nie rozumieli zwy-

czajów i problemów polskich emigrantów. Wierni pragnęli wglądu w finanse parafii, a przede wszystkim liturgii w języku polskim. Stolica Apostolska odrzuciła wszelkie postulaty polskich emigrantów, wobec czego wierni wymówili wierność papieżowi i założyli własny Kościół. Jego pierwszym przywódcą i biskupem był Franciszek Hodur, który włączył nowo powstały Kościół do Unii Utrechckiej. W 1922 r. powstała pierwsza w kraju narodowa parafia w Krakowie. W 1930 r. istniały już 64 parafie polskokatolickie, w których pracowało 56 księży. Kościół nie został przed wojną jednak zalegalizowany. Okres II wojny światowej przyniósł Kościołowi rozbięcie organizacyjne, które udało się dopiero przezwyciężyć po 1945 r. Jednak władza w Polsce Ludowej nieprzychylnym okiem patrzyła na starania o legalizację PNKK, ponieważ na jego czele stał obywatel Stanów Zjednoczonych biskup Franciszek Hodur. W 1951 r. diecezja polska PNKK pod naciskiem władz komunistycznych ogłosiła autokefalię od pozostałych diecezji Polskiego Narodowego Kościoła Katolickiego i utworzyła Kościół Polskokatolicki.

Na obecną sytuację PNKK w RP miał duży wpływ wybór, w 1995 r., nowego zwierzchnika Kościoła Polskokatolickiego, którym został bp Wiktor Wysoczański. Z tym wyborem nie zgodziła się część wiernych i duchownych, wśród nich ks. Tomasz Rybka (proboszcz parafii pw. Dobrego Pasterza w Warszawie). Rozmowy, które miały na celu niedopuszczenie do dalszych podziałów nie przyniosły rezultatu, wobec czego wierni powołali Komitet Obrony Kościoła Narodowego, który rozpoczął czynić starania o wznowienie misji Kościoła Narodowego w Polsce. Staranie te zostały uwieńczone sukcesem, kiedy to w październiku 2006 r. Polski Narodowy Kościół Katolicki w RP został wpisany do Rejestru kościołów MSWiA.

Kościół posługuje się kalendarzem liturgicznym roku kościelnego. Wierni najwyższą cześć oddają Bogu w Trójcy Świętej Jedynemu. Zachowany jest również kult Maryi Panny, aniołów, apostołów, męczenników i świętych. Kościół uznaje tradycyjnie 7 sakramentów, zgodnie z nauką Kościoła Katolickiego. Eucharystia sprawowana jest pod dwiema postaciami: Ciała i Krwi Pańskiej. W okresie Wielkiego Postu odprawiane są: droga krzyżowa i gorzkie żale.

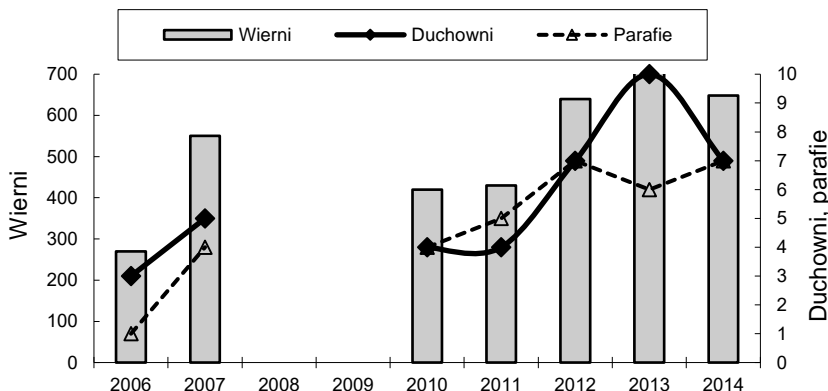
W Kościele praktykuje się dwie formy spowiedzi: indywidualną (uszną w konfesjonale), do której zobowiązane są przystępować dzieci i młodzież do 18 roku życia oraz ogólną (sprawowaną bądź jako odrębny obrzęd przed ołtarzem, bądź w połączeniu z Mszą Świętą w części zwanej Spowiedzią Powszechną) – dla pozostałych wiernych.

Księży nie obowiązują celibatu. W Kościele obowiązują stroje liturgiczne podobne jak w Kościele rzymskokatolickim, administratorowi kościoła przysługuje prawo noszenia sutanny z granatowym – niebieskim obszyciem, biret z niebieskim pomponem oraz krzyż na piersi i sygnet.

Godłem PNKK w RP jest otwarta księga Ewangelii, wsparta o krzyż i palmę, na tle promieniującej tarczy słonecznej z napisem „Prawdą, Pracą, Walką, Zwyciężymy!”.

W 2014 r. udzielono 6 chrztów i 9 ślubów.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP) w 2011 r. przynależność do Polskiego Narodowego Katolickiego Kościoła w RP zadeklarowały 453 osoby.

Kościół Starokatolicki w RP

1.1.2.05

1.08

Adres:	05-270 Marki, ul. Grunwaldzka 29	Tel. 661-685-437
E-mail:	parafiaстарokatolicka@interia.pl	www.kosciolстарokatolicki.com
Data powstania na terenie	1871	Data rejestracji: 1947, 1996
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	110	Data wpisu: 01.04.1996

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2000	399	9	6	5
2005	440	9	5	3
2011	1300	10	4	4
2013	535	12	3	3
2014	440	12	3	5

Kościół rozpoczął działalność na terenie Polski w 1871 r. Po wojnie uzyskuje osobowość prawną w 1947 r. ale w 1965 r. władze państwowe zawieszają jego działalność na 31 lat. Mimo to Kościół przetrwał w trudnych warunkach i prowadził aktywną działalność duszpasterską.

Pod względem doktrynalnym zbliżony jest do Kościoła Katolickiego, nie uznaje jednak dogmatu o nieomyślności papieża ogłoszonego na I soborze watykańskim w 1870 r. Wyodrębniając się organizacyjnie z Kościoła Katolickiego przyjął ustrój synodalno-episkopalny z własną hierarchią. Kościół zachowuje przepisy o dobrowolnym celibacie duchowień-

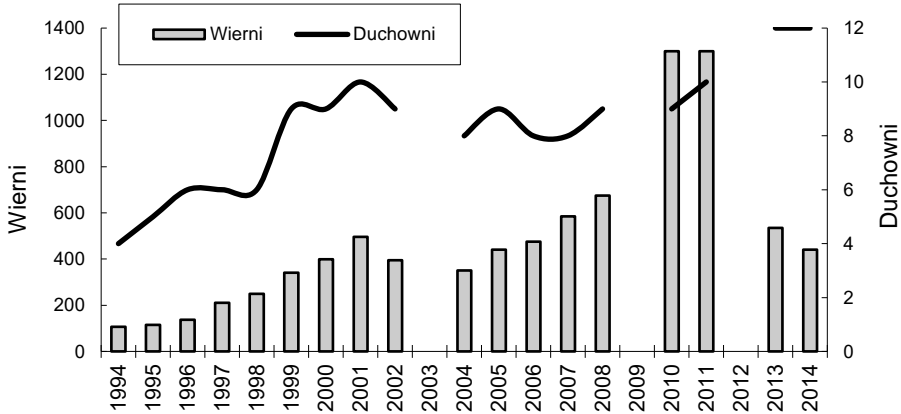
stwa oraz dwie formy spowiedzi: w konfesjonale i ogólną. Należy do założycieli Unii Utrechckiej Kościołów Starokatolickich. Działa w szerszym zakresie w Niemczech, Austrii, Szwajcarii i Holandii. W kraju Kościół posiada pięć parafii: w Łodzi (parafia katedralna), w Bytomiu, w Działach Czarnowskich (woj. mazowieckie), Stalowej Woli i w Wojciszewie oraz trzy kaplice: w Łodzi, Wieluniu i w Warszawie.

48 Wyznania religijne: CHRZEŚCJAŃSTWO

Kościół prowadzi duszpasterstwa: dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych oraz młodzieży trudnej.

Do zobowiązań członków Kościoła należy uczestnictwo w nabożeństwach. Nowi członkowie przyjmują Chrzest św. z wody.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP) w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła Starokatolickiego mieści się w przedziale od 1 do 99.

Polski Narodowy Katolicki Kościół w Kanadzie Seniorat Misyjny w Polsce

1.1.2.06

1.10

Adres: 50-011 Wrocław, ul. Kościuszki 37b

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 179

Data wpisu: 27.06.2014

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

**CHRZEŚCIJAŃSTWO WSCHODNIE
(ORTODOKSYJNE)
Grupa 1.2**

PRAWOSŁAWIE

Grupa 1.2.1

Prawosławie jest jednym z trzech podstawowych odłamów chrześcijaństwa, rozwijającym się w sferze oddziaływania kultury bizantyjskiej. Nazwa „kościół prawosławny” pierwotnie odnosiła się do kwestii teologicznych i określała kościoły, które przyjęły postanowienia soborów w Nicei (325 r.), Efezie (431) i Chalcedonie (451). Z tego powodu, w przeciwieństwie do potępionych na tych soborach arian, nestorian i monofizytów – uważa się je za „ortodoksyjne” (z grek. „prawowierne”). W okresie późniejszym pojęcie to nabiera znaczenia prawnokościelnego i odnosi się do wszystkich kościołów wschodnich (z wyjątkiem nestorian i monofizytów).

Rozłam w chrześcijaństwie prowadzący do powstania prawosławia był wynikiem stopniowego narastania różnic:

- doktrynalnych: m.in. kwestia „filioque” czyli nieuznawania fragmentu *credo* określającego pochodzenie Ducha Świętego również od Syna Bożego,
- liturgicznych: m.in. kwestia używania w komunii chleba domowego, (nie przaśnego) i nieużywania języka łacińskiego,
- instytucjonalnych (nieuznawania prymatu papieża, celibatu księży i uznawania związków z władzą świecką).

Za decydujący moment tego rozłamu uważa się rok 1054, gdy papież Leon IX ekskomunikował patriarchę konstantynopolitańskiego Michała Cerulariusza.

Początki prawosławia w Polsce sięgają misji św. Cyryla i Metodego. W połowie XI wieku w Krakowie, obok hierarchii łacińskiej, istniała hierarchia słowiańska, a obrządek zachodni sprawowany był w języku słowiańskim. Razem z rozszerzaniem się terytoriów Polski ku wschodowi znaczne grupy ludności prawosławnej znalazły się w obrębie państwa polskiego. Sytuacja ta uległa zmianie dopiero w wyniku drugiej wojny światowej, kiedy to Kościół Prawosławny w Polsce utracił przeszło 90% swego stanu posiadania.

Prawosławie nie posiada centralnej władzy charakterystycznej dla katolicyzmu. Organizacja Kościoła opiera się na autokefalii, czyli samodzielności poszczególnych kościołów prawosławnych, które są niezależne od siebie administracyjnie i hierarchicznie. Mimo swej samodzielności i wzajemnej niezależności wszystkie kościoły prawosławne zachowują zgodność w kwestii głoszonych nauk i praktyk kultowych. Uznają one 7 pierwszych soborów powszechnych i zachowują obrządek bizantyjski, przy czym z reguły posługują się językami danego kraju jako językiem liturgii.

Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny

Polish Autocephalous Orthodox Church

1.2.1.01

2.01

Adres:	03-402 Warszawa, Al. Solidarności 52	Tel. 22-619-08-86
E-mail:	kancelaria@orthodox.pl	www.orthodox.pl
Data powstania na terenie Polski: 1371		Data rejestracji: 1925*

Prawosławie pojawiło się na ziemiach polskich już w X w., początkowo powiązane z Konstantynopolem, potem z Patriarchatem Moskiewskim; całkowitą niezależność (autokefalię) uzyskało w 1925 r.

Prawosławie opiera się w swym wyznaniu na Biblii oraz na tradycjach Ojców Kościoła w zakresie postanowień siedmiu Soborów (do Soboru Powszechnego w 787 r. włącznie). Uznaje Niepokalane Poczęcie NMP i Jej Wniebowzięcie, ale nie jako dogmaty. Podważa pochodzenie Ducha Św. zarazem od Ojca i Syna. Nie uznaje celibatu księży – mogą oni wstępować w związek małżeński, ale tylko przed święceniami.

Prawosławie jest najliczniejszym, po rzymskokatolickim, wyznaniem w Polsce. Władzę zwierzchnią sprawuje Arcybiskup Metropolita Warszawski i całej Polski, który zwołuje i przewodniczy Soborowi, Synodowi Biskupów, Radzie Metropolitalnej i Metropolitalnemu Zjazdowi Dziekanów. Jest on jednocześnie ordynariuszem diecezji warszawsko-bielskiej. Synody zwoływane są 2 razy w ciągu roku, a Sobory raz na 7 lat. W skład Synodu wchodzi 6 urzędujących biskupów z terytorium Polski. Do 2001 r. Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny (PAKP) opiekował się też kanonicznie Kościołem prawosławnym w Portugalii, w skład którego wchodziło 6 diecezji. Obecnie PAKP podlegają tylko dwie parafie: w Lizbonie i Algarve.

Diecezje	2014				
	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie	Dekanaty
Ogółem	504400	472	439	243	27
białostocko-gdańska	220700	109	76	58	5
lubelsko-chełmska	12500	46	49	31	5
łódzko-poznańska	27500	16	22	12	3
przemysko-nowosądecka	20200	25	35	19	3
warszawsko-bielska	182800	196	206	73	6
wrocławsko-szczecińska	40700	44	43	43	5
ordynariat połowy WP	x	36	8	7	x

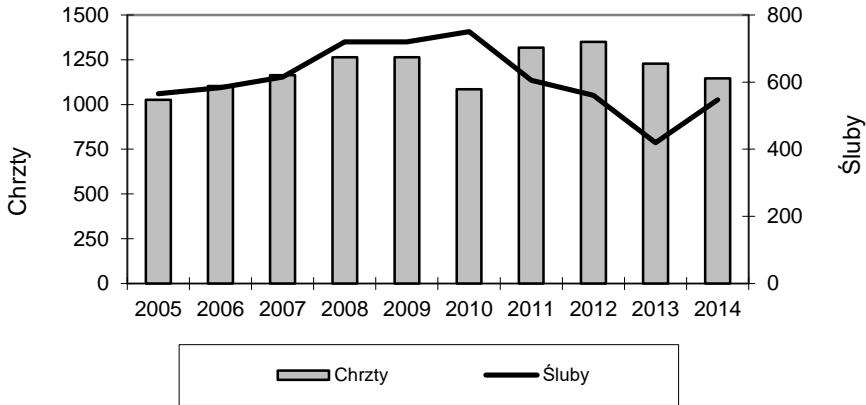
W 2011 r. Kościół kształcił swoich księży w Prawosławnym Seminarium Duchownym, w Sekcji Teologii Prawosławnej na Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie oraz na Katedrze Prawosławnej Uniwersytetu w Białymstoku. Prowadzi Szkołę Psalmistów i Dyrygentów Cerkiewnych oraz Policealną Szkołę Ikonograficzną (7 uczniów), a także posiada liczne punkty katechetyczne, które rozmieszczone są na terenie całego kraju, uczyło się w nich 12 592 uczniów. Funkcjonuje 5 klasztorów i jeden dom zakonny.

Kościół PAKP prowadzi 5 domów opieki i 8 Ośrodków Miłosierdzia.

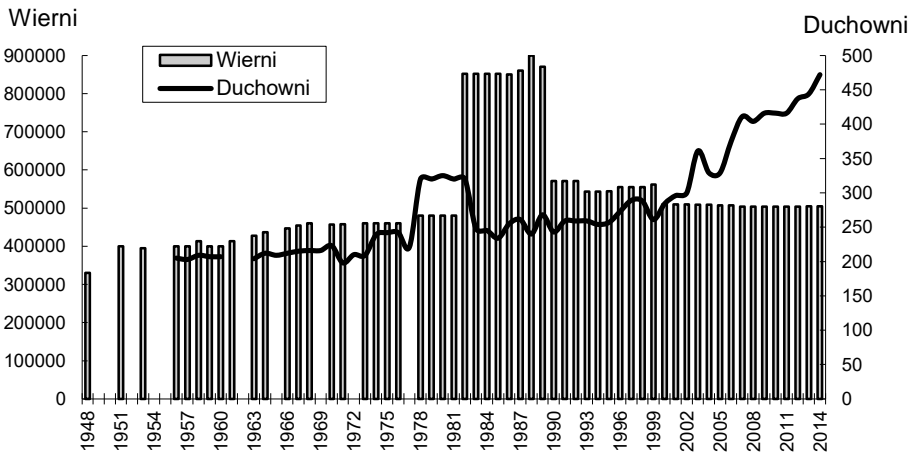
Podstawą struktury organizacyjnej są diecezje, których Kościół ma aktualnie 6; ponadto działa Prawosławny Ordynariat Połowy WP, którego ordynariuszem jest arcybiskup białostocko-gdański. W jednostkach wojskowych pracuje 26 księży. Funkcję katedry połowej pełni katedra diecezji białostocko-gdańskiej. Ordynariat posiada 7 parafii.

W Drukarni przy Monasterze Zwiastowania NMP w Supraślu wydawane są m.in. takie tytuły, jak: *Wiadomości PAKP* (miesięcznik informacyjno-teologiczny) w nakładzie 1.500 egz., *Cerkiewny Wiertnik* (kwartalnik teologiczny) – 1.500 egz., *Kalendarz Prawosławny* – 2.000 egz.

* – W 1924 r. patriarcha ekumeniczny Grzegorz VII wydał zgodę na autokefalię, a w 1925 r. została ona ogłoszona w Warszawie. Kształt ustrojowy Kościoła, sytuacja majątkowa i prawna oraz stosunki Państwo – Kościół zostały ostatecznie uregulowane w latach 1938-39.

Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ma uregulowany status prawny ustawą z dnia 4 lipca 1991 r. o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego (Dz. U. Nr 66, poz. 287, z późn. zm.). Kościół jest członkiem Polskiej Rady Ekumenicznej.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego zadeklarowało 156,3 tys. osób, co stanowiło 0,41% ogółu ludności Polski i około 0,44% populacji o rozpoznanym statusie wyznaniowym.

Wschodni Kościół Staroobrzędowy nie posiadający hierarchii duchownej

1.2.1.02

2.02

Adres: 16-400 Suwałki, ul. Sejneńska 37A

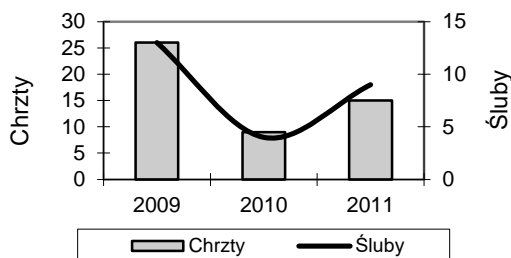
Data powstania na terenie Polski: 1928

Data rejestracji: 1928

Województwa	Wierni	Nastawnicy	Świątynie	Parafie
Ogółem 2000	982	3	4	4
2009	1110	4	4	4
2010	1073	5	4	4
2011	1006	6	4	4
podlaskie	968	5	3	3
warmińsko-mazurskie	38	1	1	1

Reformy przeprowadzone przez Patriarchę Nikona i Cara Aleksego I Michajłowicza w Kościele Prawosławnym (postanowienia soboru z 1656 r.) spowodowały sprzeciw części duchowieństwa oraz wiernych Rosyjskiej Cerkwi Prawosławnej.

Władze carskie uznały to za rozłam wewnątrzkościelny i potraktowały odłamowców (zwanych: staroobrzędowcami, starowiercami) jako buntowników. W okresie panowania cara Piotra I prześladowania znacznie się nasiliły. Spowodowało to masową emigrację staroobrzędowców min. na tereny Wielkiego Księstwa Litewskiego. W XVIII w. osadnictwo staroobrzędowców dotarło w okolice Augustowa, Sejny i Suwałk, a w wieku XIX w okolice Wojnowa, Pisz i Mrągowa.

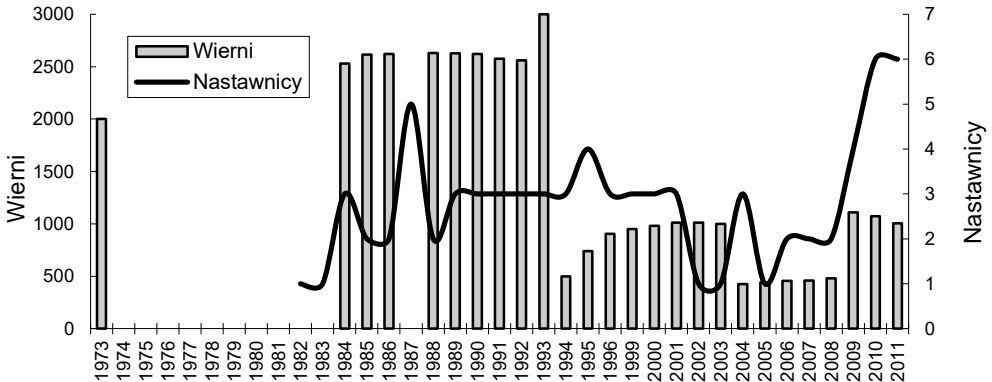
W Kościele Staroobrzędowym zwierzchnią władzę sprawuje Ogólnopolski Sobór jego wyznawców odbywający się co 5 lat. On wybiera Naczelną Radę Staroobrzędowców składającą się z 12 osób, której kadencja trwa 5 lat. Naczelna Rada zarządza wszystkimi sprawami bieżącymi Kościoła, wykonuje uchwały soborów, występuje wobec władz państwowych i w imieniu Kościoła. Nastawnicy (osoby prowadzące nabo-

żeństwa, które przewodzą życiu religijnemu) wybierani są przez Walne Zgromadzenie Parafian spośród wiernych, którzy ukończyli 35 lat. Następnie zatwierdzani są przez Radę Naczelną po uprzednim zaczerpnięciu opinii u wojewody. Kościołem kieruje Rada Gminy wybierana na 3 lata, składająca się 5 osób, w tym z osoby znającej obrządek liturgiczny (nastawnika). Przewodniczącą Rady Gminy jest wybierany co 3 lata. Rada jest również organem wykonawczym gminy.

Kościół posiada parafie: w Suwałkach, Gabowych Grądach, Wojnowie i Wodźkach. Kościół prowadzi nauczanie religii w szkole w Augustowie oraz w domu parafialnym w Suwałkach. W 2010 r. korzystało z tego 35 uczniów.

Wschodni Kościół Staroobrzędowy, nie posiadający hierarchii duchownej ma uregulowany status prawny rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o stosunku Państwa do Wschodniego Kościoła Staroobrzędowego, nie posiadającego hierarchii duchownej (Dz. U. Nr 38, poz. 363, z późn. zm.).

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Wschodniego Kościoła Staroobrzędowego zadeklarowało 326 osób.

Za lata 2004-2009 dane dotyczą tylko parafii w Gabowych Grądach

Staroprawosławna Cerkiew Staroobrzędowców
Old Orthodox Old Believers Church

1.2.1.03
2.03

Adres:	16-300 Gabowe Grądy 7A	
E-mail:	Nastawnik2@o2.pl	http://staroprawoslawie.pl
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 177		Data wpisu: 18.12.2013

Województwa	Wierni	Duchowni	Jednostki kościelne	Udzielone chrzty
Ogółem 2013	610	1	1	125
2014	607	1	1	58
2015	617	1	1	10
dolnośląskie	10	-	-	-
kujawsko-pomorskie	10	-	-	-
łódzkie	10	-	-	-
mazowieckie	22	-	-	-
podlaskie	515	1	1	10
śląskie	10	-	-	-
warmińsko-mazurskie	40	-	-	-

Staroprawosławna Cerkiew Staroobrzędowców wyodrębniła się ze Wschodniego Kościoła Staroobrzędowego w 2013 r. Zwierzchnikiem Cerkwi jest Rada Ogólnego Zebrania Cerkwi Staroobrzędowców wraz z Duchownym.

Nowi członkowie przyjmowani są poprzez udzielenie sakramentu chrztu (trzykrotne zanurzenie w wodzie). Dorosli

chrzczeni są w rzece Netta, dzieci w chrzcielnicy cerkiewnej. Przed przystąpieniem do sakramentu chrztu osoby dorosłe obejmuje czterdziestodniowy post oraz obowiązek nauczenia się podstawowych modlitw obowiązujących w Cerkwi Staroprawosławnej. Od końca 2015 r. wierni mogą modlić się w nowo wybudowanej cerkwi w Gabowych Grądach.

CHRZEŚCIJAŃSKIE KOŚCIOŁY ORIENTALNE

Grupa 1.2.2

Ormiański Kościół Apostolski w RP

1.2.2.01

9.44

Adres: 90-368 Łódź ul. Piotrkowska 182/549

Data rejestracji: 2006

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 165

Data wpisu: 29.11.2006

Brak danych o doktrynie i rozmieszczeniu terytorialnym.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do zadeklarowało 335 osób.

Ormiański Kościół Apostolski Katolikosatu Eczmiadzyńskiego w RP

1.2.2.02

9.52

Adres: 41-800 Zabrze ul. Tatariewiczza 22c/2

Data rejestracji: 2010

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 173

Data wpisu: 28.06.2010

Kościół w początkowej fazie organizacji, liczba członków w 2010 r. wynosiła 100.

PROTESTANCKIE I TRADYCJI PROTESTANCKIEJ

Grupa 1.3

1.3.1

Pojęcie *protestantyzm* określa wszystkie kościoły i wspólnoty religijne wywodzące się z Reformacji (XVI w.), którą zapoczątkował niemiecki zakonnik Marcin Luter (1483-1546), ogłaszając w 1517 r. 95 tez przeciwko odpustom. Sama nazwa *protestantyzm* wywodzi się od protestu przeciwko cesarskiemu zakazowi upowszechniania doktryn reformatorskich, jaki na sejmie w 1529 r. w Spirze złożyło sześciu książąt i 14 miast Rzeszy. Autorzy *Protestatio* twierdzili, że każdy chrześcijanin odpowiedzialny jest we własnym sumieniu jedynie przed Bogiem, a nie przed hierarchią Kościoła. Z biegiem czasu wszystkie wspólnoty religijne, będące w opozycji do Kościoła Rzymskokatolickiego nazywano protestantami. Protestantyzm obejmuje dziś wiele różnych Kościołów chrześcijańskich, związków wyznaniowych czy wspólnot.

Podstawą wszystkich wspólnot protestanckich jest nauka o Trójcy Św., uznanie Biblii za jedyne źródło wiary (odrzucono tradycję Kościoła katolickiego). Akcentowana jest wolność działania Ducha Świętego, odpuszczenie grzechów tylko z łaski Boga i usprawiedliwienie przez wiarę oraz kapłaństwo wiernych. Poszczególne zbory posiadają dużą samodzielność.

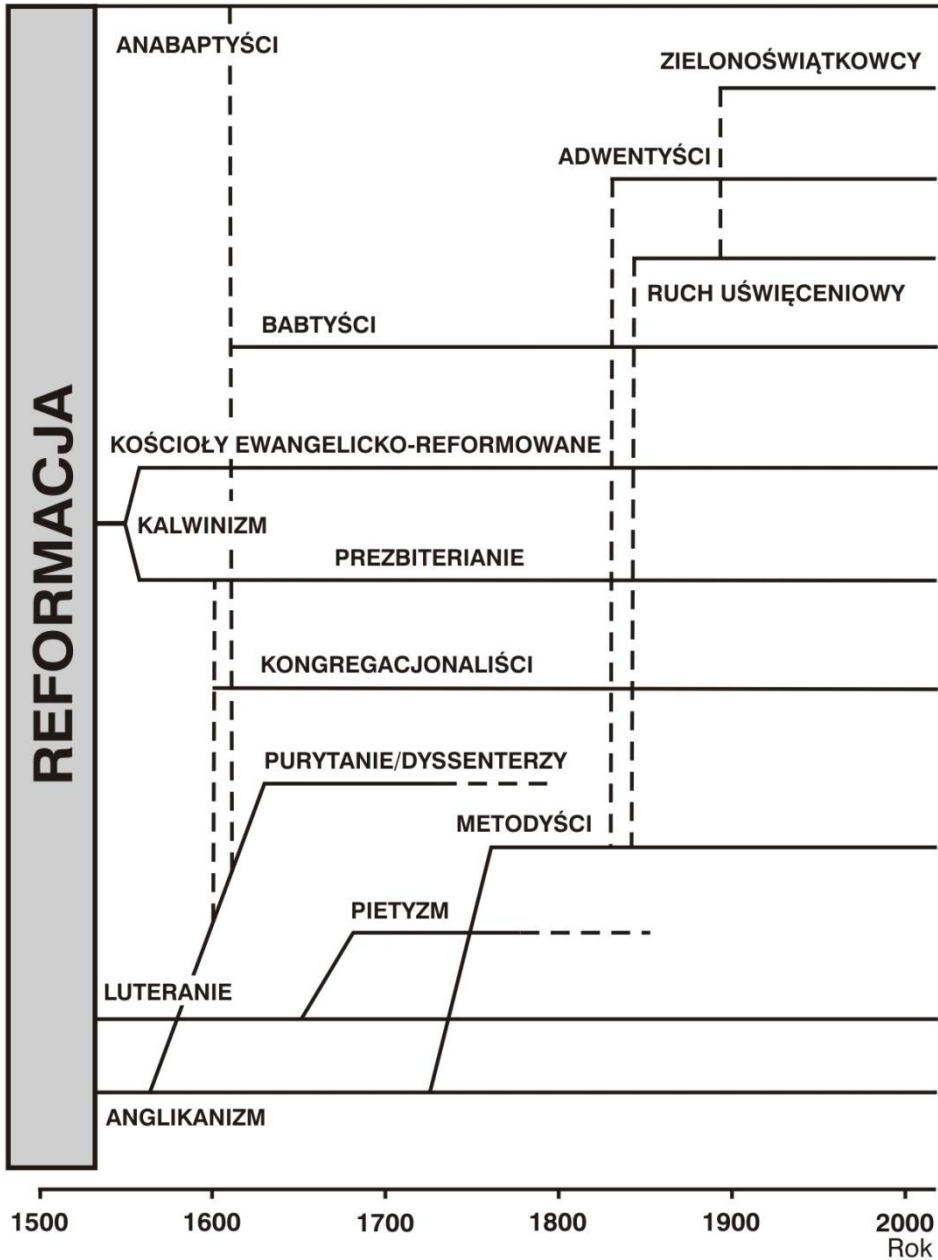
W Polsce protestantyzm pojawił się już ok. 1518 r. Po początkowym dynamicznym rozwoju uległ później wyraźnemu osłabieniu w wyniku kontrreformacji. Obecnie poza nurtem luterańskim (Kościół Ewangelicko-Augsburski) i kalwińskim (Kościół Ewangelicko-Reformowany) reprezentowany jest cały szereg innych nurtów wywodzących się z „Drugiej Reformacji”, m.in.:

- pietystyczno-metodystyczny (zwracający szczególną uwagę na „metody pobożności”),
- baptystyczny (akcentujący chrzest dorosłych przez zanurzenie),
- adwentystyczny (akcentujący oczekiwanie rychłego powtórnego przyjścia Chrystusa), a w jego ramach nurt badacki akcentujący rolę badania Pisma Św.,
- zielonoświątkowy (akcentujący chrzest z Ducha Świętego i jego dary),
- kościołów lokalnych (akcentujący rolę lokalizacji w określonej miejscowości jako kryterium wyodrębnienia organizacyjnego).

W protestantyzmie wyróżnia się także kościoły ewangelikalne (zwane także wolnymi), są to czasami wspólnoty, które wyszły z Kościoła katolickiego czy luterańskiego.

Aktualnie można mówić o dwóch zasadniczych nurtach protestantyzmu: fundamentalistach - traktujących *Biblię* dosłownie oraz liberałach - interpretujących ją symbolicznie. Na świecie, a także w Polsce istnieje duża liczba kościołów i wspólnot niezrzeszonych, które mają charakter protestancki.

POKREWIEŃSTWO GŁÓWNYCH NURTÓW PROTESTANTYZMU

Opracowano na podstawie schematu Kamila Chyla.

Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP

Evangelical Church of the Augsburg Confession in Poland

1.3.1.001

3.01

Adres:	00-246 Warszawa, ul. Miodowa 21	Tel. 22-887-02-00
E-mail:	konsystorz@luteranie.pl; biskup@luteranie.pl	www.luteranie.pl
Data powstania na terenie Polski: 1530		Data rejestracji: 1573

Diecezje	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2000	87300	171	339	131
2005	77500	190	277	134
2011	61738	214	280	134
2012	61656	201	253	134
2013	61654	191	188	134
2014	61736	176*	248	133
Cieszyńska	36305	42	51	22
Katowicka	13144	33	73	41
Mazurska	3549	15	36	15
Pomorsko-Wielkopolska	2322	13	36	18
Warszawska	3976	19	28	21
Wrocławska	2440	18	24	16

* razem z 36 emerytowanymi duchownymi

Kościół Ewangelicko-Augsburski opiera swoją naukę na objawieniu zawartym w Piśmie Świętym Starego i Nowego Testamentu, czyli Biblii. Uznaje Chrystusa za jedynego Zbawiciela i pośrednika między Bogiem Ojcem a ludźmi. Naucza za św. Pawłem, że człowiek usprawiedliwiony jest jedynie z łaski przez wiarę w Jezusa Chrystusa, a wyjednana zbawcza łaska udzielana jest człowiekowi przez Słowo Boże i Sakramenty. Taki wykład nauki o usprawiedliwieniu, dokonany przez ks. doktora Mar-

cina Lutra, będący powrotem w Kościele do nauczania apostołskiego stał się początkiem dzieła Reformacji, w której tkwi swymi korzeniami Kościół Ewangelicko-Augsburski, zwany także, od nazwiska swego reformatora Kościołem Ewangelicko-Luterańskim.

Wykład nauki Kościoła znajduje się w wyznaniach wiary: Apostolskim, Nicejsko-Konstantynopolskim i Atanazjańskim oraz w księgach wyznaniowych: Małym i Dużym Katechizmie autorstwa ks. dra Marcina Lutra, Augsburskim Wyznaniu Wiary, Apologii Augsburskiego Wyznania, Artykułach Szmalckaldzkich i Formule Zgody. Kościół uznaje dwa sakramenty: Chrzest św. i Komunię św. Komunia udzielana jest wszystkim przystępującym pod dwoma postaciami – chleba i wina. Nabożeństwa odbywają się głównie w niedziele i święta i składają się na nie wspólna modlitwa i śpiew, czytanie Słowa Bożego i jego zwiastowanie, czyli kazanie wygłoszone przez duchownego oraz powszechna spowiedź i Komunia święta.

Chrztu udziela się w większości wypadków w wieku niemowlęcym, choć możliwe jest także udzielenie tego sakramentu nieochrzczonej osobie dorosłej. Ważną uroczystością w Kościele jest konfirmacja, czyli uroczyste składanie przysięgi przez młodzież, która wyznaje swoją wiarę i ślubuje wierność Chrystusowi oraz Kościołowi, potwierdzając w ten sposób przymierze Chrztu świętego.

Najwyższą władzę w Kościele stanowi Synod. Składa się on z duchownych i świeckich przedstawicieli poszczególnych diecezji. Władzę wykonawczą sprawuje Konsystorz, na czele

kołowego stoi Biskup Kościoła. Obecnie na terenie Polski istnieje 6 diecezji (Cieszyńska, Kato-wicka, Mazurska, Pomorsko-Wielkopolska, Warszawska i Wrocławska) oraz Ewangelickie Duszpasterstwo Wojskowe.

Pracę charytatywną w Kościele prowadzi i koordynuje Diakonia Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP, której siedziba znajduje się w Warszawie. Diakonia posiada diakonat żeński Eden-Ezer w Dzięgielowie. Poszczególne diecezje prowadzą zaś Diakonie diecezjalne. W ramach działań diakonijnych Kościoła prowadzi liczne placówki pomocy społecznej, m.in. 8 domów pomocy społecznej, 3 środowiskowe domy samopomocy, dom seniora w Zagórowie. Diakonia prowadzi także liczne stacje diakonijne, zajmujące się ambulatoryjną pomocą medyczno-charytatywną, świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży, wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego, a także punkty wydawania odzieży używanej.

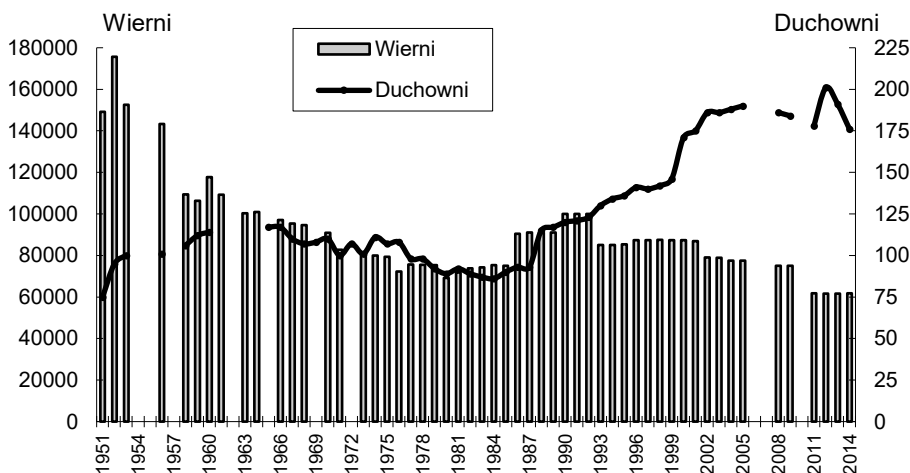
Kościół posiada własne wydawnictwa: *Augustana*, *Głos Życia* i *Warto*, które wydają pozycje książkowe. Wydaje także czasopisma: dwutygodnik *Zwiastun Ewangelicki* w nakładzie 3.800 egz., kwartalniki: *Przegląd Ewangelicki*, *Warto* oraz *Słowo i Myśl*, dwumiesięcznik *Wiara i Mundur* a także *Gdański Rocznik Ewangelicki*.

Kościół prowadzi od wielu lat własne instytucje edukacyjne i katechetyczne. Obecnie istnieją: cztery przedszkola, osiem szkół podstawowych, pięć gimnazjów, cztery szkoły średnie i jedną policealną. Są to instytucje na prawach szkół publicznych, w których Kościół prowadzi nadzór duszpasterski.

Chrześcijańska Akademia Teologiczna kształcąca kadry duszpasterskie, katechetyczne i diakonijne między innymi dla potrzeb Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego jest uczelnią państwową. Dość liczna jest sieć punktów katechetycznych. W 2014 r. istniały: 132 punkty katechetyczne w obiektach kościelnych, w których uczyło się 2.589 słuchaczy oraz 165 punktów katechetycznych w szkołach, do których uczęszczało 4.589 uczniów. Kościół prowadzi także szkoły podstawowe, przedszkola i szkołyki niedzielne.

Kościół Ewangelicko-Augsburski ma uregulowany status prawny ustawą z dnia 13 maja 1994 r. o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 73, poz. 323, z późn. zm.). Kościół Ewangelicko-Augsburski jest członkiem Polskiej Rady Ekumenicznej, a także Światowej Federacji Luteranckiej, Światowej Rady Kościołów i Konferencji Kościołów Europejskich.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP zadeklarowało 70.766 osób, co stanowiło 0,18% ogółu ludności Polski.

Kościół Ewangelicko-Reformowany w RP The Evangelical-Reformed Church in Poland

1.3.1.002

3.02

Adres:	00-145 Warszawa, Al. Solidarności 76a	Tel. 22-831-45-22
E-mail:	reformowani@reformowani.pl	www.reformowani.pl
Data powstania na terenie Polski: 1550	Data rejestracji: 1573	

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie i ośrodki
Ogółem 1999	3610	9	13	10
2005	3538	10	13	11
2010	3498	7	13	11
2012	3485	7	13	10
2013	3474	8	13	10
2014	3464	8	12	10
dolnośląskie	70	-	1	2
kujawsko-pomorskie	10	-	-	-
lubuskie	13	-	-	-
łódzkie	1800	4	7	4
małopolskie	26	-	-	-
mazowieckie	1240	3	3	2
w tym Warszawa	1000	3	2	1
pomorskie	40	-	-	-
śląskie	75	-	-	1
świętokrzyskie	8	-	-	-
warmińsko-mazurskie	10	-	-	-
wielkopolskie	162	1	1	1
zachodniopomorskie	10	-	-	-

Kościół Ewangelicko-Reformowany w Polsce wywodzi się z XVI-wiecznej reformacji szwajcarskiej związanej z nazwiskami Jana Kalwina i Ulricha Zwinglego. Najwybitniejszym polskim działaczem reformacji związanym z wyznaniem reformowanym był Jan Łaski (młodszy) – pastor, teolog i humanista.

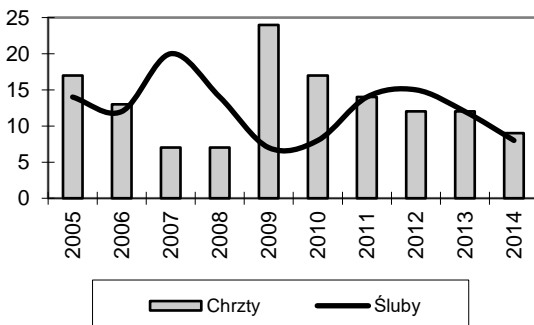
Kościół opiera swą naukę na Piśmie Świętym Starego i Nowego Testamentu. Zasady wiary i porządek kościelny sformułowane zostały w Konfesji Sandomierskiej w 1570 r.

W środowisku reformowanym powstał pierwszy (1563 r.) pełny przekład Pisma Świętego na język polski zwany Biblią Brzeską. Także następny przekład (tzw. Biblia Gdańska z 1632 r.) był dziełem reformowanego duchownego.

Ewangelicy reformowani przyjmują dwa sakramenty: Chrzest i Wieczerzę Pańską. Nie uznają papieża jako głowy Kościoła oraz kultu świętych, odrzucają celibat duchownych i życie zakonne.

Kościół posiada ustrój synodalno-prezbiterialny, co oznacza, że władzę ustawodawczą posiada Synod Kościoła, który składa się ze świeckich i duchownych delegatów wszystkich parafii. Natomiast władza wykonawcza leży w gestii 5-osobowego Konsystorza, którego Prezesem jest zawsze osoba świecka. Zwierzchnik duchowny – biskup, wybierany jest na 10 lat. W 2003 r., po raz pierwszy w Kościele Ewangelicko-Reformowanym w Polsce, kobieta została ordynowana na duchownego.

Podstawową jednostką organizacyjną Kościoła określoną terytorialnie jest parafia. Musi ona posiadać siedzibę i właściwą strukturę, a ogół osób do niej należących tworzy zbor. O wszystkich sprawach parafii

decyduje Ogólne Zgromadzenie Członków Zboru, którego organem wykonawczym jest kolegium kościelne. Taki ustrój ma umożliwiać udział wiernych we wszystkich organach Kościoła i pozwala na szeroką autonomię poszczególnych zborów.

Osoby duchowne mają takie same prawa i obowiązki jak świeccy, są tylko specjalnie powołani i upoważnieni do głoszenia Ewangelii, usługiwania sakramentami i pracy duszpasterskiej.

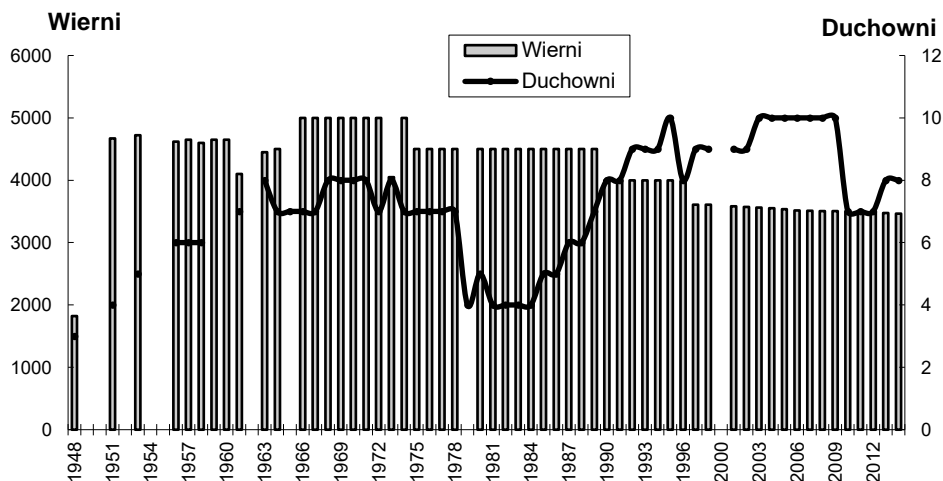
Kościół wydaje dwumiesięcznik *Jednota* w nakładzie 500 egz. oraz liczne publikacje książkowe, głównie o tematyce religijnej i historycznej. Prowadzi także działalność charytatywną i edukacyjną, m.in. przedszkole w Żelowie k/Łodzi. Do ośmiu punktów nauczania religii w 2014 r. uczęszczało 201 uczniów. Duchowni wyznania kształcą się w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie.

Kościół obejmuje pomocą i wpiera osoby starsze, niepełnosprawne, ubogich i chorych.

Kościół Ewangelicko-Reformowany jest członkiem Światowego Aliansu Kościołów Reformowanych, Konferencji Kościołów Europejskich (obydwie z siedzibami w Genewie) i Polskiej Rady Ekumenicznej.

W Polsce Kościół posiada osobowość prawną uregulowaną odrębną ustawą z dnia 13 maja 1994 r. o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Reformowanego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 73, poz. 324, z późn. zm.).

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Kościoła Ewangelicko-Reformowanego w RP zadeklarowało 1.179 osób.

Kościół Ewangelicko-Methodystyczny w RP United Methodist Church

1.3.1.003

3.03

Adres:	00-561 Warszawa, ul. Mokotowska 12	Tel. 22-628-53-28
E-mail:	kancelaria@metodysci.pl	www.metodysci.pl
Data powstania na terenie Polski: XIX w., 1920	Data rejestracji: 1946	

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2000	4367	30	40	44
2005	4430	30	40	42
2010	4352	29	40	42
2012	4362	28	40	42
2013	4395	29	46	42
2014	4415	29	46	42
dolnośląskie	112	2	3	3
kujawsko-pomorskie	303	3	2	3
lubelskie	20			
lubuskie	58		1	1
łódzkie	320	2	2	2
małopolskie	171	1	3	2
mazowieckie	415	5	4	4
w tym Warszawa	360	3	1	1
podkarpackie	194	1	2	1
podlaskie	15			
pomorskie	107	1	2	2
śląskie	463	2	6	5
świętokrzyskie	70	1	1	1
warmińsko-mazurskie	1774	7	14	14
wielkopolskie	312	3	4	2
zachodniopomorskie	81	1	2	2

Wyznanie wywodzi się z kierowanego przez Johna Wesleya ruchu metodystycznego, który powstał w Kościele Anglikańskim w 1755 r., jako odłam o charakterze reformatorskim. Na ziemiach polskich metodyści rozpoczęli swoją działalność w XIX w. – na Pomorzu i na Śląsku. Na początku lat dwudziestych XX w. do niepodległej Polski przybyła misja metodystów z USA, która przyczyniła się do powstania polskiego Kościoła metodystycznego. Doktryna metodyzmu jest zbliżona do kalwinizmu, ogranicza w życiu religijnym rolę osób duchownych, eksponując osoby świeckie. Kładzie nacisk na metodę postępowania człowieka. Każdy wierny zobowiązany jest do robienia osobistych dziennych planów zajęć religijnych i społecznych. Za podstawę wiary uważane jest Pismo Święte, Apostolskie Wyznanie Wiary oraz zasady ewangeliczne pierwszych

3 wieków chrześcijaństwa.

Władzę w Kościele stanowi Generalna Konferencja Duchownych i Świeckich Delegatów Zborowych, która wybiera komitet wykonawczy, superintendenta naczelnego i jego zastępców. Obok superintendentów władzę duchową sprawują prezbiterzy i diakoni.

Na terenie Polski Kościół podzielony jest na 2 okręgi (Wschodni z siedzibą w Warszawie i Zachodni z siedzibą w Poznaniu), a te z kolei dzielą się na dwa regiony ewangelizacyjne (Wschodni na pn.-wsch., pd.-wsch., Zachodni na pn.-zach., pd.-zach.).

Kościół wydaje dwumiesięczniki: religijno-społeczny *Pielgrzym Polski* w nakładzie 500 egz., i religijny *Wieczernik* (800 egz.). Wydawnictwo Pielgrzym Polski w 2014 r. wydało broszury okolicznościowe i kalendarz.

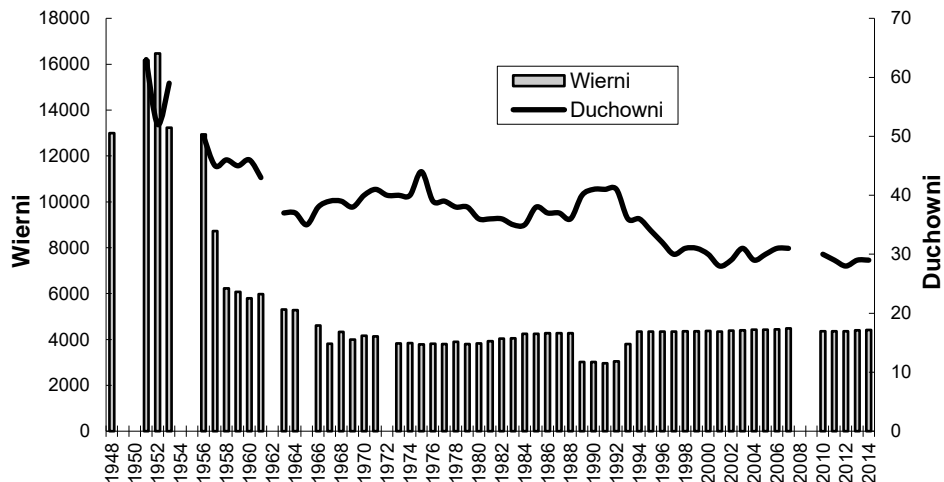
Wyznanie w 34 punktach nauczania religii kształciło 373 uczniów. Prowadzi również Szkołę Języka Angielskiego – English Language College, w której uczyło się 250 osób. Z nauki języka angielskiego prowadzonej w 3 parafialnych ośrodkach korzystało 500 osób. Kościół prowadzi również Wyższe Seminarium Teologiczne, a wyższą kadre duchowną kształci w Sekcji Teologii Ewangelickiej Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej.

W Kościele uznawany jest Chryst dzieci i osób nie ochrzczonych wcześniej w innym Kościele, złożenie pisemnej deklaracji i przyjęcie do Kościoła wg rytuału Kościoła.

Członkowie Kościoła zobowiązani są do modlitwy indywidualnej, lektury Pisma św., uczestnictwa w nabożeństwach w niedziele i święta, przystępowania do sakramentu Wieczery Pańskiej, przestrzegania postu, rozmowy duchowej i udziału w ewangelizacjach.

Kościół posiada osobowość prawną uregulowaną odrębną ustawą z dnia 30 czerwca 1995 r. o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Methodystycznego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 97, poz. 479, z późn. zm.). Jest członkiem Polskiej Rady Ekumenicznej, należy do Światowej Rady Metodystycznej – jednej z najstarszych organizacji konfesyjnych, utworzonej w 1889 r. Kościół posiada wspólnotę ołtarza i kazalnicy z Kościołem Ewangelicko-Reformowanym od 1990 r. i od 1994 r. z Kościołem Ewangelicko-Augsburskim.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Kościoła Ewangelicko-Methodystycznego w RP zadeklarowały 743 osoby.

Kościół Chrześcijan Baptystów w RP

The Baptist Union of Poland

1.3.1.004

3.04

Adres:	00-865 Warszawa, ul. Waliców 25	Tel. 22-615-50-76
E-mail:	kancelaria@baptysci.pl	www.baptysci.pl
Data powstania na terenie Polski: 1858	Data rejestracji: 1946	

Województwa	Członkowie	Duchowni	Świątynie	Zbory
Ogółem 1999	4238	90	66	92
2005	4726	97	112	85
2010	4819	67	75	83
2012	4957	187	72	85
2013	5100	203	69	87
2014	5204	215	69	95
dolnośląskie	596	30	8	8
kujawsko-pomorskie	89	5	1	3
lubelskie	227	4	3	4
lubuskie	77	4	2	2
łódzkie	180	4	3	3
małopolskie	409	12	5	8
mazowieckie	656	36	4	8
w tym Warszawa	435	28	3	5
opolskie	-	1	1	-
podkarpackie	54	2	2	3
podlaskie	556	16	7	8
pomorskie	637	17	6	7
śląskie	461	19	6	9
świętokrzyskie	18	1	1	1
warmińsko-mazurskie	444	23	9	10
wielkopolskie	539	27	5	8
zachodniopomorskie	261	14	6	7

Pierwsze zbory baptystów zaczęły powstawać w Anglii w początkach wieku XVII, akcentując swoją niezależność od państwa.

Kościół stanowi unię zrzeszającą autonomiczne zbory. Członkami Kościoła są ludzie ochrzczeni w świadomym wieku. Warunkiem przyjęcia chrztu (przez zanurzenie w wodzie) jest pokuta i wiara w Jezusa Chrystusa jako Zbawiciela i Pana. Podstawą wiary jest Pismo Święte. Baptysci są rzecznikami wolności religijnej; stosunek do służby wojskowej pozostawiają decyzji poborowego. Komunia przyjmowana jest pod dwiema postaciami. Częstotliwość jej przyjmowania nie ma znaczenia, ale zwykle czyni się to raz w miesiącu.

Najwyższą władzę w Kościele sprawuje Ogólne Zebranie Członków. Duchowni kształcą się w szkołach teologicznych. Funkcje duchowne może sprawować (o ile wyróżnia się odpowiednimi cechami) również osoba świecka wybrana przez członków. Wszyscy członkowie zboru nazywają się siostrami i braćmi i mają jednakowe prawa.

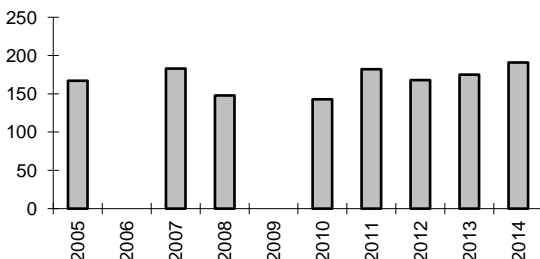
Czynnikiem koordynującym pracę zborów jest Rada Kościoła wybierana spośród wiernych co 4 lata.

Kościół posiada: Wyższe Baptystyczne Seminarium Teologiczne, a także Dom Opieki i Chrześcijańskie Centrum Edukacyjne *Diament*, które prowadzi działalność oświatowo-wychowawczą i charytatywno-opiekuńczą.

Kościół posiada wydawnictwo *Słowo Prawdy*, które wydaje: miesięcznik pod tym samym tytułem w nakładzie 660 egz. oraz książki religijne. Jest członkiem Światowego Związku Baptystów, Europejskiej Federacji Baptystów oraz Polskiej Rady Ekumenicznej.

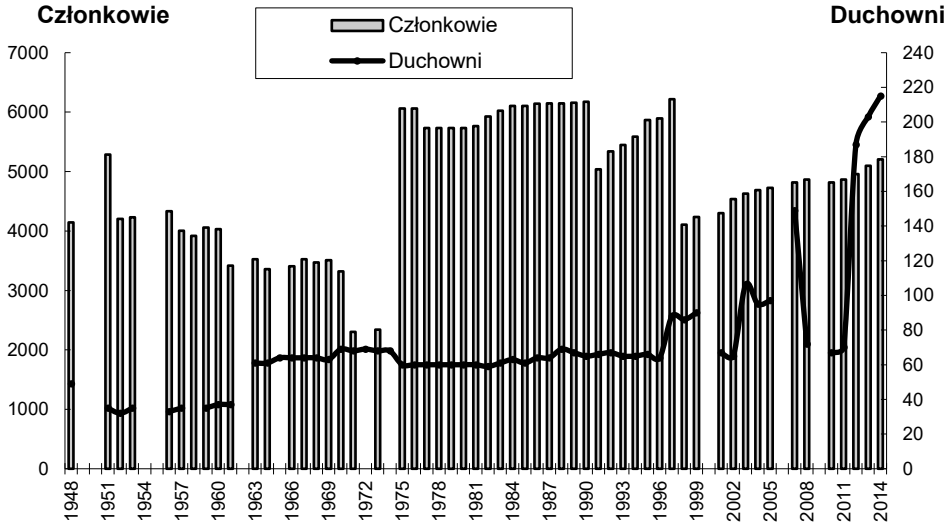
Kościół posiada osobowość prawną uregulowaną odrębną

Chrzty

ustawą z dnia 30 czerwca 1995 r. o stosunku Państwa do Kościoła Chrześcijan Baptystów w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 97, poz. 480, z późn. zm.).

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Kościoła Chrześcijan Baptystów w RP zadeklarowały 5.982 osoby.

Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP The Seventh-day Adventist Church

1.3.1.005

3.05

Adres:	00-366 Warszawa, ul. Foksal 8	Tel. 22-313-14-31
E-mail:	ads@advent.pl	www.advent.pl
Data powstania na terenie Polski: 1888	Data rejestracji: 1946	

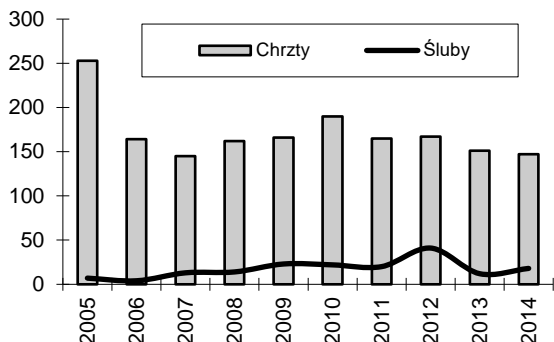
Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2000	9492	69	88	151
2005	9620	70	82	150
2010	9624	62	84	155
2012	9638	68	91	148
2013	9658	67	94	150
2014	9734	68	93	150
dolnośląskie	812	4	8	11
kujawsko-pomorskie	397	3	6	6
lubelskie	485	2	6	9
lubuskie	183	2	4	4
łódzkie	645	4	9	9
małopolskie	677	9	8	11
mazowieckie	1445	10	7	15
w tym Warszawa	886	6	1	5
opolskie	201	2	1	3
podkarpackie	293	4	5	12
podlaskie	423	1	5	8
pomorskie	444	3	4	7
śląskie	2276	12	17	27
świętokrzyskie	132	1	1	3
warmińsko-mazurskie	263	3	4	6
wielkopolskie	538	4	2	7
zachodniopomorskie	520	4	6	12

Nazwa Adwentystów pochodzi od łacińskiego słowa *adventus*, czyli *przyjście* i używana jest przez wspólnoty wyznaniowe, głoszące bliskie przyjście Chrystusa. Określenie „dnia siódmego” odnosi się do soboty, która wg Dekalogu jest siódmym dniem tygodnia, dniem poświęconym na odpoczynek i kult Boga. Twórcą ruchu nazywanego „przebudzeniem adwentowym” był Wiliam Miller (1782-1849). Adwentysty Dnia Siódmego zorganizowali się w Kościół w 1863 r. w USA pod kierunkiem Ellen G. White. W Polsce pierwszy ośrodek powstał w 1888 r. na Wołyniu, a następny w 1893 w Łodzi.

Doktryna Kościoła opiera się na Biblii. Misją Kościoła jest doprowadzenie ludzi do przyjęcia Jezusa Chrystusa jako Zbawiciela i przygotowanie świata na Jego bliskie powtórne przyjście. Kościół podkreśla autorytet Dziesięciorga Przykazań. Wierni

święcą sobotę, nie uznają kultu świętych, obrazów i relikwii oraz nauki o nieśmiertelności duszy, czyściu i mękach piekielnych. Adwentysty, akcentując naukę o ciele jako świątyni Ducha Świętego podkreślają wartość profilaktyki zdrowotnej. Z tego powodu nie jedzą tzw. pokarmów nieczystych, propagują wegetarianizm oraz abstynencję od wszelkich używek. Najwyższą władzą Kościoła w Polsce jest Zjazd Kościoła odbywający się co 5 lat, a pomiędzy jego sesjami Rada Kościoła na czele z przewodniczącym Kościoła. Może nim zostać jedynie duchowny ordynowany. Pozostałe kategorie duchownych to: duchowni próbni i początkujący. Pomocnikami duchownych są ewangelisti doborani spośród członków.

Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w Polsce administracyjnie dzieli się na trzy diecezje: wschodnią z siedzibą w Warszawie, zachodnią w Poznaniu i diecezję południową w Krakowie. Kościół posiada: Wyższą Szkołę Teologiczno-Humanistyczną, w której w 2014 r. kształciło się 1.085 studentów. W 62 punktach katechetycznych lekcje religii odbywały się dla 667 uczniów. Ponadto prowadzi Korespondencyjną Szkołę Biblijną oraz Korespondencyjną Szkołę Lepszego Życia, z których korzystało 1.254 i 1.077 uczniów. Kościół w 2013 r. prowadził placówki pomocy: dom opieki i świetlice środowiskowe. Opieką nad osobami starszymi i przewlekłe chorymi zajmuje się Dom Opieki „Samarytanin” a opieką nad dziećmi cztery świetlice środowiskowe: w Gdańsku, Opolu, Wrocławiu i Lidzbarku Warmińskim. Kościół organizuje pomoc dla domów dziecka oraz wspiera biednych, bezdomnych, chorych i osoby dotknięte klęskami żywiołowymi.

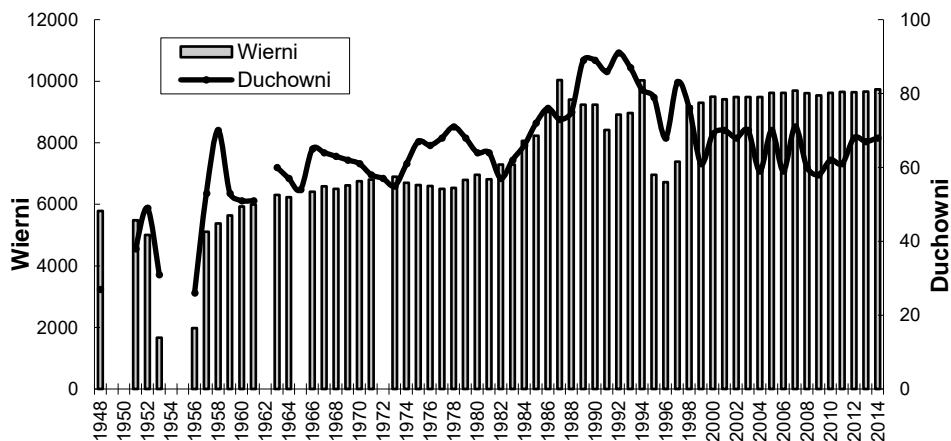
Chrześcijański Instytut Wydawniczy *Znaki czasu* wydaje liczne pozycje książkowe i miesięczniki: *Znaki Czasu*, w nakładzie 6.900 egz. i *Głos Adwentu* - 1.600 egz. Ukazuje się również, w nakładzie 4.600 egz. kwartalnik *Lekcje Biblijne* oraz *Przewodnik dla kaznodziejów zborowych* (500 egz.).

Wierni Kościoła zobowiązani są do indywidualnej modlitwy, studium (lektury) Pisma Świętego, uczestnictwa w cotygodniowych nabożeństwach, uczestnictwa w obrzędzie Wieczerzy Pańskiej i umywania nóg.

Nowi członkowie Kościoła przyjmowani są poprzez chrzest święty i głosowanie poprzedzone lekcjami biblijnymi udzielanymi przez osobę duchowną.

Kościół posiada osobowość prawną uregulowaną odrębną ustawą z dnia 30 czerwca 1995 r. o stosunku Państwa do Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 97, poz. 481, z późn. zm.)

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego w RP zadeklarowało 4.947 osób.

Kościół Zielonoświątkowy Pentecostal Church of Poland

1.3.1.006

3.11

Adres: 00-825 Warszawa, ul. Sienna 68/70

Tel. 22-624-85-75

E-mail: nrk@kz.pl

www.kz.pl

Data powstania na terenie Polski: 1910

Data rejestracji: 1987

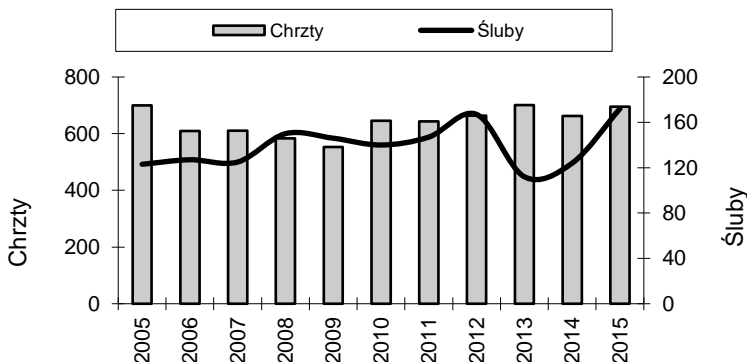
Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2000	19840	324	100	182
2005	20944	341	111	211
2010	21743	348	118	218
2012	22750	396	126	224
2013	23012	364	126	230
2014	23440	365	126	229
dolnośląskie	3111	55	22	32
kujawsko-pomorskie	880	16	2	11
lubelskie	1129	19	10	13
lubuskie	999	14	11	14
łódzkie	636	12	4	8
małopolskie	1410	19	5	14
mazowieckie	1624	36	2	11
w tym Warszawa	1425	31	2	7
opolskie	1234	26	12	13
podkarpackie	728	17	7	11
podlaskie	769	13	3	8
pomorskie	2232	28	10	20
śląskie	4521	42	14	26
świętokrzyskie	183	3	1	3
warmińsko-mazurskie	1413	22	4	14
wielkopolskie	1239	17	9	14
zachodniopomorskie	1239	17	9	14

Ruch zielonoświątkowy, zwany także pentekostalnym, powstał w Stanach Zjednoczonych na początku XX w. Jego nazwa wywodzi się od greckiego słowa *pentekoste* oznaczającego *pięćdziesiąty dzień* po Wielkanocy, tj. Zesłanie Ducha Świętego, Zielone Świątki. Ruch zielonoświątkowy, którego Kościół Zielonoświątkowy jest częścią, rozwinął się w Polsce na początku naszego stulecia. Początkowo na Śląsku Cieszyńskim, a następnie w centralnej i wschodniej Polsce.

Po II Wojnie Światowej, po krótkim okresie samodzielności, Kościół Zielonoświątkowy działał (1947-88) w ramach Zjednoczonego Kościoła Ewangelicznego. Usamodzielił się ponownie w 1988 r.

Kościół uważa się za społeczność Ducha Świętego. W doktrynie przyjmuje się, że życie chrześcijańskie jest sprawą przeżywania obecności mocy Ducha Świętego; nie praktykuje się chrztu

niemowląt, spowiedź jest możliwa wyłącznie przed Bogiem, a Komunię przyjmuje się pod dwiema postaciami.

Podstawową jednostką Kościoła jest zbor, na czele którego stoi pastor i rada starszych. Najwyższą władzą jest synod zwoływany co cztery lata, a w okresie międzysynodalnym Naczelna Rada Kościoła. Przewodniczy jej prezbiter naczelny. Kościół pod względem organizacyjnym podzielony jest na 7 okręgów: Centralny, Wschodni, Południowy, Zachodni, Zachodnio-Wlkopolski, Pomorski, Północny, którym przewodzą prezbiterzy okręgowi.

Organem prasowym Kościoła jest półrocznik *Chrześcijanin* ukazujący się od 1929 r. (obecnie w nakładzie 2.200 egz.). Chrześcijańska Misja Kobiet prowadzi działalność wśród kobiet, wydaje kwartalnik *Samarytanka* w nakładzie 2.400 egz. i rocznik misyjny *Punkt Zwrotny* (w nakładzie 2500 egz.). Instytut Wydawniczy AGAPE zajmuje się wydawaniem literatury chrześcijańskiej.

Duchowni zdobywają przygotowanie teologiczne i duszpasterskie w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie, w Seminarium Teologicznym w Ustroniu czy Krakowskim Seminarium Biblijnym. Kościół prowadzi w Warszawie Wyższą Szkołę Teologiczno-Społeczną. Prowadzi także powszechne nauczanie za pośrednictwem Instytutu Biblijnego „BEREA” posiadającego oddziały w zborach. Służba Katechetyczna czuwa nad nauczaniem religii dzieci i młodzieży, które prowadzone jest w szkołach oraz w punktach katechetycznych (w 2014 r. do 13 punktów uczęszczało 5013 uczniów).

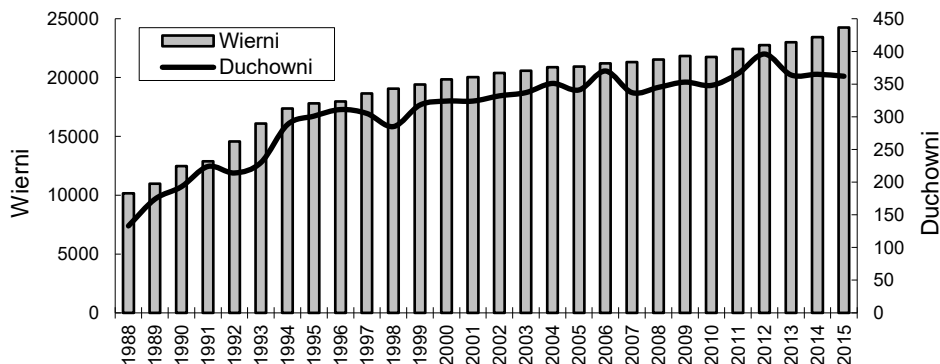
Kościół prowadzi liczne misje, m.in. *Nowa Nadzieja* zajmuje się osobami uzależnionymi od alkoholu, a *Teen Challenge* – osobami uzależnionymi od narkotyków. Misje prowadzą odpowiednie ośrodki. W 60 jednostkach (zakłady karne, areszty śledcze) działalność ewangelizacyjną prowadzi Misja Więzienna.

Nowi członkowie przyjmowani są przez publiczne wyznanie wiary i chrzest wiary (przez zanurzenie). Do zobowiązań członków Kościoła należy modlitwa indywidualna i studiowanie Pisma Świętego, a także regularne uczestniczenie w nabożeństwach i aktywne uczestnictwo w działalności zborowej.

Kościół posiada osobowość prawną uregulowaną odrębną ustawą z dnia 20 lutego 1997 r. o stosunku Państwa do Kościoła Zielonoświątkowego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 41, poz. 254, z późn. zm.).

Kościół jest częścią składową współczesnego ruchu zielonoświątkowego – należy do Europejskiego Aliansu Zielonoświątkowego, Światowej Wspólnoty Zborów Bożych oraz Aliansu Ewangelicznego.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Kościoła Zielonoświątkowego zadeklarowało 26.433 osób, co stanowiło 0,07% ogółu ludności Polski.

Kościół Wolnych Chrześcijan w RP

1.3.1.007

3.25

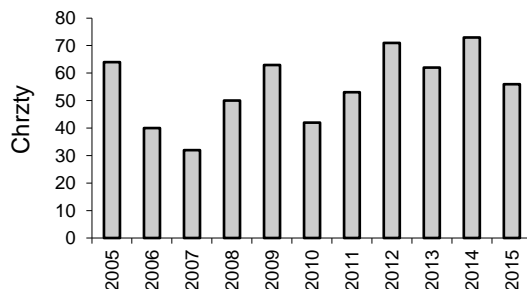
Adres:	40-708 Katowice, ul. Franciszkańska 19	Tel. 32-204-63-94
E-mail:	sekretariat@kwch.org	www.kwch.org
Data powstania na terenie Polski: 1909		Data rejestracji: 1981
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 11		Data wpisu: 11.01.1990

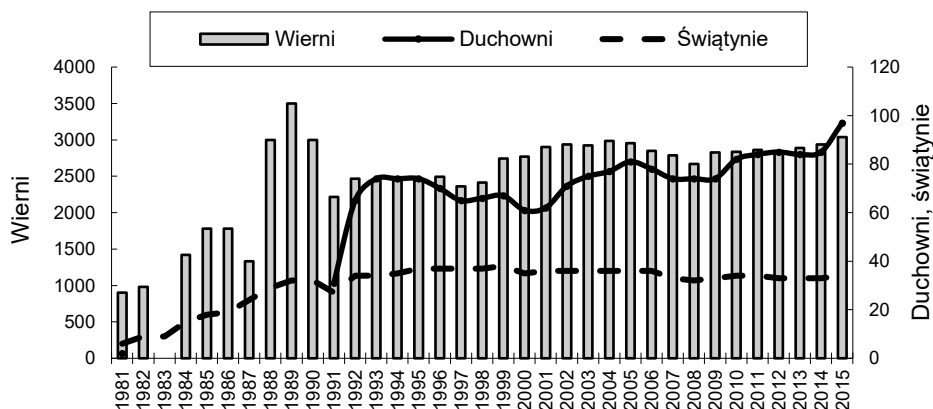
Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2000	2770	61	35	65
2005	2954	81	36	65
2010	2834	82	34	57
2012	2829	85	33	42
2013	2887	84	33	41
2014	2939	85	33	40
dolnośląskie	124	6	-	2
lubelskie	26	2	1	1
małopolskie	185	6	2	4
mazowieckie	303	10	3	4
w tym Warszawa	124	5	2	2
pomorskie	38	3	2	1
śląskie	2078	50	20	24
wielkopolskie	63	3	2	1
zachodniopomorskie	122	5	3	3

Kościół wywodzi się z ruchu, który zapoczątkował anglikański ksiądz J.N. Darby w Plymouth w roku 1826. Pierwsze zakładane wspólnoty „Braci z Plymouth” były wyrazem protestu wobec liberalizmu panującego w kościele anglikańskim. Pierwszy zbor na terenach polskich powstał w 1909 r. w Trzcianowicach k/Cieszyna. W roku 1950 członkowie tego wyznania weszli w skład Zjednoczonego Kościoła Ewangelicznego w PRL. Obecnie koncentrują się głównie w woj. śląskim. Wolni Chrześcijanie uznają Pismo św. jako księgę natchnioną i traktują je jako jedyne źródło doktrynalne.

Kościół zobowiązuje wyznawców do własnego uświęcania się, czytania Pisma Świętego oraz modlitwy indywidualnej i w gronie rodzinnym. Podstawowe praktyki to udział w nabożeństwach w niedziele i w tygodniu oraz konferencjach biblijnych. Wolni Chrześcijanie nie uznają kapłaństwa i hierarchii. Każdy z braci może spełniać urząd przekazywania wiary. Wszystkie zbory są autonomiczne, a łączą ich jedynie doroczne konferencje i piśmiennictwo. Kościół wydaje: kwartalnik *Łaska i pokój* w nakładzie 650 egz. oraz broszury i publikacje o tematyce religijnej. W 2014 r. prowadził 33 punkty nauczania religii, a także świetlicę dla dzieci oraz kluby dla młodzieży. Kościół pomaga osobom bezdomnym, niepełnosprawnym a także dzieciom z rodzin ubogich i domów dziecka. O przyjęciu do zboru decyduje Ogólne Zebranie Członków Zboru. Osoba, która wyraża dobrowolną chęć przystąpienia do zboru składa świadectwo wiary.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Kościoła Wolnych Chrześcijan zadeklarowały 1.643 osoby.

Kościół Boży w Chrystusie

1.3.1.008

3.09

Adres:	03-718 Warszawa, ul. Kłopotowskiego 11	Tel. 22-844-64-68
E-mail:	biuro@kbwch.pl	www.kbwch.pl
Data powstania na terenie Polski: 1956	Data rejestracji: 1988	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 28	Data wpisu: 31.01.1990	

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2000	1656	131	8	28
2005	3173	164	10	51
2010	3856	187	14	59
2012	4184	170	14	61
2013	4306	170	14	61
2014	4460	169	14	62
dołnośląskie	616	16	3	6
kujawsko-pomorskie	56	4	-	2
lubelskie	57	4	1	1
lubuskie	395	18	3	5
łódzkie	292	13	-	7
małopolskie	235	5	1	2
mazowieckie	713	23	-	9
w tym Warszawa	544	16	-	4
podlaskie	124	9	-	4
pomorskie	215	7	-	3
śląskie	644	24	1	2
warmińsko-mazurskie	90	14	4	3
wielkopolskie	578	17	4	7
zachodniopomorskie	445	15	1	6

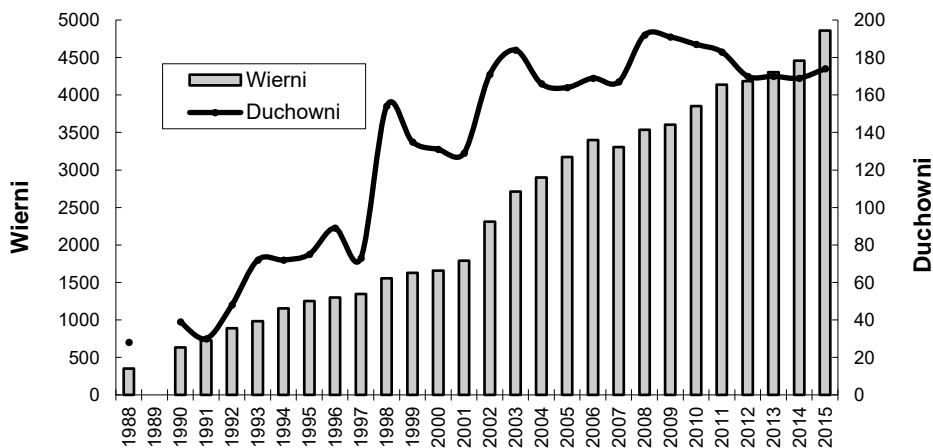
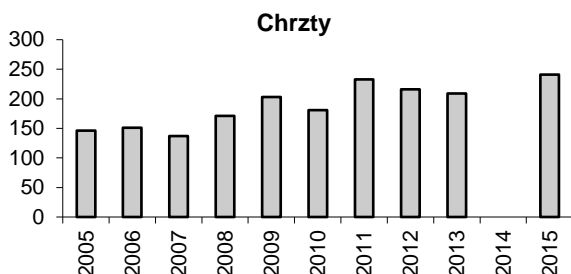
Kościół wywodzi się z ruchu Kościołów Chrystusowych, jednakże często wiąże się go z ruchem zielonoświątkowym. Do połowy lat osiemdziesiątych działał w ramach Kościoła Chrystusowego, jednak na skutek rozłamu zaczął działać samodzielnie. Nie nawiązuje do żadnej tradycji, a opiera się wyłącznie na Biblii – jedynym źródle wiary. Naczelną władzą jest Synod, zarządzaniem zajmuje się Rada Kościoła, a zwierzchnikiem Kościoła jest Naczelny Prezbyter. Celem Kościoła jest wykonywanie ostatniego polecenia Jezusa Chrystusa, tj. głoszenie Ewangelii i przestrzeganie zasad przez Niego głoszonych. Do zobowiązań członków należy modlitwa, czytanie i rozważanie Słowa Bożego, regularne i aktywne uczestniczenie w zgromadzeniach zboru oraz dawanie świadectwa

o Jezusie Chrystusie – życiem i słowem.

Kościół prowadzi nauczanie religii w 41 punktach katechetycznych (w 2013 r. – 859 osoby). Prowadzi również szeroką działalność charytatywną, obejmującą osoby ubogie, dzieci z domów dziecka oraz osoby uzależnione od narkotyków i ich rodziny. Kościół posiada Instytut Wydawniczy: *W Wyłomie*, który wydaje książki.

Członkiem Kościoła może zostać osoba, która nawróciła się i uwierzyła w Jezusa Chrystusa. Nawrócenie powinno być potwierdzone poprzez przyjęcie chrztu w wodzie.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Kościoła Bożego w Chrystusie zadeklarowało 1.350 osób.

Ewangeliczny Kościół Chrześcijański

1.3.1.009

9.41

Adres: 44-240 Żory, ul. Folwarska 23

Data rejestracji: 2006

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 161

Data wpisu: 17.02.2006

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Ewangelicznego Kościoła Chrześcijańskiego zadeklarowały 1.003 osoby.

Zrzeszenie Kościołów Chrystusowych w RP**1.3.1.010****9.48****Adres:** 26-600 Radom ul. Warzywna 23

www.kosciolchrystusowy.org

Data rejestracji: 2009

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 169

Data wpisu: 02.06.2009

W Kościele Chrystusowym każdy zbor jest autonomiczny. Zbory współpracują ze sobą przy wspomaganiu domów dziecka, domów starców czy pracy misyjnej. Udział we współpracy jest dobrowolny ze strony każdego zboru. Każdy zbor zarządzany jest lokalnie przez ciało zborowe braci starszych (minimum dwóch) wybieranych spośród ogółu członków. W każdym zborze istnieją także funkcje diakonów. Nabożeństwa odbywają się w czterech miastach w Polsce: w Gdańsku, Radomiu, Warszawie i we Wrocławiu.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Zrzeszenia Kościołów Chrystusowych mieści się w przedziale od 1 do 99.

Kościół Ewangelicznych Chrześcijan w RP
Evangelical Christian Church**1.3.1.011****3.33****Adres:** 00-441 Warszawa, ul. Zagórna 10

Tel. 22-622-79-40

E-mail: sekretariat@kech.pl

www.kech.pl

Data powstania na terenie Polski: 1908

Data rejestracji: 1990

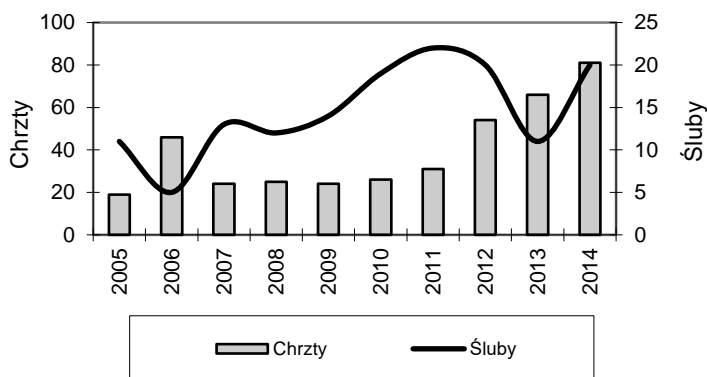
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 27

Data wpisu: 22.01.1990

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 1999	2710	59	41	56
2005	2256	69	38	54
2010	1838	73	38	46
2012	1941	73	38	46
2013	1901	77	37	43
2014	1899	75	37	43
kujawsko-pomorskie	392	15	9	10
lubelskie	217	6	4	5
łódzkie	215	9	4	5
małopolskie	43	2	1	1
mazowieckie	152	9	3	5
w tym Warszawa	112	6	1	1
opolskie	36	2	1	1
śląskie	269	12	5	5
świętokrzyskie	44	3	1	1
wielkopolskie	166	5	2	2
zachodniopomorskie	365	12	7	9

Kościół wywodzi się z ruchu ewangelickiego szerzonego w Rosji przez Prochanowa (lata 30-te XX w.). Naczelną władzą jest Synod i Rada Kościoła. Administracyjnie Kościół dzieli się na 5 okręgów: wschodni, południowy, zachodni, północny i centralny. Kościół koncentruje się na pielęgnowaniu życia chrześcijańskiego wśród członków i sympatyków, szerzeniu znajomości Pisma Świętego, pielęgnowaniu społecznej modlitwy oraz chrześcijańskiej muzyki i śpiewu, a także na działalności misyjno - ewangelizacyjnej. Można wyróżnić 3 stopnie przynależności do Kościoła: sympatycy – mogą uczestniczyć w nabożeństwach, katechumeni – ludzie, którzy nawrócili się, proszą

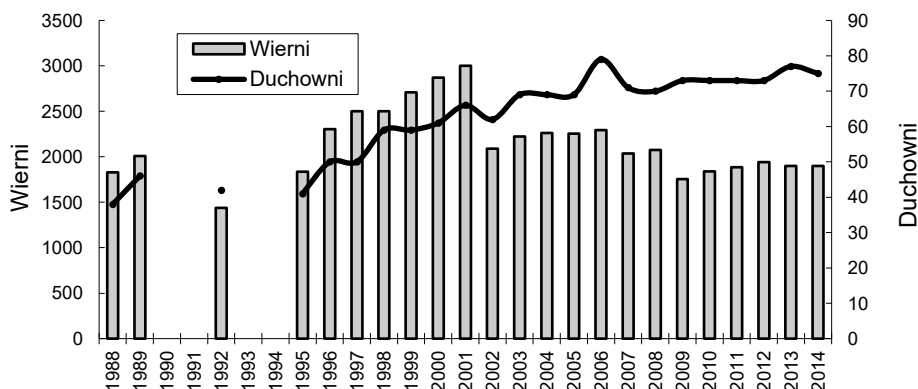
o przebaczenie i oczekują na chrzest oraz członkowie – osoby, które przyjęły chrzest św.

Kościół w 2014 r. posiadał: 26 punktów katechetycznych do których uczęszczało 397 uczniów. Prowadzi także: szkołę chrześcijańskiej służby oraz obozy i kolonie rekolekcyjne, a także organizuje konferencje szkoleniowe. Prowadzi działalność charytatywną: wspiera rodziny ubogie i dzieci. Podejmuje także inne działania edukacyjno-wychowawcze w zakładach karnych czy świetlicach dla dzieci i młodzieży. Wyznanie wydaje czasopismo *Głos Ewangeliczny* w nakładzie 600 egz., a także publikacje książkowe, periodyki i broszury informacyjne. Wierni zobowiązani są do: modlitwy, rozmyślenia nad fragmentami Pisma św., uczęszczania na nabożeństwa w niedziele i święta, a także w dni powszednie.

Kościół jest członkiem Aliansu Ewangelicznego w RP oraz Międzynarodowej Federacji Wolnych Ewangelicznych Kościołów. W Kościele działają agendy, min.: Misja Namiotowa, „Alfred Radzi”, Chrześcijańskie Centrum Pomocy, Klub Aktywnych Poszukiwaczy, Chrześcijańskie Centrum Pomocy Dzieciom i Rodzinie. Kościół rozwija działalność charytatywną i wychowawczo-edukacyjną wśród dzieci i młodzieży oraz w zakładach karnych, współpracuje z Ośrodkami Pomocy Społecznej i Pomocy Rodzinie w zakresie niesienia pomocy ubogim i potrzebującym.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Kościoła Ewangelicznych Chrześcijan w RP zadeklarowały 793 osoby.

Adwentyści Dnia Siódmego – Ruch Reformacyjny

Seventh Day Adventist Reform Movement

1.3.1.012

3.06

Adres:	41-707 Ruda Śląska, ul. Piłsudskiego 149	Tel. 881-29-53-00
E-mail:	sekretariat@adwentyści-reformowani.pl	www.adwentyści-reformowani.pl
Data powstania na terenie Polski: 1925	Data rejestracji: 1990	
Nr w rejestrze kościołów i innych związków wyznaniowych: 48	Data wpisu: 31.07.1990	

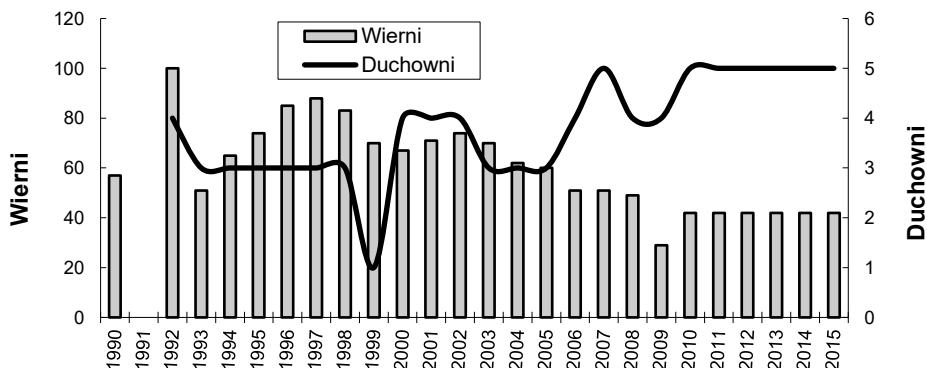
Lata	Wierni	Duchowni	Placówki
1999	70	1	3
2005	60	3	7
2010	42	4	8
2012	42	5	5
2013	42	5	5
2014	42	5	5

Ruch powstał w wyniku rozłamu w obrębie Adwentyistów Dnia Siódmego na tle stosunku do służby wojskowej. Grupa wyznawców nie akceptujących jej ze względów pacyfistycznych utworzyła odrębne ugrupowanie. Obecnie jego główna siedziba znajduje się w Rudzie Śląskiej. Pod względem struktury tworzy Zjednoczenie obejmujące okręg śląski oraz sześć placówek: lubelską, podkarpacką, łódzką, dolnośląską, zachodnio-pomorską oraz kujawsko-pomorską. Jednak większość wiernych skupiona

jest w okręgu śląskim. Organizacyjnie podporządkowane jest Generalnej Konferencji Adwentyistów Dnia Siódmego Porozumienie Reformacyjne z siedzibą w USA, uważanej za miarodajny i najwyższy autorytet w sprawach wiary i moralności. Członkowie tego wyznania za cele swojej działalności przyjmują: głoszenie Ewangelii, rozwijanie chrześcijańskiej miłości wśród ludzi, prowadzenie życia zgodnie z Dekalogiem i kształtowanie wysokiej postawy moralnej człowieka. Propagują abstynencję i wegetarianizm, a także sprzeciwiają się służeniu w wojsku. Dniem świątecznym jest sobota. Uważają, że dzień ten został dany człowiekowi jako ciągłe przypomnienie dzieła stworzenia i uwielbiana Stwórcy w tym dniu. Wydają kwartalnik o tematyce biblijnej *Lekcje Szkoły Sobotniej* w nakładzie 100 egz. oraz *Rocznik* w nakładzie 50 egz., a także broszury o tematyce religijnej i zdrowotnej.

Wyznanie posiada Diakonat, który służy pomocą osobom biednym czy dotkniętym katastrofą. Przyjmowanie nowych członków odbywa się poprzez chrzest (całkowite zanurzenie w wodzie) osób dorosłych poprzedzony nauką i odnowieniem życia. Ważne dla wiernych Kościoła jest zachowywanie przykazań Bożych, odprawianie nabożeństw porannych i wieczornych w domu, uczęszczanie na nabożeństwa sobotnie, udział w uroczystościach Wieczery Pańskiej oraz udział w spotkaniach ewangelizacyjnych i pracy misyjnej.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Adwentyistów Dnia Siódmego – Ruch Reformacyjny mieści się w przedziale od 1 do 99.

Chrześcijańska Wspólnota Ewangeliczna Christian Evangelical Fellowship

1.3.1.013

3.43

Adres: 43-300 Bielsko-Biała, ul. 3-go Maja 21

Tel. 33-815-10-64

www.chwe.pl

Data powstania na terenie Polski: 1990

Data rejestracji: 1990

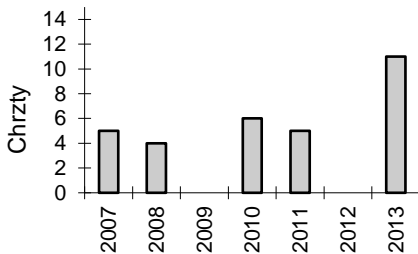
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 46

Data wpisu: 25.07.1990

Województwa	Wierni	Duchowni	Dom modlitwy	Zbory
Ogółem 2000	170	5	1	1
2005	120	4	1	1
2011	150	6	1	1
2013	150	12	1	1
śląskie	150	12	1	1

Wspólnota podzielona jest na małe domowe grupy prowadzone przez liderów. Źródłem wiary jest Stary i Nowy Testament. Naczelną władzą wyznania jest Rada Starszych.

Co miesiąc organizowane są spotkania otwarte dla kobiet i mężczyzn (zamiennie). Prowadzony jest punkt katechetyczny (w 2013 r. - 50 uczniów). Wspólnota wspiera osoby ubogie i bezdomne.

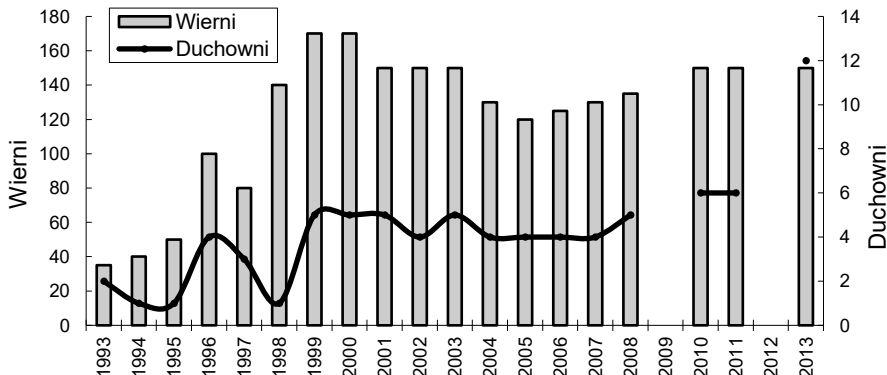

Do obowiązków wiernych należy modlitwa, czytanie Biblii, uczestnictwo w życiu i służbie Kościoła. Wspólnota udziela pomocy rodzinom ubogim.

Członkiem wyznania może zostać osoba, która publicznie wyzna, iż należy do Jezusa Chrystusa oraz przez okres kilku miesięcy swoim życiem potwierdzi werbalne wyznanie wiary. Po tym okresie może być przyjęta do grona współwyznawców. Oczekuje się od niej przyjęcia chrztu wodnego przez zanurzenie.

Wspólnota miała w planach budowę nowej siedziby, otwarcie przedszkola i szkoły podstawowej.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Chrześcijańskiej Wspólnoty Ewangelicznej zadeklarowało 615 osób.

Kościół Chrystusowy w RP

Fellowship of Christian Churches in Poland

1.3.1.014

3.22

Adres:	02-620 Warszawa, ul. Puławska 114/4	Tel. 22-844-06-25
E-mail:	kancelaria@chrystusowi.pl	www.chrystusowi.pl
Data powstania na terenie Polski: 1921	Data rejestracji: 1988	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 24	Data wpisu: 01.02.1990	

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2000	4291	63	28	25
2005	5673	93	33	35
2010	4927	112	33	38
2012	4518	125	30	37
2015	5138	366	28	39
dolnośląskie	455	26	-	2
kujawsko-pomorskie	100	7	1	1
lubelskie	325	20	2	3
łódzkie	430	44	1	3
mazowieckie	1942	118	4	8
w tym Warszawa	1681	85	3	3
opolskie	66	12	-	1
podlaskie	267	12	4	2
pomorskie	47	5	1	1
śląskie	523	43	5	5
świętokrzyskie	99	5	1	1
warmińsko-mazurskie	384	31	4	5
zachodniopomorskie	500	43	5	7

Kościół jest kontynuatorem wspólnoty religijnej istniejącej pod nazwami: Kościół Chrystusowy, Zjednoczenie Kościołów Chrystusowych. Należy do grupy tzw. wolnych kościołów – drugi nurt reformacji. Wywodzi się z Ruchu Kościołów Chrystusowych, zapoczątkowanego przez T. Campbella (1763-1854).

Celem Kościoła jest głoszenie wspólnie wyznawanej wiary oraz zachowanie warunków religijnych opartych na wykładni Pisma Świętego, a także stosowaniu obrzędów wskazanych w Nowym Testamencie. Członkowie Kościoła uznają: chrzest w wieku świadomym poprzez zanurzenie w wodzie i Wieczerzę Pańską – Komunię pod postacią chleba i wina. Podstawową jednostką organizacyjną

Kościola jest zbor – lokalna wspólnota wierzących. Kościół ma strukturę federacyjną, zbory są autonomiczne, posiadają osobowość prawną oraz samodzielnie dysponują swoim majątkiem. Najwyższą władzą zboru jest zebranie wiernych. Najwyższym organem Kościoła jest zwoływany co cztery lata Synod (zgromadzenie delegatów zborów i agend przykościelnych). Kościół na zewnątrz reprezentuje Sekretariat Kościoła, których członków wybiera Synod. Zwierzchnikiem jest Prezbiter Naczelny Kościoła.

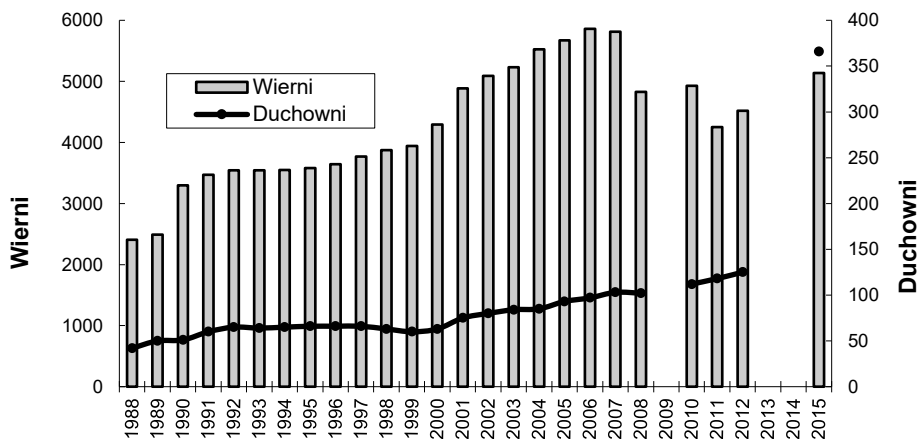
Kościół w 2015 r. prowadził: Chrześcijański Instytut Biblijny (studia zaoczne) kształcący 100 studentów, Ośrodek Katechetyczno-Misyjny dla 1.400 uczniów, Centrum Edukacji *Graceland* (98 osób), 32 zborowe punktu katechetyczne (793 uczniów) oraz 2 przedszkola, do których uczęszczało 133 dzieci. Prowadzi Klub dla dzieci i klub młodzieżowy, a także poradnie chrześcijańskie i świetlice dla dzieci ze środowisk trudnych. Organizuje działalność charytatywną: pomaga osobom starszym, niepełnosprawnym i ubogim oraz uchodźcom, organizuje także paczki świąteczne dla dzieci oraz akcje sąsiedzkiej pomocy. W 2002 r. wierni powołali Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynności. Wydaje kwartalnik *Słowo i Życie* w nakładzie 600 egz. oraz lokalne gazety wspólnotowe.

Członkiem zboru może zostać osoba, która przeżyła osobiste nawrócenie. Kwestia członkowska jest sprawą organizacyjną i sprowadza się do złożenia deklaracji. Decyzję o przyjęciu podejmuje Rada Starszych. Członkowie przyjmowani są przez chrzest w wieku świadomym. Kościół zachęca wiernych do codziennego czytania Pisma Św. i osobistej modlitwy oraz do uczestniczenia w niedzielnych nabożeństwach z Wieczerzą Pańską i nabożeństwach okolicznościowych. Kościół utrzymuje kontakty z bratnimi kościołami i zborami, jest członkiem-założycielem Aliansu Ewangelicznego w RP skupiającego osiem kościołów i związków wyznaniowych oraz 10 organizacji parakościelnych.

Do 2003 r. wspólnota nosiła nazwę *Kościół Zborów Chrystusowych*, zaś w okresie od 2003 do września 2011 r. Kościół działał pod nazwą *Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP*.

Kościół ubiega się o ustawową regulację prawną.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Wspólnoty Kościołów Chrystusowych w RP zadeklarowało 860 osób.

Kościół Chrystusowy Church of Christ

1.3.1.015
3.23

Adres: 81-706 Sopot, ul. Obrońców Westerplatte 21	Tel. 58-551-20-58
Data powstania na terenie Polski: 1945	Data rejestracji: 1982
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 13	Data wpisu: 15.01.1990

Województwa	Wierni	Duchowni	Domy modlitwy	Zbory i placówki
Ogółem 1999	3342	22	6	10
2005	2594	27	7	13
2011	1706	13	5	13
2012	1706	13	5	13
dolnośląskie	198	1	1	2
lubuskie	28	-	-	-
łódzkie	36	-	-	1
mazowieckie	74	-	-	1
w tym Warszawa	74	-	-	1
opolskie	32	-	1	-
podkarpackie	45	-	-	-
pomorskie	1245	8	2	5
warmińsko-mazurskie	48	4	1	3

Wyznanie powstało w pierwszej połowie XIX w. w Ameryce. Twórcą jego byli presbiterianin B.W. Stone i baptysta T. Campbell. Podstawą i źródłem wiary jest Pismo Święte. Słowa Jezusa Chrystusa zawarte w Nowym Testamencie są dla członków tego wyznania jedyną normą postępowania. Odrzucają dogmaty i tradycje chrześcijańskie. Praktykują chrzest dorosłych przez zanurzenie. Wieczerza Pańska jest traktowana jako uczta pamiątkowa.

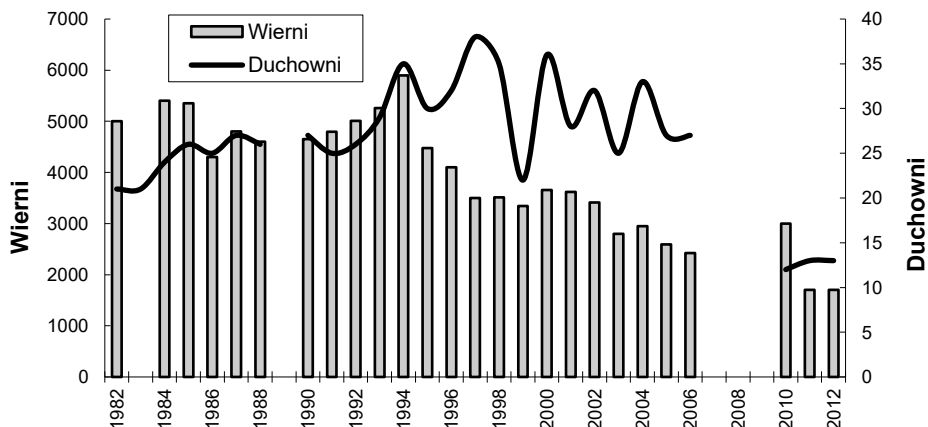
Organizacyjnie Kościół podzielony jest na zbory, które posiadają całkowitą autonomię.

Na jego czele stoi Rada Administracyjno-Misyjna z przewodniczącym – Biskupem Kościoła.

Kościół prowadzi działalność charytatywną, prowadzone są zbiórki pieniędzy na leki i inną doraźną pomoc.

Członkowie zobowiązani są do życia według zasad Nowego Testamentu, brania czynnego udziału w nabożeństwach i w Wieczerzy Pańskiej oraz składania ofiar na biednych. Dniem świątecznym jest Dzień Pański (niedziela). Każdy dorosły mężczyzna jest kapłanem, w domu jest upoważniony do czytania Pisma Świętego i przeprowadzania modlitw.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Kościoła Chrystusowego zadeklarowały 602 osoby.

Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej

1.3.1.016

3.10

Adres:	25-510 Kielce, ul. Piotrkowska 29	Tel. 572-406-408
E-mail:	kancelaria@kchwe.pl	www.kchwe.pl
Data powstania na terenie Polski: 1929		Data rejestracji: 1988
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 25		Data wpisu: 31.01.1990

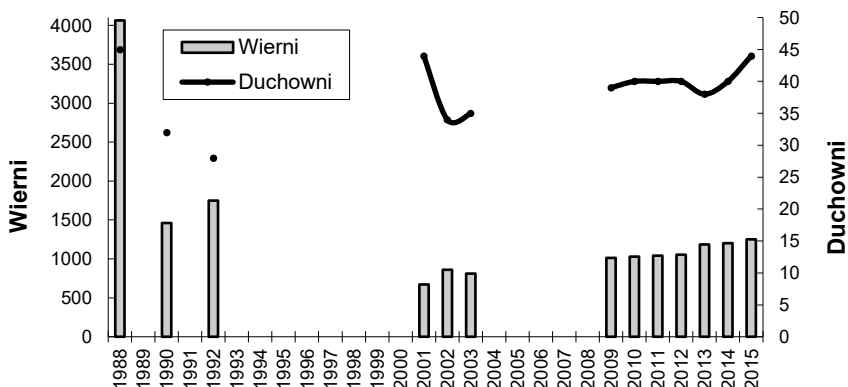
Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2001	670	44	4	26
2010	1029	40	35	41
2012	1054	40	.	42
2013	1184	38	35	46
2014	1200	40	35	46
dolnośląskie	40	3	3	4
lubelskie	196	6	7	10
lubuskie	45	1	1	2
łódzkie	30	1	2	2
małopolskie	18	1	1	1
mazowieckie	300	5	5	8
w tym Warszawa	172	2	2	2
podkarpackie	26	2	2	2
pomorskie	101	2	2	2
śląskie	56	3	3	3
świętokrzyskie	236	11	4	6
warmińsko-mazurskie	12	1	1	1
wielkopolskie	35	2	2	2
zachodniopomorskie	105	2	2	3

Kościół założony w 1929 r. na zjeździe w Starej Czołnicy (d. woj. wołyńskie), w wyniku połączenia odłamów ruchu zielonoświątkowego z Polski centralnej oraz z kresów. Po wojnie, jak kilka innych ugrupowań, zmuszony został do unifikacji w ramach Zjednoczonego Kościoła Ewangelicznego i odzyskał osobowość prawną z chwilą jego rozpadu w roku 1988. Ważną rolę odgrywa w nim „kościół domowy”, którego patriarchą jest ojciec rodziny. Organizacyjnie poszczególne zbory są jednostkami autonomicznymi. Duchowni nazywani są prezbiterami.

Kościół posiada punkty nauczania religii, w szkołach podstawowych, gimnazjach i liceach, a także szkoły biblijne. Prowadzi także świetlice środowiskowe

dla dzieci i młodzieży oraz kawiarenki dla osób starszych i samotnych. Kościół prowadzi działalność ewangelizacyjną na terenie całego kraju, wydaje lokalne gazетки zborowe oraz ulotki o tematyce ewangelizacyjnej.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Kościoła Chrześcijan Wiary Ewangelicznej zadeklarowało 540 osób.

Chrześcijańska Wspólnota Zielonościątkowa**1.3.1.017****3.08**

Adres:	59-220 Legnica, ul. Sudecka 3 www.chwz.org.pl	Tel. 76-855-29-95
---------------	--	-------------------

Data powstania na terenie Polski: 1927	Data rejestracji: 1986
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 18	Data wpisu: 01.02.1990

Województwa	Zbory
Ogółem 1994	16
2011	24
2012	24
2013	24
2014	24
dolnośląskie	6
lubuskie	2
łódzkie	1
małopolskie	3
opolskie	1
podlaskie	1
pomorskie	1
śląskie	5
warmińsko-mazurskie	2
zachodniopomorskie	1

Ugrupowanie związane z ruchem zielonościątkowym, powstałe w roku 1927 w okolicach Gorlic. Po roku 1947, jak kilka innych ugrupowań, został przez władze zmuszony do przymusowej unifikacji w ramach Zjednoczonego Kościoła Ewangelicznego. Dwadzieścia zborów należących do tej organizacji wystąpiło w 1986 r. z wnioskiem o odrębną rejestrację tworząc samodzielny związek religijny pod nazwą Chrześcijańska Wspólnota Zielonościątkowa.

Siedziba Wspólnoty znajduje się w Legnicy. Na jej czele stoi Rada Naczelna. Członkami Rady są wszyscy przewodniczący zborów. Organem ustawodawczym jest Synod zwoływany co 5 lat.

Agendy Wspólnoty to: Duszpasterstwo Dzieci i Młodzieży, Fundacja „Życ z Nadzieją”, Misja Wśród Więźniów i Osób Uzależnionych.

Wspólnota prowadzi wydawnictwo „Droga Prawda Życie”, wydaje ono czasopismo *Droga, Prawda, Życie*.

Ostatnie dane dotyczące liczby wiernych i duchownych dotyczą 1994 r. i wynosiły odpowiednio: 1588 i 54.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Chrześcijańskiej Wspólnoty Zielonościątkowej zadeklarowało 476 osób.

Kościół Ewangeliczny w RP**1.3.1.018****9.34**

Adres:	85-370 Bydgoszcz, ul. Żyzna 14	Tel. 52-340-74-54
---------------	--------------------------------	-------------------

Data rejestracji: 2003	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 154	Data wpisu: 17.07.2003

Po reorganizacji w 1988 r. *Zjednoczonego Kościoła Ewangelicznego*, nastąpiło usamodzielnienie jego składowych konfesji. Wtedy rozpoczął działalność *Kościół Ewangeliczny Chrześcijan*, z którego w 2003 r. wydzielił się *Kościół Ewangeliczny*.

W 2007 r. Kościół liczył 200 członków, 8 osób duchownych, posiadał 3 świątynie i 3 zbory. Prowadzi 3 szkoły niedzielne dla dzieci, do których uczęszczało 39 uczniów oraz seminarium biblijne – 30 uczniów. W 2007 r. wydał *Biuletyn zborowy* w nakładzie 80 egz. W 2007 r. Kościół zorganizował pomoc finansową dla potrzebujących w Ghanie oraz chorych i niskouposażonych.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Kościoła Ewangelicznego zadeklarowało 438 osób.

Centrum Chrześcijańskie „Kanaan”

1.3.1.019

3.70

Adres:	53-143 Wrocław, ul. Sępia 2-6	Tel. 71-332-33-76
E-mail:	poczta@kanaan.org.pl	www.kanaan.org.pl
Data powstania na terenie Polski:	1996	Data rejestracji: 1996
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	116	Data wpisu: 10.10.1996

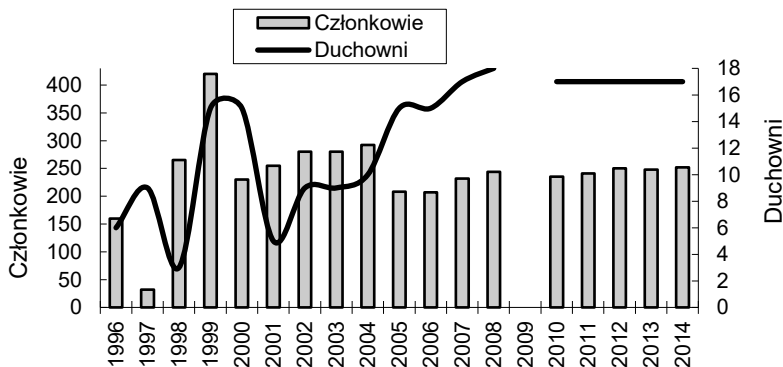
Województwa	Członkowie	Duchowni	Wspólnoty
Ogółem 2000	230	15	4
2005	208	15	6
2010	235	17	8
2012	250	17	8
2013	248	17	8
2014	252	17	8
dolnośląskie	192	12	4
kujawsko-pomorskie	32	3	2
łódzkie	17	1	1
śląskie	11	1	1

Kościół powstał z członków ruchu odnowy charyzmatycznej w Kościele Katolickim. Wyznawcy czują się duchowo związani z Kościołem Zielonoświątkowym. Organizują otwarte spotkania modlitewno-ewangelizacyjne.

Naczelną władzą wyznania jest Rada Kościoła z siedzibą we Wrocławiu.

Kościół zrzesza 8 wspólnot: w Dzierżoniowie, Wałbrzychu, Bydgoszczy, Zduńskiej Woli, Jelczu Laszkowicach, Koszalinie, Cieszynie i we Wrocławiu. Kościół prowadzi punkt nauczania biblijnego dla dzieci w szkole podstawowej, do którego w 2014 r. uczęszczało 33 uczniów.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Centrum Chrześcijańskiego „Kanaan” zadeklarowały 343 osoby.

Nowoapostolski Kościół w Polsce New Apostolic Church

1.3.1.020

3.20

Adres:	81-520 Gdynia, ul. Akacjowa 50/50A-B	Tel. 58-664-92-88
E-mail:	acnak@nak.org.pl	www.nak.org.pl
Data powstania na terenie Polski: 1920		Data rejestracji: 1983
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 14		Data wpisu: 15.01.1990

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2000	5374	54	15	52
2005	4957	57	15	51
2010	5046	59	15	52
2012	5232	63	15	52
2013	5266	89	15	52
2014	5311	89	15	52
dolnośląskie	579	8	2	3
kujawsko-pomorskie	151	2	-	3
lubelskie	120	-	-	3
lubuski	543	8	3	7
łódzkie	176	-	1	3
małopolskie	41	-	-	2
mazowieckie	167	1	1	4
w tym Warszawa	51	-	-	-
opolskie	34	-	-	1
podkarpackie	22	1	-	1
podlaskie	29	-	-	1
pomorskie	834	13	1	4
śląskie	591	14	2	5
świętokrzyskie	17	-	-	1
warmińsko-mazurskie	983	23	3	5
wielkopolskie	680	11	1	6
zachodniopomorskie	344	8	1	3

Kościół datuje początek swojej historii na I poł. XIX w. Powstał jako wyraz tęsknoty za wiarą pierwotnego chrześcijaństwa apostołskiego oraz pragnienia przywrócenia urzędu apostołskiego. W latach sześćdziesiątych XIX w. następuje szybki rozwój Kościoła. Od 1863 r. datuje swą obecność na ziemiach polskich. W okresie międzywojennym sytuacja prawna Kościoła nie była uregulowana.

Kościół propaguje wiarę w Boga i Jego Syna Jezusa Chrystusa. Podstawę tego stanowi Stary i Nowy Testament. Wiara członków Kościoła opiera się na fakcie, że Jezus Chrystus dał apostołom polecenie do nauczania i głoszenia Słowa Bożego, a także polecenie i moc odpuszczenia grzechów, udzielania chrztu i Ducha Św. Celem wiary jest zbawienie podczas powtórnego przyjścia Jezusa Chrystusa.

W Kościele Nowoapostolskim są udzielane trzy sakramenty: święty chrzest wodny, święte pieczętowanie i święta wieczerza. Wiernym, poza sakramentami, udzielane są błogosławieństwa, m.in. z okazji ślubu, a także odprawiane są pogrzeby.

W Kościele szczególną wagę kładzie się na duszpasterską opiekę wszystkich wiernych, a także ich religijne wychowanie w duchu zasad wiary, miłości do Boga i bliźniego oraz moralności chrześcijańskiej.

Kościół Nowoapostolski w Polsce jest terytorialną i autonomiczną jednostką Kościoła międzynarodowego i zachowuje z nim jedność. Naczelną władzą Kościoła w Polsce jest konferencja kościelna, a zwierzchnikiem Biskup Kościoła. Kościół w Polsce dzieli się organizacyjnie na 4 okręgi: północno-zachodni (siedziba w Gdyni), centralno-południowy (w Chorzowie), północno-wschodni (w Ostródzie) i zachodni (z siedzibą w Gubinie). Administracja centralna ma swoją siedzibę w Gdyni.

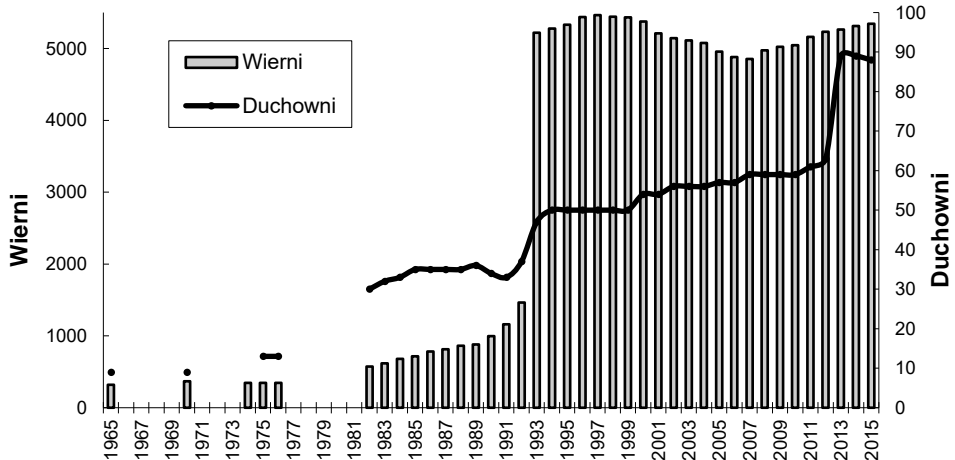
W 2014 r. Kościół prowadził 52 punkty nauczania religii, do których uczęszczało 834 uczniów. Wydaje dwa miesięczniki: *Nasza Rodzina* i *Chleb Żywota*, oba w nakładzie 2.000 egz., wydaje też szereg pism i biuletynów religijnych.

Przyjęcie nowych członków jest uroczystą czynnością kościelną związaną z udzielaniem błogosławieństwa Bożego i zatwierdzeniem chrztu. Po dogłębnym poznaniu zasad wiary mogą oni przystąpić do świętego pieczętowania.

Kościół oczekuje od swych wiernych by sumiennie i z poczuciem odpowiedzialności wywiązali się z powierzonych im obowiązków w życiu społecznym, rodzinnym i zawodowym.

Jest prowadzony proces legislacyjny przyjętego Projektu Rządowego Ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Nowoapostolskiego.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Nowoapostolskiego Kościoła w Polsce zadeklarowało 326 osób.

Ewangeliczna Wspólnota Zielonoświątkowa

1.3.1.021

3.12

Adres: 38-505 Bukowsko, Wola Piotrowa 40

Tel. 13-467-40-55

Data powstania na terenie Polski: XIX w.

Data rejestracji: 1981

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 10

Data wpisu: 11.01.1990

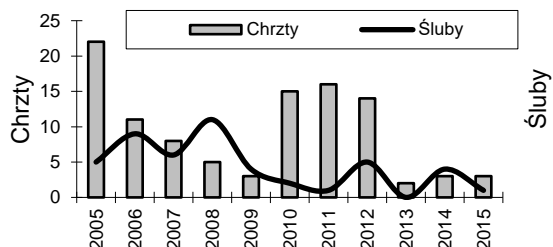
Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2000	555	58	4	6
2005	511	70	5	6
2010	493	69	6	6
2012	521	78	6	7
2013	520	68	6	6
2014	553	68	6	7
dolnośląskie	26	3	1	1
małopolskie	51	5	-	1
podkarpackie	476	60	5	5

Za bezpośredni początek Wspólnoty można uważać pierwsze dziesięciolecie XX w. Wtedy to, na Śląsku Cieszyńskim, w ramach Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego powstało duchowe przebudzenie o charakterze zielonoświątkowym. W 1910 r. ta grupa „przebudzeniowa” została zarejestrowana przez ówczesne władze Monarchii Austro-Węgierskiej pod nazwą „Związek

Stanowczych Chrześcijan”. W wyniku I wojny światowej zbory zostały podzielone granicą polsko-czechosłowacką. Po II wojnie światowej (w latach 1968-72) część rodzin z ww. zborów przesiedliło się do 3 pustych wiosek na terenie województwa podkarpackiego: Woli Piotrowej,

Paław i Wisłoczka, tworząc trzy samodzielne zbory. W 1981 r. zbory te zostały zarejestrowane pod nazwą „Protestancka Wspólnota Regionu Bieszczadzkiego – Kościół Zielonoświątkowy”. Obecną nazwę Wspólnota przyjęła w 1988 r.

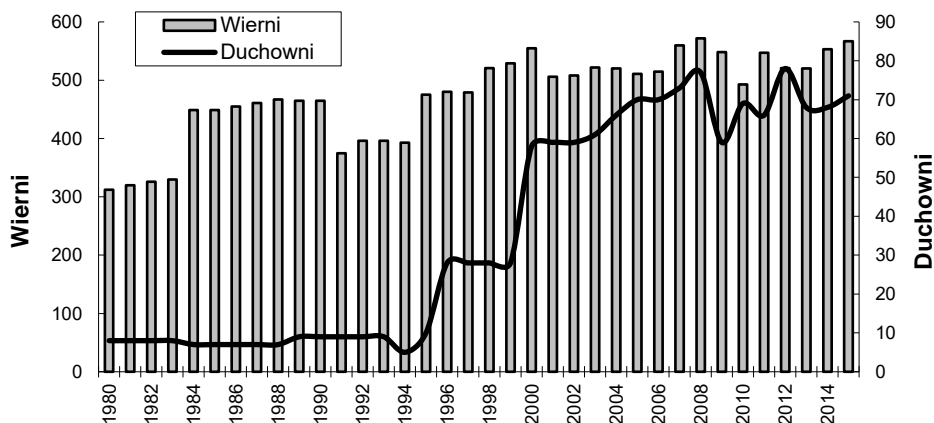
Za jedyne nieomyłne źródło wiary Wspólnota uznaje całe Pismo Święte.

Wyznanie posiada 6 przykościelnych punktów katechetycznych, do których w 2014 r. uczęszczało 95 uczniów. W Kościele jest prowadzona pomoc charytatywna dla ludzi ubogich.

Każdy kto ubiega się o członkostwo we Wspólnocie musi przeżyć duchowe narodzenie, jako świadectwo wewnętrznej przemiany, przyjęcie chrztu wiary poprzez zanurzenie w wodzie i dobrowolnie zadeklarować członkostwo. O przyjęciu do Wspólnot decydują członkowie zboru.

Członkowie Wspólnoty praktykują: systematyczne i indywidualne czytanie (połączone z analizą) Słowa Bożego, jako codzienny pokarm duchowy, indywidualną codzienną modlitwę, a także systematyczne uczestnictwo w nabożeństwach (co najmniej 3 razy w tygodniu).

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Ewangelicznej Wspólnoty Zielonoświątkowej mieści się w przedziale od 100 do 199.

Zbór Stanowczych Chrześcijan w RP

1.3.1.022

3.32

Adres:	43-460 Wisła, ul. Malinczanów 4a	Tel. 33-855-55-15	
Data powstania na terenie Polski:	1922	Data rejestracji:	1990
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	47	Data wpisu:	31.07.1990

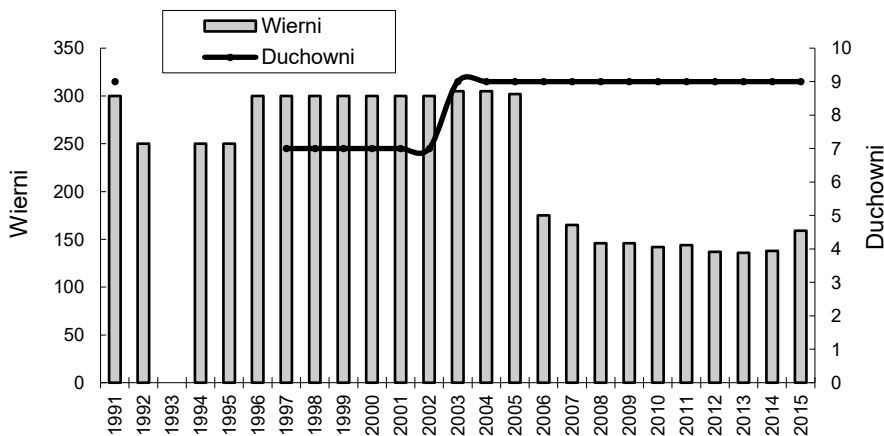
Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie
Ogółem 2000	300	7	3
2005	302	9	3
2010	142	9	3
2012	137	9	3
2013	136	9	3
2014	138	9	3
dolnośląskie	15	1	1
lubuskie	6	1	1
śląskie	117	7	1

Wyznanie jest kolejnym przedstawicielem ruchu zielonoświątkowego powstałych w wyniku działalności misjonarskiej z terenu Norwegii w początkach XX w. Zadaniem Zboru jest pielęgnowanie życia chrześcijańskiego wśród członków i sympatyków oraz nauczanie i szerzenie Pisma Świętego, które jest podstawą życia wyznawców. Nowi członkowie przyjmowani są przez chrzest wodny.

Zbór reprezentowany jest przez Radę Starszych.

Wydaje miesięcznik *Ukryte Skarby* w nakładzie 50 egz. oraz kwartalnik *Promycek* także w nakładzie 50 egz. Co roku organizuje konferencje.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Zboru Stanowczych Chrześcijan w RP zadeklarowały 242 osoby.

Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego

1.3.1.023

3.07

Adres:	43-300 Bielsko-Biała, ul. Cieszyńska 96	Tel. 33-811-73-44
E-mail:	sekretariat@kchds.pl	www.kchds.pl
Data powstania na terenie Polski: 1933		Data rejestracji: 1961
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 5		Data wpisu: 01.02.1990

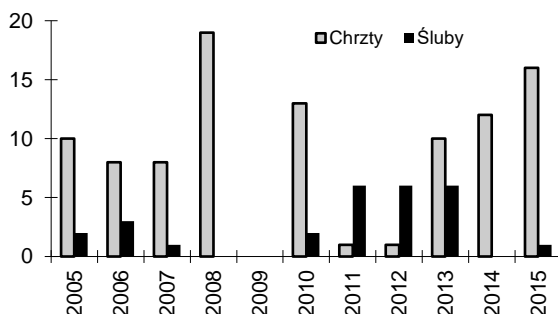
Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 1996	268	10	7	21
2005	460	40	18	24
2011	479	40	18	24
2012	479	40	18	24
2013	480	40	18	24
2014	489	42	18	22
Dolnośląskie	20	1	1	1
kujawsko-pomorskie	45	1	2	2
lubelskie	2	-	-	-
łódzkie	45	7	3	3
małopolskie	56	3	1	1
mazowieckie	7	1	1	1
podkarpackie	8	2	2	2
podlaskie	1	-	-	-
pomorskie	4	1	1	1
śląskie	265	25	5	7
świętokrzyskie	1	-	-	-
warmińsko-mazurskie	5	-	-	1
zachodniopomorskie	30	1	2	2

Kościół wyodrębniony w roku 1933 z Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego (tzw. Ruch A. Kubego) i kwestionujący niektóre nauki jego założycielki Ellen G. White. Za podstawę swej działalności przyjmuje „przykazania Boże i wiarę Jezusową”, święcą sobotę jako dzień głoszenia słowa Bożego i odpoczynku. Uważają, że każdy członek Kościoła powinien głosić zasady Pisma Świętego. Naczelną władzą jest Synod Kościoła, a zwierzchnikiem Naczelny Prezbiter. Kościół dzieli się na 3 okręgi: południowy (z siedzibą w Bielsku-Białej), centralny (w Łodzi) i północny (w Bydgoszczy).

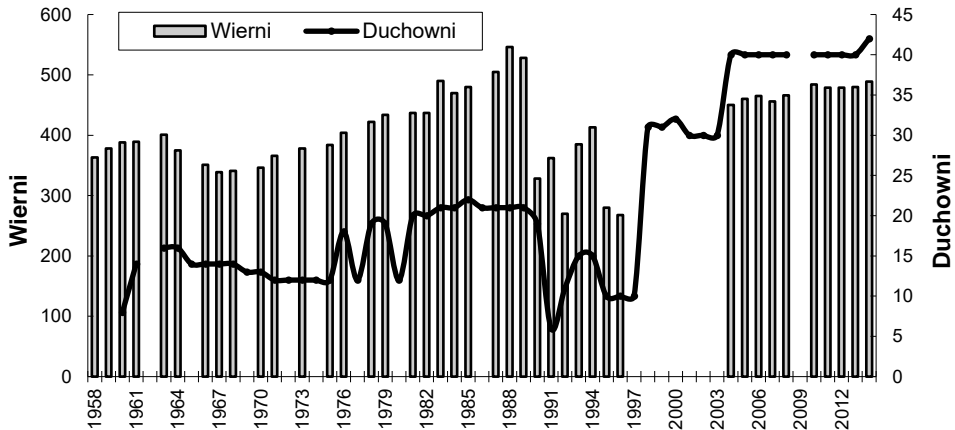
Kościół posiada Seminarium, w którym uczy się 20 osób. Istnieje Kościelna Służba Charytatywno-Opiekuńcza *Tabita*, która pomaga ubogim członkom

wspólnoty, a także ludziom z zewnątrz. Przy Kościele działa wydawnictwo *Duch Czasów*, które wydaje: kwartalnik *Duch Czasów* w nakładzie 400 egz. oraz rocznik *Lekcje Biblijne* – 500 egz. a także broszury, książki i opracowania.

Nowi członkowie przyjmowani są poprzez chrzest (przez całkowite zanurzenie) i nakładanie rąk jako znak napełnienia Duchem Świętym. Wyznawcy zobowiązani są do: uczestnictwa w sobotnich nabożeństwach i uroczystościach religijnych, codziennej modlitwy a także prowadzenia życia godnego człowieka odrodzonego.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Kościoła Chrześcijan Dnia Sobotniego zadeklarowało 241 osób.

Centrum Chrześcijańskie „Miecz Ducha”

1.3.1.024

9.23

Adres:	62-800 Kalisz, ul. Poznańska 45	Tel. 62-598-34-76
E-mail:	biuro@mieczducha.pl	www.mieczducha.pl
Data powstania na terenie Polski:	1997	Data rejestracji: 1998
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	142	Data wpisu: 14.01.1998

Województwa	Członkowie	Duchowni	Jednostki kościelne
Ogółem 2005	356	7	1
2010	200	5	1
wielkopolskie	200	5	1

Grupa powstała w wyniku odłączenia się charyzmatycznej wspólnoty „Emanuel” od Kościoła rzymskokatolickiego.

Źródłem wiary Kościoła jest Pismo Św. Członkowie Kościoła wierzą

w trójjedynego Boga, w śmierć i zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa, w zbawienie, poprzez wiarę w Jego odkupieńczą ofiarę. Do zobowiązań członków należy prowadzenie życia zgodnego z Ewangelią, a także: indywidualna modlitwa i studiowanie Słowa Bożego, spotkania w grupach domowych raz w tygodniu, udział w niedzielnych nabożeństwach, kwartalnych spotkaniach członków Kościoła oraz raz w roku w spotkaniach sprawozdawczych.

Kościół prowadzi punkt nauczania religii, z którego korzystało w 2010 r. 35 uczniów. Wydawał czasopismo *Miecz Ducha* w nakładzie 1500 egz. oraz książki o tematyce religijnej.

Członkiem Kościoła może być osoba pełnoletnia (lub młodsza za zgodą rodziców bądź opiekunów) dobrowolnie zgłaszająca swoją kandydaturę.

Do 2007 r. Kościół funkcjonował pod nazwą *Chrześcijański Kościół „Miecz Ducha” w Kaliszu*.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Chrześcijańskiego Kościoła „Miecz Ducha” zadeklarowało 200 osób.

Kościół Chrześcijański „Słowo Wiary”

1.3.1.025

9.36

Adres:	81-531 Gdynia, ul. Wielkopolska 250	Tel. 694-460-549
E-mail:	pastor@kcsw.org	www.kcsw.org
Data powstania na terenie Polski: 1998	Data rejestracji: 2003	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 156	Data wpisu: 04.08.2003	

Kościół lokalny	Wierni	Duchowni	Świątynie	Jednostki kościelne
Ogółem 2005	129	6	2	2
2010	175	8	4	4
2012	181	8	6	6
2013	191	8	5	5
2014	192	8	5	5
Kościół w Gdyni	80	2	1	1
Kościół w Częstochowie	30	2	1	1
Kościół w Elku	17	1	1	1
Kościół w Sopocie	60	2	1	1
Misja Kościoła w Zduńskiej Woli	5	1	1	1

Kościół Chrześcijański, który rozpoczął swą działalność w 1998 r. skupia swoją uwagę przede wszystkim na głoszeniu Ewangelii Jezusa Chrystusa oraz nauczaniu życia chrześcijańskiego. Źródłem wiary jest Biblia – jako jedyne i nieomyłne Boże Słowo. Zasady wiary określone są w Biblii i mówią, że: Bóg jest jeden w trzech osobach; człowiek jest stworzony na ob-

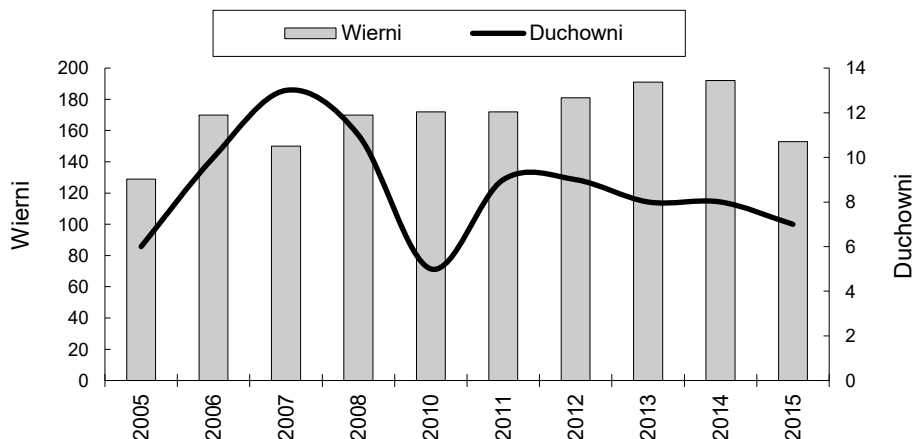
raz i podobieństwo Boże; człowiek stał się grzesznikiem przez nieposłuszeństwo i potrzebuje odkupienia przez wiarę w ofiarę Jezusa; Chrztost wodny przez zanurzenie; Chrztost w Duchu św.; uzdrowienie i powtórne przyjście Jezusa.

Członkowie Kościoła są zobowiązani w wymiarze codziennym do: osobistej modlitwy, rozważania Bożego Słowa, świadczenia o Jezusie, natomiast w wymiarze dłuższym do: regularnego uczęszczania do Kościoła (przede wszystkim na niedzielne nabożeństwa i modlitwę) i angażowania się w pracę Kościoła.

Przyjmowanie nowych członków odbywa się poprzez wyznanie prawdy wiary i złożenie dobrowolnej deklaracji przystąpienia do Kościoła. Przyjmowane są osoby pełnoletnie i niepełnoletnie (w wypadku tych ostatnich za zgodą przedstawicieli ustawowych).

Kościół w ramach akcji charytatywnych pomaga osobom potrzebującym i dzieciom.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła Chrześcijańskiego „Słowo Wiary” mieści się w przedziale od 1 do 99.

Ewangeliczny Związek Braterski w RP

Ewangelical Broterhod Church

1.3.1.026

3.24

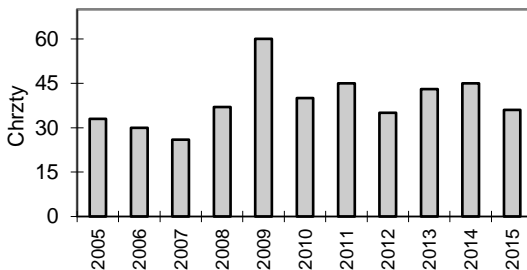
Adres:	78-400 Szczecinek, ul. Mickiewicza 18	Tel. 94-374-29-07
E-mail:	ezb.szczecinek@wp.pl	www.ezb-szczecinek.pl
Data powstania na terenie Polski: 1987	Data rejestracji: 1987	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 23	Data wpisu: 31.01.1990	

Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2000	522	25	10	30
2005	450	21	13	24
2010	590	19	19	25
2012	600	18	18	25
2013	560	15	14	19
2014	580	15	16	23
kujawsko-pomorskie	20	1	1	1
pomorskie	230	2	1	2
śląskie	40	2	2	2
wielkopolskie	60	2	3	6
zachodniopomorskie	230	8	9	12

Celem Związku jest rozpowszechnianie pełnej Ewangelii Jezusa Chrystusa, prace ewangelizacyjno-misyjne, zwalczanie patologii społecznych (szczególnie wśród osób i rodzin dotkniętych alkoholizmem). Przeznacza na to środki z działalności gospodarczej (prowadzenie usług przewozowych autobusami i mikrobusami). Związek posiada trzy okręgi: północny z siedzibą w Szczecinku, centralny w Po-

znaniu oraz południowy w Wiśle.

Związek utrzymuje kontakty z bratnimi związkami i zborami, m.in. z Biblijnym Kościołem Baptystycznym w Warszawie.

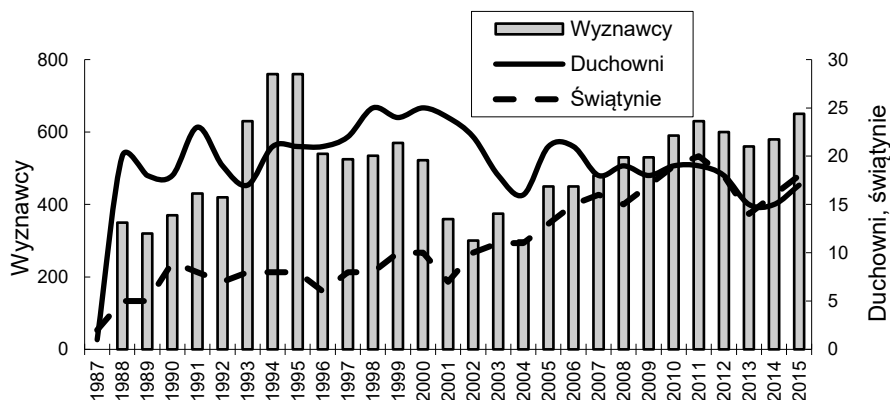

Na czele Wyznania stoi Rada Starszych. Związek w 2014 r. prowadził: 4 punkty katechetyczne dla 45 uczniów, Szkołę Biblijną dla 12 uczniów, a także świetlicę dla dzieci i klub dla młodzieży. Związek prowadzi ośrodek dla osób po odbyciu kary więzienia. Związek organizuje działalność charytatywną: wspiera bezrobotnych i ich rodziny, dzieci osób ubogich, udziela pomocy osobom skaza-

nym oraz opuszczającym zakłady karne, a także organizuje paczki świąteczne dla dzieci. Związek prowadził w 2014 r. działalność wydawniczą. Wydawano miesięcznik *Poselstwo pokoju* (nakład 200 egz.) oraz książkę *Wędrówka do Ziemi Obiecanej*, a także kalendarz i broszury.

Obrzędy praktykowane przez członków wyznania to: chrzest przez zanurzenie osób w wieku świadomym, Wieczera Pańska pod postaciami chleba i wina, błogosławieństwo małżonków, błogosławieństwo dzieci oraz chrześcijański pogrzeb. Życie zboru to przede wszystkim: nabożeństwa, ewangelizacje, godziny biblijne, katecheza dzieci i młodzieży, ale także: zorganizowany wypoczynek letni i zimowy, praca nad uzależnionymi, pomoc duszpasterska i charytatywna.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Ewangelicznego Związku Braterskiego w RP mieści się w przedziale od 1 do 99.

Kościół Armia Zbawienia w RP

The Church of The Salvation Army in the Republic of Poland

1.3.1.027

9.43

Adres:	03-736 Warszawa, ul. Żąbkowska 13/13	Tel. 691-283-891
E-mail:	armia-zbawienia@armia-zbawienia.pl	www.armia-zbawienia.pl
Data powstania na terenie Polski: 2005		Data rejestracji: 2006
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 163		Data wpisu: 21.06.2006

Województwa	Członkowie	Duchowni	Jednostki kościelne
Ogółem 2006	116	3	1
2010	140	3	3
2012	140	6	3
2013	40	5	4
2014	56	5	4
mazowieckie	21	2	1
w tym Warszawa	21	2	1
podkarpackie	15	1	1
pomorskie	9	1	1
świętokrzyskie	11	1	1

Kościół protestancki o charakterze ewangelikalnym, metodystycznym i uświęceniowym, zorganizowany w sposób hierarchiczny na podobieństwo organizacji militarnych.

Założycielem Armii Zbawienia był pastor metodystyczny William Booth (1829-1912), który uznał, że jego misją jest głoszenie Ewangelii nie w kościołach, ale na ulicach Londynu, zwłaszcza bezdomnym i żebrakom. W tym celu, wspólnie z żoną Catherine, powołał w 1865 *Misję Chrześcijańską Wschodniego Londynu*,

którą w 1878 przemianował na *Armię Zbawienia*. Razem z nową nazwą Booth wprowadził nowy styl z mundurami, stopniami wojskowymi oraz sztandarami. Od tego momentu ruch zaczął się szybko rozwijać i obecnie liczy ponad 25 tysięcy oficerów, 2,5 miliona żołnierzy (członków), 4,5 miliona wolontariuszy i 100 tysięcy pracowników pracujących w 114 krajach świata oraz prowadzących szpitale, ośrodki dla bezdomnych i uzależnionych, domy starców. Obejmuje pomocą 30 milionów ludzi. Członkowie Kościoła angażują się w walkę z wyzyskiem seksualnym kobiet oraz w dystrybucję żywności w Afryce. W Polsce Armia Zbawienia prowadzi działalność charytatywną, świetlice dla dzieci, kluby dla dzieci i młodzieży oraz punkt żywnościowy. Prowadzi także działalność wydawniczą, wydaje ulotki i plakaty.

Doktryną religijną Kościoła jest salwacjonizm, który wyrasta z tradycji arminiańskiej oraz metodystycznej. Jednocześnie interpretuje on chrześcijaństwo jako duchową walkę, w której Bóg potrzebuje własnej armii. Jedyną podstawą wiary jest Pismo Święte (*zasada Sola scriptura*). Armia Zbawienia nie praktykuje rytuałów i sakramentów – ani chrztu, ani Wieczery

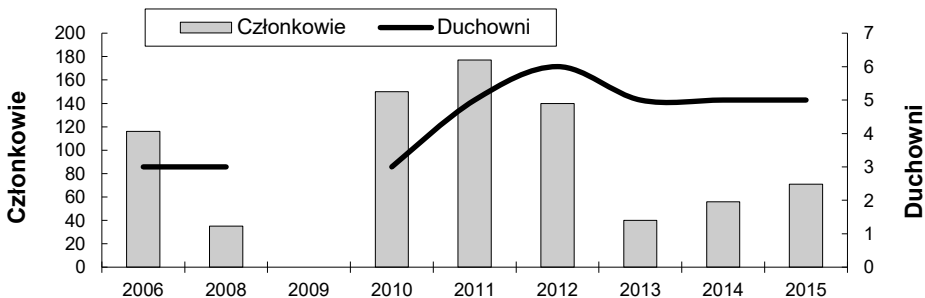
Pańskiej. Każdy chrześcijanin może zostać członkiem Armii Zbawienia: adherentem lub żołnierzem. Obie formy członkostwa wymagają przeszkolenia, po nim zostają uroczystie zaprzysiężeni.

Każdy z członków (żołnierzy) Armii Zbawienia, poza akceptacją przywództwa i obowiązku pracy ewangelizacyjnej lub charytatywnej (na zasadzie wolontariatu) zobowiązany jest do przyjęcia zasad wiary i złożenia przysięgi wojskowej, która zastępuje chrzest. Przysięga zakłada wyznanie Jezusa Chrystusa jako jedynego Pana i Zbawiciela oraz zobowiązanie do posłuszeństwa Duchowi Świętemu, modlitwy, służby i studiowania Pisma Świętego. Żołnierze zobowiązują się również do abstynencji od alkoholu, tytoniu, narkotyków, niekorzystania z pornografii oraz wystrzegania się gier hazardowych. Każdy z nich ma obowiązek osobistego głoszenia Królestwa Bożego i konieczności nawrócenia oraz przekazywania części swoich zarobków na potrzeby wspólnoty.

Główne zasady wiary Armii Zbawienia znane są jako Przymierze Żołnierza, składane podczas zaprzysiężenia:

1. *Wierzymy, że Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu zostało spisane pod Bożym natchnieniem oraz że stanowi ono jedyną boską podstawę chrześcijańskiej wiary i praktyki.*
2. *Wierzymy, że jest jeden Bóg, nieskończenie doskonały, Stwórca, Kontynuator i Namiestnik wszechrzeczy; jest On również jedynym obiektem oddawania czci.*
3. *Wierzymy w trzy osoby boskie - Ojca, Syna i Ducha Świętego – niepodzielne w swej istocie i równe w mocy i chwale.*
4. *Wierzymy, że w osobie Jezusa Chrystusa natura boska i ludzka współistnieją, tak że jest On prawdziwie i całkowicie Bogiem oraz prawdziwie i całkowicie człowiekiem.*
5. *Wierzymy, że nasi pierwsi rodzice zostali stworzeni w stanie niewinności, lecz poprzez swe nieposłuszeństwo stracili swą czystość i szczęście; w konsekwencji swego upadku wszyscy stali się grzesznikami, całkowicie zdeprawowani, i jako tacy podlegają sprawiedliwemu gniewowi Boga.*
6. *Wierzymy, że Pan Jezus Chrystus poprzez swe cierpienie i śmierć odkupił cały świat, aby każdy mógł być zbawiony.*
7. *Wierzymy, że nawrócenie do Boga, wiara w naszego Pana Jezusa Chrystusa oraz odrodzenie w Duchu Świętym są niezbędne do zbawienia.*
8. *Wierzymy, że jesteśmy usprawiedliwieni z łaski przez wiarę w naszego Pana Jezusa Chrystusa; ten zaś, kto uwierzy, ma świadectwo w sobie.*
9. *Wierzymy, że trwanie w stanie zbawienia zależy od trwania w posłuszeństwie wiary w Chrystusie.*
10. *Wierzymy, że przywilejem wszystkich wierzących jest być całkowicie uświęconym, i że ich cały duch, dusza i ciało mogą być zachowane bez skazy, aż do przyjścia naszego Pana Jezusa Chrystusa.*
11. *Wierzymy w nieśmiertelność duszy, zmartwychwstanie ciała, sąd ostateczny przy końcu świata, wieczne szczęście sprawiedliwych oraz w niekończącą się karę nieprawych.*

Pierwszą placówkę w Polsce Kościół założył w 2005 r. pod nazwą Korpus Warszawski, który prowadzi spotkania informacyjne pt. „Pierwsze kroki z armią” oraz regularne studia biblijne dla osób chcących zapoznać się z nauką Pisma Świętego. Co niedzielę odbywają się nabożeństwa. Kościół jest członkiem Aliansu Ewangelicznego w RP.

Stowarzyszenie Zborów Chrześcijan w RP

1.3.1.028

3.26

Adres: 43-180 Orzesze, ul. Bukowina 55	Tel. 32-22-15-772
www.chrzescijanin.strefa.pl	
Data powstania na terenie Polski: 1959	Data rejestracji: 1984
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 16	Data wpisu: 11.01.1990

Województwa	Wyznawcy	Świątynie	Parafie
Ogółem 2000	347	2	3
2005	392	2	3
2010	442	2	3
2012	452	2	3
2013	455	2	3
2014	460	2	3
śląskie	370	2	2
wielkopolskie	90	-	1

Wyznanie nawiązuje do idei ruchu zainicjowanego w latach dwudziestych przez Johna Darby (Bracia Plymuccy). W Polsce zostało zarejestrowane w roku 1959 jako Zbór Chrześcijan bez Osobliwego Wyznania. W roku 1984 zmieniono nazwę na obecną, gdy sześć działających dotąd niezależnych zborów połączyło się w ramach Stowarzyszenia. W wyznaniu nie uznaje się żadnej władzy religijnej, a każdy zbór stanowi jed-

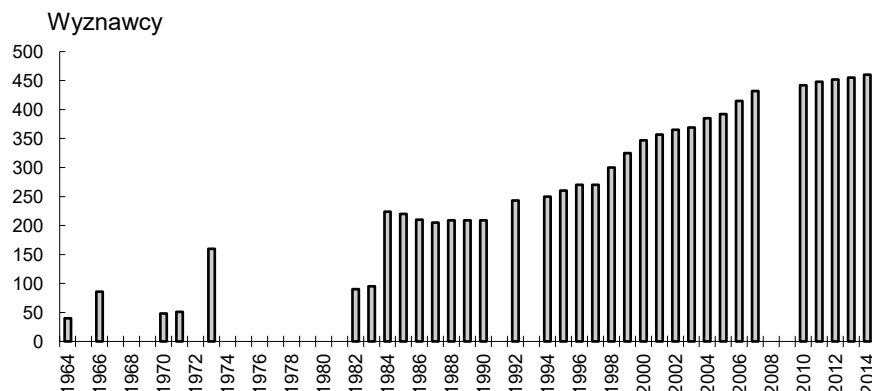
nostkę autonomiczną. Podstawą wiary jest Pismo Święte. Wyznawcy oczekują na powtórne przyjście Chrystusa. Uważają, że ich wyznanie jest żywym, widzialnym Kościołem Chrystusa na ziemi. Uznają 2 sakramenty: chrzest i Wieczerzę Pańską.

Stowarzyszenie prowadzi działalność ewangelizacyjną i wydawniczą, wydaje kalendarz *Dobry zasiew*. Organizuje obozy dla dzieci i młodzieży w celach wypoczynkowych powiązane z działalnością edukacyjno-ewangelizacyjną.

Członkami zboru zostają osoby przyjęte jednomyślną decyzją Ogólnego Zebrania Członków, jeżeli spełniają warunki określone w statucie stowarzyszenia.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Stowarzyszenia Zborów Chrześcijan mieści się w przedziale od 100 do 199.

Jednota Braci Polskich

1.3.1.029

3.27

Data powstania na terenie Polski: 1945	Data rejestracji: 1967
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 7	Data wpisu: 19.01.1990

Ugrupowanie założone w 1945 r. przez ewangelickiego duchownego ks. Karola Grycza Śmiłowskiego jako odrodzony ruch dawnych Braci Polskich (XVI-XVII w.). Po śmierci założyciela w 1959 r. Jednota przeszła ewolucję ideową. Wyodrębniły się z niej dwie odrębne grupy: Jednota Braci Polskich – Unitarianie i Zbór Panmonistyczny.

Siedzibą Jednoty jest Wrocław. W r. 1984 do Jednoty weszła grupa zielonoświątkowców, która przyczyniła się do uformowania obecnej postaci duchowej wspólnoty. Przy zachowaniu pewnych elementów tradycji ariańskiej (np. antytrynitaryzm) dominują w niej obecnie rysy pobożności zielonoświątkowej.

Całe Pismo Święte jest podstawą prawd wiary i moralności oraz normą życia chrześcijańskiego i organizacji zboru. Doktryna oparta jest na Dekalogu.

Nowi członkowie przyjmowani są po przyjęciu chrztu wodnego przez całkowite zanurzenie i wiarę w Boga i Syna – Jego ofiarę na krzyżu.

Wyznawcy zobowiązani są do modlitwy osobistej, rodzinnej, zbiorowej, do udziału w nabożeństwach sobotnich i okolicznościowych (Wielkanoc, Zesłanie Ducha św.). W 2003 r. ich liczba wynosiła 260.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Jednoty Braci Polskich mieści się w przedziale od 1 do 99.

Zbór Chrześcijański w RP

1.3.1.030

3.28

Adres: 96-313 Jaktorów, ul. Chełmońskiego 116

E-mail: ragenratz@web.de

Data powstania na terenie Polski: 1986	Data rejestracji: 1990
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 39	Data wpisu: 10.04.1990

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2000	25	3	1	1
2005	40	6	1	1
2009	55	6	3	3
2013	60	7	3	3
2014	70	7	3	3
kujawsko-pomorskie	25	3		1
łódzkie	20	2	1	1
mazowieckie	25	2	1	1
tym Warszawa	25	2	1	1

Podstawowe zasady nauki chrześcijańskiej, na których członkowie Zboru opierają swoją działalność, to zasady ustanowione przez Jezusa Chrystusa, zawarte w nauce apostołskiej. Pismo Święte stanowi jedyne źródło objawionej woli Bożej. Zbór Chrześcijański przyjmuje za cel swojej działalności ewangelizację narodu polskiego, nauczanie i szerzenie

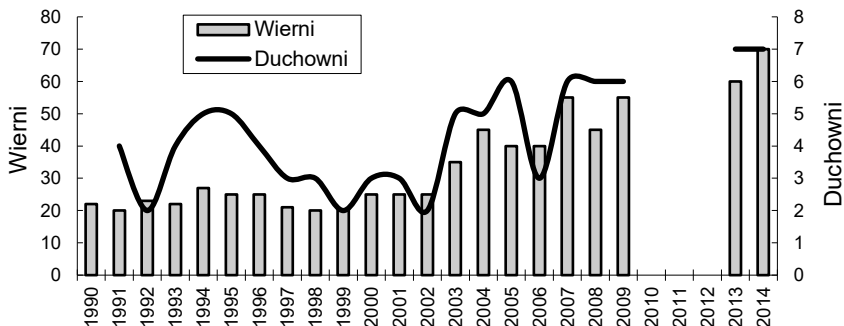
znajomości Biblii oraz rozpowszechnianie zasad etyki chrześcijańskiej. Zajmuje się także popularyzacją Europejskiego Ruchu Braterskiego poprzez wykłady biblijne w obcych językach. Zbór wspiera osoby ubogie i chore przekazując im odzież, żywność i lekarstwa.

Na czele Zboru stoi co najmniej 2 braci starszych – biskupów.

Członkiem Zboru może zostać osoba zamieszkała na terenie Polski, która przed zbozem wyrazi dobrą wolą chęć przystąpienia do Zboru i złoży wyznanie wiary zgodne z nauką Pisma Świętego poparte świadectwem życia. Członkowie Zboru uznają chrzest dorosłych przez zanurzenie w wodzie.

Wierni zobowiązani są do osobistej modlitwy i czytania Pisma Świętego oraz cotygodniowego obchodzenia pamiątki Wieczery Pańskiej (komunia pod dwiema postaciami). W tygodniu wierni spotykają się na wspólną modlitwę i rozważanie Pisma Świętego.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Zboru Chrześcijańskiego mieści się w przedziale od 1 do 99.

Zbór Ewangelicznych Chrześcijan w Duchu Apostolskim

1.3.1.031

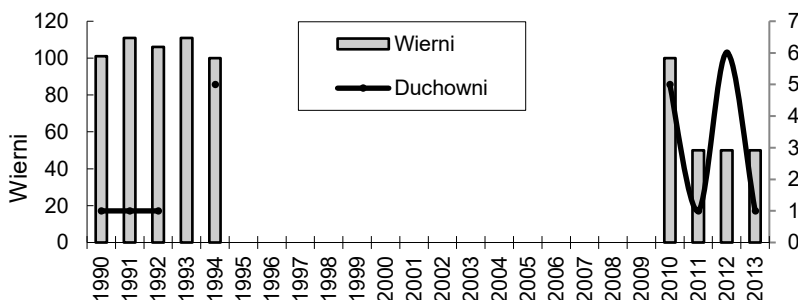
3.29

Adres:	19-300 Elk, ul. Krzemowa 8	Tel. 87-621-33-11
Data powstania na terenie Polski:	1911	Data rejestracji: 1990
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	45	Data wpisu: 26.06.1990

Zbór powstał na początku naszego stulecia w miejscowości Stradecz k/Brześcia i rozwinął się na okoliczne miejscowości kresów wschodnich Rzeczypospolitej, docierając aż do Piotrogradu. Nieliczni wyznawcy znaleźli się w okolicy Suwałk i Augustowa. Po wojnie większość wyznawców pozostała poza granicami kraju. Zbór po stronie polskiej stał się zбором samodzielnym.

Podstawą wiary jest Pismo Święte, które członkowie wyznania odczytują w sposób dosłowny, odrzucając jakiegokolwiek interpretację, objaśnienia czy komentarze. Na czele Zboru stoi Rada Starszych, składająca się z 5 osób oraz Ogólne Zebranie Członków Zboru. W 2013 r. liczba członków zboru była szacowana na 50 osób zamieszkałych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Zboru Ewangelicznych Chrześcijan w Duchu Apostolskim mieści się w przedziale od 1 do 99.

Kościół Chrześcijański w Duchu Prawdy i Pokoju

1.3.1.032

3.31

Christian Church in the Spirit of Truth and Peace

Adres:	44-200 Rybnik, ul. Piasta 9/1	Tel. 32-422-78-42
E-mail:	duch-prawdy@wp.pl	www.kosciol.dz.pl
Data powstania na terenie Polski:	1975	Data rejestracji: 1991
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	56	Data wpisu: 21.01.1991

Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Świątynie	Centrala/ Kościół lokalny
Ogółem 2000	152	13	4	1/3
2005	187	16	3	1/3
2010	189	15	1	1/2
2012	191	16	1	1/2
2013	193	14	1	1/2
2014	194	17	1	1/2
mazowieckie	32	4	-	-/2
w tym Warszawa	15	2	-	-/1
śląskie	162	13	1	1/-

Początek wyznaniu dały spotkania modlitwne prowadzone od roku 1975 przez byłego zakonnik z zakonu bonifratrów, na których czytano, rozważano i interpretowano Pismo św.

Wyznanie odwołuje się do nauki pierwotnych chrześcijan. Podstawą wiary jest treść Pisma św., a szczególnie Nowego Testamentu.

Celem Kościoła jest niesienie pokoju w serca ludzkie

i całe otoczenie. Wierni realizują go poprzez opiekę duchową, niesienie pomocy samotnym i płaczącym, odwiedzanie chorych w szpitalach i domach pomocy społecznej.

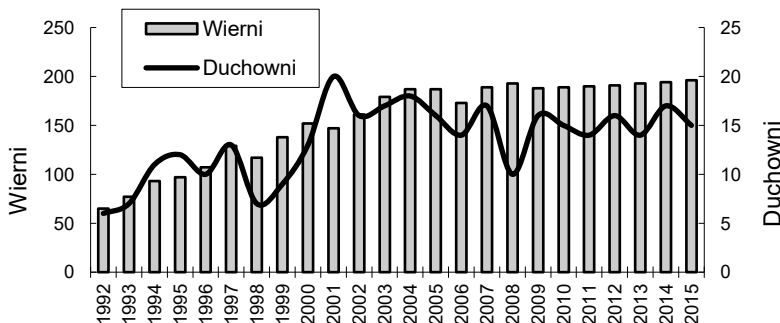
Na czele Kościoła stoi Rada, a jej reprezentantem jest starszy kapłan. Kandydat na kapłana, diakona lub kaznodzieję musi mieć ukończone 21 lat, cieszyć się nieposzlakowaną opinią i mieć ukończony kurs praktyczno-teoretyczny zakończony egzaminem przed Radą.

Centrala Kościoła znajduje się w Rybniku, natomiast kościoły lokalne w Warszawie i Żyrardowie.

Kościół prowadzi kurs biblijno-teologiczny oraz nauczanie religii. Organizuje pomoc dla chorych, biednych i opuszczonych. Kościół ma w planach powołanie do życia domu opieki dla najuboższych, niepełnosprawnych i chronicznie chorych. Kościół wydaje ulotki informacyjne w nakładzie 200 egz.

Przyjęcie nowych członków odbywa się przez chrzest w wieku świadomym. Członkom Kościoła zaleca się: modlitwę indywidualną i zbiorową, studiowanie Słowa Bożego, uczestnictwo w codziennych nabożeństwach modlitweno-biblijno-adoracyjnych, a także udział we Mszy św., odwiedziny i pielęgnacje chorych oraz niesienie pomocy potrzebującym.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła Chrześcijańskiego w Duchu Prawdy i Pokoju mieści się w przedziale od 1 do 99.

Kościół Prezbiteriański**1.3.1.033****9.42**

Data rejestracji: 2006

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 162

Data wpisu: 17.02.2006

W 2006 r. Kościół liczył 200 członków i 3 duchownych, zamieszkałych w Warszawie.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła Prezbiteriańskiego mieści się w przedziale od 100 do 199.

Misja „Centrum Służby Życia”**1.3.1.034****Life-Centre-Ministries****3.34**

Adres: 43-430 Skoczów, ul. Bielska 25

E-mail: centrumzycia@o2.pl

Facebook/MisjaCentrumSluzbyZycia

Data powstania na terenie Polski: 1990

Data rejestracji: 1990

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 52

Data wpisu: 12.12.1990

Województwa	Członkowie	Duchowni	Zbory	
Ogółem	1999	64	2	1
	2005	86	4	1
	2010	70	4	1
	2012	70	4	1
	2013	72	4	1
	2014	78	3	1
śląskie		78	3	1

Misja utworzona została przez Jacka i Betty Lockwood w Afryce Południowej. Jej celem jest zakładanie nowotestamentowych zborów według wzoru przedstawionego w Dziejach Apostolskich (zboru w Jerozolimie).

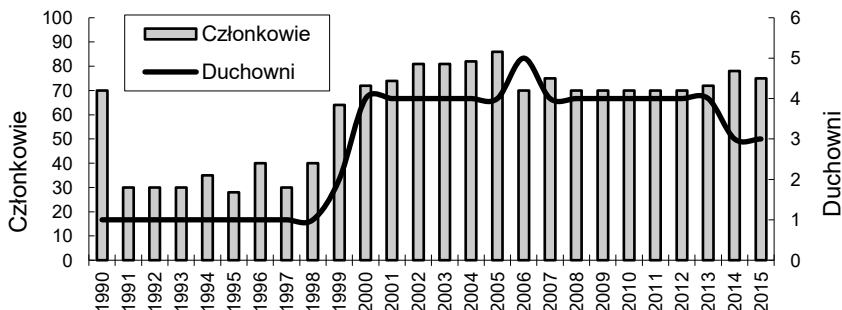
Zbory są jednostkami autonomicznymi w zarządzaniu, finansowaniu i propagowaniu zasad wiary. Nowe zbory organizowane są przez pracowników Misji, a następnie przekazywane miejscowym wyznawcom w celu krzewienia ewangelii. Źródłem wiary jest Słowo Boże – Biblia. Członkiem zboru może zostać osoba świadomie wypełniająca wolę Boga, która dobrowolnie złoży wniosek o przyjęcie do autonomicznego zboru.

Misja prowadzi nauczanie religii w 1 placówce, do której uczęszcza około 20-30 uczniów. Udziela pomocy ubogim na Ukrainie, a także ludziom biednym i bezdomnym.

Misja prowadzi nauczanie religii w 1 placówce, do której uczęszcza około 20-30 uczniów. Udziela pomocy ubogim na Ukrainie, a także ludziom biednym i bezdomnym.

Wyznawcy zobowiązani są do: studiowania Słowa Bożego, uczestnictwa w nabożeństwach i innych organizowanych spotkaniach, brania czynnego udziału w pracach zboru, głoszenia ewangelii Jezusa Chrystusa, a także dawania swym życiem dobrego przykładu innym.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklaruujących przynależność do Misji „Centrum Służby Życia” mieści się w przedziale od 1 do 99.

Kościół Reformowany Adwentystów Dnia Siódmego w Polsce

1.3.1.035

3.36

Adres:	61-059 Poznań, ul. Rugijska 36	Tel. 61-876-85-46
www.imssdarm.org.de		
Data powstania na terenie Polski: 1920	Data rejestracji: 1990	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 51	Data wpisu: 14.12.1990	

Województwa	Wierni	Duchowni	Zbory
Ogółem 1999	30	2	2
2005	28	2	2
2010	28	2	3
2013	32	2	3
kujawsko-pomorskie	4	-	-
łódzkie	4	-	-
małopolskie	8	-	1
śląskie	7	1	1
świętokrzyskie	1	-	-
wielkopolskie	8	1	1

Wyznanie stanowi część Kościoła mającego swą siedzibę w Mosbach w Niemczech, powstałego w wyniku rozłamu w nurcie adwentystycznym na tle sprzeciwu wobec służby wojskowej w czasie pierwszej wojny światowej.

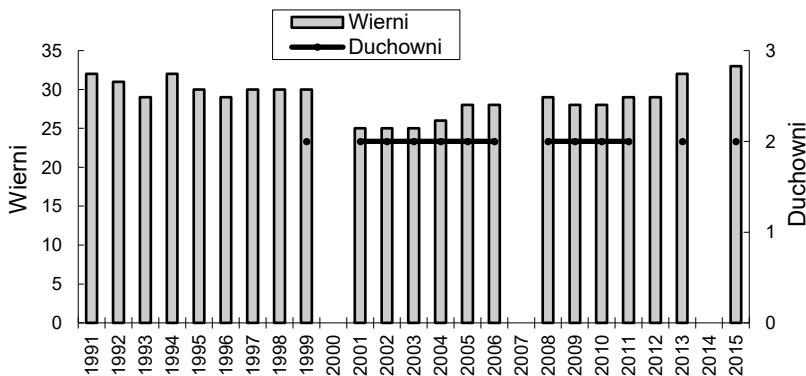
Źródłem wiary członków jest Pismo Święte. Do praktyk religijnych wymaganych przez Kościół należy modlitwa indywidualna, rodzinne nabożeństwa poranne i wieczorne, udział w zgromadzeniach oraz studiowanie Słowa Bożego.

Podobnie jak w przypadku większości

wyznań adwentystycznych, członkowie Kościoła Reformowanego przestrzegają soboty jako dnia odpoczynku, chrzczą ludzi dorosłych przez zanurzenie, a także nie wyrażają zgody na służbę w wojsku.

Kościół posiada 3 zbory: w Poznaniu, Bytomiu i Ropie (woj. małopolskie). Są wydawane: *Lekcje Szkoły Sobotniej* (kwartalnik) w nakładzie 55 egz., czasopismo *Odczyty modlitewne* w 50 egz. oraz *Korespondencyjny Kurs Biblijny*.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła Reformowanego Adwentystów Dnia Siódmego w Polsce mieści się w przedziale od 1 do 99.

Wspólnota Chrześcijańska „Pojednanie” Reconciliation Christian Fellowship

1.3.1.036

3.37

Adres:	05-827 Grodzisk Mazowiecki, ul. I. Krasickiego 24	Tel. 602-336-846
E-mail:	pojednanie@pojednanie.org	www.pojednanie.org
Data powstania na terenie Polski: 1989	Data rejestracji: 1991	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 62	Data wpisu: 19.09.1991	

Województwa	Członkowie	Duchowni	Zbory
Ogółem 2000	35	2	–
2005	30	2	1
2010	15	15	1
2012	40	4	2
2015	27	3	1
mazowieckie	27	3	1

Wspólnota powstała na bazie grupy oazowej w ramach duszpasterstwa akademickiego. W roku 1989 członkowie zdecydowali się funkcjonować jako niezależna wspólnota chrześcijan niezwiązana z Kościołem Katolickim.

Wspólnota mieści się w nurcie ewangelicznego protestantyzmu, jednak nie utożsamia się z żadnym wyznaniem chrześcijańskim.

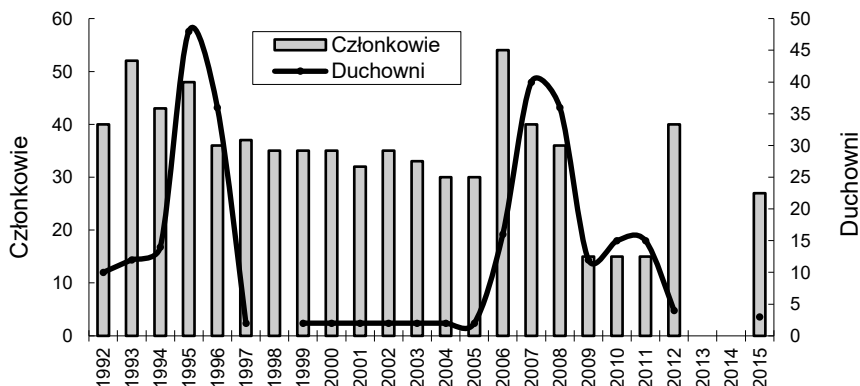
Jest biblijnym lokalnym kościołem domowym, nie należy do żadnego większego wyznania ale współdoktrynalnie jest powiązana z kościołami założonymi lub prowadzonymi przez absolwentów seminarium teologicznego „The Master’s Seminary” w Sun Valley w Kalifornii w USA.

Za główny cel istnienia wyznaczają sobie bycie najlepszym narzędziem w rękę Boga, w Jego dziele głoszenia Ewangelii. Uznają Boga w trzech osobach, Jezusa Chrystusa jako swojego Zbawiciela i Pana. Pismo Świąte jest natchnionym Słowem Bożym, najwyższym autorytetem we wszystkich sprawach, w których się wypowiada. Członkowie wierzą, że mogą zostać zbawieni jedynie dzięki zastępczej śmierci Jezusa Chrystusa.

Na czele Wspólnoty stoi Rada Starszych. Związek nie posiada żadnych struktur terytorialnych. Kościoły lokalne, które powstają w wyniku pracy misyjnej stanowią odrębne jednostki. Wspólnota zajmuje się głównie działalnością wydawniczą; posiada wydawnictwo *Pojednanie*.

Nowi członkowie przyjmowani są na podstawie akceptacji Rady Starszych po uprzednim uzyskaniu opinii wszystkich członków Wspólnoty. Praktykowany jest chrzest wierzących przez zanurzenie.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Wspólnoty Chrześcijańskiej „Pojednanie” mieści się w przedziale od 1 do 99.

Zbory Boże Chrześcijan Dnia Siódmego

1.3.1.037

3.38

Adres:	44-300 Wodzisław Śl., ul. Słoneczna 5/7	Tel. 661-316-897
E-mail:	Boleslaw.parma@gmail.com	www.zboryboze.pl
Data powstania na terenie Polski: 1991		Data rejestracji: 1991
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 63		Data wpisu: 19.09.1991

Województwa	Wierni	Starsi	Zbory
Ogółem 2000	114	10	10
2005	123	10	10
2010	87	7	3
2012	77	7	5
2013	95	7	5
2014	143	7	7
kujawsko-pomorskie	15	2	2
lubelskie	4	-	-
lubuskie	2	-	-
łódzkie	4	-	-
małopolskie	10	-	-
mazowieckie	13	1	1
opolskie	3	-	-
podkarpackie	6	-	-
podlaskie	2	-	-
pomorskie	3	-	-
śląskie	56	3	3
świętokrzyskie	2	-	-
warmińsko-mazurskie	4	1	1
wielkopolskie	3	-	-
zachodniopomorskie	4	-	-

Powstanie tego wyznania wiąże się z rozłamem w Kościele Chrześcijan Dnia Sobotniego i odejściem z niego szeregu członków, którzy utworzyli odrębny Zbór z siedzibą w Brennej. Napływ sympatyków spowodował utworzenie nowych zborów, połączonych w jedną społeczność. Każdy zbór jest jednostką autonomiczną. Członkowie Zboru wyznają zasadę pluralizmu w organizacji i w wielu kwestiach doktrynalnych uznają decentralizację w sprawach zarządzania.

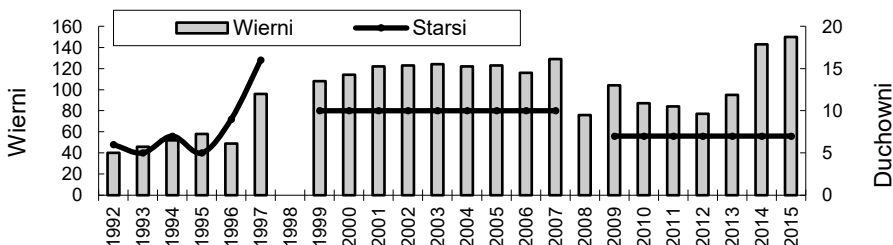
Na czele związku stoi Rada Starszych, w skład której wchodzi przedstawiciele poszczególnych zborów. Jest wydawany biuletyn *Łącznik Zborowy* w nakładzie 300 egz., są wydawane także książki religijne i ulotki informacyjne. W 2014 r. funkcjonował jeden punkt nauczania religii. Kościół obejmuje pomocą osoby dotknięte bezrobociem i bezdomnością pochodzące ze środowisk patologicznych a także chorych i potrzebujących.

Nowi dorośli członkowie przyjmowani są przez przyjęcie chrztu wodnego przez zanurzenie oraz złożenie deklaracji nowego członka o chęci przyjęcia do społeczności.

Do praktyk i nakazów religijnych członków należą: czytanie i studiowanie Biblii, modlitwy indywidualne, podporządkowanie się zaleceniom dotyczącym diety biblijnej, zachowywanie w życiu osobistym biblijnego dekalogu oraz przystąpienie co roku do stołu Pańskiego. Co dwa miesiące organizowane są na Śląsku zjazdy okręgowe oraz doroczny zjazd wszystkich wiernych i sympatyków w czerwcu.

Mocą uchwały Soboru z 1999 r. podjęto decyzję o połączeniu się z Kościołem Bożym (Siódmego Dnia) z USA, z siedzibą w Denver, przy dalszym zachowaniu autonomii lokalnych zborów.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Zborów Bożych Chrześcijan Dnia Siódmego mieści się w przedziale od 1 do 99.

Zbór Ewangeliczny „Agape” w Poznaniu

„Agape” Evangelical Church in Poznań

1.3.1.038

3.40

Adres:	60-122 Poznań, ul. Ostrobramska 28	Tel. 61-862-70-41
E-mail:	kontakt@agape-poznan.org	www.agape-poznan.org
Data powstania na terenie Polski:	1991	Data rejestracji: 1991
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	61	Data wpisu: 07.05.1991

Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2000	57	9	2	2
2005	136	11	4	4
2011	193	16	4	4
2013	193	16	4	4
2014	193	16	4	4
wielkopolskie	193	16	4	4

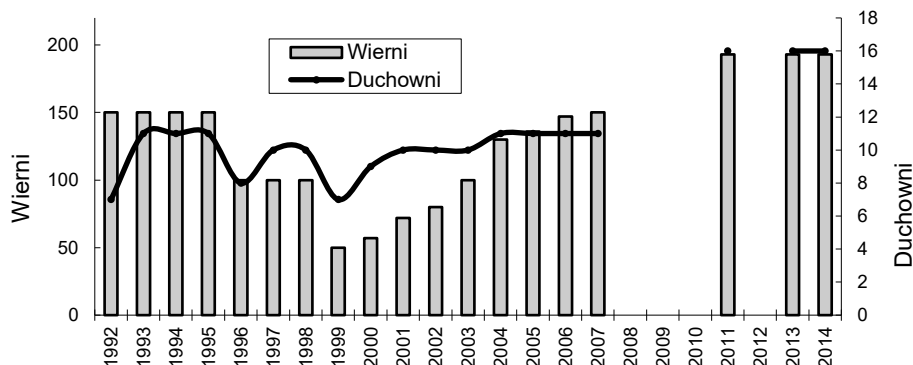
Zbór jednoczy chrześcijan wyznających prawdy zawarte w Piśmie Świętym Starego i Nowego Testamentu. Członkowie Zboru swoją nauką nawiązują do chrześcijaństwa apostołskiego i podkreślają nadrzędny autorytet Biblii.

Zakładają pielęgnowanie braterstwa ze wszystkimi ewangelicznie

wierzącymi protestantami bez względu na to do jakiego Kościoła należą.

Władzę w Zborze pełnią starsi, diakoni i misjonarze. Członkowie wyznania uznają chrzest dorosłych (w wieku świadomym) przez zanurzenie. Pielęgnują osobistą społeczność z Bogiem poprzez codzienne czytanie Pisma św. i modlitwę indywidualną, stosowanie nauki biblijnej w życiu codziennym oraz obchodzenie świąt chrześcijańskich.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Zboru Ewangelicznego „Agape” w Poznaniu mieści się w przedziale od 1 do 99.

Zbór w Wodzisławiu Śląskim
The Church in Wodzisław Śląski

1.3.1.039
3.41

Adres:	44-300 Wodzisław Śląski, ul. Goździkowa 22	Tel. 32-455-16-23
E-mail:	tkdmdragon@gmail.com; atrzebus@gmail.com	www.zbor.wodzislaw.pl
Data powstania na terenie Polski: .		Data rejestracji: 1990
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 42		Data wpisu: 14.05.1990

Województwa	Członkowie	Starsi	Zbory
Ogółem 2000	80	3	1
2005	93	3	1
2010	105	3	1
2012	115	3	1
2013	118	3	1
2014	114	3	1
śląskie	114	3	1

Kościół należy do nurtu kościołów lokalnych, głoszących w nawiązaniu do wczesnochrześcijańskiej tradycji, że lokalizacja w określonej miejscowości, a nie różnice doktrynalne powinny być wyróżnikiem organizacyjnym chrześcijaństwa.

Celem Kościoła jest pielęgnowanie życia chrześcijańskiego poprzez wspólną modlitwę, szerzenie i praktykowanie nauki apostoelskiej, zwiastowanie ewangelii i prawdy o Kościele. Podstawowe zasady wiary Zboru mają swoje

źródło w Piśmie Świętym, a w szczególności w zawartej tam nauce apostoelskiej. Organizacyjnie jest to placówka samodzielna i niezależna. Zborem zarządzają starši zboru ciesząc się uznaniem i autorytetem w zborze. Aktualnie w Zborze jest trzech starszych - biskupów (prezbiterów). Starši Zboru nie tworzą hierarchii Kościoła – są braćmi mającymi autorytet rozpoznany przez zgromadzenie Zboru. Do zboru może być przyjęty każdy człowiek, który jest Dzieckiem Bożym, następuje to na podstawie jego dobrowolnego świadectwa złożonego przed Zborem. Nowy członek przyjmowany jest na podstawie świadectwa wiary, w którym wyraża swoje osobiste doświadczenie Chrystusa jako Zbawiciela i Pana.

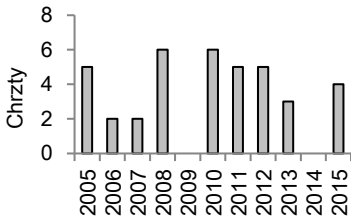
W Zborze nie ma podziału na duchownych i laikat, wszyscy są kapłanami Boga i służą w Kościele stosownie do udzielonego im daru przez Pana Jezusa Chrystusa. Praktykowany jest chrzest przez zanurzenie w wodzie – stanowi on zewnętrzny wyraz wiary.

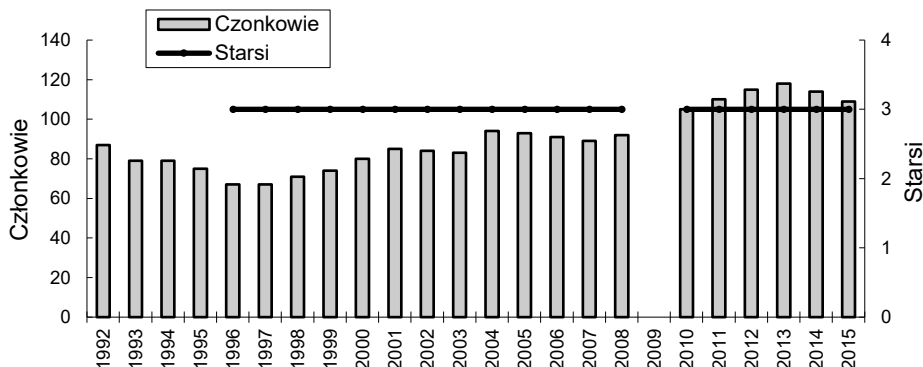
Zbór prowadzi punkt nauczania biblijnego dzieci i młodzieży, do którego uczęszczało w 2014 r. 42 uczniów. Wydaje broszury ewangelizacyjne oraz książki. Zbór pomaga rodzinom wielodzietnym i znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, wspiera finansowo i materialnie bratnie zbory (m.in. zbór na Ukrainie).

Zwyczajami wynikającymi z potrzeb wyznawców są m.in.: codzienna modlitwa, czytanie Biblii, wspólne zgromadzenia w zborze w celu łamania chleba, modlitwy, zwiastowania i nauczania Słowa Bożego.

Zbór w Wodzisławiu Śląskim utrzymuje kontakty z licznymi kościołami w miastach na całym świecie.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Zboru w Wodzisławiu Śląskim mieści się w przedziale od 1 do 99.

Zbór Ewangelicko-Baptystyczny w Katowicach

1.3.1.040

3.42

Data rejestracji: 1990

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 43

Data wpisu: 21.05.1990

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Zboru Ewangelicko-Baptystycznego mieści się w przedziale od 1 do 99.

Centrum Biblijne „Jezus Jest Panem”

1.3.1.041

3.46

Adres: 02-115 Warszawa, ul. Okińskiego 1 m. 77

Tel. 22-659-94-78

Data powstania na terenie Polski: 1989

Data rejestracji: 1990

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 40

Data wpisu: 07.05.1990

Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Zbory
Ogółem	2000	160	3
	2005	30	4
	2010	29	4
mazowieckie		29	4
w tym Warszawa		29	4

Centrum należy do nurtu zielonoświątkowego, akcentującego rolę chrztu w Duchu Św. oraz dary Ducha Św.

Grupa powstała w wyniku organizacyjnego usamodzielnienia się niektórych członków Kościoła Bożego w Chrystusie akceptujących tezy teo-

logii sukcesu o materialnych konsekwencjach wiary.

Podstawową zasadą życia członków wyznania jest zgodność wyznawanej wiary chrześcijańskiej z codziennym wyrażaniem jej w swoich uczynkach i postępowaniu. Na czele wspólnoty stoi pastor. Źródłem wiary jest Pismo Święte, nauka Jezusa Chrystusa i Apostołów.

Centrum posiada zbór w Warszawie.

Centrum prowadzi służbę nakierowaną na przeciwdziałanie patologii społecznej i stanom depresji. Prowadzi prace resocjalizacyjną w Zakładzie Karnym w Łowiczu, a także opiekuje się ludźmi wychodzącymi z więzienia przystosowując ich do życia w społeczeństwie.

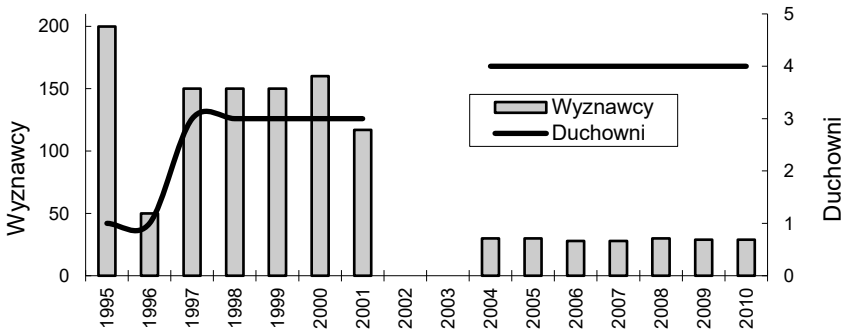
Grupa pomaga osobom chorym, pragnie kontynuować działania pomocowe oraz swoim przykładem i postawą popularyzować wyznanie.

Członkiem wspólnoty można zostać przez złożenie deklaracji. Następuje to zazwyczaj po dłuższym okresie sympatyzowania z wyznaniem.

Członkowie wyznania praktykują indywidualną modlitwę we własnym domu oraz dobrowolne uczęszczanie na spotkania zboru.

Przedstawiciele wyznania podkreślają znaczenie indywidualnego, osobistego podejścia do zaangażowania religijnego – według odczuwalnej potrzeby.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Centrum Biblijnego „Jezus Jest Panem” mieści się w przedziale od 1 do 99.

Chrześcijańska Wspólnota „Jezus Panem”

1.3.1.042

3.47

Adres: 95-200 Pabianice, ul. Bagatela 12

Tel. 42-227-01-68

Data powstania na terenie Polski: 1989

Data rejestracji: 1992

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 64

Data wpisu: 10.02.1991

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Zbory
Ogółem 2002	20	3	1	1
2010	24	3	1	1
łódzkie	24	3	1	1

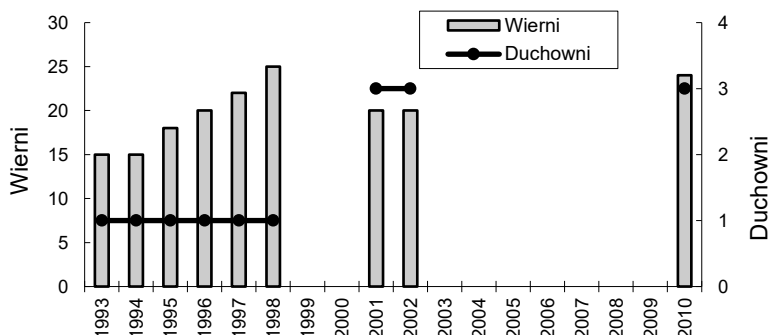
Wspólnota „Jezus Panem” jest dobrowolnym związkiem wyznaniowym jednoczącym chrześcijan wyznających zasady wiary, z których wynika konieczność nawrócenia się, chrztu i uznania, że miłość Boga i bliźniego jest podstawą życia chrześcijańskiego. Na jej czele stoi Rada Starszych. Wyznanie opiera się wyłącznie i ściśle na nauce Jezusa Chrystusa i apostołów opisanej w Nowym Testamencie. Celem Wspólnoty jest głoszenie ewangelii, rozpowszechnianie pełnej Ewangelii o zbawieniu w Jezusie Chrystusie na podstawie prac ewangelizacyjno-misyjnych. Członkiem może zostać osoba, która przeżyła duchowe odrodzenie, została ochrzczona przez pełne zanurzenie oraz akceptuje obowiązujące wyznanie wiary. Uroczystość chrztu wodnego odbywa się raz w roku – latem (w 2010 r. chrzest przyjęły 3 osoby).

Członkowie praktykują modlitwę indywidualną codziennie rano i wieczorem z jednoczesnym czytaniem i rozważaniem Pisma Świętego oraz uczestniczenie w nabożeństwach odbywających się dwa razy w tygodniu (w niedzielę i w dzień powszedni). W każdą ostatnią niedzielę członkowie uczestniczą w Wieczerzy Pańskiej, która jest sprawowana pod dwiema postaciami: chleba i wina.

Wspólnota prowadzi działalność charytatywną wspierając finansowo misjonarzy, osoby potrzebujące, bezdomnych.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań

(NSP) w 2011, r. liczba osób deklarujących przynależność do Chrześcijańskiej Wspólnoty „Jezus Panem” mieści się w przedziale od 1 do 99.

Zbór Wolnych Chrześcijan

1.3.1.043

3.48

Adres: 32-510 Jaworzno, ul. Piłsudskiego 54/38

Data powstania na terenie Polski: 1927	Data rejestracji: 1992
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 70	Data wpisu: 29.06.1992

Zbór powstał w wyniku wyodrębnienia się lokalnego zboru w Jaworznie z Kościoła Wolnych Chrześcijan, reprezentujących nurt braterski.

Zbór opiera się wyłącznie na Piśmie Świętym. Celem jego działalności jest głoszenie Ewangelii i niesienie pomocy potrzebującym. Wyznawcy oczekują na powtórne przyjście Pana Jezusa. Uznają chrzest wiary przez zanurzenie.

Zbór w Jaworznie jest jednostką samodzielną. Władzę w nim pełni przełożony i Rada Braterska. W 2001 r. liczył 20 wyznawców i 2 duchownych.

Do zobowiązań wyznawców należy m.in.: udział w Wieczerzy Pańskiej, codzienna modlitwa, uczęszczanie na nabożeństwa, codzienne czytanie Słowa Bożego.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Zboru Wolnych Chrześcijan mieści się w przedziale od 100 do 199.

Kościół Chrześcijański „Arka” w Poznaniu

1.3.1.044

3.49

Adres:	60-356 Poznań, ul. Przybyszewskiego 56	
E-mail:	pastor@arka.org.pl	www.arka.org.pl
Data powstania na terenie Polski:	1991	Data rejestracji: 1992
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	67	Data wpisu: 24.02.1992

Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Parafie
Ogółem 2003	90	4	2
2005	76	3	1
2011	103	3	1
wielkopolskie	103	3	1

Kościół reprezentuje nurt Kościołów lokalnych. Jego celem jest głoszenie ludziom Ewangelii o zbawieniu w Jezusie Chrystusie, pielęgnowanie życia chrześcijańskiego oraz pogłębianie jedności między chrześcijanami. Podstawą wiary jest

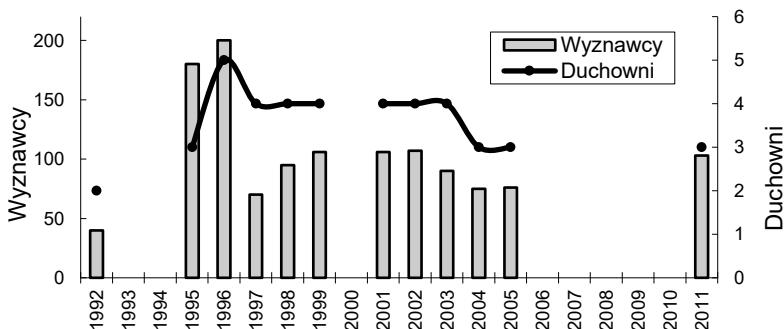
Biblia (Stary i Nowy Testament). Na czele Kościoła stoi Rada Starszych, której przewodniczy pastor.

Członkiem Kościoła może zostać każdy, kto świadomie uczynił Jezusa Chrystusa swoim Panem i Zbawicielem oraz potwierdził to poprzez chrzest w wodzie i w praktyczny sposób wyraża pragnienie uczestniczenia w życiu Kościoła.

Kościół w 2011 r. prowadził naukę w dwóch szkołach podstawowych, z czego korzystało 24 uczniów. Obejmuje pomocą dzieci z rodzin patologicznych byłych więźniów oraz osoby najuboższe i bezdomne. W 2011 r. prowadził działalność charytatywną wspierając Miejski Ośrodek Pomocy Kryzysowej oraz organizując akcję *Gwiazdkowa niespodzianka* dla dzieci z rodzin ubogich.

Propagowane jest aktywne życie duchowe przejawiające się m.in.: systematyczną modlitwą, czytaniem Pisma Świętego, gotowością do składania świadectwa o Jezusie. Kościół utrzymuje stałą mobilizację członków w aspekcie rozwoju duchowego i głoszenia ewangelii.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła Chrześcijańskiego „Arka” w Poznaniu mieści się w przedziale od 1 do 99.

Ruch Chrześcijański MT28

Campus Crusade for Christ International

1.3.1.045

3.50

Adres:	02-798 Warszawa, ul. Polnej Róży 1C	Tel. 22-648-98-18
E-mail:	biuro@mt28.pl	www.mt28.pl
Data powstania na terenie Polski: 1980	Data rejestracji: 1992	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 68	Data wpisu: 08.04.1992	

Ruch Chrześcijański jest organizacją misyjną o charakterze międzywyznaniowym, nie stanowi odrębnego wyznania. Skupia chrześcijan z różnych wyznań, którzy chcą angażować się w głoszenie Ewangelii. Dlatego też nie ma tu wiernych, bowiem osoby zaangażowane w Ruch są członkami swoich kościołów. Zasady wiary obowiązujące w Ruchu są częścią wspólną zasad wiary obowiązujących w Kościołach Protestanckich i Kościele Katolickim.

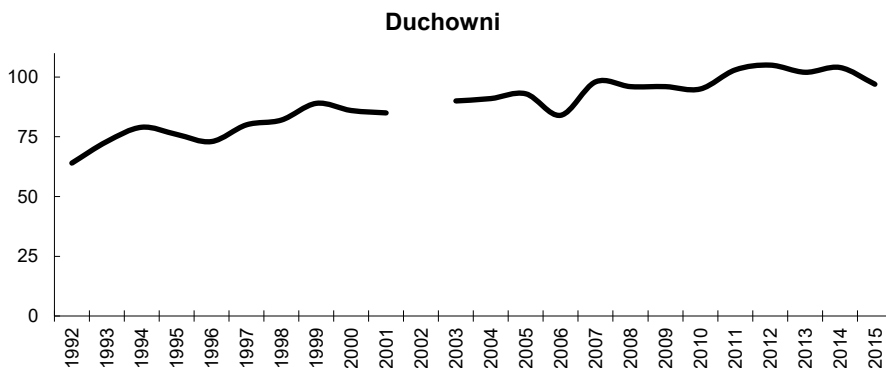
Członkami Ruchu są pełnoletni pracownicy misyjni, mający status osób duchownych. Formalne przyjęcie nowych członków następuje po zatwierdzeniu ich przez komisję do spraw członkowskich, na dorocznej konferencji członków Ruchu. Uroczystość ma charakter wspólnotowy – z modlitwą i włożeniem rąk na osoby przyjmowane. Liczba duchownych w 2015 r. wynosiła 97.

Pracę swoją prowadzą głównie w większych miastach, wśród studentów. Prowadzą też konferencje dla małżeństw i dla rodziców na temat wychowania dzieci. Co roku organizowane są *Wczasy z Biblią dla rodzin* (około 200 uczestników) oraz tygodniowe spływy kajakowe, a także obozy formacyjne.

Organizacja wydaje kwartalniki: *Płyn pod prąd* w nakładzie 10.000 egz., dystrybuje magazyn dla kobiet *Cała Ty* oraz propaguje filmy i słuchowiska o tematyce religijnej.

Do 2013 r. organizacja działała pod nazwą Ruch Nowego Życia.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Ruchu Nowego Życia mieści się w przedziale od 1 do 99.

Kościół Jezusa Chrystusa w Kamiennej Górze

1.3.1.046

3.51

Adres: 58-400 Kamienna Góra, ul. Fabryczna 11 m. 3

Data powstania na terenie Polski: 1992

Data rejestracji: 1992

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 72

Data wpisu: 10.11.1992

Wyznanie zalicza się do Kościołów Ewangelicznych o postępowo-nowoczesnej doktrynie. Członkowie Kościoła wyznają m.in. chrzest wodny dorosłych, potępiają oddawanie czci Matce Bożej, obrazom i innym przedmiotom.

Wierzą w dzieło odkupienia w Jezusie Chrystusie. Z pozostałymi kościołami łączy ich doktryna o Trójcy Świętej. Na czele stoi pastor (pasterz).

W 1996 r. Kościół posiadał 16 członków oraz 3 osoby duchowne.

Kościół Jezusa Chrystusa w Werbkowicach

1.3.1.047

3.52

Adres: 22-550 Werbkowice, Przemysłowa 2

Tel. 722-115-651

Data powstania na terenie Polski: 1993

Data rejestracji: 1993

E-mail: zdenyn@yahoo.com

www.zborwerbkowice.hru.pl

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 79

Data wpisu: 16.09.1993

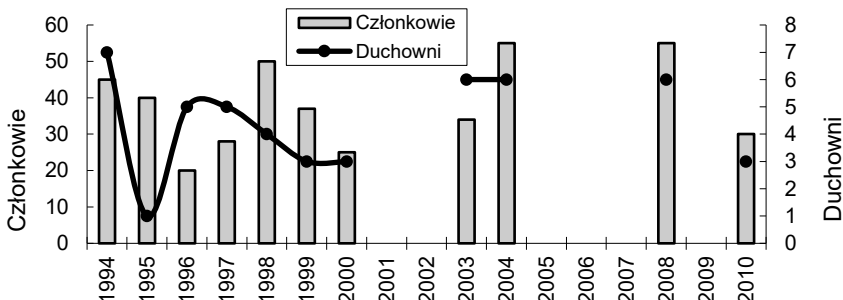
Lata	Członkowie	Duchowni	Świątynie	Parafie
2000	25	3	1	1
2004	55	6	2	2
2010	30	3	2	1

Kościół związany jest z nurtem zielonoświątkowym. Podstawowym źródłem wiary Kościoła jest Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu.

Celem jego działalności jest: głoszenie ewangelii w nieskażonej formie, wychowanie wiernych w duchu zgodności z nauką Jezusa Chrystusa, służba miłosierdzia i bezinteresowna pomoc innym. Członkowie wyznania organizują pomoc dla osób, które utraciły prace oraz pomagają zaprzyjaźnionym Kościołom z Ukrainy i Białorusi. Pomagają także dzieciom z rodzin ubogich organizując im paczki świąteczne. W 2010 r. Kościół prowadził nauczanie religii w szkole podstawowej i gimnazjum.

Na czele Kościoła stoi Zarząd Kościoła. Członkiem społeczności może zostać każdy, kto się „narodził na nowo” oraz przyjął Chrzest Wiary przez pełne zanurzenie w wodzie w Imię Ojca i Syna i Ducha Świętego.

Do zobowiązań członków należy: modlitwa indywidualna oraz uczestnictwo w nabożeństwach w niedziele i raz w tygodniu w dzień powszedni.

Kościół „Chrystus dla Wszystkich” Church „Christ For All”

1.3.1.048
3.54

Adres:	70-005 Przeclaw 53B/2, k/Szczecina	
E-mail:	biuro@kcdw.pl	www.kcdw.pl
Data powstania na terenie Polski: 1993	Data rejestracji: 1993	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 80	Data wpisu: 03.11.1993	

Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Świątynie	Zbory
Ogółem 2000	265	16	2	6
2005	327	19	6	6
kujawsko-pomorskie	45	4	1	1
opolskie	55	4	1	1
wielkopolskie	67	5	1	1
zachodniopomorskie	160	6	3	3

Kościół związany jest z nurtem zielonoświątkowym. Podstawę jego nauczania stanowi założenie, że Pismo Święte – Słowo Boże Starego i Nowego Testamentu jest wyłączną i jedyną nieomylną normą wiary i życia chrześcijańskiego.

Naczelną władzę w Kościele sprawuje Synod, zwierzchnikiem jest prezbiter-pastor. Kościół w 2005 r. posiadał sześć zborów: w Szczecinie, Stargardzie Szczecińskim, Toruniu, Koninie, Strzelcach Opolskich i Gorzowie Wlkp.

Wierni Kościoła powinni: prowadzić uporządkowane życie modlitwne, codziennie czytać Słowo Boże, czynnie uczestniczyć w życiu Kościoła, składać dobre świadectwo, być postępnym przełożonym Kościoła, przykładowo żyć we własnej rodzinie i miejscu pracy.

Kościół „Chrystus dla Wszystkich” jest członkiem Aliansu Ewangelicznego.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła „Chrystus Dla Wszystkich” mieści się w przedziale od 1 do 99.

Kościół Dobrego Pasterza

1.3.1.049
3.55

Adres:	02-817 Warszawa, ul. Białozora 3	Tel. 22-644-35-07
E-mail:	sekretariat@dobrypasterz.org.pl	www.dobrypasterz.org.pl
Data rejestracji: 1993		
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 76	Data wpisu: 04.05.1993	

Kościół wyrastający z tradycji kalwińskiej, należy do nurtu kościołów prezbiteriańskich. Jest członkiem Aliansu Ewangelicznego w Polsce. Rolę przywódczą w Kościele sprawuje pięciosobowa Rada Starszych, której przewodniczącym jest pastor.

W Kościele było w 2013 r. 3 diakonów i 5 diakonis.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła Dobrego Pasterza mieści się w przedziale od 1 do 99.

Misja Pokoleń

Every Generation Ministries

1.3.1.050

3.56

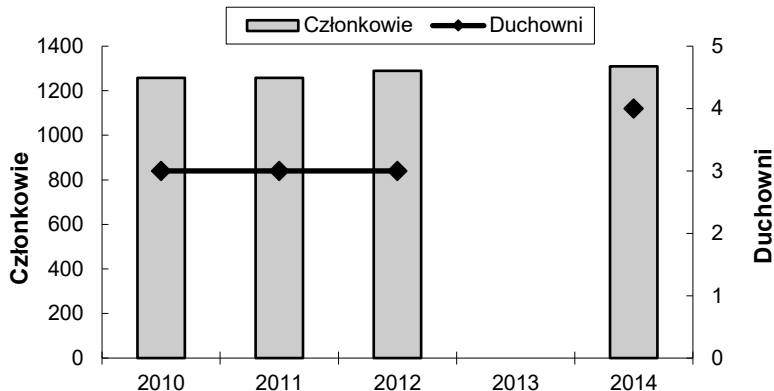
Adres:	30-199 Kraków, ul. Spacerowa 16, Rząska	Tel. 12-637-05-71
E-mail:	biuro@misjapokolen.org	www.misjapokolen.org
Data powstania na terenie Polski: 1992	Data rejestracji: 1992	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 71	Data wpisu: 19.10.1992	

Misja Pokoleń jest ewangeliczną organizacją międzywyznaniową, której celem jest wspieranie chrześcijańskich kościołów w Polsce w rozwijaniu efektywnej pracy wśród dzieci, młodzieży i rodzin. U podstaw działalności Misji leży przekonanie o wielkiej wartości i znaczeniu biblijnego wychowania dzieci i młodzieży. W 2014 Misja Pokoleń skupiała 1310 członków. Członkami Misji są osoby zaangażowane w swoich kościołach i związkach wyznaniowych współpracujących z Misją w zakresie chrześcijańskiego wychowania dzieci i młodzieży.

Służba Misji jest prowadzona w dwóch kierunkach: szkoleniowym i wydawniczym. W ramach działań szkoleniowych przygotowuje i przeprowadza konferencje, kursy szkoleniowe i warsztaty dla katechetów (w 2014 r. skorzystały z tego 273 osoby w 8 placówkach) oraz obozy szkoleniowe dla młodzieży (w 2014 r. uczestniczyły 54 osoby). Natomiast w ramach działalności wydawniczej Misja opracowuje i wydaje drukiem: programy do regularnego nauczania biblijnego dzieci i młodzieży, pomoce metodyczne i dydaktyczne dla nauczycieli oraz materiały pomocnicze do pracy z dziećmi na obozach i koloniach organizowanych przez Kościoły.

Misja jest częścią międzynarodowej organizacji „Every Generation Ministries” z siedzibą w USA.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Misji Pokoleń mieści się w przedziale od 1 do 99.

Wspólnota Unitarian Uniwersalistów w RP Unitarian Universalist Community in Poland

1.3.1.051

3.57

Adres:	41-500 Chorzów, ul. Wolności 91a	Tel. 32-249-33-55
E-mail:	wuwrp@gmail.com	

Data powstania na terenie Polski: 1560	Data rejestracji: 1993
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 81	Data wpisu: 08.11.1993

Lata	Członkowie	Duchowni	Kongregacje
2000	236	4	4
2005	285	3	4
2010	278	3	3
2012	220	5	4
2013	220	4	4
2014	220	4	4

Kościół nawiązuje do tradycji Braci Polskich przekształconej w duchu uniwersalistycznym. Nie wymaga od wiernych przestrzegania zasad konkretnej doktryny, akcentuje swobodę wyznania i tolerancję religijną.

Podstawową zasadą jest wiara w jednego Boga i miłość bliźniego. Wspólnota Unitarian Uniwersalistów w Polsce nawiązuje do tradycji Braci Polskich Arian, syn-

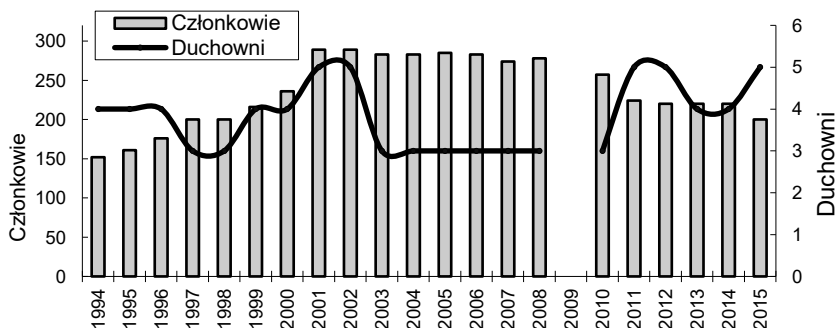
kretystów i humanistów. Jako źródło wiary unitarianie uznają księgi źródłowe różnych religii (np.: Biblia, Koran) oraz filozofię, humanizm, życie wspólnotowe – braterstwo. Ruch zorganizowany jest według modelu kongregacyjnego, tzn. że każda wspólnota wybiera swojego pastora. Wspólnota Unitarian w Polsce skupiona jest w Kongregacjach. Od członków Wspólnoty oczekuje się: samorozwoju, tolerancji, etycznego postępowania i życia, indywidualnego rozwoju bez dogmatów, modlitwy indywidualnej i medytacyjnej. Unitarianie obchodzą następujące święta: chrześcijańskie (w znaczeniu społecznym), Nowy Rok, rocznice historii Braci Polskich Arian, święta Kościołów protestanckich, święta starych religii, święta inicjowane przez ICUU.

Wspólnota jest członkiem kilku organizacji międzynarodowych: Międzynarodowej Rady Unitarian Uniwersalistów (ICUU) w Londynie, Międzynarodowego Stowarzyszenia dla Wolności Religijnej (IARF) oraz Europejskich Unitarian Uniwersalistów (EUU).

Wspólnota wydaje informacje i biuletyny okresowe, a także wydawnictwa okolicznościowe. Organizuje okolicznościowe akcje charytatywne, a także prowadzi telefon i poradnię zaufania. Współpracuje też ze szkołami specjalnymi, ośrodkami pomocy osobom niepełnosprawnym oraz Ośrodkiem Pomocy Osobom Aktywnie Poszukującym Pracy. Organizuje też seminaria, sympozja i konferencje naukowe.

Członkiem Wspólnoty można zostać po okresie wstępnego poznania, wzajemnej akceptacji oraz złożenia deklaracji członkowskiej.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Wspólnoty Unitarian Uniwersalistów mieści się w przedziale od 1 do 99.

Zbór Ewangeliczny „Betel” w Warszawie

Bethel Evangelical in Warsaw

1.3.1.052

3.59

Adres: 03-576 Warszawa, ul. Radzywińska 167

Data powstania na terenie Polski: 1993	Data rejestracji: 1994
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 86	Data wpisu: 20.06.1994

Województwa	Członkowie	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2002	20	3	1	1
2005	15	1	1	1
mazowieckie	15	1	1	1
w tym Warszawa	15	1	1	1

Zbór jest społecznością o orientacji ewangelicznej, jednoczącą chrześcijan wyznających prawdy wiary zawarte w Piśmie Świętym Starożytności i Nowego Testamentu.

Swoją nauką i praktyką nawiązuje do chrześcijaństwa apostołskiego oraz wszystkich nurtów w historii chrześcijaństwa, które głosiły i zachowywały nowotestamentowe prawdy wiary. Zbór utożsamia się z ideami Reformacji protestanckiej realizowanymi przez takie społeczności, jak: waldensi, bracia czescy, anabaptyści, mennonici, baptyści i inne pokrewne wyznania ewangeliczne.

W swojej nauce Zbór podkreśla nadrzędny autorytet Biblii. Zbór złożony z odrodzonych i ochrzczonych chrześcijan przestrzega dyscypliny apostołskiej, głosi ewangelie, naucza wierzących, sprawuje nad nimi duchową pieczę, troszczy się także o potrzeby materialne swoich członków oraz osoby spoza swojego kręgu.

Na czele Zboru stoi Rada Starszych, której przewodzi Pastor. Decyzje zapadają większością głosów. Starsi, Diakoni i Misjonarze Zboru przewodzą społeczności, służąc jej i zachęcając ją do służby. Zbór pomaga osobom biednym i chorym. Celem Zboru jest m.in.: głoszenie Ewangelii wszystkim ludziom, pielęgnowanie życia chrześcijańskiego wśród jego członków oraz rozwój życia modlitewnego i dokonywanie obrzędów nowotestamentowych.

Nowi członkowie Zboru na znak duchowego spotkania z Chrystusem przyjmują chrzest przez zanurzenie w wodzie.

Zbór utrzymuje bliskie kontakty z wieloma zborami o podobnej nauce i praktyce w kraju i za granicą.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP) w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Zboru Ewangelicznego „Betel” w Warszawie mieści się w przedziale od 1 do 99.

Kościół w Radomiu

The Church in Radom

1.3.1.053

3.62

Data powstania na terenie Polski: 1992	Data rejestracji: 1994
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 87	Data wpisu: 20.07.1994

Wyznanie związane z nurtem kościołów lokalnych. W swojej strukturze organizacyjnej nawiązuje do kościoła pierwotnego (z I wieku). Nie posiada hierarchii, władza sprawowana jest kolegialnie przez Radę Starszych. Wszyscy członkowie są dla siebie braćmi i siostrami. Kościół organizacyjnie jest samodzielny i niezależny. Przedstawiciele Kościoła nie identyfikują się z żadnym z historycznych nurtów chrześcijańskich, nie odrzucają jednak tradycji wczesnochrześcijańskiej, kiedy to istniały kościoły związane z poszczególnymi miejscowościami. W 1999 r. Kościół liczył 24 członków i 2 osoby duchowne.

Chrześcijańska Wspólnota Mennonitów

1.3.1.054

3.64

Adres: 05-300 Stara Niedziałka, ul. Miłosza 8

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 94 | Data wpisu: 24.03.1995

Wcześniej wspólnota działała pod nazwą Kościół Chrześcijański w Toruniu.
Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Warszawski Kościół Chrystusowy
International Churches of Christ

1.3.1.055

3.65

02-169 Warszawa, ul. Czardasza 21a

Data powstania na terenie Polski: 1995

Data rejestracji: 1995

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 101

Data wpisu: 20.11.1995

Kościół chrześcijański wywodzący się z nurtu Kościołów Chrystusowych i opierający swą działalność tylko na Biblii. Nie uznaje żadnych dogmatów religijnych i naukowych.

Zakłada zdecydowany powrót do nauki biblijnej. Podstawową zasadą życia wiernych jest codzienne praktykowanie nauki biblijnej. Na czele Kościoła stoi Rada Kościoła.

Do zobowiązań wyznawców należy: codzienna modlitwa indywidualna i zbiorowa, poznanie Biblii, uczestniczenie w spotkaniach Kościoła oraz czynne szerzenie Ewangelii. W Kościele nie uznaje się świętych dni ani uroczystości.

Wchodzenie do grona członków Kościoła odbywa się poprzez chrzest poprzedzony poznaniem i przyjęciem nauki zawartej w Biblii. W 1998 r. Kościół liczył 52 członków.

Wspólnota Chrześcijańska „Wrocław dla Jezusa”

1.3.1.056

3.66

Adres: 54-130 Wrocław, ul. Szybowcowa 23

Tel. 71-794-00-62

E-mail: biuro@wroclawdlajezusa.pl

www.wdj.pl

Data powstania na terenie Polski: 1995

Data rejestracji: 1995

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 102

Data wpisu: 30.11.1995

Do 2001 r. wspólnota działała pod nazwą *Adonai – Kościół Chrześcijan we Wrocławiu*. Kościół o charakterze zielonoświątkowym. Jego członkowie wierzą w działanie Ducha Świętego i funkcjonowanie jego darów: prorocтва, uzdrawianie fizyczne, psychiczne i duchowe, mówienie językami. Na czele stoi Rada Kościoła, a jej reprezentantem jest pastor – przewodniczący rady.

Członkowie Kościoła są zobowiązani do indywidualnej modlitwy, czytania Pisma Świętego, uczęszczania na nabożeństwa i imprezy organizowane przez Kościół oraz spontaniczne dzielenie się wiarą. Praktykują chrzest dorosłych (świadomych) i Wieczerzę Pańską.

W 2010 r. Wspólnota działała w woj. dolnośląskim, posiadała jeden zbor liczący 180 członków oraz 28 duchownych. Zostało udzielonych 15 chrztów.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Wspólnoty Chrześcijańskiej „Wrocław dla Jezusa” mieści się w przedziale od 1 do 99.

Zbór Ewangelii Łaski

1.3.1.057

3.67

Adres:	40-748 Katowice ul. Sołtysia 94	Tel. 32-206-72-59
Data powstania na terenie Polski: .	Data rejestracji: 1993	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 82	Data wpisu: 06.12.1993	

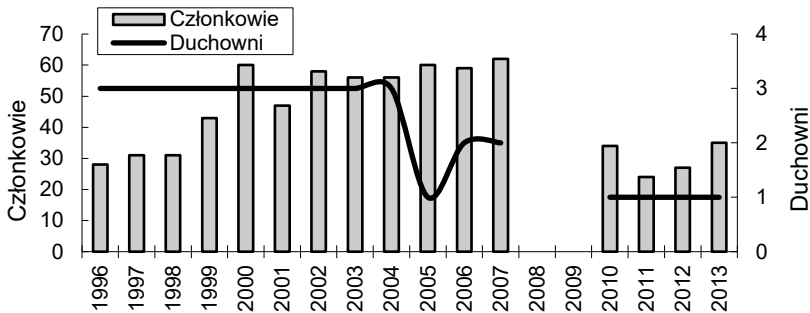
Lata	Członkowie	Duchowni
2000	60	3
2005	60	1
2010	34	1
2012	27	1
2013	35	1

Wspólnota wywodząca się z nurtu zielonoświątkowego. Do Polski dotarła z Niemiec, natomiast początek swój ma w Stanach Zjednoczonych. Działa głównie na terenie woj. śląskiego.

Działał tam W. M. Branham, uważany za proroka. Źródłem wiary jest Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. W wyznaniu praktykuje się chrzest dorosłych przez zanurzenie w wodzie, który jest potwierdzeniem wiary

i musi poprzedzać go pokuta.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Zboru Ewangelii Łaski mieści się w przedziale od 1 do 99.

Biblijny Kościół Baptystyczny

Bible Baptist Church

1.3.1.058

3.68

Adres:	04-760 Warszawa ul. K. Szpotkańskiego 22	
E-mail:	bkbanin@gmail.com	www.bkba.org
Data powstania na terenie Polski: 1996	Data rejestracji: 1996	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 120	Data wpisu: 30.10.1996	

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Zbór/ Stacja misyjna
Ogółem 2000	35	3	1	2
2005	29	4	1	1/1
2010	36	3	1	1/1
małopolskie	8	1		1
mazowieckie	28	2	1	1
w tym Warszawa	28	2	1	1

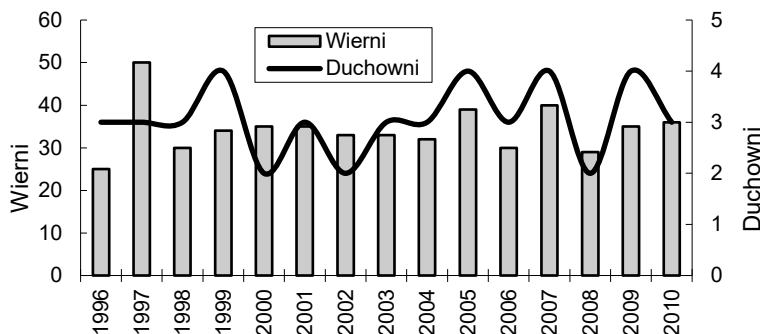
Kościół należy do konserwatywnego nurtu baptystycznego. Charakteryzuje się on m.in. negatywnym stosunkiem do światowego ruchu ekumenicznego, teologii liberalnej (w tym święcenia kobiet), nowoczesnej muzyki w nabożeństwie, ruchu charyzmatycznego i zielonoświątkowego. Podkreśla natomiast pewność zbawienia wierzącego człowieka i konieczność prowadzenia przez niego świętego życia.

Naczelną władzą wyznania jest Ogólne Zebranie Członków Kościoła i Rada Kościoła – jako organ wykonawczy.

Źródłem wiary jest wyłącznie Pismo Święte, w którym jest zawarte całe objawienie Boże. Do zobowiązań członków należy codzienne regularne czytanie Pisma Świętego, modlitwa osobista oraz tzw. „świadczenie codziennego, dobrego życia” chrześcijanina, regularne uczestniczenie w nabożeństwach Zboru, branie czynnego udziału w innych formach działalności Kościoła.

Nowi członkowie przyjmowani są przez wyznanie osobistej wiary w Jezusa Chrystusa przed Radą Kościoła i Ogólnym Zebraniem Członków Kościoła. Po zaakceptowaniu publicznego wyznania następuje chrzest przez zanurzenie w wodzie. Chrzest mogą przyjąć tylko osoby w „wieku świadomym”.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Biblijnego Kościoła Baptystycznego mieści się w przedziale od 1 do 99.

Spółeczność Chrześcijańska „Miejsce Odnowienia”

1.3.1.059

3.71

Adres: 20-314 Lublin ul. Przyjaźni 38

E-mail: kjchwl@wp.pl

www.miejsceodnowienia.org

Data powstania na terenie Polski: 1992

Data rejestracji: 1996

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 118

Data wpisu: 20.09.1996

Wyznawcy związani są z ruchem zielonoświątkowym. Rozpoczęli działalność jako mała grupa domowa. Do 2005 r. Kościół działał pod nazwą *Kościół Jezusa Chrystusa w Lublinie*.

Członkowie Kościoła skupiają się na wspólnych modlitwach i studiowaniu Pisma Świętego, które uważają za jedyny i ostateczny autorytet w sprawach wiary. Do zobowiązań członków należy rozwijanie osobistej społeczności z Bogiem. Organizowane są cotygodniowe spotkania w małych grupach, które są połączone z modlitwą i studium Biblii. Spotkania o charakterze nabożeństw odbywają się w każdą niedzielę. Chrzest jest udzielany w wieku świadomym poprzez jednorazowe pełne zanurzenie w wodzie. Chrztu dokonuje się w imieniu Jezusa. Temu aktowi towarzyszy publiczne uznanie Jezusa jako Pana i Zbawiciela.

W 1999 r. wspólnota liczyła 50 członków i 2 duchownych.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła Chrześcijańskiego „Miejsce Odnowienia” mieści się w przedziale od 1 do 99.

Centrum Chrześcijańskie „Nowa Fala”

1.3.1.060

3.72

Adres:	81-056 Gdynia, ul. Helska 9/6	Tel. 58-662-25-50
E-mail:	ccnf@wp.pl	
Data powstania na terenie Polski: 1996	Data rejestracji: 1996	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 115	Data wpisu: 22.08.1996	

Województwa	Członkowie	Duchowni	Świątynie	Zbory
Ogółem 2008	80	7	1	1
2009	80	7	1	1
2010	50	6	1	1
pomorskie	50	6	1	1

Centrum związane jest z nurtem zielonoświątkowym. Powstało z grona osób zaangażowanych czynnie w ruchu oazowym i charyzmatycznym w Kościele Katolickim, którzy

postanowili utworzyć kościół tzw. „wolnych chrześcijan”. Celem działania Centrum jest prowadzenie ewangelizacji, opieka nad młodymi, zagubionymi małżeństwami, pomoc rodzinom wielodzietnym, a przede wszystkim uwielbianie Boga. Centrum wspiera rodziny wielodzietne (rozdawanie żywności) oraz organizuje choinki dla dzieci z rodzin dotkniętych biedą. W 2010 r. udzielono 2 chrztów.

Do 2003 r. Centrum działało pod nazwą Kościół Chrześcijański „Nowe Przymierze”.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Centrum Chrześcijańskiego „Nowa Fala” mieści się w przedziale od 1 do 99.

Kościół Boży w Polsce

1.3.1.061

3.73

Adres:	30-427 Kraków, ul. Jagodowa 19 lok. 46	Tel. 12-346-41-83
Email:	biuro@kosciolbozy.pl	www.kosciolbozy.pl
Data powstania na terenie Polski: 1991	Data rejestracji: 1996	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 105	Data wpisu: 12.01.1996	

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Zbory
2010	570	15	11	14
2011	601	43	13	17
lubelskie	38	1	1	1
lubuskie	10	1	-	1
łódzkie	6	2	-	1
małopolskie	258	16	6	6
mazowieckie	184	16	3	4
w tym Warszawa	83	10	2	2
pomorskie	12	2	1	1
śląskie	84	3	2	2
zachodniopomorskie	9	2	-	1

Kościół wywodzi się z grupy odnowy charyzmatycznej działającej do 1991 r. w ramach Kościoła Katolickiego. Działa w oparciu o naukę Pisma Świętego i odwołuje się do chrześcijaństwa czasów Nowego Testamentu. Jest częścią Kościoła Bożego (Church of God z siedzibą w Cleveland USA) założonego w 1886 r.

W Polsce Kościół Boży działa od 2004 r. w wyniku przyłączenia się do niego szeregu niezależnych kościołów charyzmatycznych.

Do 2002 r. Kościół działał pod nazwą *Kościół Jezusa Chrystusa w Krakowie*, a następnie jako *Kościół Wiary*.

Kościół należy do tzw. kościołów lokalnych, posiada charakter kongregacyjny (każdy zbor jest autonomiczny). Misją Kościoła jest głoszenie ewangelii Jezusa Chrystusa, dlatego pro-

wadzi działalność misyjną w Polsce i za granicą. Kościół posiada Instytut Wydawniczy *Compassion*, który wydaje książki w języku polskim i angielskim, wydawane jest także czasopismo *W 4 oczy* oraz *Magazyn wsparcia psychicznego* (nakład 3000 egz.). Kościół prowadzi hostel dla bezdomnych udzielając noclegów, wyżywienia i odzieży (w 2011 r. pomocą objął 120 osób) oraz Centrum Pomocy Humanitarnej, które wspiera dzieci i młodzież z rodzin ubogich, samotnych matek i rodzin wielodzietnych. W dwu pozaszkolnych punktach katechetycznych uczyło się w 2011 r. 48 uczniów.

Kościół Boży w Polsce jest członkiem Aliansu Ewangelicznego.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła Wiary mieści się w przedziale od 1 do 99.

Kościół Pentakostalny w RP

1.3.1.062

3.74

Adres:	44-240 Żory, Os. Pawlikowskiego 7c/4	Tel. 602-757-236
Email:	rekorajskiz@poczta.onet.pl	www.kosciolpentakostalnywrp.pl
Data powstania na terenie Polski: 1996		Data rejestracji: 1996
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 106		Data wpisu: 01.02.1996

Województwa	Wierni	Duchowni	Parafie
Ogółem 2000	50	5	1
2005	75	12	4
2010	50	11	5
2012	35	8	3
2013	32	6	2
2014	41	5	2
śląskie	41	5	2

Do 2000 r. Kościół funkcjonował pod nazwą *Zbór Ewangeliczny Horeb*.

Celem Kościoła jest głoszenie wszystkim Ewangelii o zbawieniu w Jezusie Chrystusie oraz pielęgnowanie życia chrześcijańskiego wśród członków i wszystkich wierzących.

Podstawą wiary jest Biblia, wyłączna i jedyna nieomylna norma wiary i życia chrześcijańskiego, uznawana jako tekst

natchniony przez Ducha Świętego. Członkowie Zboru uznają tylko dwa obrzędy: chrzest przez całkowite zanurzenie w wodzie i Wieczerzę Pańską pod postacią chleba i wina, praktykowaną raz w miesiącu.

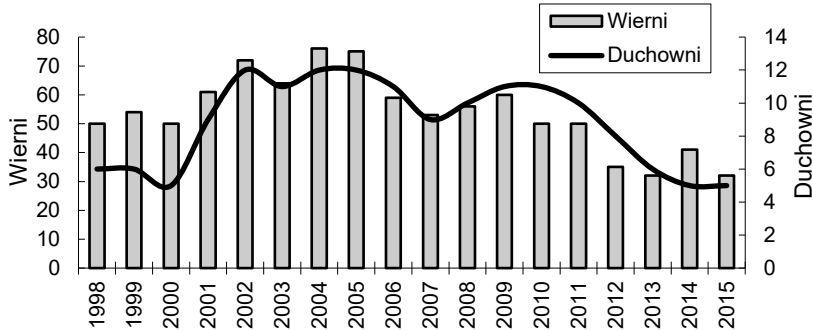
Kościółem kieruje Naczelna Rada Kościoła w składzie: Prezbiter Naczelny Kościoła (odpowiedzialny za wszystkie prace) oraz dwóch zastępców (jeden sprawuje pieczę nad nauczaniem i duszpasterstwem w Kościele; drugi nad misją i ewangelizacją).

Swoje kadry Kościół kształci w Chrześcijańskim Instytucie Biblijnym w Warszawie.

Przyjęcie do społeczności nowego członka odbywa się na Zebraniu Członkowskim, polega na przedstawieniu go przez Radę Starszych całemu Zborowi i powierzenie go w modlitwie zgromadzenia Panu Jezusowi. Kościół organizuje publiczne ewangelizacje, rozdawanie indywidualnych zaproszeń na spotkania zborowe. Kościół niesie pomoc ludziom ubogim z najbliższej okolicy.

Kościół Pentakostalny oraz Zbór *Jordan* w Gdyni podjęli w 2001 r. decyzję o współpracy i wejściu Zboru *Jordan* w skład Kościoła Pentakostalnego oraz wyboru wspólnych władz.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła Pentakostalnego mieści się w przedziale od 1 do 99.

Kościół Chrześcijański „Wieczernik”
Upper Room Church

1.3.1.063
3.75

Adres:	25-953 Kielce, ul. Zagnańska 27 pok. nr 8	Tel. 41-241-35-81
E-mail:	biuro@wieczernik.pl	www.wieczernik.pl
Data powstania na terenie Polski: 1996		Data rejestracji: 1996
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 107		Data wpisu: 01.02.1996

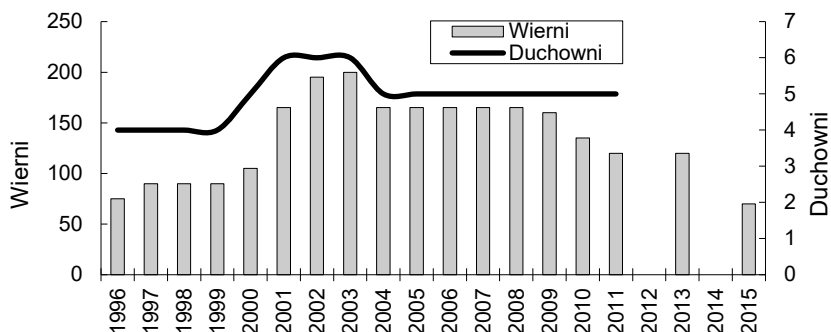
Województwa	Członkowie	Duchowni	Parafie
Ogółem 2000	105	5	1
2005	165	5	1
2010	135	5	1
2013	120	5	1
2015	70	4	1
świętokrzyskie	70	4	1

Grupa o orientacji zielonoświątkowej wywodząca się z katolickiego ruchu oazowego i charyzmatycznego. Celem jej jest głoszenie Słowa Bożego. W kategoriach prawnych Wspólnota jest dobrowolnym związkiem wyznaniowym składającym się z wierzących chrześcijan, uznających zasady wiary ustanowione w Piśmie Świętym.

Wspólnota działa samodzielnie, nie jest zależna od żadnej władzy duchownej czy świeckiej. Wspólnota posiada bibliotekę *Wieczernik*, która dysponuje książkami oraz kasetami audio i video. Wydaje książki chrześcijańskie, podręczniki, płyty CD i MP3. Kościół wspiera rodziny ubogie udzielając im pomocy materialnej bądź finansowej. Kościół prowadzi punkt nauczania religii w szkole podstawowej, z którego w 2015 r. korzystało 22 uczniów.

Członkowie Wyznania praktykują modlitwę indywidualną, studiowanie Słowa Bożego oraz osobiste naśladowanie nauki Jezusa Chrystusa zawartej w Biblii. Kandydaci na członków przygotowani są we Wspólnocie przez okres jednego roku od chwili zadeklarowania na piśmie chęci wstąpienia. Decyzję o członkostwie podejmuje Rada Starszych po przeprowadzeniu rozmowy z kandydatem, na której ocenia, jej postępowanie w życiu osobistym i w relacjach międzyludzkich. Ustala czy jest ona dobrym przykładem chrześcijanina w społeczeństwie i w Kościele.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła Chrześcijańskiego „Wieczernik” mieści się w przedziale od 100 do 199.

Chrześcijański Kościół Dobra

1.3.1.065

3.78

05-462 Majdan 50	
Data powstania na terenie Polski: 1989	Data rejestracji: 1996
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 113	Data wpisu: 25.07.1996

Jako źródło wiary członkowie Kościoła uznają tradycje chrześcijańskie, własne obserwacje, odczucia i wyobrażenia. Prowadzą kurs nauki religii. Sympatykiem Kościoła może zostać każda osoba, która pozna i zaakceptuje zasady wiary wspólnoty, jest pełnoletnia lub ma zgodę rodziców albo opiekunów prawnych.

W 1997 r. Wspólnota liczyła 170 wiernych i 4 duchownych, posiadała 1 zbór.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Chrześcijańskiego Kościoła Dobra mieści się w przedziale od 1 do 99.

Kościół Anglikański w Polsce *The Anglican Church in Poland*

1.3.1.066

3.79

Adres:	00-322 Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 62		
E-mail:	emmanuel@it.com.pl; jod@arts.gla.ac.uk		
Data powstania na terenie Polski: 1995	Data rejestracji: 1996		
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 114	Data wpisu: 22.08.1996		

Województwa	Wierni	Duchowni	Kapelania
Ogółem 2000	38	2	1
2003	28	1	1
mazowieckie	28	1	1
w tym Warszawa	28	1	1

Źródłem wiary członków wyznania jest Pismo Święte oraz Modlitewnik Ogólny (Book of common Prayer), zatwierdzony w 1662 r. jako Modlitewnik Kościoła Anglikańskiego. Zasady wiary stanowi 39 Artykułów Wiary (pochodzących z II poł.

XVI w.), które można ująć w ten sposób, iż dozwolone jest wszystko, co nie byłoby sprzeczne z nauką Pisma Świętego.

Kościół Anglikański utrzymuje równowagę między Najświętszym Sakramentem i Słowem Bożym. Pretenduje do roli „Via Media” (Droga średnia) między Kościołem Rzymskokatolickim a wyznaniem Protestanckimi.

Członkowie zachęceni są do codziennego czytania Pisma Św. i do modlitwy.

W Kościele obowiązuje chrzest, który jest udzielany dorosłym i dzieciom. Kiedy

ochrzczony dojrzełą wiarą, dokonuje się konfirmacji czyli potwierdzenia wiary. Po konfirmacji wierny ma prawo brać udział w Komunii Św.

W Polsce Kościół posiada parafię w Warszawie, która jest placówką Kościoła należącą do Diecezji Kościoła Anglikańskiego w Europie (Okręg Wschodni). Zbór w Gdańsku, który skupiał młodzież różnych wyznań przestał funkcjonować w 2003 r.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła Anglikańskiego mieści się w przedziale od 100 do 199.

Kościół Chrześcijan w Rybniku

1.3.1.067

9.25

Adres: 44-200 Rybnik, ul. Kościuszki 59d m. 15

Data rejestracji: 1998

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 144

Data wpisu: 08.06.1998

Kościół w Rybniku jest gminą chrześcijańską, wierni starają się praktykować zasady zapisane w Biblii, formy charakter zbliżony do pierwotnego chrześcijaństwa. Warunkiem zostania członkiem Kościoła jest wyznanie nowonarodzenia z Ducha świętego i wody.

W Kościele nie ma podziału na kler i laikat, na czele Kościoła stoi Brat Starszy Kościoła.

W 2015 r. Kościół liczył 17 wiernych i 2 braci starszych skupionych w woj. śląskim.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła Chrześcijan w Rybniku mieści się w przedziale od 1 do 99.

Polski Ewangeliczny Kościół Braterski

Independent Evangelical Church

1.3.1.068

3.82

Data powstania na terenie Polski: 1996

Data rejestracji: 1997

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 129

Data wpisu: 18.06.1997

Lata	Wyznawcy	Duchowni	Miejsca kultu	Jednostki kościelne
2000	96	10	.	.
2005	94	19	15	11

W Kościele stosowane jest powszechne kapłaństwo wierzących bez ordynacji, konsekracji, hierarchii i sakramentów. Zbór jest samodzielny, zachowuje nowotestamentową naukę o rozdziale Kościoła i Państwa i pełnej niezależności od zewnętrznych czynników religijnych. Źródłem wiary jest Biblia – Słowo Boże – wyłączna i jedyna norma wiary i życia chrześcijańskiego.

Kościół posiada zbór w Tarnowskich Górach i dwie placówki (w Mikołowie i we Wrocławiu) oraz siedem placówek misyjnych. Członkowie i sympatycy Kościoła spotykają się dla wspólnego czytania i rozważania Pisma Świętego oraz modlitwy. Do zobowiązań członków Kościoła należy: czytanie Biblii i modlitwa, pielęgnowanie i odwiedzanie chorych, samotnych, ludzi w podeszłym wieku i potrzebujących pomocy. W niedziele i święta odbywają się nabożeństwa. Kandydat na członka zboru składa świadectwo swojego nawrócenia i odrodzenia przed zbozem i prosi o chrzest (praktykowany jest chrzest dorosłych).

Kościół należy do Rady Zborów Ewangelicznych z siedzibą w Poznaniu, jest także członkiem Federation of Independent Evangelical Churches.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklaruujących przynależność do Polskiego Ewangelicznego Kościoła Braterskiego mieści się w przedziale od 1 do 99.

Chrześcijańskie Centrum „Pan jest Sztandarem” – Kościół w Tarnowie

1.3.1.069

3.83

Adres:	33-100 Tarnów, ul. Bandrowskiego 9	Tel. 60-124-48-85
E-mail:	biuro@ccpjs.pl	www.ccpjs.pl
Data powstania na terenie Polski: 1997		Data rejestracji: 1997
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 128		Data wpisu: 09.06.1997

Województwa	Wyznawcy	Duchowni
Ogółem 2009	80	6
2010	75	3
2011	70	2
2013	95	3
2014	100	2
małopolskie	75	1
podkarpackie	25	1

Kościół chrześcijański, należący do nurtu protestantyzmu ewangelicznego. Powstał z inicjatywy osób spotykających się wspólnie na modlitwie i studiowaniu Pisma Świętego. Jako fundament swojego nauczania Kościół uznaje pięć podstawowych zasad teologii protestanckiej: Sola scriptura (Tylko pismo), Sola fide (Tylko wiara), Sola gratia (Tylko łaska), Solus Christus (Tylko Chrystus), Soli Deo gloria (Tylko Bogu chwala). Kościół funkcjonuje także w oparciu

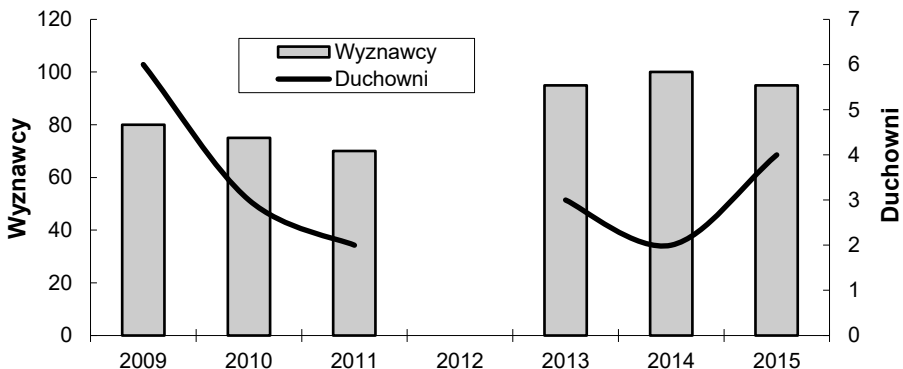
o zaczerpnięte z Pisma Świętego prawdy wiary stanowiące jego Credo. Nowi członkowie przyjmowani są przez publiczne wyznanie wiary w Pana Jezusa Chrystusa oraz chrzest wiary (chrzest wodny).

Kościół prowadzi działalność edukacyjną i wydawniczą, posiada pozaszkolny punkt katechetyczny, z którego w 2014 r. korzystało 31 uczniów. Wydaje książki o tematyce religijnej oraz ulotki informacyjne.

Kościół współpracuje z innymi chrześcijańskimi organizacjami niosąc pomoc materialną i wsparcie duchowe osobom biednym, chorym i cierpiącym. Wspiera także działalność Ośrodków Pomocy Społecznej, hospicja, domy samotnych matek. Prowadzi klub dla młodzieży.

Kościół jest członkiem Aliansu Ewangelicznego w RP, której celem jest m.in. współdziałanie ewangeliczne i szerzenie poszanowania dla odrębności wyznaniowej.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Chrześcijańskiego Centrum „Pan jest Sztandarem” – Kościół w Tarnowie mieści się w przedziale od 1 do 99.

Kościół Chrześcijański w Warszawie

1.3.1.070

9.01

Adres: 00-389 Warszawa, ul. Smulikowskiego 6/8

Data powstania na terenie Polski: 1996

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 112   Data wpisu: 06.05.1996

Niezależny kościół protestancki, który powstał w 1996 r. grupując część członków Centrum Biblijnego „Jezus jest Panem”. Kościół opiera się na Biblii, która jest ostatecznym źródłem i autorytetem w sprawach życia i wiary. Kościół przyjmuje apostołskie, nicejskie oraz atana- zjańskie wyznania wiary. Powołuje się też na dorobek ruchów reformacyjnych, ruchu zielono- świątkowego i tzw. nowoapostolskiej reformacji.

Kościół ma centralę w Warszawie, oddział lokalny w Cieszynie i placówkę misyjną w Ra- domiu. Kościół jest członkiem Aliansu Ewangelicznego w RP.

Kościół założył w 2004 r. *Fundację Nadzieja dla Przyszłości*, która zajmuje się dystrybucją książek, prowadzi sklep internetowy, od 2005 r. wydaje *Magazyn Chrześcijański „Cel”*.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła Chrześcijańskiego w Warszawie mieści się w przedziale od 1 do 99.

Chrześcijański Kościół „Maranatha” w Wiśle

1.3.1.071

9.03

Adres: 43-460 Wisła, Os. Sadowy 8

Tel. 502-205-397

Data rejestracji: 1997

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 122   Data wpisu: 28.01.1997

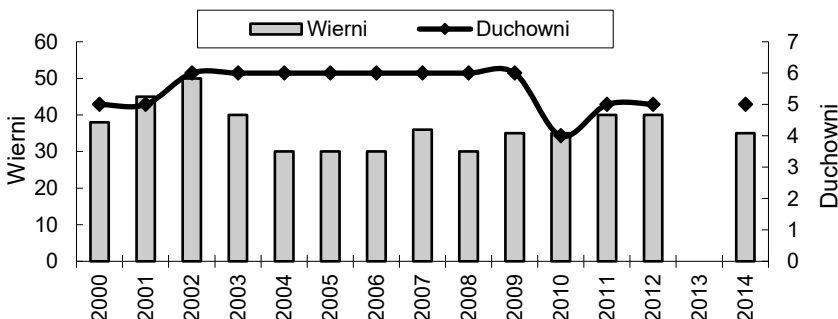
Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Zbory
Ogółem	2000	38	5	1
	2005	30	6	1
	2010	35	4	1
	2012	40	5	1
	2014	35	5	1
śląskie	35	5	1	1

Do zadań Kościoła należy niesienie przesłania ewangelicznego o Jezusie Chrystusie. Odbyna się to poprzez organizowanie koncertów w szkołach, domach kultury i domach dziecka.

Zbór obejmował pomocą (odzież, żywność) osoby ubogie i uzależnione, dzieci z rodzin ubogich, wspierał finan-

sowo dzieci z sierocińca w Ugandzie. Zaangażowany jest również działalność świetlicy śro- dowiskowej, oprócz wsparcia finansowego członkowie Kościoła pomagają w organizowaniu zajęć dla dzieci.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Chrześcijańskiego Kościół „Ma- ranatha” w Wiśle mieści się w przedziale od 1 do 99.

Kościół Unitariański**1.3.1.072****9.04**

31-334 Kraków, ul. Łokietka 332a	
Data powstania na terenie Polski: 1565	Data rejestracji: 1997
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 123	Data wpisu: 14.04.1997

Źródłem wiary jest niedogmatyczna religijna tradycja judeo-chrześcijańska (nieortodoksyjna), humanizm, uniwersalistyczne wartości religijne i etyczne, radykalny nurt reformacji (XVI w.), nauczanie Braci Polskich.

Członkowie Kościoła są zobowiązani do prowadzenia godnego, etycznego życia.

Członkiem Kościoła zostaje się poprzez wpisanie do księgi członkowskiej kongregacji lub regularne uczęszczanie na spotkania religijne i praktykowanie unitariańskiej duchowości, rytuałów i wspólnotowej społeczności.

Kościół posiadał 3 zbory: w Warszawie, Trójmieście i Sosnowcu oraz 1 duchownego.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła Unitariańskiego mieści się w przedziale od 1 do 99.

Ursynowska Społeczność Ewangeliczna**1.3.1.073*****Ursynów Evangelical Fellowship*****9.05**

Adres:	02-732 Warszawa, ul. Stanisławowska 14	
E-mail:	paul_jar@poczta.onet.pl	www.use.waw.pl
Data powstania na terenie Polski: 1991	Data rejestracji: 1997	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 124	Data wpisu: 14.04.1997	

Wyznanie posiada charakter niewielkiej protestanckiej wspólnoty. Działa w oparciu o nauczanie funkcjonujące w większości kościołów – zborów ewangelikalnych oraz we współpracy z tymi kościołami. Źródłem wiary jest Pismo Święte. Członkiem Społeczności może zostać każdy, kto wyrazi taką chęć, uzasadniając ją potrzebami duchowymi. Chrztost przez zanurzenie jest stosowaną formą inicjacji (nie jest jednak warunkiem członkostwa).

Głównym celem Kościoła jest szerzenie wartości ewangelicznych wśród mieszkańców warszawskiej gminy Ursynów. Kościół prowadzi klub *Nasza Arka*, w którym organizuje zajęcia świetlicowe dla dzieci. Prowadzone są też akcje pomocowe min. prace z osobami uzależnionymi i ich rodzinami, odwiedziny chorych z hospicjum. Społeczność wydaje dwutygodnik *USE times* w nakładzie 45 egz.

Do zwyczajów pielęgnowanych przez poszczególnych członków należą: osobista lektura Pisma Świętego i codzienna modlitwa oraz branie udziału w spotkaniach wspólnoty.

Kościół jest współzałożycielem Aliansu Ewangelicznego w RP, jest też członkiem Aliansu Ewangelicznego Europejskiego oraz Światowego.

W 2005 r. społeczność liczyła 40 członków oraz 3 osoby duchowne (1 pastora i 2 starszych), posiadała 1 zbor w Warszawie.

Chrześcijański Kościół „Dobra Nowina”

1.3.1.074

9.07

Adres: 95-200 Pabianice, ul. Bagatela 12	
Data powstania na terenie Polski: 1993	Data rejestracji: 1997
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 126	Data wpisu: 12.05.1997

Kościół został zapoczątkowany przez grupę osób wywodzących się z Ruchu Światło-Życie i Odnowy w Duchu Św. Kościół liczył 50 osób.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Chrześcijańskiego Kościoła „Dobra Nowina” mieści się w przedziale od 100 do 199.

Kościół Jezusa Chrystusa Wiary Chrześcijańskiej

1.3.1.075

9.11

Adres: 21-040 Świdnik, ul. Hallera 2/34	
E-mail: pastor@ocaleni.pl; info@ocaleni.pl	www.ocaleni.pl
Data powstania na terenie Polski: 1996	Data rejestracji: 1997
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 130	Data wpisu: 28.07.1997

Źródłem wiary jest Biblia oraz chrześcijańskie książki, kasyety video i audio z nauczaniem chrześcijańskich wykładowców Bożego Słowa.

Członkowie Kościoła są zobowiązani do czytania Bożego Słowa, indywidualnej modlitwy, ewangelizacji, a także do trwania w nauce i przykazaniach Jezusa Chrystusa i jego uczniów zawartych w Nowym Testamencie. Spotkania Kościoła odbywają się dwa razy w tygodniu w Świdniku przy ul. Warsztatowej 3. Nowi członkowie przyjmowani są na podstawie ustnej i pisemnej deklaracji, a przede wszystkim poprzez wyznanie wiary w Jezusa i chrzest wodny.

Liczba członków w 1999 r. wynosiła 20.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła Jezusa Chrystusa Wiary Chrześcijańskiej mieści się w przedziale od 1 do 99.

Kościół „Ekklesia” w Warszawie

1.3.1.076

9.14

Adres: 03-550, Warszawa, ul. Głowacka 7, m. 43	
Data powstania na terenie Polski: 1993	Data rejestracji: 1997
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 133	Data wpisu: 26.09.1997

Podstawą życia i nauczania Kościoła jest Osoba Jezusa Chrystusa – Zbawiciela Świata oraz Jego nauka zawarta w Piśmie Świętym. Kościół uznaje i głosi, że całe Pismo Święte jest natchnione przez Boga, doskonale i zawiera kompletne objawienie prawdy. Do praktyk wyznawców należy modlitwa, czytanie Pisma Świętego. Członkowie Kościoła spotykają się w niedzielę na Spotkaniach Stołu Pańskiego oraz w grupach domowych w celu modlitwy i poznania Pisma św.

Członkostwo w Kościele zyskuje się poprzez osobiste przyjęcie Jezusa Chrystusa jako Zbawiciela i Pana całego swojego życia, wezwanie Jego imienia swymi ustami oraz wyznanie tego faktu Kościołowi.

Wspólnota w 2004 r. liczyła 50 członków oraz 3 duchownych (starszych), skupionych w Warszawie.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła „Ekklesia” w Warszawie mieści się w przedziale od 1 do 99.

Kościół Jezusa Chrystusa „Syjon” w Rzeszowie

1.3.1.077

9.15

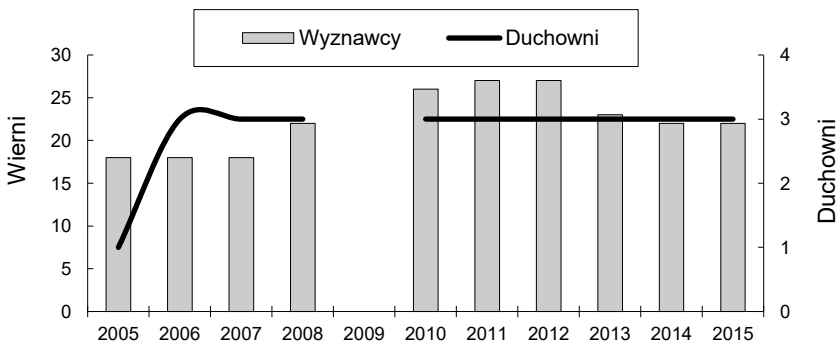
Adres:	35-055 Rzeszów, ul. Szopena 39/4	Tel. 608-872-723
E-mail:	kopaczlucy@poczta.onet.pl	www.syjonkjchrz.cba.pl
Data powstania na terenie Polski: 1991	Data rejestracji: 1997	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 134	Data wpisu: 17.11.1997	

Kościół wyłonił się z rzeszowskiej Wspólnoty Modlitewno-Ewangelizacyjnej i został wpisany do Rejestru Kościołów i Związków Wyznaniowych 17.11.1997 r. Działa na terenie woj. podkarpackiego.

Podstawowym źródłem wiary jest Biblia – źródło prawdy o Bogu, człowieku, świecie duchowym i fizycznym oraz normą w sprawach życia. Członkowie Kościoła uważają, że na każdej osobie spoczywa odpowiedzialność za codzienny bezpośredni kontakt z Bogiem. Modlitwa jest kierowana w imieniu Jezusa Chrystusa do Boga. Wierni Kościoła spotykają się regularnie na nabożeństwach, które odbywają się w ciągu tygodnia.

Członkiem Kościoła może zostać osoba, która uwierzyła w Jezusa Chrystusa, prowadzi życie zgodne z biblijnymi zasadami, jest ochrzczone w wodzie w wieku świadomym oraz akceptuje wizję i sposoby działania Kościoła. Nowy pełnoletni członek Kościoła musi dobrowolnie zadeklarować na piśmie członkostwo. Nowi członkowie przyjmowani są podczas niedzielnego nabożeństwa, przez ogłoszenie tego innym członkom Kościoła.

W miarę możliwości Kościół stara się pomagać rodzinom ubogim, dzieciom przebywającym w szpitalach, rozdając: odzież, środki czystości i słodczyce, a także więźniom oraz pacjentom Zakładu Opieki. Prowadzi duszpasterstwo w Zakładzie Karnym.

Kościół Chrześcijański „Jezus Żyje”**1.3.1.078****9.17**

Adres:	99-300 Kutno, ul. Bociania 31	Tel. 691-355-773
E-mail:	kchjz@op.pl	www.kchjz.info.pl
Data rejestracji: 1997		
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 136		Data wpisu: 01.12.1997

Kościół posiada sześć zborów: w Kutnie, Pólcynie Zdroju, Świebodzinie, Puławach, Krośniewicach i w Turku, dwie placówki: w Aleksandrowie Łódzkim i Sieradzu oraz punkty w Zgierzu, Łasku, Łęczycy i Garwolinie. Łączna liczba wiernych Kościoła w 2011 r. wynosiła 95, a liczba duchownych – 15.

Kościół wydawał dwumiesięcznik *Głos Uzdrawiania* w 500 egz., prowadzi kursy biblijne oraz konferencje.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła Chrześcijańskiego „Jezus Żyje” mieści się w przedziale od 1 do 99.

Kościół Chrześcijański Nowe Życie**1.3.1.079****9.18**

Adres:	21-040 Świdnik, ul. Norwida 2/31 1	511-255-288
E-mail:	biuro@nowezycie.pl	
Data powstania na terenie Polski: 1997		
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 137		Data wpisu: 03.12.1997

Kościół do 2005 r. funkcjonował pod nazwą *Kościół Chrześcijański w Świdniku*. Obecną nazwę nadano Kościołowi po przenosinach do Lublina i pod taką został zarejestrowany. Nazwa kościoła wskazuje na nowe życie, które każdy wierzący członek kościoła otrzymał w momencie nowego narodzenia – wyznania wiary w osobę i dzieło Jezusa Chrystusa.

Podstawowym źródłem wiary jest Biblia, która jest jedynym i ostatecznym autorytetem w sprawach wiary.

Kościół pomaga dzieciom z Pogotowia Opiekuńczego w Lublinie oraz więźniom z Zakładu Karnego we Włodawie i Aresztu Śledczego w Krasnymstawie.

Kościół Chrześcijański Nowe Życie jest częścią Kościoła Bożego w Polsce z siedzibą w Krakowie (3.73) oraz Church of God z siedzibą w Cleveland, Tennessee.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła Chrześcijańskiego Nowe Życie mieści się w przedziale od 1 do 99.

Chrześcijański Związek Wyznaniowy „Źródło”**1.3.1.080****9.20**

Adres:	10-190 Olsztyn, ul. Wodna 9A	Tel. 89-523-83-59
Data rejestracji: 1997		
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 139		Data wpisu: 23.12.1997

Związek liczył w 2011 r. 76 członków, 3 duchownych. Posiadał także 1 świątynię w woj. warmińsko-mazurskim.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Chrześcijańskiego Związku Wyznaniowego „Źródło” mieści się w przedziale od 1 do 99.

Miejscowy Kościół w Lublinie**1.3.1.081****9.21**

Adres:	Natalin, 21-002 Jastków, ul. Szelestna 23	
Data powstania na terenie Polski: 1991	Data rejestracji: 1998	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 140	Data wpisu: 08.01.1998	

Podstawą życia i nauczania Kościoła jest osoba Pana Jezusa Chrystusa i jego nauka, zawarta w Piśmie św., które jest jedynym i wystarczającym źródłem wiary.

Kościół nie posiada określonego rodowodu doktrynalnego. Nie odrzuca całości tradycji chrześcijaństwa pielęgnowanych przez katolicyzm, prawosławie i protestantyzm, stara się czerpać z tych tradycji, które mają rodowód biblijny. Kościół reprezentowany jest przez Radę Starszych.

Członkowie Kościoła zobowiązani są min. do: porannej modlitwy indywidualnej, modlitewnego czytania Pisma św., modlitwy zbiorowej, uczestniczenia w cotygodniowych spotkaniach Stołu Pańskiego i głoszenia ewangelii osobiście i zbiorowo. Członkiem Kościoła może zostać osoba, która osobiście przyjęła Pana Jezusa Chrystusa jako swojego Pana i Zbawiciela poprzez uwierzenie w niego sercem i wyznanie go ustami.

Kościół w 2006 r. był zorganizowany w jeden zbór, posiadał 2 duchownych, liczył 17 wierznych zamieszkałych na terenie woj. lubelskiego.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Miejscowego Kościoła w Lublinie mieści się w przedziale od 1 do 99.

Zbór w Opolu – „Społeczność Wywołanych”**1.3.1.082****9.22**

Adres:	46-070 Komprachcice, ul. Cmentarna 9	
E-mail:	zbor@zywyzdroy.nazwa.pl	www.zywyzdroy.pl
Data rejestracji: 1998		
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 141		Data wpisu: 08.01.1998

Zbór jest społecznością ludzi wierzących w Jezusa Chrystusa, oczekujących Jego przyścia, zachowujących Jego Słowo i wiarę, której Głową jest sam Jezus Chrystus. Nowi członkowie przyjmowani są przez osobistą chęć i wyznanie wiary w zbawienie w Chrystusie i chrzest wiary.

128 Wyznania religijne: CHRZEŚCIAŃSTWO

Wyznanie liczyło w 2014 r. 21 członków i 2 duchownych. Organizacyjnie podzielone jest na zbor w Opolu (5 członków i 1 duchowny) oraz Misję zboru w Gorzowie Wielkopolskim (16 członków i 1 duchowny).

Unia Ewangelikalna w RP *Evangelical Union in Republic of Poland*

1.3.1.083

9.40

Adres:	50-266 Wrocław, ul. Św. Jadwigi 12	Tel. 71-346-99-12
E-mail:	ewst@ewst.pl	www.ewst.pl
Data powstania na terenie Polski:	2004	Data rejestracji: 2004
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	160	Data wpisu: 28.05.2004

Źródłem wiary jest Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Stanowi ono nadrzędny autorytet w sprawach wiary i postępowania. Do zobowiązań członków należy w wymiarze codziennym modlitwa indywidualna i lektura Pisma Św., a w wymiarze dłuższym regularny udział w nabożeństwach – życiu eklezjalnym istniejących kościołów i społeczności chrześcijańskich. Nowi członkowie przyjmowani są na podstawie pisemnej deklaracji o przystąpieniu, podpisanie wyznania wiary Unii Ewangelikalnej.

Unia prowadzi Ewangelikalną Wyższą Szkołę Teologiczną do której uczęszczało w 2014 r. 59 uczniów. Wydaje plakaty i ulotki informacyjne. Realizowała w 2014 r. następujące projekty: Międzykulturowa Akademia Trzeciego Wieku – międzywyznaniowe spotkania dla osób 50+, lektoraty j. angielskiego i niemieckiego oraz Otwarta Akademia Teologiczna – wykłady z dziedziny teologii kościołów.

W 2014 r. liczba członków wynosiła 107, duchownych – 3.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Unii Ewangelikalnej w RP mieści się w przedziale od 1 do 99.

NURT BADACZY PISMA ŚWIĘTEGO
Grupa 1.4

ŚWIADKOWIE JEHOWY

Grupa 1.4.1

Świadkowie Jehowy w Polsce

Jehovah's Witnesses in Poland

1.4.1.01

7.18

Adres:	05-830 Nadarzyn, ul. Warszawska 14	Tel. 22-739-16-00
E-mail:	prawny.pl@jw.org	www.jw.org
Data powstania na terenie Polski: 1917	Data rejestracji: 1989	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 34	Data wpisu: 31.01.1990	

Województwa	Głosiciele	Zbory
Ogółem 2000	122575	1793
2005	127729	1804
2010	127232	1820
2012	127348	1466
2013	125226	1379
2014	124112	1339
dolnośląskie	13016	138
kujawsko-pomorskie	6214	68
lubelskie	8890	95
lubuskie	4543	52
łódzkie	7470	81
małopolskie	6937	76
mazowieckie	13366	139
w tym Warszawa	5333	51
opolskie	3001	35
podkarpackie	3668	42
podlaskie	2461	30
pomorskie	8502	84
śląskie	20716	214
świętokrzyskie	2966	32
warmińsko-mazurskie	4052	50
wielkopolskie	10032	116
zachodniopomorskie	8278	87

Związek Wyznania Świadców Jehowy jest trzecim pod względem liczby wiernych wyznaniem w Polsce. Jest integralną częścią światowej organizacji Świadców Jehowy, która w 2015 r. liczyła prawie 8 mln wyznawców (przeciętna liczba głosicieli w 2015 r.) skupionych w 118.016 zborach w 240 krajach. Liczba ochrzczonych w 2015 r. wyniosła przeszło 260 tys.

Świadkowie Jehowy są najliczniejszym odłamek zainicjowanego przez Charlesa Taze Russella (1852-1916) ruchu Badaczy Pisma św. Następca Russella, adwokat J. F. Rutheford (1868-1942) przekształcił luźne gminy badaczy Pisma św. w zwartą prężną organizację teokratyczną, posłuszną przełożonym mianowanym przez centralne władze Towarzystwa. Wywołało to jednak szereg rozłamów w wyniku których z pierwotnego ruchu Russella wyłoniło się kilka grup. W 1931 r. najliczniejsza grupa zwolenników Rutheforda przyjęła nazwę Świadców Jehowy.

Doktryna Świadców Jehowy opiera się na Starym i Nowym Testamencie. Głównym zadaniem wyznawców jest dosłowna drobiazgowo analiza wersetów Biblii oraz propagowanie od domu do domu zasad swojej wiary i nawracanie.

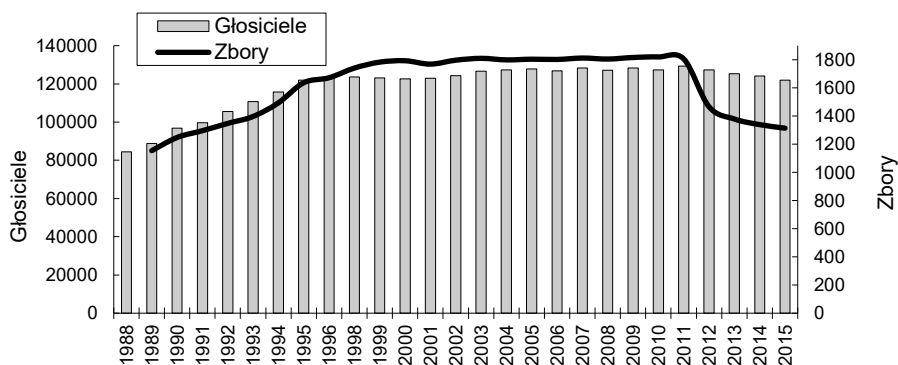
Uznaje się tylko Boga jednoosobowego – Jezus i Duch Święty nie mają przymiotu boskości. Ewangeliczna zasada „nie zabijaj” zobowiązuje min. do bezwzględnego pacyfizmu, odmowy służby wojskowej, noszenia broni, oddawania czci sztandarom.

Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi są liczące po kilkadziesiąt osób zbory, pogrupowane w obwody, a te z kolei w okręgi. Organizacja ta ma na celu zapewnienie sprawnej pracy głosicieli oraz ich nadzorców. Wyznawcy spotykają się co najmniej dwa razy na tydzień

w salach zboru (Salach Królestwa) na wykładach i biblijnych studiach kaznodziejskich. Systematycznie organizowane są zgromadzenia obwodowe, okręgowe i krajowe, na których odbywają się wykłady, teatralne prezentacje biblijne, rozprowadzana jest literatura biblijna, dokonuje się chrztów (przez zanurzenie).

Światową działalnością Świadców Jehowy kieruje Ciało Kierownicze w Nowym Jorku, a oddziałem polskim mianowany przez centralę 7-osobowy Komitet, którego biuro mieści się w Nadarzynie pod Warszawą, w ośrodku zwanym „Dom Betel” (Dom Boży). We wszystkich zborach realizuje swój program edukacyjny Teokratyczna Szkoła Służby Kaznodziejskiej. Związek prowadzi także Kurs Usługiwania, Kurs Biblijny dla Małżeństw i Kurs Biblijny dla Braci.

Centralnie wydawane są miesięczniki: *Strażnica* (w 181 językach, łączny nakład każdego numeru ponad 39 mln egz., w Polsce 530 tys.), *Strażnica – wydanie do studium* (159 tys. egz.) oraz *Przebudźcie się* (w 82 językach, łączny nakład każdego numeru prawie 8 mln egz., w Polsce 530 tys.).

W 2014 r. uległ zmianie Statut Związku, zmieniono nazwę oraz zasady reprezentacji. Nowa nazwa to: Świadcowie Jehowy w Polsce. Do 2014 r. Związek funkcjonował pod nazwą: Strażnica – Towarzystwo Biblijne i Traktatowe, Zarejestrowany Związek Wyznania Świadców Jehowy w Polsce.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Związku Wyznania Świadców Jehowy w Polsce zadeklarowało 137.308 osób, co stanowiło 0,36% ogółu ludności Polski.

WYZNANIA BADACZY PISMA ŚWIĘTEGO

Grupa 1.4.2

Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP

1.4.2.01

3.14

Adres:	30-864 Kraków, ul. Nad Serafą 27	Tel. 12-265-00-95
E-mail:	biuro@nastrazy.pl	
Data powstania na terenie Polski: 1909*		Data rejestracji: 1960
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 2		Data wpisu: 19.01.1990

Województwa	Członkowie	Duchowni	Świątynie	Zbory
Ogółem 2000	2340	259	4	77
2005	2217	278	4	73
2010	1987	241	4	63
2012	1955	243	4	61
2013	1898	235	6	63
2014	1835	231	6	61
dolnośląskie	52	9	-	3
kujawsko-pomorskie	33	5	-	2
lubelskie	324	33	2	9
lubuskie	6	1	-	2
łódzkie	22	2	-	1
małopolskie	517	65	2	12
mazowieckie	83	7	1	1
w tym Warszawa	83	7	1	1
opolskie	12	3	-	1
podkarpackie	110	15	-	5
podlaskie	50	8	-	2
pomorskie	16	2	-	1
śląskie	366	48	-	13
świętokrzyskie	45	2	-	1
warmińsko-mazurskie	34	5	-	3
wielkopolskie	88	16	-	4
zachodniopomorskie	77	10	1	1

Wolni Badacze Pisma Świętego są jednym z odłamów zainicjowanego przez C. T. Russella ruchu Badaczy Pisma św.

Głównym i podstawowym źródłem wiary jest Biblia. Zrzeszenie uznaje: jedyne Boga Ojca, Stwórcę i Pana wszechświata, który sam ma nieśmiertelność; Jezusa Chrystusa, Syna Bożego, który był istotą duchową stworzoną bezpośrednio przez Boga, ale nie jest równy hierarchicznie swemu Ojcu, i jest On jedynym pośrednikiem między Bogiem i ludźmi; Ducha Świętego, który nie jest osobą tylko mocą i wpływem pochodzącym od Boga. Nauka Zrzeszenia stwierdza, że źródłem wszelkiego zła na świecie jest szatan. Nie uznaje tradycji Kościoła, sakramentów, kultu religijnego, strojów liturgicznych, obrazów, tradycji

spowiedzi, a także celibatu. Nie uznaje także kultu Maryi, świętych i relikwii, a także czyśćca i piekła jako miejsca wiecznych cierpień.

Pierwszy zbor na ziemiach polskich został założony w Warszawie w 1909 r. W 1929 r. odbyła się pierwsza konwencja (publiczne nabożeństwo).

Najwyższą władzą zrzeszenia jest Walne Zgromadzenie Członków Zrzeszenia, zwoływane co najmniej raz na pięć lat. W międzyczasie zwoływane są Zjazdy Braci Starszych, Diakonów i Przedstawicieli Zborów. Organem wykonawczym i koordynującym działalność

* – w 1929 r. został złożony pierwszy wniosek o legalizację – rozpatrzony odmownie.

Zborów jest Zarząd Zrzeszenia, natomiast Prezydium Zarządu reprezentuje Zrzeszenie na zewnątrz.

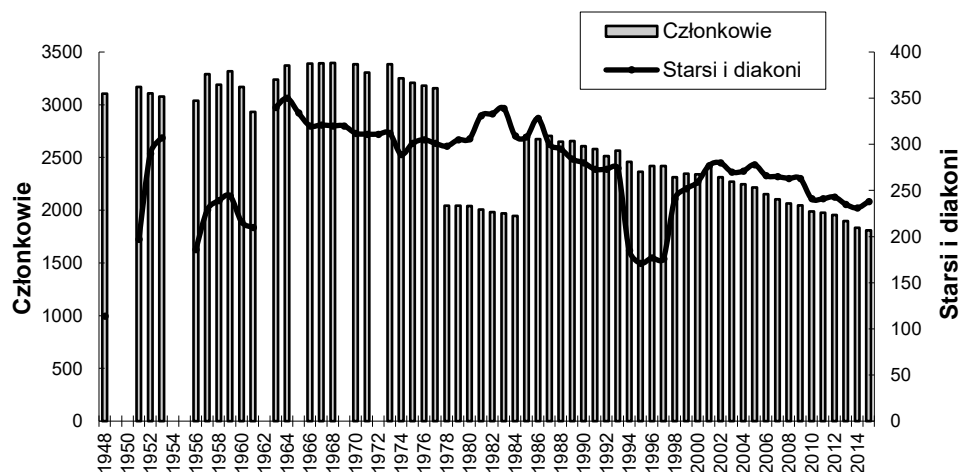
Podstawową komórką organizacyjną Zrzeszenia jest zbor, do którego należą zarówno członkowie, jak i sympatycy (osoby bez chrztu). Warunkiem zostania pełnoprawnym członkiem zboru jest chrzest przez zanurzenie w wodzie. Wierni spośród swych członków w głosowaniu jawnym wybierają starszych i diakonów.

Zrzeszenie wydaje trzy dwumiesięczniki religijne: *Na Straży* w nakładzie 1000 egz., dla dzieci i młodzieży *Wędrownika* – 500 egz. oraz *The Herald* – 500 egz. – przedruk z angielskiego (USA). Wydaje także książki i broszury informacyjne. Posiada Dom Pomocy Społecznej *Betania* w Miechowie, w którym przebywa 85 pensjonariuszy. Prowadzona jest tu całodobowa opieka nad somatycznie przewlekle chorymi oraz osobami starszymi.

Przy 16 zborach znajdują się placówki nauczania religii dla dzieci i młodzieży, do których w 2014 r. uczęszczało 167 uczniów.

Do obowiązków wiernych należy: modlitwa i życie zgodne z zasadami określonymi przez Jezusa Chrystusa, a także uczestnictwo w nabożeństwach coniedzielnych oraz corocznym obchodzeniu Pamiątki Śmierci Pana Jezusa.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Zrzeszenia Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP zadeklarowało 1.269 osób.

Świecki Ruch Misyjny „Epifania” Laymen’s Home Missionary Movement

1.4.2.02

3.15

Adres:	06-178 Poznań. ul. Dziewińska 40	Tel. 61-868-49-73
E-mail:	srme@epifania.pl	www.epifania.pl
Data powstania na terenie Polski: 1926	Data rejestracji: 1960	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 1	Data wpisu: 19.01.1990	

Województwa	Członkowie	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2000	1674	409	128	71
2005	1636	397	122	71
2010	1445	364	96	72
2012	1427	351	93	66
2013	1385	335	92	66
2014	1380	317	6	66
dolnośląskie	81	21	2	3
kujawsko-pomorskie	72	13	-	3
lubelskie	141	24	-	6
lubuskie	18	4	-	2
łódzkie	67	14	1	2
małopolskie	85	19	-	5
mazowieckie	68	14	1	3
w tym Warszawa	48	8	-	1
opolskie	35	6	-	2
podkarpackie	231	52	-	13
pomorskie	23	9	-	1
śląskie	190	53	-	10
warmińsko-mazurskie	43	12	-	5
wielkopolskie	277	65	1	9
zachodniopomorskie	49	11	1	1

Wyznanie powstało w latach dwudziestych jako odłam Badaczy Pisma św., związany z Pauliem S. L. Johnsonem i redagowanym przez niego pismem *Teraźniejsza Prawda i Zwiastun Chrystusowej Epifanii*.

Członkowie Ruchu wierzą, że jedynie Biblia jest źródłem, normą wiary oraz podstawą jedności ludu Bożego. Odrzucają tradycję i wyznają tzw. szafarskie doktryny biblijne reformatorów chrześcijańskich (J. Wiclif, M. Luter, C.T. Russell, P. Johnson i inni). Podstawę Ruchu stanowią poglądy pastora Russella i Johnsona. Członkowie tego wyznania wierzą, iż powrót Chrystusa jako niewidzialnej istoty nastąpił w 1874 r., a Jego obecność dzieli się na trzy okresy nazwane: „paruzją”, „epifanią”

i „bazyleją”. Biblijne słowo „epiphaneia” oznacza akt objawienia osób, zasad i rzeczy przez Prawdę oraz jeden z okresów powrotu Chrystusa. Ruch ten odrzuca dogmat o Trójcy Świętej i nie uznaje hierarchii, głową Kościoła jest wyłącznie Chrystus. Na czele Ruchu stoi Zarząd Główny, wybierany przez Walne Zgromadzenie Zborów. Poszczególne zbory są samodzielne i posiadają własne zarządy.

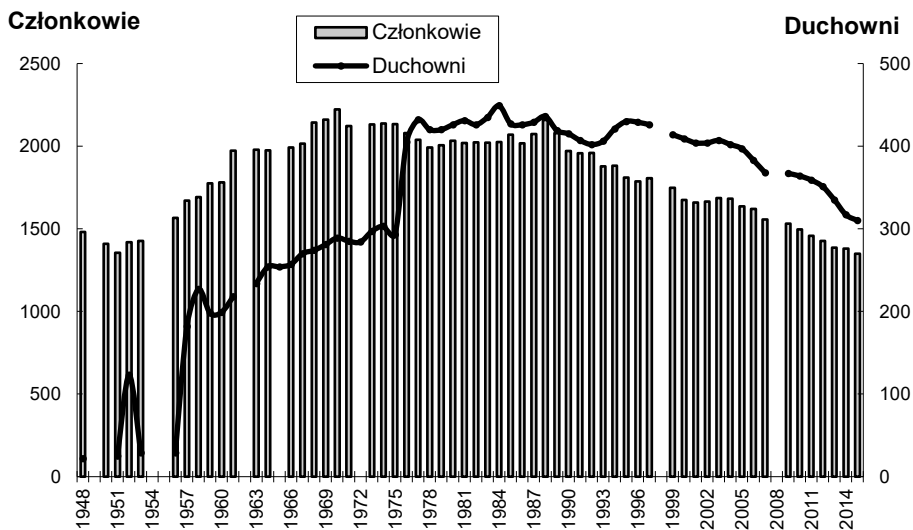
Wyznanie organizuje w różnych miastach wykłady biblijne dla publiczności – około 20 rocznie oraz ogólnopolskie zjazdy religijne (dla członków i osób zainteresowanych) – 6-7 rocznie.

Ruch wydaje: dwumiesięcznik *Sztandar Biblijny* w nakładzie 2000 egz. w jęz. polskim oraz kwartalnik *Teraźniejsza Prawda* w nakładzie 2000 egz. Wydaje także pozycje książkowe i broszury informacyjne.

Członkiem Ruchu może zostać każda osoba pełnoletnia wyrażająca gotowość wstąpienia do zboru, po przyjęciu chrztu wynikającego z pokuty, wiary w Boga i Chrystusa oraz poświęcenia. Walne Zgromadzenie Zboru, w drodze jawnego głosowania przez podniesienie ręki, większością przyjmuje nowych członków.

Życie wyznawców koncentruje się w zborach. Istota działalności polega na współpracy w studiowaniu, praktykowaniu i głoszeniu nauk biblijnych. Zebrania Ruchu są otwarte i odbywają się w niedziele i święta. W tygodniu odbywają się zebrania bereańskie. Wierni biorą udział w corocznym obchodzeniu Pamiątki Śmierci Pana Jezusa.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Świeckiego Ruchu Misyjnego „Epifania” zadeklarowało 1.004 osób.

Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego w Polsce

Bible Students Association in Poland

1.4.2.03

3.13

Adres: 85-959 Bydgoszcz 2, skr. poczt. 83

Tel. 52-322-77-23

Data powstania na terenie Polski: 1906

Data rejestracji: 1960

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 3

Data wpisu: 19.01.1990

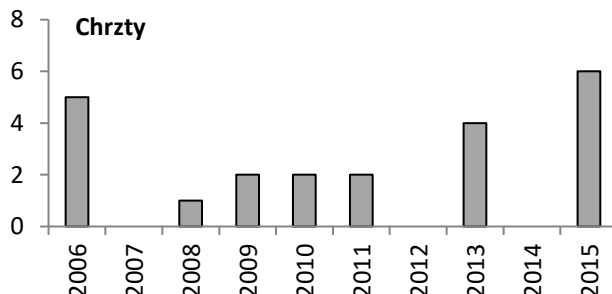
Województwa	Wyznawcy	Starsi i diakoni	Zbory
Ogółem 2000	284	49	19
2005	280	38	15
2010	230	39	15
2012	212	37	15
2013	205	34	15
2014	205	35	15
dolnośląskie	28	3	3
kujawsko-pomorskie	27	7	1
lubelskie	14	3	1
lubuskie	17	4	2
mazowieckie	40	7	1
w tym Warszawa	33	7	1
opolskie	12	2	1
pomorskie	21	4	1
śląskie	37	5	3
warmińsko-mazurskie	5	-	1
wielkopolskie	4	-	1

Stowarzyszenie swoją doktrynę opiera na pismach amerykańskiego pastora Ch. T. Russella (1852-1916), założyciela nurtu badackiego, z którego wywodzi się również szereg innych związków wyznaniowych obecnych w Polsce. Celem Stowarzyszenia jest głoszenie Królestwa Bożego i kształcenie chrześcijańskiego charakteru swych członków. Badacze uznają Pismo Święte za jedyny autorytet.

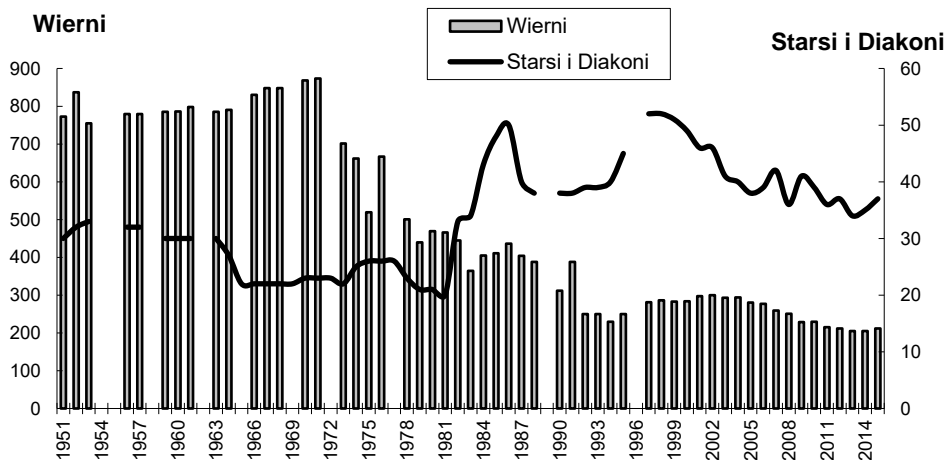
Organizacyjnie Stowarzyszenie dzieli się na zbory, które są jednostkami autonomicznymi, posiadającymi własną osobowość prawną. Naczelną władzą wyznania jest Krajowy Zjazd Delegatów Zborowych, a zwierzchnikiem – Przewodniczący Komitetu Międzyzborowego. Władze Stowarzyszenia nie mają uprawnień kierowniczych, a jedynie koordynują działalność poszczególnych zborów. Wyznanie prowadziło w 2015 r. nauczanie religii dla 12 osób. Wydaje dwumiesięcz-

nik *Nadzieja Królestwa* w nakładzie 180 egz.

Członkostwo w zborze uzależnione jest od przyjęcia wobec świadków chrztu (przez zanurzenie w wodzie) dorosłych – świadomych i oświeconych (poprzedzone edukacją ewangelizacyjną). Do zobowiązań wiernych należą: modlitwa indywidualna w domu, modlitwa zbiorowa w zborze, indywidualne i rodzinne studiowanie Biblii w domu oraz Studium Biblii w zborze, a także udział w nabożeństwach niedzielnych. Najważniejszą uroczystością, obchodzoną raz w roku w okolicach Wielkiej Nocy (14 Nisan), jest Pamiętka Ostatniej Wieczery Jezusa Chrystusa oraz Jego Śmierci.

W 1997 r. do Stowarzyszenia Badaczy Pisma Św. przyłączył się Związek Badaczy Biblii. Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Stowarzyszenia Badaczy Pisma Świętego w Polsce zadeklarowało 389 osób.

INNE WYZNANIA CHRZEŚCIJAŃSKIE

Grupa 1.5

1.5.1

Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Polsce (Mormoni) *The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*

1.5.1.01

7.25

Adres:	02-952 Warszawa, ul. Wiertnicza135	Tel. 22-665-98-92
E-mail:	2012863@ldschurch.org	www.mormoni.pl;
Data powstania na terenie Polski: 1922	Data rejestracji: 1977	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 8	Data wpisu: 11.01.1990	

Polska Warszawska Misja	Członkowie	Misjonarze
Ogółem 1999	1100	114
2005	1299	98
2010	1033	181
2014	1598	98
Dystrykt warszawski	804	45
Dystrykt katowicki	520	26
Dystrykt bydgoski	274	27

Twórcą Kościoła jest Amerykanin Joseph Smith. Na podstawie otrzymanej wizji, założył on w 1830 r. Kościół Jezusa Chrystusa. Podstawę doktryny stanowi Biblia, Księga Mormona (przetłumaczona przez założyciela) oraz wiara w nieustannie udzielane objawienie, dzięki któremu przywódca Kościoła, uznawany za proroka, może kierować nim zgodnie z wolą Boga.

Do Polski przybyli z Niemiec i pierwszy ośrodek założyli we wsi Żelwagi na Mazurach. Obecnie główną siedzibą jest Warszawa, tu znajduje się kaplica i biuro Kościoła.

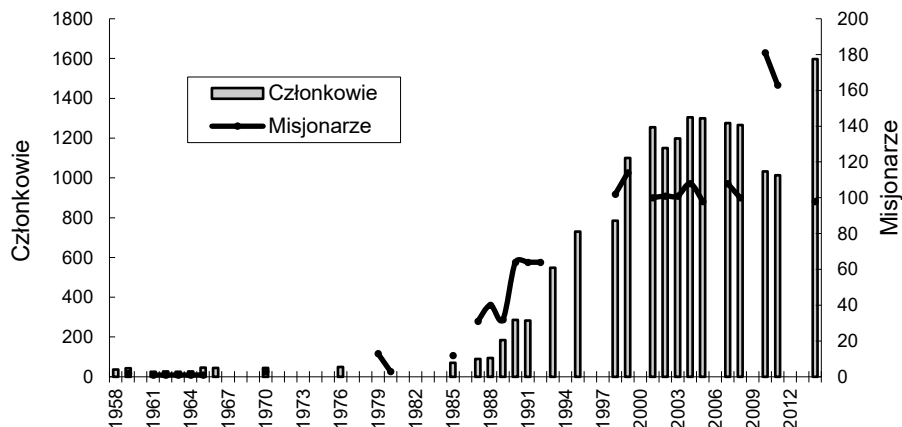
Członkowie Kościoła uznają zasadę powszechnego kapłaństwa mężczyzn, praktykują chrzest przez zanurzenie oraz dokonują obrzędów za zmarłych (min. chrztu). Ważną rolę pełnią więzy rodzinne, które uznawane są za wieczne.

Członkowie darują Kościołowi dziesiątą część swoich dochodów wg biblijnej zasady dziesięciny. Kościół posiada aktywny program misyjny, w ponad 300 misjach na świecie działa ponad 60.000 misjonarzy. Kościół i jego członkowie są zaangażowani w prace humanitarne na całym świecie.

W języku polskim wydawane są książki i broszury informacyjne. Kościół prowadzi też działalność edukacyjną. W 2014 r. w 11 placówkach prowadził nauczanie języka angielskiego dla 131 uczniów.

Istotną sferą działalności Kościoła jest gromadzenie i udostępnianie materiałów archiwalnych do badań genealogicznych. Od 2004 r. w Warszawie działa Centrum Historii Rodziny, udostępnia ono wszystkim zainteresowanym materiały ze zbiorów Biblioteki Historii Rodziny w Salt Lake City – największego na świecie archiwum danych genealogicznych.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Kościoła Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Polsce zadeklarowało 255 osób.

Uczniowie Ducha Świętego

1.5.1.02

3.17

Adres: 00-735 Warszawa, ul. Iwicka 38/36

Data rejestracji: 1988

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 31

Data wpisu: 31.01.1990

Samodzielny związek religijny, bez powiązań z innymi nurtami religijnymi. Ma na celu rozwijanie duchowego życia w oparciu o Nowy Testament, ze szczególnym uwzględnieniem wersetów dotyczących działalności Ducha Świętego i budowania Królestwa Chrystusowego na ziemi. Uczniowie propagują zasady racjonalnego myślenia i logicznego wnioskowania oraz zwalczają uczucie strachu, niepewności, nieporadności, dbają o poczucie własnej wartości i godności.

Wyznawcy spotykają się w każdy piątek w godzinach wieczornych na pamiętkę ukrzyżowania Chrystusa oraz na wspólne agapy czy zebrania dialogowe. Wyznawcy zobowiązani są do modlitwy indywidualnej, wynikającej z potrzeby serca, oraz modlitwy zbiorowej przy ważniejszych okazjach.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Uczniów Ducha Świętego mieści się w przedziale od 1 do 99.

Wspólnota „Drzewo Oliwne”

1.5.1.03

7.14

Adres: 04-812 Warszawa, ul. Szczytnowska 35-39

Tel. 506-198-073

E-mail: kontakt@drzewo-oliwne.pl

www.drzewo-oliwne.pl

Data rejestracji: 1994

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 88

Data wpisu: 22.07.1994

Grupa ewangelicznie wierzących chrześcijan, która po latach nieformalnej działalności zarejestrowała się w roku 1994 jako Wspólnota „Drzewo Oliwne”. Członkami są osoby z różnych wspólnot chrześcijańskich, a przynależność do Wspólnoty „Drzewo Oliwne” wiąże się ze służbą i powołaniem. Członków łączy przekonanie, że – *Izrael jest ludem Bożego wybrania*,

odgrywającym trwałą i niezmiernie ważną rolę w Bożych planach, dotyczących zarówno przeszłości, jak też teraźniejszości i przyszłości. Lud Pierwszego (Synajskiego) Przymierza nie utracił tej roli na rzecz chrześcijaństwa, które jest jego „młodszym bratem”, i z którym wspólnie składa świadectwo wypełniania się Bożych obietnic.

Świadectwo członków Wspólnoty wobec chrześcijan:

Nieprzemijającą wyjątkową rolę Izraela w Bożym planie

Nieziemną Bożą miłość do ludu Jego wybrania oraz Jego wierność obietnicom i przymierzom danym Izraelowi

Potrzebę uświadomienia sobie przez nas, chrześcijan, naszej winy wobec narodu żydowskiego i upamiętania się z grzechu niewłaściwego nauczania i okrutnych prześladowań tego narodu znanych z historii kościoła.

Potrzebę uznania współczesnego Państwa Izrael jako wypełnienia Bożych planów i zamierzeń.

Służba członków Wspólnoty wobec nie-Żydów polega na:

Wskazywaniu na prawdy biblijne dotyczące Izraela i narodu żydowskiego

Przybliżaniu żydowskiego dziedzictwa religijnego i kulturowego oraz historii tego narodu w krajach chrześcijańskich

Dostarczaniu rzetelnej informacji dotyczącej aktualnej sytuacji państwa Izrael

Zachęcaniu chrześcijan do modlitwy o Żydów, do okazywania im praktycznej miłości oraz do odważnego występowania przeciwko wszelkim przejawom antysemityzmu. Wobec Żydów pragniemy być świadkami Bożej wierności i miłości w stosunku do ludu Izraela.

Wspólnota „Drzewo Oliwne” uczestniczyła w 2007 r. w projekcie „Narody świata przepisują Biblię”. Jest to międzynarodowa akcja ręcznego przepisywania Biblii. Uczestniczyło w niej 115 państw, w tym Polska. Każdy, kto własnoręcznie przepisze jeden werset Biblii, otrzymuje imienny certyfikat, a jego nazwisko zostanie uwiecznione w Domu Biblii wśród 20.137 nazwisk kopistów z danego kraju (tyle wersetów liczy Biblia hebrajska).

Wspólnota prowadzi kursy i konferencje biblijno-modlitewne oraz działalność wydawniczą, wspiera także osoby starsze i chore.

W 2011 liczba członków wspólnoty wynosiła 100, a liczba duchownych 7.

Chrześcijański Kościół Pełnej Ewangelii „Duch i Moc”

1.5.1.04

7.19

Full Gospel Church „Spirit and Power”

Adres:	91-867 Łódź, ul. Porzeczkowa 19	Tel. 42-655-51-51
E-mail:	Duch.i.moc@gmail.com	www.gekmin.eu
Data powstania na terenie Polski: 1995		
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 93		Data wpisu: 10.01.1995

Województwa	Wierni	Duchowni	Świątynie	Parafie
Ogółem 2010	34	5	-	1
2011	40	7	2	2
kujawsko-pomorskie	4	1	1	1
łódzkie	36	6	1	1

Kościół działa na terenie woj. łódzkiego i kujawsko-pomorskiego. Członkowie Kościoła wierzą, że są powołani do wzrastania w dojrzałości, uczyniowości i relacji z Jezusem Chrystusem

poprzez wiarę, a także do szerzenia ewangelii.

Kościół w 2011 r. wydawał ulotki informacyjne oraz książkę *Boży plan miłości dla wszystkich ludzi* w nakładzie 500 egz. Prowadzi też działalność charytatywną.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Związku Duch i Moc mieści się w przedziale od 1 do 99.

Kościół Nowego Przymierza w Lublinie**1.5.1.05****9.13**

Adres:	20-807 Lublin, ul. Czeremchowa 12/19	Tel. 502-211-360
E-mail:	knp@knp.lublin.pl	www.knp.lublin.pl
Data powstania na terenie Polski: 1992	Data rejestracji: 1997	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 132	Data wpisu: 12.09.1997	

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Lokalny Kościół w Kwidzynie**1.5.1.06****9.26**

Adres:	82-500 Kwidzyn, ul. Krańcowa 10a/1	
Data rejestracji: 1998		
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 145	Data wpisu: 08.06.1998	

Kościół o zasięgu lokalnym. W 2004 r. liczył 15 członków i 2 starszych.

WYZNANIA TRADYCJI ISLAMSKIEJ

Grupa 2

2.1

Islam jest najmłodszą spośród wielkich religii świata. Powstał w VII n.e. w wyniku działalności proroka Mahometa, który zaczął głosić objawioną mu naukę około roku 610 w Mekce, a następnie w Medynie. Za oficjalną datę powstania tej religii, od której liczy się powstanie ery islamskiej, uznaje się 16 lipca 622 roku, kiedy Mahomet uciekł z Mekki do Medyny, by założyć tam i scementować wspólnotę wyznawców. W następnych latach, jeszcze za życia proroka, a następnie jego śmierci, nowa religia zaczyna się dynamicznie rozprzestrzeniać (głównie w wyniku podbojów) w Azji, Afryce Północnej i Południowej Europie. Liczba wyznawców na świecie szacowana była w 2010 r. przez Pew Research Center na około 1,6 mld. W wielu krajach jest religią państwową.

Islam jest religią monoteistyczną, której podstawowe zasady doktrynalne zawarte są w świętej księdze Koranu, będącej zapisem objawienia, przekazanego Mahometowi bezpośrednio oraz za pośrednictwem Archanioła Gabriela, a także w sunnie – tradycji ustnej.

Pięć podstawowych zasad Islamu to:

1. Szachada, czyli wyznanie wiary („Nie ma Boga oprócz Allaha, a Mahomet jest jego prorokiem”).
2. Salat, czyli modlitwa odmawiana pięć razy dziennie z twarzą zwróconą do Mekki oraz na spotkaniu modlitewnym w piątki po południu, w której mają uczestniczyć wszyscy dorośli mężczyźni.
3. Zakat, czyli danina (jałmużna), wynosząca ok. 1/40 dochodu.
4. Saun, czyli post w miesiącu ramadan, obowiązujący od wschodu do zachodu słońca.
5. Hadżdż – pielgrzymka do Mekki, odbywana przynajmniej raz w życiu.

W przeszłości, jako szósty filar islamu uważano dżihad czyli wojnę za wiarę. Przyczyniła się ona znacznie do ekspansji tej religii. Ewolucja islamu wiąże się z przeobrażeniami tej religii w trakcie rozszerzania się jej zasięgu terytorialnego (gdy islam stykał się on z innymi tradycjami kulturowymi), rozbiem polityczno-religijnym, które m.in. doprowadziło do powstania szyizmu oraz próbami integracji przez synkretyczny ruch sufizmu i nowożytny ruch reformatorskie.

W Polsce islam pojawił się pod koniec XIV wieku, gdy książę Witold zezwolił na osiedlenie się na pograniczu litewsko-krzyżackim, Tatarom pełniącym u niego służbę. Największa liczba mahometan zamieszkiwała ziemię Rzeczypospolitej w wieku XVIII, było ich wtedy ok. 100 tysięcy. Wielu z nich pełniło służbę wojskową w chorągwiach tatarskich. W okresie międzywojennym liczba wyznawców tej religii była już znacznie mniejsza i nie przekraczała 10 tysięcy.

Muzułmański Związek Religijny w RP

2.1.01

4.01

Adres:	15-207 Białystok, ul. Piastowska 13F	Tel. 85-732-40-23
E-mail:	mzr@mzr.pl	www.mzr.pl
Data powstania na terenie Polski: 1925		Data rejestracji: 1936

Gmina Wyznaniowa	Członkowie	Imamowie	Meczet i domy modlitwy
2007	604*	18	6
2008	1000*	16	7
2010	1061	20	7
2013	826	15	7
2014	585	15	7
Białystok	137	4	1
Bohoniki	109	1	2
Gdańsk	94	5	1
Kruszyniany	60	1	1
Podlódów	60	1	-
Warszawa	105	1	1
Warszawa-FATIĤ	20	2	1

* dotyczy tylko danych z niektórych gmin wyznaniowych

Muzułmański Związek Religijny w Rzeczypospolitej Polskiej jest najstarszą muzułmańską grupą wyznaniową w Polsce. Wywodzi się ona z ponad 600 letniej tradycji islamu w naszym kraju. Opiera swoją naukę na Koranie i sunnie. Przed I Wojną Światową muzułmanie w zaborze rosyjskim skupieni byli w gminy wyznaniowe, podlegały one muftiemu z Krymu. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości zaistniała potrzeba stworzenia organizacji, która skupiałaby wszystkich muzułmanów w odrodzonym państwie. W ten sposób w 1925 r. Wszechpolski Zjazd

Gmin Muzułmańskich powołał do życia autokefaliczną organizację wyznaniową Tatarów Polskich – Muzułmański Związek Religijny w RP na czele z Muftim na Rzeczypospolitą Polską. W latach międzywojennych Związkowi podlegało 19 gmin wyznaniowych, czynnych było 18 meczetów i 2 domy modlitwy. Wydawane były trzy pisma: *Rocznik Tatarski*, *Życie Tatarskie* i *Przegląd Islamski*. Szacuje się, że przed II Wojną Światową w granicach Polski mieszkało ok. 6000 Tatarów. Po II Wojnie Światowej i zmianie granic Polski większość ludności tatarskiej znalazła się poza granicami kraju. Tatarzy jako przesiedleńcy zaczęli przenosić się na tereny Ziemi Odzyskanych, w ten sposób skupiska tatarskie powstały w Gdańsku, Gorzowie Wlkp., Trzciance, Szczecinie, Wrocławiu czy Oleśnicy.

Na czele Związku stoi Najwyższe Kolegium Muzułmańskie będące organem wykonawczym, natomiast organem ustawodawczym jest Wszechpolski Kongres Muzułmański.

W 2004 r. na XV Nadzwyczajnym Wszechpolskim Kongresie MZR w RP powołano (pierwszego po wojnie) Muftiego, którym został Tomasz Miśkiewicz.

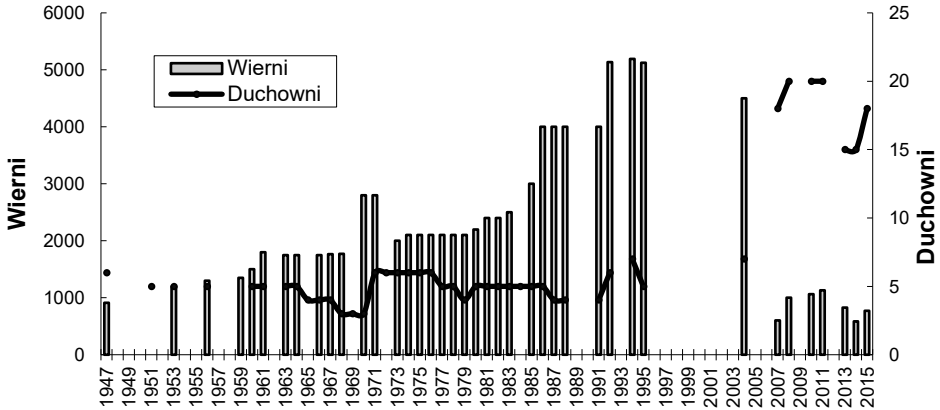
Strukturę organizacyjną Związku tworzą gminy wyznaniowe. Każda gmina ma siedzibę i określone terytorium działania. Gminy organizują życie religijne swoich członków. Gminy posiadają osobowość prawną.

Związek prowadzi punkty nauczania religii muzułmańskiej w gminach: Bohoniki, Warszawa, Białystok, Warszawa FATIĤ, i Gdańsk (w 2015 r. 5 placówek, do których uczęszczało łącznie 86 uczniów). Związek posiada także Domy modlitwy i Centra Islamskie, w których odbywają się modlitwy oraz prowadzona jest działalność informacyjna. Centra takie istnieją w: Białymstoku, Lublinie, Wrocławiu, Warszawie, Poznaniu i Katowicach, domy modlitwy w: Białymstoku i Suchowoli. Ponadto dwie świetlice dla dzieci w Białymstoku i Warszawie. Cmentarze muzułmańskie (mizary) znajdują się w: Bohonikach, Kruszyńnianach, Warszawie, Studziance i Lebedziewie. Związek posiada trzy meczety: zabytkowe w Bohonikach i Kruszyńnianach oraz otwarty w 1990 r. w Gdańsku.

Związek obejmuje pomocą charytatywną: dzieci, wdowy i uchodźców (Czecenów i Tatarów krymskich). Związek wydaje kwartalnik *Przegląd Tatarski* w nakładzie 500 egz. oraz publikacje książkowe.

Muzułmański Związek Religijny w Rzeczypospolitej Polskiej ma uregulowany status prawny ustawą z dnia 21 kwietnia 1936 r. o stosunku Państwa do Muzułmańskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 30, poz. 240, z późn. zm.).

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Muzułmańskiego Związku Religijnego w RP zadeklarowało 2.585 osób.

Islamskie Zgromadzenie Ahl-ul-Bayt

2.1.02
4.03

Adres:	05-840 Brwinów, ul. Moszna 4*	
E-mail:	info@abia.pl	www.abia.pl
Data powstania na terenie Polski: 1979	Data rejestracji: 1990	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 53	Data wpisu: 17.12.1990	

Województwa	Członkowie	Duchowni	Świątynie
Ogółem 2000	51	2	1
2005	55	1	1
2010	60	1	1
2012	59	1	1
2013	61	1	1
2014	63	1	1
mazowieckie	63	1	1
w tym Warszawa	40	-	-

Do 2002 r. Stowarzyszenie istniało pod nazwą *Stowarzyszenie Braci Muzułmańskich*.

Zgromadzenie jest organizacją fundamentalistów islamskich. Motywem jego powstania było zwycięstwo Rewolucji Islamskiej w Iranie pod wodzą ajatollaha Chomeiniego, z ideałami której się identyfikują. Ojczyzną Organizacji jest Ismaila w Egipcie, gdzie Ruch ten powstał.

Źródłem wiary jest: Koran i sunna.

Główne zasady: wiara w jedyne Boga, w proroków, Zmartwychwstanie i Sąd Ostateczny. Do zobowiązań wyznawców należy: modlitwa indywidualna (pięć razy w ciągu dnia), modlitwa zbiorowa w piątki oraz w okresie świąt Id-al-Fitr i Id-al-Adha oraz miesięczny post (w miesiącu Ramadanie).

Celem Zgromadzenia jest organizacja i aktywizacja życia religijnego wyznawców oraz propagowanie ideałów islamu. Od wyznawcy wymagana jest dyscyplina ideowo-moralna, a także

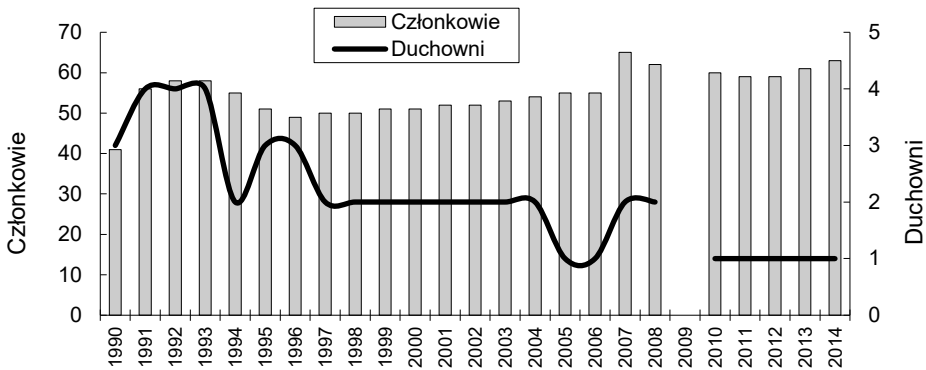
* Siedziba tymczasowa – adres do korespondencji: 05-800 Pruszków 1, skr. pocz. 108.

podporządkowanie się kierownictwu. Każdy wstępujący składa przed duchownym wyznanie wiary.

Na czele Organizacji stoi Najwyższa Rada Islamska, którą reprezentuje naczelnny imam Polski. Zgromadzenie jest częścią składową trzech organizacji międzynarodowych: Ahl-ul Bayt World Assembly, World Ahl-ul Bayt Islamic League i Ahl-ul Bayt Assembly in Europe.

Islamskie Zgromadzenie Ahl-ul-Bayt jest reprezentantem i przedstawicielem prawnym wspólnoty szyickiej w Polsce. Sprawuje ono opiekę religijną nad szacowaną na około 5-8 tys. wspólnotą muzułmanów szyitów zamieszkałych w Polsce. Liczba członków (w 2014 r. 63) oznacza liczbę współpracowników i aktywistów działających na rzecz społeczności szyickiej.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Islamskiego Zgromadzenia Ahl-ul-Bayt zadeklarowało 1.276 osób.

Liga Muzułmańska w RP

2.1.03

4.05

Adres:	01-046 Warszawa, ul. Niska 25/43	Tel. 22-636-72-46
E-mail:	sekretariat_lm@wp.pl	www.islam.info.pl
Data powstania na terenie Polski: 2001	Data rejestracji: 2004	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 158	Data wpisu: 06.01.2004	

Województwa	Członkowie	Imamowie/ Pedagodzy	Domy modlitwy
Ogółem 2006	208	13	5
2007	1.500	12	8
2010	3800	8	8
dolnośląskie	700	3	1
kujawsko-pomorskie	100	-	-
lubelskie	500	2	1
łódzkie	50	-	-
małopolskie	50	-	-
mazowieckie	1000	-	-
podkarpackie	50	-	-
podlaskie	50	1	1
pomorskie	100	-	-
śląskie	700	1	1
wielkopolskie	500	1	1

Liga powstała w związku z zaspokojeniem potrzeb stale rosnącej w Polsce społeczności muzułmańskiej. Organizuje życie religijne – sprawuje muzułmańskie obrzędy, prowadzi domy modlitwy.

Do podstawowych celów Ligi należy: organizacja życia religijnego muzułmanów, reprezentowanie interesów społeczności muzułmańskiej na forum krajowym i międzynarodowym, organizowanie i świadczenie pomocy i opieki dla muzułmanów, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i dzieci.

Źródłem wiary jest księga objawiona - Koran oraz Sunna, czyli tradycja Proroka Muhammada. Muzułmanin zobowiązany jest do co-

dziennej modlitwy wykonywanej pięć razy dziennie: o świcie, w południe, po południu, wieczorem i w nocy. Jest to modlitwa indywidualna, ale może być także wykonywana zbiorowo. Typowo zbiorowe modlitwy odbywają się w każdy piątek. W miesiącu Ramadan, obowiązuje post i specjalne modlitwy zbiorowe zwane Taratih. W roku obowiązują dwa ważne święta: Id Al-Fitr – po zakończeniu postu oraz Id Al Adha (Święto Ofiarowania) na pamiątkę ofiarowania przez Abrahama swego syna.

Liga posiada 11 oddziałów: mazowiecki, lubelski, podlaski, śląski, dolnośląski, wielkopolski, małopolski, łódzki, kujawsko-pomorski, pomorski oraz podkarpacki. Prowadzi działalność oświatowo-wychowawczą. W 2010 r. Liga posiadała 5 punktów nauczania religii, do których uczęszczało 165 uczniów. Prowadziła działalność charytatywną wśród uchodźców i powoźdian, rozdając odzież, książki i udzielając wsparcia duchowego. Kontynuowała również wydawanie czasopisma *As-Salam* (w 2010 r. – 1000 egz.).

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Ligi Muzułmańskiej w RP zadeklarowały 732 osoby.

Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej Association of Islamic Unity

2.1.04

4.02

Adres:	02-668 Warszawa, ul. Pieńkowskiego 4 m. 91	Tel. 609-727-000
E-mail:	rberger@poczta.onet.pl	www.al-islam.org.pl
Data powstania na terenie Polski: 1937		Data rejestracji: 1989
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 33		Data wpisu: 31.01.1990

Województwa	Członkowie	Duchowni
Ogółem	2000	2
	2005	4
	2010	3
	2012	3
	2013	3
	2014	3

Stowarzyszenie jest wspólnotą szyicką pozostającą w łączności duchowej z innymi wspólnotami szyickimi na świecie, w szczególności z szyitami żyjącymi w Islamskiej Republice Iranu. Ruch szyicki opiera swoje nauki na Koranie, sunnie i naukach 12 immamów szyickich. Stowarzyszenie skupia szyitów szkoły Ithana Aszarija.

Pracami Stowarzyszenia kieruje Naczelny Imam reprezentowany przez Naczelnego Imama. Ma on pieczę nad religijnymi potrzebami członków Stowarzyszenia.

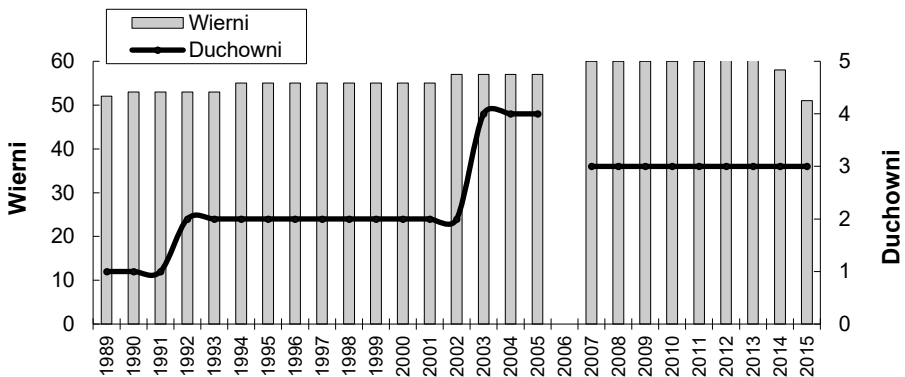
Stowarzyszenie posiada placówkę naukową w postaci Instytutu Muzułmańskiego. Stowarzyszenie publikuje w języku polskim literaturę muzułmańską. Uczestniczy aktywnie w licznych konferencjach i sesjach naukowych oraz spotkaniach ekumenicznych.

Do zobowiązań wyznawców należy: modlitwa (pięć razy dziennie), codzienne czytanie Koranu i noszenie go ze sobą.

Nowi członkowie przyjmowani są przez wyznanie wiary przed imamem w obecności świadków. Przyjęcie do Stowarzyszenia nie ma formy religijnej inicjacji, a jedynie deklaracji słownej i pracy na rzecz wspólnoty.

Najliczniejsza grupa członków (41) mieszka w woj. mazowieckim.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Stowarzyszenia Jedności Muzułmańskiej mieści się w przedziale od 1 do 99.

Stowarzyszenie Muzułmańskie „Ahmadiyya” Ahmadiyya Moslem Association

2.1.05

4.04

Adres:	02-411 Warszawa, ul. Dymna 17	Tel. 22-863-88-92	
E-mail:	info@alislam.pl	www.alislam.pl	
Data powstania na terenie Polski:	1990	Data rejestracji:	1990
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	50	Data wpisu:	23.12.1990

Województwa	Członkowie	Imam	Djamaty
Ogółem 2000	33	1	3
2005	42	1	1
2009	45	1	1

Islamski ruch Ahmadiyya posiada około 10 milionów wyznawców w 100 krajach świata. Najliczniejsze grupy wyznawców żyją w Pakistanie, Indiach, Indonezji oraz niektó-

rych krajach afrykańskich. Ruch został założony w Indiach w roku 1889 przez Hazrat Mirza Ghulam Ahmad (1835-1908). Od ortodoksyjnego Islamu różni go przekonanie, że założyciel ruchu jest mesjaszem.

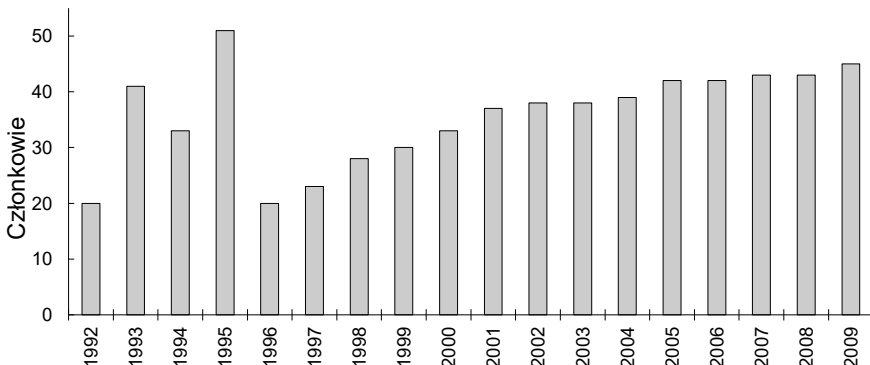
W Polsce początki ruchu sięgają okresu międzywojennego, lecz po wojnie nastąpiła dłuższa przerwa w jego działalności. Organizacyjnie i doktrynalnie Stowarzyszenie podlega Khalifatul Masich, przywódcy duchowemu Ruchu Ahmadiyya. Stowarzyszenie wydaje książki i broszury religijne. Uczestniczy w konferencjach religijnych a także organizuje prelekcje i wykłady nt. islamu. Brało też udział w licznych programach telewizyjnych i audycjach radiowych dotyczących islamu. Od kilku lat udziela pomocy uchodźcom i więźniom.

W 2009 r. Stowarzyszenie wydało 7 książek min.: *Święty Koran, Salat – muzłmańska książka do modlitwy, Życie Świętego Proroka i Filozofia nauk islamu* oraz dwie broszury: *Wprowadzenie do Ahmadiyya w Islamie i Dżihad*.

Każdy muzułmanin zobowiązany jest modlić się pięć razy dziennie, przy czym w każdy piątek powinien udać się do meczetu lub domu modlitwy, aby modlić się razem z innymi i wysłuchać kazania imama (przewodnika duchowego), a także jest zobowiązany do 30 dniowego postu w miesiącu Ramadan oraz płacenia zakaat, czyli jałmużny na rzecz ubogich, potrzebujących i podróżujących.

Najliczniejsza grupa członków (30) mieszka w woj. mazowieckim (w Warszawie 25).

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Stowarzyszenia Muzułmańskiego „Ahmadiyya” mieści się w przedziale od 1 do 99.

WYZNANIA TRADYCJI JUDAISTYCZNEJ

Grupa 3

3.1

Judaizm jest religią wyznawaną głównie przez Żydów (w sensie etnicznym), dopuszczając jednak możliwość przyjmowania wyznawców innego pochodzenia. Religijna doktryna judaizmu wywodzi się z 5 ksiąg Starego Testamentu, uzupełnionych o rabinacki kodeks religijno-prawny (Talmud), dostarczający wykładni prawd biblijnych. Jej podstawowym elementem jest wiara w jedynego Boga, który z narodem żydowskim zawarł przymierze, uznając go za naród wybrany. Z narodu tego wyjdzie Mesjasz, który zbawi ludzkość i ustanowi królestwo Boże na ziemi. Judaizm nie posiada jednolitego wyznania wiary. Najpowszechniej akceptowaną próbą kodyfikacji zasad wywodzących się z Biblii i Talmudu jest zbiór 13 artykułów opracowanych przez Majmonidesa (1135-1204): 1) Istnieje Bóg Stwórca. 2) Bóg jest jeden. 3) Bóg jest bezcielesny. 4) Bóg jest wieczny. 5) Tylko Bogu należy oddawać cześć. 6) Prorocy byli wysłańcami Boga i należy wierzyć ich słowom. 7) Mojżesz był największym ze wszystkich proroków. 8) Bóg objawił Mojżeszowi Prawo na Synaju. 9) Prawo objawione przez Boga nigdy się nie zmienia. 10) Bóg jest wszechwiedzący. 11) Człowiek otrzyma zapłatę za swe uczynki na tym i na tamtym świecie. 12) Należy wierzyć w nadejście Mesjasza. 13) Należy wierzyć w zmartwychwstanie zmarłych.

Przystąpienie do gminy następuje poprzez obrzezanie dziecka w ósmym dniu życia. Wszystkich wyznawców obowiązują zakazy i nakazy w liczbie 613 (wg Majmonidesa), m.in.: obrzezania, szabat, zakaz jadań pewnych gatunków mięsa (np. wieprzowiny) oraz przestrzeganie postów i świąt. Judaizm nie posiada hierarchii kierującej centralnie życiem religijnym. Funkcje te spełnia zgromadzenie wiernych stanowiących gminę. Przedstawicielem gminy jest rabin powołany do interpretacji przepisów religijnych i organizacji obrzędów liturgicznych.

W judaizmie wyróżnia się obecnie cztery podstawowe odłamy:

- 1) ortodoksyjny – podkreślający konieczność ścisłego przestrzegania zasad Prawa,
- 2) reformowany – głoszący, że niektóre z nakazów należy dostosować do zmieniających warunków życia a judaizm jest tylko religią,
- 3) konserwatywny – uznający potrzebę zmian, lecz podkreślający zasadę tożsamości religijno-etnicznej Żydów,
- 4) liberalny – o najsilniejszych tendencjach asymilacyjnych, zarówno w sensie religijnym, jak i etnicznym.

Wyznawcy judaizmu w liczbie ok. 15 milionów żyją głównie w USA i Izraelu. W Polsce pojawili się w wieku XII, a w XVI kultura żydowska przeżywa największy rozkwit. W XVII wieku na wschodnich terenach Rzeczypospolitej pojawił się mistyczny ruch chasydyzmu, a w następnym stuleciu antynomijny ruch judeokatolicki (frankizm), który przyczynił się do powstania nurtu oświecenia żydowskiego (haskala) i judaizmu liberalnego.

Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP**3.1.01****5.01**

Adres:	00-104 Warszawa, ul. Twarda 6	Tel. 22-620-06-76
E-mail:	sekretariat@jewish.org.pl	www.jewish.org.pl
Data powstania na terenie Polski: XII w.	Data rejestracji: 1993	

Związek został zarejestrowany w 1993 r. jako kontynuacja Związku Religijnego Wyznania Mojżeszowego, który powstał w 1946 r. i jest prawnym kontynuatorem gmin przedwojennych. Naczelnym zadaniem Związku jest organizowanie życia religijnego i kulturalnego członkom gmin. Związek prowadzi także działalność opiekuńczą, organizacyjno-porządkową, sprawuje pieczę nad istniejącymi synagogami i domami modlitwy, stołówkami rytualnymi i cmentarzami żydowskimi, a także zapewnia prowadzenie uboju i nadzoruje organizacje żywności koszernej. Reprezentuje polskich Żydów w procesie odzyskiwania utraconego przedwojennego miejsca gmin żydowskich. Współpracuje również z krajowymi organizacjami i towarzystwami żydowskimi oraz uczestniczy w pracach światowej organizacji żydowskiej.

W skład Związku wchodzi 8 gmin: w Warszawie, Krakowie, Legnicy, Łodzi, Wrocławiu, Szczecinie, Bielsku-Białej, Katowicach. W mniejszych skupiskach żydowskich istnieją filie: w Poznaniu, Wałbrzychu, Bytomiu i Gliwicach.

Członkiem Gminy może zostać każda osoba narodowości żydowskiej lub pochodzenia żydowskiego (przynajmniej jedno z dziadków jest Żydem), jeśli nie jest wyznawcą innej religii.

Naczelnym organem Związku jest Związkowy Zjazd Kongregacji, a organem wykonawczym Zarząd Główny. Zjazd powołuje rabiną.

Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich w Rzeczypospolitej Polskiej ma uregulowany status prawny ustawą z dnia 20 lutego 1997 r. o stosunku Państwa do gmin wyznaniowych żydowskich w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 41, poz. 251, z późn. zm.).

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Związku Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP zadeklarowało 430 osób.

Niezależna Gmina Wyznania Mojżeszowego w Gdańsku**3.1.02****5.04*****Jewish Independent Congregation in Gdansk***

Adres:	80-298 Gdańsk, ul. Harfowa 18	
E-mail:	ngwm@interia.pl	http://ngwm.w.interia.pl
Data powstania na terenie Polski: 1999	Data rejestracji: 2000	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 150	Data wpisu: 03.02.2000	

Niezależna Gmina Wyznania Mojżeszowego powstała na skutek konfliktu między Związkiem Gmin Wyznaniowych Żydowskich a Przewodniczącym Gminy Wyznaniowej w Gdańsku. Stanowi ona alternatywę dla tych wszystkich, którym leży na sercu dobro społeczności żydowskiej. Gmina kultywuje i rozpowszechnia kulturę i tradycje żydowskie oraz podejmuje działania edukacyjne. Wydawała gazetkę *Jesteśmy* w nakładzie 500 egz. Roztacza opiekę nad miejscami szczególnymi, takimi jak: cmentarze i inne zabytki kultury duchowej i materialnej. Gmina prowadzi też pomoc dla najbardziej potrzebujących.

W 2004 r. Gmina liczyła 190 członków oraz jedną osobę duchowną skupionych w woj. pomorskim.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP) w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Niezależnej Gminy Wyznania Mojżeszowego w Gdańsku mieści się w przedziale od 1 do 99.

Izraelicka Niezależna Gmina Wyznaniowa w Poznaniu

3.1.03

5.05

Jewish Independent Congregation in Poznań

Adres:	61-424 Poznań, ul. Podmokła 11a/1	Tel. 61-830-20-43
E-mail:	faktor@po.home.pl	
Data powstania na terenie Polski: 1854	Data rejestracji: 2001	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 152	Data wpisu: 25.05.2001	

Województwa	Wyznawcy	Duchowni	Świątynie
Ogółem 2005	35	2	1
2008	20	1	1
wielkopolskie	20	1	1

Niezależna Gmina Wyznaniowa w Poznaniu wyodrębniła się ze Związku Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP i uzyskała rejestrację jako odrębny związek w 2001 r.

Związek odwołuje się do polsko-niemiecko-żydowskiego dziedzictwa kulturowego. Kontynuuje tradycje działającej w Poznaniu w latach 1854-1921 Gminy Izraelickiej (Israelitische Brudergemeinde), prowadzonej przez rabinów Józefa Perlesa i Filipa Blocha. Nawiązuje ona do liberalnego nurtu w judaizmie.

Gmina opiekuje się cmentarzami żydowskimi na terenie wielkopolski oraz zabytkami kultury wywodzącymi się z polsko-niemiecko-żydowskiego dziedzictwa kulturowego.

Członkowie gminy wierzą w Boskie objawienie Tory Mojżeszowi na Górze Synaj. Wierzą, iż Mojżesz jest założycielem religii i twórcą przymierza między Bogiem a ludem izraelskim, jest odbiorcą objawień Bożych, wyzwolicielem z egipskiej niewoli i twórcą życia narodowego. Członkowie zobowiązani są do przestrzegania przepisów rabinicznych i rytualnych zarówno w kulcie synagogałnym jak i domowym. Świąta obchodzone są w częściowo uproszczonej formie.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Izraelickiej Niezależnej Gminy Wyznaniowej w Poznaniu mieści się w przedziale od 1 do 99.

Gmina Wyznaniowa Starozakonnych w RP

3.1.04

5.06

Jewish Old Testament Community

Adres:	01-934 Warszawa, ul. Arkuszowa 157/1	
E-mail:	starozakonni@interia.pl	http://starozakonni.w.interia.pl
Data powstania na terenie Polski: 2002	Data rejestracji: 2003	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 155	Data wpisu: 02.09.2003	

Głównym celem gminy poza organizacją spraw wyznaniowych jest ochrona zabytków kultury żydowskiej w Polsce. Działa ona w opozycji do Związku Wyznaniowych Gmin Żydowskich w RP. Stara przeciwstawić się dalszej likwidacji ocalałych zabytków żydowskiej kultury duchowej i materialnej. W 2012 gmina liczyła 120 członków skupionych w woj. mazowieckim. Wydawane jest czasopismo *Głos Gminy Starozakonnych* (wydanie internetowe).

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Gminy Wyznaniowej Starozakonnych w RP mieści się w przedziale od 1 do 99.

**Beit Polska – Związek Postępowych Gmin
Żydowskich**

3.1.05

5.07

Jewish Progressive Community of Poland

Adres: 02-952 Warszawa ul. Wiertnicza 113

www.beit.org.pl/

Data rejestracji: 2009

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 171

Data wpisu: 30.07.2009

Związek wyznaniowy o strukturze federacji gmin żydowskich, zrzeszający postępowych żydów. Związek promuje dobre obywatelstwo, oraz regułę, zgodnie z którą „to, co jest dobre dla polskich Żydów, musi być dobre dla Polski”

Główne cele Związku to:

„Rozwój i propagowanie żydowskiej kultury religijnej i dziedzictwa w Warszawie oraz w całej Rzeczpospolitej Polskiej.

Propagowanie społeczeństwa, w którym nie ma miejsca dla rasizmu i nietolerancji;
Propagowanie zrozumienia i współpracy między kulturami i religiami”.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Beit Polska – Związku Postępowych Gmin Żydowskich mieści się w przedziale od 100 do 199.

BUDDYZM

Grupa 4

4.1

Buddyzm związany jest z osobą Gautamy Buddy, który żył i działał na przełomie VI i V wieku p.n.e. Buddyści stanowią po chrześcijaństwie, islamie i hinduizmie czwartą pod względem liczebności wspólnotę religijną na świecie. Liczba wyznawców na świecie szacowana była w 2010 r. przez Pew Research Center na około 490 mln. Zasadnicze założenia tego kierunku dają się sprowadzić do czterech podstawowych twierdzeń:

1. Życie związane jest nierozłącznie z cierpieniem.
2. Cierpienie powodowane jest przez pożądanie.
3. Aby zlikwidować cierpienie należy zlikwidować pożądanie.
4. Do usunięcia pożądania i powodowanego przezeń cierpienia prowadzi ośmioraka ścieżka: a) właściwy pogląd, b) właściwe postanowienia, c) właściwa mowa, d) właściwy czyn, e) właściwe życie, f) właściwy wysiłek, g) właściwa uważność, h) właściwe skupienie.

W przeciwieństwie do hinduizmu, buddyzm nie tworzy tak łatwo synkretycznych odmian parareligijnych i również poza Azją występuje na ogół w postaci swoich tradycyjnych nurtów: hinajany, mahajany i wadźrajany. W Polsce jako związki wyznaniowe zarejestrowane są ugrupowania należące jedynie do dwu ostatnich nurtów buddyzmu, a głównie do mahajanistycznego, w postaci zen w swoich odmianach japońskiej i koreańskiej.

Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu Karma Kagyu Buddhist Association

4.1.01

6.03

Adres:	01-408 Warszawa, ul. Ożarowska 65/67	Tel. 22-877-34-08
E-mail:	karmakagyu@buddyzm.pl	www.buddyzm.pl
Data powstania na terenie Polski:	1976	Data rejestracji: 1984
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	15	Data wpisu: 07.04.1990

Województwa	Członkowie	Ośrodki
Ogółem 1998	1020	22
2011	8284	62
dolnośląskie	677	7
kujawsko-pomorskie	124	2
lubelskie	82	3
lubuskie	105	3
łódzkie	492	2
małopolskie	822	5
mazowieckie	1464	6
opolskie	525	3
podkarpackie	164	5
podlaskie	78	2
pomorskie	996	3
śląskie	1209	10
świętokrzyskie	129	1
warmińsko-mazurskie	365	3
wielkopolskie	556	5
zachodniopomorskie	496	2

Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu był początkowo zarejestrowany jako Stowarzyszenie Buddyjskie Karma Kagyu. Od października 1994 roku do stycznia 2006 roku Związek działał pod nazwą Związek Buddyjski Karma Kagyu.

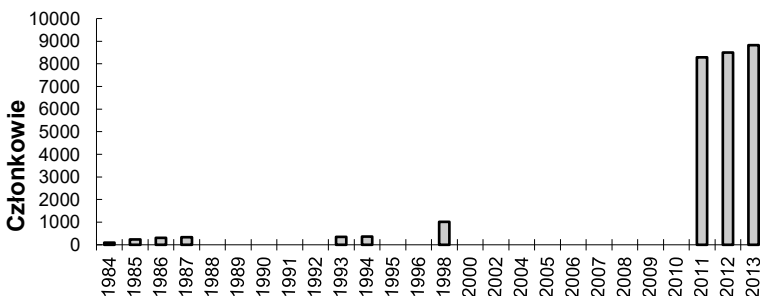
Związek przyjmuje za podstawę nauki Buddy przekazywane według tradycji szkoły Karma Kagyu – jednej z czterech głównych szkół buddyzmu tybetańskiego. Jest to linia należąca do tradycji Wadźrajany (Diamentowej Drogi). Obecnie głową szkoły Karma Kagyu jest XVII Karmapa Trinlej Taje Dordże.

Szkoła kładzie nacisk na medytację, w szczególności na formy buddów i na nauczyciela (guru joga), w tym na praktyki podstawowe zwane Nyndro. Te ostatnie składają się z czterech części (Schronienie i Oświecona Postawa, medytacja Diamentowego Umysłu, podarowanie Mandalii, medytacja na Lamę). Głównym nauczycielem jest Lama Ole Nydahl – duchowy opiekun wspólnoty od momentu jej powstania i pierwszy zachodni nauczyciel buddyzmu tybetańskiego.

Osoby duchowne – nauczyciele nie są przypisani do ośrodków medytacyjnych, podróżują po Polsce i zagranicą nauczając buddyzmu. W 2011 r. było ich 21.

Związek posiada w Polsce: 6 ośrodków odosobnieniowych, 43 ośrodki miejskie i 21 grup. Od czerwca 1992 roku wydaje wewnętrzne czasopismo *Diamentowa Droga*, którego nakład w 2012 roku wynosił 1.500 egz. Pełna wersja czasopisma jest dostępna w Internecie na stronie <http://diamentowadroga.pl>.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Buddyjskiego Związku Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu zadeklarowały 3.602 osoby.

Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang Benchen Karma Kamtsang Buddhist Association

4.1.02

6.13

Adres:	96-313 Jaktorów, Grabnik 4	Tel. 22-21-13-751
E-mail:	biuro@buddyzm.eu	www.buddyzm.eu
Data powstania na terenie Polski:	1976	Data rejestracji: 1983
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	85	Data wpisu: 15.06.1994

Województwa	Członkowie	Miejsca kultu	Ośrodki
Ogółem 2000	1655	5	7
2005	1654	3	7
2010	1955	7	10
2012	1500	7	9
2013	1955	7	10
2014	1980	7	10
dolnośląskie	198	1	1
kujawsko-pomorskie	125	1	1
lubelskie	92	-	-
lubuskie	65	-	-
łódzkie	100	-	1
małopolskie	140	1	1
mazowieckie	500	2	2
w tym Warszawa	470	1	1
opolskie	50	-	-
podkarpackie	60	1	1
podlaskie	55	-	-
pomorskie	90	-	-
śląskie	121	-	1
świętokrzyskie	60	-	-
warmińsko-mazurskie	104	-	1
wielkopolskie	120	1	1
zachodniopomorskie	100	-	-

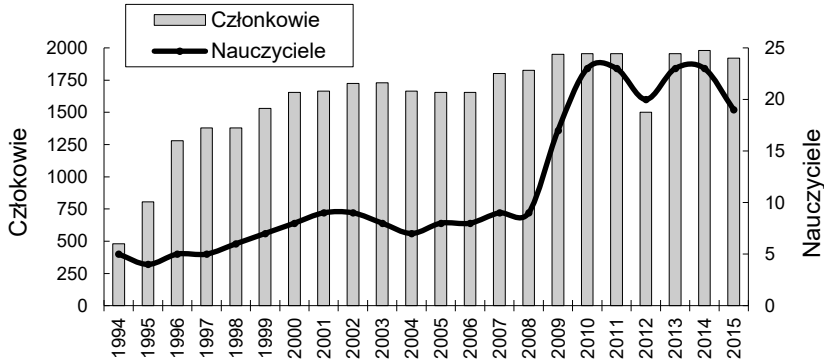
Związek skupia wokół siebie osoby praktykujące buddyzm tybetański wg tradycji szkoły Karma Kamtsang, znanej też pod nazwą Karma Kagju. Tradycja Karma Kamtsang była szeroko rozpowszechniona w Tybecie i reprezentowała ją wiele klasztorów. Związek działa jako filia klasztoru Bencien w Nepalu i jest pod opieką jego opatów. Główny ośrodek Związku znajduje się w Grabniku, poza tym jest jeszcze 9 ośrodków: w Warszawie, Wrocławiu, Krakowie, Toruniu, Olsztynie, Poznaniu, Bielsku-Białej, Rzeszowie i Łodzi. W 2010 r. powstało Centrum Kultury Buddyjskiej, które promuje kulturę buddyjską, organizuje wykłady i konferencje. Praktyka buddyjska obejmuje prawe postępowanie, opanowanie umysłu, głębsze zrozumienie, płynące ze studiowania i rozważania nauk oraz z doświadczenia medytacyjnego. Szczególny nacisk kładzie się na praktykę medytacji. Stosuje się metody znane jako ścieżka wadźrajany. Pierwszym krokiem jest Przyjęcie Schronienia w Buddzie, Dharmie i Sandze podczas ceremonii prowadzonej przez Lamę, reprezentującego daną Linie Przekazu Nauk.

Nowi członkowie przyjmowani są poprzez ceremonię „przyjęcia schronienia w Trzech Klejnotach”. Bycie praktykującym buddystą nie oznacza konieczności bycia formalnym członkiem Związku. Związek w 2014 r. miał 23 osoby duchowne.

Związek jest członkiem-założycielem Polskiej Unii Buddyjskiej pod patronatem Jego Świątobliwości Dalajlamy.

W 2012 r. Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang w Polsce zmienił nazwę na Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Związku Buddyjskiego Bencien Karma Kamtsang zadeklarowały 653 osoby.

Misja Buddyjska „Trzy Schronienia” w Polsce *The Buddhist Mission in Poland*

4.1.03
6.16

Adres:	70-432 Szczecin, ul. Śląska 12/12	Tel. 91-430-78-35
E-mail:	misjabuddyjska@mahajana.net	www.mahajana.net
Data powstania na terenie Polski: 1992		
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 85		Data wpisu: 15.06.1994

Lata	Członkowie	Nauczyciele	Miejsca kultu	Ośrodki
Ogółem 2000	415	9	4	8
2005	1370	15	14	14
2008	2560	25	22	22
2011	.	.	.	27
2014	.	.	.	28

Misja jest buddyjskim stowarzyszeniem nastawionym na integrację buddyzmu ponad istniejącymi podziałami.

Członkowie Misji w swoich zwyczajach religijnych mają recytację „Schronień” buddyjskich, modlitwy, medytacje, ca-

łodzienne utrzymanie właściwego etycznego zachowania, unikanie czynienia zła, czynienie dobra oraz pomaganie innym. Członkowie obchodzą święta buddyjskie związane z narodzeniem, oświeceniem i odejściem Buddy. Misja zarządzana jest przez duchownych obojga płci. Najwyższą władzą jest 3-osobowa Rada Starszych, która wybiera głównego opata. Ośrodki misyjne są autonomiczne i kontaktują się ze sobą w zależności od potrzeb. W 2011 r. Misja skupiała 27 ośrodków różnych buddyjskich tradycji, działających pod jej patronatem.

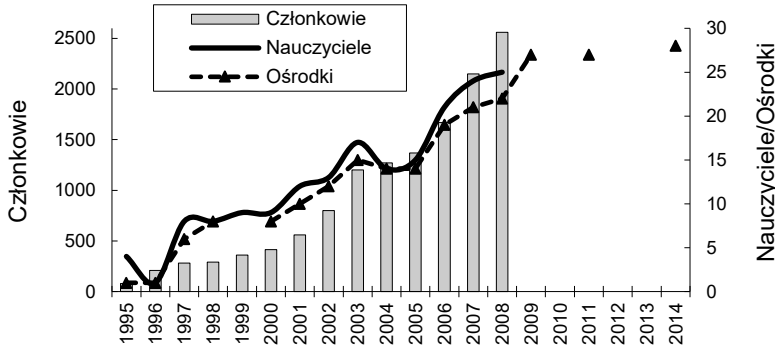
Misja kieruje się dwoma celami: kształceniem polskich mnichów i mniszek w krajach o tradycjach buddyjskich oraz upowszechnianie podstawowych nauk buddyzmu. Kandydaci są szkoleni w tej tradycji, z którą chcą być związani.

Misja wydaje: kwartalnik *Bodhi* w nakładzie 1000 egz., książki, broszury i biuletyny informacyjne, wspiera finansowo osoby potrzebujące i poszkodowane, organizuje także wykup karpia na wolność. Prowadzi działalność edukacyjną organizując liczne kursy i seminaria.

Nowi członkowie wstępują do Misji poprzez przyjęcie tzw. Trzech Schronień (w Buddzie – jako najwyższym nauczycielu, w Dharmie – nauce Buddy i w Sandze – świętym zgromadzeniu uczniów Buddy). Misja jest członkiem Europejskiej Unii Buddyjskiej (EUB) i zasiada w radzie dyrektorów EUB.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Misji Buddyjskiej – Trzy Schronienia w Polsce zadeklarowały 562 osoby.

Szkoła Zen Kwan Um w Polsce Kwan Um School of Zen in Poland

4.1.04

6.01

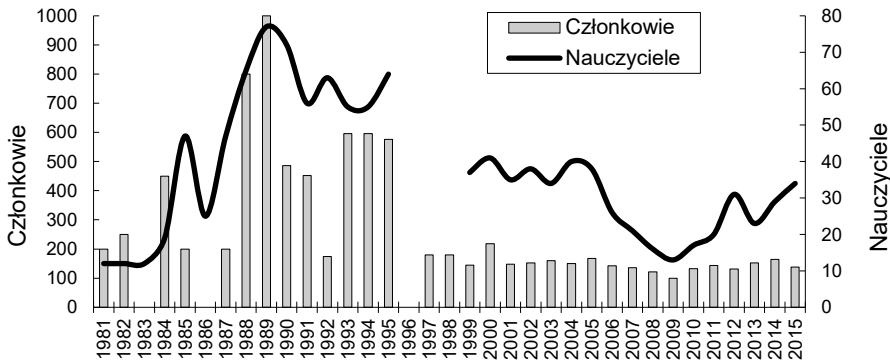
Adres:	04-962 Warszawa, ul. Małowiejska 24	Tel. 22-872-05-52
E-mail:	kwanum@zen.pl	www.zen.pl
Data powstania na terenie Polski: 1978	Data rejestracji: 1990	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 12	Data wpisu: 11.01.1990	

Grupy i ośrodki Zen	Członkowie	Nauczyciele
Ogółem 2000	218	41
2005	168	38
2010	133	17
2012	131	31
2013	156	23
2014	164	29
Główna Świątynia Zen - Warszawa	56	12
Gdański Ośrodek	18	3
Krakowski Ośrodek	22	2
Łódzki Ośrodek	21	4
Katowicki Ośrodek	9	-
Płocka Grupa	5	1
Wrocławska Grupa	8	1
Rzeszowska Grupa	7	2
Toruńska Grupa	11	1
Wałbrzyska Grupa	3	2
Szczecińska Grupa	4	1

Wyznanie jest odłamem zen, nawiązującym do tradycji buddyzmu koreańskiego linii Czogie. Szkoła jest międzynarodowym stowarzyszeniem ośrodków i grup medytacji pod duchowym przewodnictwem Dae Soen Sa Nima Seung Sahn. Regularnie odwiedzający Polskę od 1978 roku (ostatnio w 1998 r.) Seung Sahn jest 78 patriarchą buddyzmu koreańskiego w linii przekazu od Buddy Siakjamuniego. Obok medytacji, która jest podstawą praktyki, ważną rolę spełnia tu poranna praktyka 108 pokłonów oraz śpiew świętych tekstów.

W Polsce istnieją ośrodki zen: warszawski, gdański, krakowski, łódzki, opolski i katowicki oraz grupy zen: toruńska, płocka, wrocławska, rzeszowska i szczecińska. Główna siedziba znajduje się w Warszawie. Warszawski Ośrodek Zen *Do Am Sah*, pełni rolę Głównej Świątyni Szkoły. Istnieje ona od 1982 r. Szkoła wydaje publikacje książkowe o tematyce religijnej. Szkoła jest członkiem Polskiej Unii Buddyjskiej.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP) w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Szkoły Zen Kwan Um w Polsce mieści się w przedziale od 1 do 99.

Buddyjska Wspólnota Zen Kannon

4.1.05
6.02

Adres:	01-884 Warszawa, ul. Staffa 34 m. 18	Tel. 22-834-24-02
E-mail:	info@kannon.pl	www.kannon.pl
Data powstania na terenie Polski: 1988		Data rejestracji: 1989
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 32		Data wpisu: 31.01.1990

Lata	Członkowie	Nauczyciele
Ogółem 2000	87	6
2005	116	5
2008	121	4

Stowarzyszenie propaguje praktykę japońskiego buddyzmu Zen i stosowanie w codziennym życiu pierwotnej nauki Buddy. Dąży do doskonalenia istoty ludzkiej poprzez trening umożliwiający dostęp do pełni sił fizycznych, duchowych i intelektualnych. Obok dziesięciu

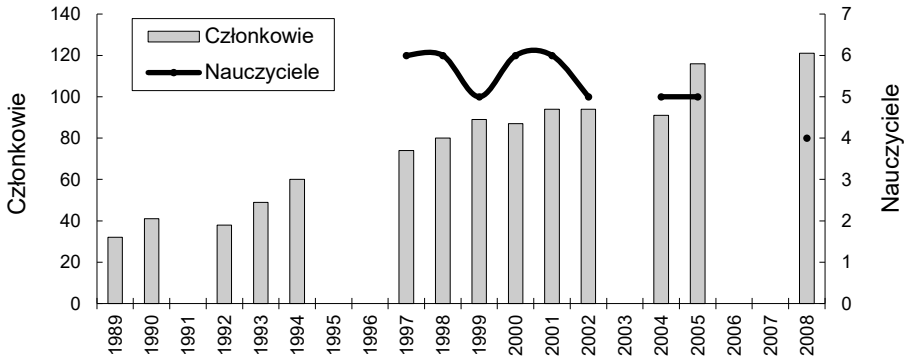
zasad zenizmu obowiązują członków cztery ślubowania: wyzwolenia niezliczonych istot, wykorzenia ślepych namiętności, przenikania niezmiernych bram Dharmy i osiągnięcia wielkiej drogi Buddy.

Wspólnota jest członkiem Polskiej Unii Buddyjskiej. Wspólnota ma cztery oddziały: grupa w Warszawie, Gdańsku, Poznaniu i Nowej Soli.

Wspólnota opiera swoją praktykę na naukach japońskiej szkoły buddyjskiej Zen Soto, głoszonych przez nauczyciela Jakusho Kwong Roshiego oraz spadkobierców przez niego wyznaczonych. Członkowie spotykają się na sesjach medytacyjnych. Główną formą praktyki zen jest medytacja zazen (cotygodniowe sesje), której towarzyszą śpiewy, praktyka pracy i formalne posiłki, a także: grupowe sesje medytacyjne w odosobnieniu – sessin, miesięczny okres praktyki medytacyjnej – ango, nauczanie indywidualne – dokusan i grupowe – teiso, prowadzone przez nauczyciela. Praktyka zen jest drogą duchowego rozwoju, podkreślającego wagę pracy nad sobą. Jest praktyką wolną od wszelkich dogmatów.

Raz do roku odbywa się ceremonia przyjęcia nowych członków. O przyjęciu do wspólnoty decyduje nauczyciel po bezpośredniej rozmowie z kandydatem. O przyjęcie może ubiegać się osoba, która praktykuje medytację z grupą przez okres jednego roku.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Buddyjskiej Wspólnoty Zen Kannon mieści się w przedziale od 100 do 199.

„Kanzeon” Związek Buddyjski Buddhist Association Kanzeon Sangha

4.1.06

6.04

Adres:	02-951 Warszawa, ul. Husarii 32	Tel. 504-350-949
E-mail:	news@kanzeon.pl	www.kanzeon.pl
Data powstania na terenie Polski:	1983	Data rejestracji: 1987
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	21	Data wpisu: 31.01.1990

Województwa	Członkowie	Nauczyciele	Świątynie	Ośrodki
Ogółem 2000	118	6	5	5
2005	104	4	2	4
2010	177	4	4	5
2012	118	7	3	5
2013	113	10	3	5
2014	110	11	3	.

Celem związku jest praktyka drogi Buddy i urzeczywistnienie jej w codziennym życiu, zgodnie z nauczaniem zen Genpo Senseia, poprzez praktykę medytacji, nauczanie grupowe i indywidualne, grupowe odosobnienia i

inne obrzędy religijne.

Związek jest członkiem Polskiej Unii Buddyjskiej. Na jego czele stoi mistrz Zen mający do pomocy radę. Wspólnota posiada pięć ośrodków: w Warszawie, Gdańsku, Lublinie, Wrocławiu i w Przesiece. „Kanzeon” jest częścią międzynarodowej sangi White Plum Asanga (Zen Białej Śliwy) w linii nauczania zen Maezumi Roshiego oraz Zen Peacemakers (Polska Wspólnota Pokoju) w linii nauczania Peacemaker Roshiego Bernie Tetsugen’a Glassman’a.

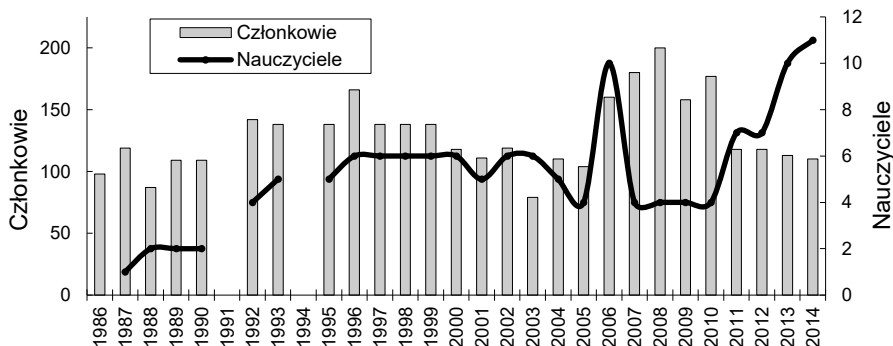
Zasady wiary wywodzą się z „4 Szlachetnych Prawd” sformułowanych przez Buddę Siakjamuniego: 1 – życie jest cierpieniem, 2 – przyczyną cierpienia są przywiązania i upodobania, 3 – uwolnienie się od nich przynosi koniec cierpienia, 4 – prowadzi do tego „ośmioraka ścieżka”.

Do zobowiązań wyznawców należy codzienna medytacja (raz lub dwa razy po 30 minut). Zalecane jest także (ale nie obowiązkowe) odosobnienie medytacyjne trwające od kilku do kilkunastu dni, które odbywa się kilka razy w roku.

Przyjmowanie nowych członków odbywa się poprzez: wstępny okres praktyki, rozmowy z nauczycielem, zostanie uczniem (osobistym) oraz przyjęcie „3 schronień”. Podstawową ale niezobowiązującą formą inicjacji jest warsztat – wprowadzenie do medytacji. Dla bardziej zaangażowanych jest „Jukai” (inicjacja buddyjska), oznaczająca formalne przyjęcie do wspólnoty praktykujących.

Związek prowadzi działalność edukacyjną, okazjonalną charytatywną oraz informacyjną w internecie. Od 20 lat związek organizuje Auschwitz Birkenau Bearing Witness Retreats (Medytacje Oświęcimskie).

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Stowarzyszenia Buddyjskiego Sangha „Kandzeon” mieści się w przedziale od 1 do 99.

Związek Buddystów Zen „Bodhidharma” Zen Buddhist Union „Bodhidharma”

4.1.07

6.05

Adres:	04-935 Warszawa, ul. Filmowa 32	Tel. 22-872-47-57
E-mail:	buddyzmzen@gmail.com	www.buddyzmzen.pl
Data powstania na terenie Polski:	1975	Data rejestracji: 1980
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	9	Data wpisu: 07.04.1990

Ośrodki i grupa Zen	Członkowie	Monitorzy	Miejsca kultu
Ogółem 1999	47	4	1
2004	57	4	3
2010	65	10	3
2013	82	10	2
2014	83	10	2
Ogólnopolski Ośrodek Zen w Warszawie	62	8	1
Wrocławski Ośrodek Zen	14	2	1
Grupa Zen w Trójmieście	5	-	-

Wyznanie jest odłamem zen, nawiązującym do tradycji buddyzmu japońskiego, najstarszym z istniejących w naszym kraju. Powstało w 1975 r. jako Koło Zen. Do roku 1991 znane pod nazwą: Związek Buddystów Zen SANGHA.

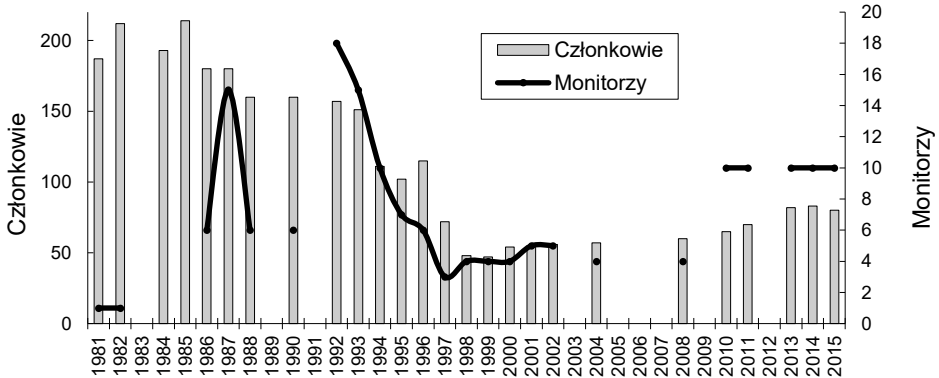
Związkiem kieruje Zarząd, wybierany corocznie na Walnym Zgromadzeniu. Centralnym miejscem praktyki jest Główny Ośrodek Zen w Warszawie.

Utrzymuje stały kontakt z macierzystym ośrodkiem w Rochester (USA). Ośrodek prowadzi m. in. warsztaty zen, jest to kilkugodzinne wprowadzenie do praktyki zen, na które składają się: wykład, pytania i odpowiedzi, instrukcje dotyczące medytacji zen, próba wspólnej medytacji oraz podstawowe informacje o Sandze.

Przyjęcie do Związku wymaga spełnienia następujących warunków: pełnoletność lub pisemna zgoda rodziców, udział w warsztacie zen, akceptacja postanowień statutu Związku, wypełnienie kwestionariusza członkowskiego i opłata składek za trzy pierwsze miesiące oraz akceptacja kandydata przez Zarząd. Członkostwo w sensie religijnym – wejście na buddyjską

ścieżkę – stanowi Ceremonia Przyjęcia Buddyjskich Wskazań „Jukai”, udzielana przez mistrzynię (nauczycielkę) Zen Rosi Sunya Kjolhede.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Związku Buddyistów Zen „Bodhidharma” mieści się w przedziale od 1 do 99.

„Wspólnota bez Bram” Mumon-Kai Związek Buddyjski Zen Rinzai w RP

4.1.08

6.06

Adres: 58-580 Szklarska Poręba, ul. Podsudecka 3

E-mail: mumon-kai@o2.pl

www.mumon-kai.com

Data powstania na terenie Polski: 1983

Data rejestracji: 1990

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 29

Data wpisu: 22.01.1990

Buddyjska grupa ćwicząca na gruncie nauki Buddy Siakjamuniego wg tradycji zen rinzai.

Członkowie Wspólnoty zobowiązani są do: praktyki zbiorowej w ośrodkach około 1/2 godz. dziennie oraz 2 razy w tygodniu (po 1,5 i 2,5 godz.), kilka razy w roku do 4 i 7 dniowych okresów wyłączonej praktyki w odosobnieniu w Ośrodkach oraz praktyki indywidualnej w dowolnym zakresie.

Wspólnota prowadzi główny ośrodek zen EIWA-ZENDŌ w Szklarskiej Porębie oraz dwa ośrodki filialne w Gorzowie Wlkp. i Szklarskiej Porębie. W 2005 r. wspólnota liczyła 53 członków i 13 duchownych oraz posiadała 3 świątynie.

Grupa spotyka się cztery razy w roku na sesjach medytacyjnych. Utrzymuje ścisłe więzi z macierzystą wspólnotą w Niemczech (jako jedyna grupa zen nie posiada macierzystego ośrodka w USA).

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do „Wspólnoty bez Bram” Mumon-Kai Związek Buddyjski Zen Rinzai w RP mieści się w przedziale od 1 do 99.

Związek Buddyjski „Khordong” w Polsce**4.1.09****6.14**

Adres:	57-343 Lewin Kłodzki, Darnków 18	Tel. 601-357-776
E-mail:	khordong@poczta.onet.pl	www.khordong.pl
Data powstania na terenie Polski:	1994	Data rejestracji: 1994
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	91	Data wpisu: 15.11.1994

Województwa	Członkowie	Nauczyciele	Ośrodki
Ogółem 1996	39	3	1
2011	80	8	1
dolnośląskie	20	8	1
mazowieckie	30	-	-
wielkopolskie	30	-	-

Związek wywodzi się z tradycji buddyzmu tybetańskiego – ningma. Celem związku jest studiowanie nauk Buddy, praktykowanie medytacji dla zrozumienia prawdziwej natury umysłu i rozwoju wewnętrznego oraz harmonijna współpraca ze światem zewnętrznym. Związek propaguje

zdrowy styl życia, współdziała z organizacjami działającymi na rzecz ochrony zwierząt i środowiska naturalnego.

Związek posiada ośrodek Drophan Ling w Darnkowie (w pobliżu Kudowy Zdroju). Jest to miejsce, w którym praktykuje się zgodnie z naukami Padmasambhawy i tradycją Khordong. Organizowane są tu regularne kursy z nauczycielami buddyzmu tybetańskiego, możliwa jest praktyka grupowa i indywidualna. Tłumaczy się, wydaje i przechowuje buddyjskie teksty oraz kultywuje tradycję tybetańską. W 2011 r. kontynuowana była budowa Stupy – sakralnej budowli buddyjskiej. Stanowi ona symbol ciała, mowy i umysłu Buddy.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Związku Buddyjskiego „Khordong” w Polsce mieści się w przedziale od 1 do 99.

Wspólnota Dzog-czen w Polsce**4.1.10****6.15**

Adres:	02-594 Warszawa, ul. J. Brauna 2/86	
E-mail:	gakyil@dzogczen.pl	www.dzogczen.pl
Data powstania na terenie Polski:	1989	Data rejestracji: 1994
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	92	Data wpisu: 12.12.1994

Nauki Dzog-czen nawiązują do przedbuddyjskiej tradycji kultów szamańskich Bon oraz nauk szkoły ningma. Grupa zainteresowana praktykowaniem i podążaniem za naukami Dzogczen została założona przez Czogjala Namkhai Norbu we Włoszech w drugiej połowie lat siedemdziesiątych. Obecnie Wspólnota ma tysiące członków w ponad czterdziestu krajach na świecie. W Polsce powstała w roku 1989. Praktyki polegają na kontemplacji własnych myśli i własnej energii.

Wspólnota posiada ośrodek odosobnieniowy (Paldenling) położony w Beskidzie Niskim, niedaleko Dukli. Ośrodek w Warszawie (Namdaling) służy wspólnym praktykom członków wspólnoty, organizowane są też tam kursy pogłębiające zrozumienie Dzogczen.

Wspólnota Dzog-czen jest członkiem Polskiej Unii Buddyjskiej.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Wspólnoty Dzog-czen mieści się w przedziale od 1 do 99.

Związek Garuda w Polsce

Garuda Union in Poland

4.1.11

6.17

Adres:	08-470 Wilga (pow. garwoliński), Al. Huberta 4	Tel. 25-685-30-31
Data powstania na terenie Polski:	1995	Data rejestracji: 1995
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	100	Data wpisu: 20.11.1995

Działalność polega na organizowaniu spotkań z nauczycielami tradycji Bon. Początkowa nazwa *Związek Bon*. W 1995 r. liczył 68 członków.

Głównym ośrodkiem Związku Garuda jest *Cziamma Ling* w Wildze (pow. garwoliński). Ośrodki lokalne mieszczą się w Warszawie, Poznaniu, Sopocie, Białymstoku, Wrocławiu, Katowicach, Krakowie, Łodzi i w Wadowicach. Związek angażuje się w działania kulturalne i edukacyjne (festiwale kultury tybetańskiej, wykłady), które mają na celu zachowanie tradycji Bon i kultury Tybetu.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Związku Garuda mieści się w przedziale od 1 do 99.

Związek Buddyjski Dak Shang Kagyu w Polsce

4.1.12

9.02

Adres:	91-224 Łódź, ul. Aleksandrowska 118/131	Tel. 42-652-19-42
Data powstania na terenie Polski:	1997	Data rejestracji: 1997
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	121	Data wpisu: 28.01.1997

Celem związku jest praktyka drogi Buddy i urzeczywistnianie jej w codziennym życiu zgodnie z linią Nauczyciela – Mistrza Kalu Rinpocze, którego reprezentuje Dzierżawca Linii Nauk. Związek nie ma struktury organizacyjnej, nie prowadzi żadnej działalności, stanowią go założyciele związku.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Związku Buddyjskiego Dak Shang Kagyu mieści się w przedziale od 1 do 99.

Związek Buddystów Czan

4.1.13

9.19

Adres:	05-540 Zalesie Górne, ul. Promienna 12	
E-mail:	czan@czan.org.pl; budwod@budwod.com.pl	www.czan.org.pl
Data rejestracji:	1997	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	138	Data wpisu: 09.12.1997

Związek zrzesza buddystów praktykujących czan (jap. *zen*) według nauk Mistrza Szeng-jena i jego ucznia Johna Crooka, który jest głównym nauczycielem i prowadzącym od wielu lat odosobnienia w Polsce. Linia nauk, którą reprezentuje Mistrz Szeng-jen łączy dwie tradycje chińskiego buddyzmu, Linji (jap. Rinzai) oraz Caodong (jap. Soto). Związek jest organizacją afiliowaną przy Western Chan Fellowship z Wielkiej Brytanii. W 2001 r. Związek liczył 150 członków skupionych w Warszawie i okolicach oraz w woj. wielkopolskim i dolnośląskim.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Związku Buddystów Czan mieści się w przedziale od 100 do 199.

Instytut Śardza Ling

4.1.14

9.47

Adres:	05-340 Kołbiel Borków 23	
	http://sardza.linuxpl.info/	
Data powstania na terenie Polski: 2007	Data rejestracji: 2008	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 168	Data wpisu: 30.10.2008	

Instytut został założony na życzenie uczniów przez Njime Dakpę Rinpocze w 2007 r., a formalna rejestracja nastąpiła w 2008 r.

Celem Instytutu jest przede wszystkim rozwój duchowy członków Instytutu, oparty na tradycyjnych tybetańskich metodach medytacji szkoły Jungdrung Bon, która swoje korzenie upatruje w krainie Śang Śung leżącej na terenie dzisiejszego Tybetu zachodniego. Instytut, akcentuje w nawiązaniu do starożytnej tradycji tybetańskiej, stanowisko proekologiczne, które jest nierozdzielnie związane z duchowym dziedzictwem Tybetu, jak również szerzenie pokoju i pomaganie wszystkim potrzebującym w miarę potrzeb i możliwości.

Aktualnie praktyki grupowe odbywają się w czterech miejscach w Polsce: Kołobrzegu, Gdyni, Poznaniu i Warszawie.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Instytutu Śardza Ling mieści się w przedziale od 1 do 99.

Sangha „Dogen Zenji”

4.1.15

9.49

Adres:	00-031 Warszawa ul. Poznańska 38 lok. 4	
E-mail:	zazen@zazen.pl	www.zazen.pl
	Data rejestracji: 2009	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 170	Data wpisu: 17.07.2009	

Uczniowie Mistrza Kaisena tworzą wspólnotę Sangha "Dogen Zenji", prowadzą osiem ośrodków w Polsce. Ośrodki, w których odbywa się wspólna praktyka (co najmniej raz w tygodniu) znajdują się: w Gliwicach, Sopotcie, Katowicach, Krakowie, Poznaniu, Warszawie, Bielsku-Białej i Wrocławiu. W 2010 r. liczba członków wynosiła 115 i 7 duchownych.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Sangha „Dogen Zenji” mieści się w przedziale od 1 do 99.

Związek Tybetańskiego Bon „Sa Trik Er Sang”**4.1.16****9.53**

Adres:	01-890 Warszawa ul. Górczewska 11/22	Tel. 609-318-466
E-mail:	sanga.satrikersang@gmail.com	www.lamabon.org
		Data rejestracji: 2010
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 174		Data wpisu: 27.10.2010

Związek „Sa Trik Er Sang” należy do jednego z ognisk edukacji Yungdrung Bon, najstarszej religii Tybetu. „Odwieczny Bon”, według przekazu, istnieje 18000 lat. Nazwa „Sa Trik Er Sang” oznacza imię najwyższej bogini tradycji Bon, „Matki Wszystkich Istnień”, której główną domeną jest współczucie. W ciągu ostatnich 10 lat Czongtul Rinpoche (założyciel Związku „Sa Trik Er Sang”), podróżujący od wielu lat po świecie i nauczający tradycji Bon w wielu krajach, założył kilka ośrodków edukacyjnych. Głównym spośród nich jest fundacja „Bon Shen Ling” w Stanach Zjednoczonych. W Polsce w 2011 r. związek liczył pięciu członków skupionych w Warszawie.

Członkostwo w związku nie jest sformalizowane, brak jest deklaracji członkowskich.

Związek Buddyjski "Dzogcien Kunzang Cziuling" w RP**4.1.17****9.54**

Adres:	03-746 Warszawa ul. Tarchomińska 15 m. 30	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 175		Data wpisu: 02.08.2011

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Związek Buddyjski „Yeshe Khorlo” w RP**4.1.18****9.58**

Adres:	04-633 Warszawa ul. Rzeźbiarska 43	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 180		Data wpisu: 30.09.2014

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Ośrodek Wietnamskiego Buddyzmu w Polsce**4.1.19****9.59**

Adres:	05-552 Łazy, ul. Przyszłości 21	
E-mail:	khanhhienha@yahoo.pl	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 181		Data wpisu: 17.06.2015

Ośrodek w początkowej fazie organizacji. Liczba członków w 2015 r. wynosiła 150, liczba duchownych – 4. Siedziba Ośrodka mieści się w Łazach w pobliżu Warszawy (powiat piaseczyński). Tam też budowana jest świątynia.

Nowi członkowie są zobowiązani do dobrowolnego przestrzegania 5 norm moralnych: 1 – nie zabijaj, 2 – nie kradnij, 3 – nie mów rzeczy, które nie są dobre, 4 – nie cudzołóż, 5 – nie stosuj substancji takich jak alkohol i narkotyki.

HINDUIZM

Grupa 5

5.1

Hinduizm to główna religia mieszkańców Indii, będąca luźnym konglomeratem wielu ugrupowań wyznaniowych, często o synkretystycznym charakterze. Jest trzecią pod względem wielkości religią świata, po chrześcijaństwie i islamie. Liczba jego wyznawców na świecie szacowana była w 2010 r. przez Pew Research Center na około 1,03 mld.

Wyróżnia się zwykle trzy podstawowe nurty religijnego hinduizmu, zwane od imion najczęściej czczonych bóstw wisznuzmem, siwaizmem i siaktyzmem. Obok różnic wynikających z odmiennych preferencji co do rytuałów kultowych i bóstw, uważanych za pierwszoplanowe, istnieją jednak i zasadnicze podobieństwa doktrynalne, do których należy: karma, czyli prawo moralne, które sprawia, że każdy czyn wywołuje odpowiednie skutki, zależnie od jego moralnej wartości; reinkarnacja, czyli ponowne wcielanie się w różne istoty, w zależności od uwarunkowań karmicznych i wyzwolenia z kołowrotu wcieleń jako najwyższego celu rozwoju.

Proces rozpowszechniania ruchów hinduistycznych objął Polskę nieco później niż USA i Europę Zachodnią, nawiązuje jednak w pewien sposób do wcześniejszej obecności inspiracji orientalnych w polskim mesjanizmie. Obecnie mamy dość liczną reprezentację ważniejszych ruchów religijnych i parareligijnych pochodzenia hinduskiego o zasięgu światowym, jednak tylko niektóre spośród nich są zarejestrowane jako związki wyznaniowe.

Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny

5.1.01

6.08

International Society for Krishna Consciousness ISKCON

Adres:	05-500 Piaseczno, Mysiadło k/Warszawy, ul. Zakręt 11	Tel. 22-750-77-97
E-mail:	kryszna@post.pl	www.harekryszna.pl
Data powstania na terenie Polski: 1976		Data rejestracji: 1988
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 30		Data wpisu: 31.01.1990

Województwa	Członkowie	Duchowni	Jednostki
Ogółem 1996	5043	275	5
2004	915	531	.
2011	1755	203	23
2012	1755	208	24
2013	2228	288	24
2014	2258	298	24
dolnośląskie	1006	122	4
kujawsko-pomorskie	38	5	1
lubelskie	18	3	1
lubuskie	4	-	-
łódzkie	34	6	1
małopolskie	74	12	1
mazowieckie	784	96	3
..... w tym Warszawa	723	83	1
opolskie	9	4	1
podkarpackie	9	4	1
podlaskie	60	8	1
pomorskie	43	6	2
śląskie	58	10	1
świętokrzyskie	19	2	3
warmińsko-mazurskie	12	1	1
wielkopolskie	43	8	2
zachodniopomorskie	47	11	1

Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny stanowi współczesną kontynuację Waisznawizmu, jednego z trzech głównych wyznań hinduizmu. W tej monoteistycznej religii głównym obiektem kultu jest Najwyższy Osobowy Bóg, Kryszna lub też Jego ekspansje (np. Wisznu). Swój obecny charakter wyznania zawdzięcza intensywnej działalności misyjnej średniowiecznego mistyka i kaznodziei, Śri Kryszna Čajtañji Mahaprabhu, żyjącego w latach 1486-1534 na terenie dzisiejszych Indii. W świecie kultury Zachodu Waisznawizm pojawił się w 1965 roku za sprawą A.C. Bhaktivedanty Swamiego Prabhupady (1896-1977), spadkobiercy i propagatora nauk Śri Čajtañji.

Do kanonu pism objawionych wyznania należą starożytne, sanskryckie traktaty filozoficzno-religijne (Bhagavad-Gita, Śrimad Bhagavatam, Caitanya Caritamrita, Śri Isopanisad, Bhakti Rasamrita Sindhu). Zwolennicy Waisznawizmu zobowiązani są do przestrze-

gania czterech podstawowych zasad regulujących: 1. stosowania diety laktowegetariańskiej, 2. wstrzeźliwości seksualnej, 3. Abstynencji, czyli nie przyjmowania jakichkolwiek substancji odurzających i używek oraz 4. rezygnacji z hazardu, a także do praktykowania medytacji, polegającej na intonowaniu imion Boga: Hare Kryszna, Hare Kryszna, Kryszna, Kryszna, Hare, Hare, Hare Rama, Hare Rama, Rama, Rama, Hare, Hare.

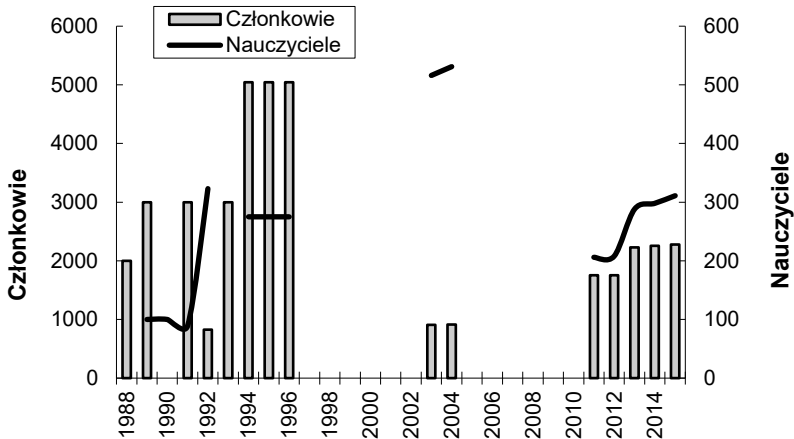
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny w Polsce jest częścią International Society for Krishna Consciousness (ISKCON), założonego w 1966 roku w Nowym Jorku. Wyznanie posiada ściśle hierarchiczną strukturę. W skład struktury szeregu światowego wchodzi kolejno: Kolegium Governing Body Commission (GBC), czyli Naczelne Ciało Kierujące, złożone ze starszych stażem wyznawców Kryszny z całego świata, pełniących funkcje Sekretarzy Strefowych; stałe komisje GBC; ministerstwa oraz organizacje afiliowane przy ISKCONie. Po raz pierwszy Towarzystwo zarejestrowano w Polsce w 1988 r. na mocy prawa o sto-

warzyszeniach jako „Towarzystwo Świadomości Kryszny – Bhakti Yoga w PRL”. Zmiana nazwy jak i charakteru prawnego nastąpiła w 1991 r. i spowodowana była przyznaniem Towarzystwu statusu związku wyznaniowego.

W chwili obecnej istnieją w Polsce trzy świątynie: w Mysiadle k/Warszawy (jest to również siedziba władz wyznania), Wrocławiu i w Czarnowie k/Jeleniej Góry, w którym jest ekologiczna farma oraz pięć ośrodków: w Białymstoku, Krakowie, Lesznie, Poznaniu i Wałbrzychu. ISKCON prowadzi Akademię Wisnuizmu, wydaje w Polsce czasopismo *Kurier Nama Hatha* (500 egz.). Towarzystwo wspiera dzieci chore na raka (żywnościowe paczki świąteczne) oraz osoby bezdomne i studentów, wydając im gorące posiłki wegetariańskie.

Członkiem MTŚK może zostać osoba, która po co najmniej rocznym okresie praktyki przyjętych reguł i otrzymaniu rekomendacji od duchownych zwierzchników otrzymała inicjację I stopnia (diakoniat) oraz ma ukończone 18 lat i pełną zdolność do czynności prawnych. Po dalszym okresie praktyki i zdaniu odpowiednich egzaminów osoba taka może otrzymać drugą inicjację uprawniającą do wypełniania posługi kapłańskiej.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Międzynarodowego Towarzystwa Świadomości Kryszny zadeklarowało 285 osób.

Związek Ajapa Yoga

5.1.02

6.07

Adres:	85-435 Bydgoszcz, ul. Muszłowa 27	Tel. 504-234-047
E-mail:	ajapayoga@ajapayoga.pl	www.ajapayoga.org
Data powstania na terenie Polski: 1980	Data rejestracji: 1986	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 17	Data wpisu: 07.04.1990	

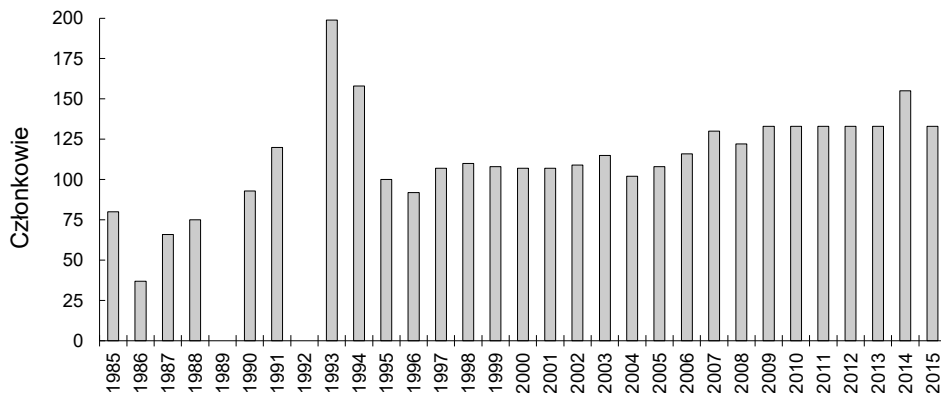
Województwa	Członkowie	Świątynie
Ogółem	2000	107
	2005	108
	2010	133
	2012	133
	2013	133
	2014	155
		1

Wyznanie sięgające do hinduistycznej tradycji śabdabrahman (dźwięk jest absolutem). Celem jest dążenie do samopoznania, a drogą do niego jest pięcioraka ścieżka polegająca na: uznaniu guru i uczestniczeniu w oddawaniu mu czci, przebywaniu w jego towarzystwie, przestrzeganiu reguł określających pożywienie i tryb życia, praktyce mantr, czyli dźwięków i rozważaniu prawd ducha.

Praktyka mantr polega na powtarzaniu formuły nadawanej przez mistrza duchowego w trakcie inicjacji i ma charakter indywidualny. Nowi członkowie przyjmowani są w drodze inicjacji udzielanej przez Zwierzchnika Związku Sri Guru Prasad Swami.

Główny ośrodek związku znajduje się w Jamshedpur w Indiach. W Polsce są dwa ośrodki: główny w Bydgoszczy oraz w Szczecinie.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Związku Ajapa Yoga mieści się w przedziale od 1 do 99.

Ruch Świadomości Babadži Herakhandi Samadź

5.1.03

6.09

Adres: 57-250 Żłoty Stok, Mąkolno 129

Data rejestracji: 1990

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 37

Data wpisu: 22.01.1990

Celem Ruchu jest służenie Bogu i ludzkości poprzez szerzenie „Odwiecznej Religii” wg. nauk przekazywanych przez Baba Ji. Członkowie Ruchu praktykują ścieżkę Prawdy, Prostoty i Miłości oraz Jogę Pracy wg motta Baba Ji – „Praca jest modlitwą”. Ćwiczą koncentrowanie umysłu na istnieniu Boga oraz praktykują inne drogi rozwoju oparte na zasadach Jogi, medytacji i psychoterapii wywodzącej się z nurtu psychologii humanistycznej. Istotną rolę odgrywa praktyka pogłębionego oddychania.

Radha Govind Society of Poland

5.1.04

6.10

Adres:	32-002 Węgrzce Wielkie, Brzegi 118	Tel. 12-637-68-61	
E-mail:	info@ssdm.org	www.kripalu.pl	
Data powstania na terenie Polski:	1984	Data rejestracji:	1990
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	57	Data wpisu:	21.02.1991

Województwa	Członkowie	Świątynie
Ogółem 2000	14	1
2005	11	1
2010	14	1
2012	11	1
2013	13	1
2014	12	1

Międzynarodowa organizacja mająca za cel wcielanie w życie zasad wolności sumienia i powszechnego braterstwa, szanowanie życia na każdym poziomie, wychowanie w duchu wzajemnego poszanowania i pogłębienie świadomości religijnej.

Dla członków Stowarzyszenia najwyższą osobowością Boga jest Radha-Krishna. Istnieją oni w 2-ch postaciach i równocześnie zespoleni w jedność, są wyłącznie Miłością i Łaską. Jedną z metod osiągnięcia duchowego raju – wg wyznawców – jest droga

świadomości duchowej miłości objawiona przez Krishnę przy pomocy takich pism jak Wedy i Bhagawatam. Dzięki praktyce *świadomości duchowej miłości* dusza może otrzymać Miłość Kriszny, która jest najgłębszą siłą Boga, jedynie dzięki niej dusza staje się szczęśliwa – błogosławiona.

Działalność grupy została zapoczątkowana w Polsce po wizycie Swamiego H.D. Prakashanand Saraswati w roku 1984. Stowarzyszenie wydaje ulotki informacyjne i plakaty.

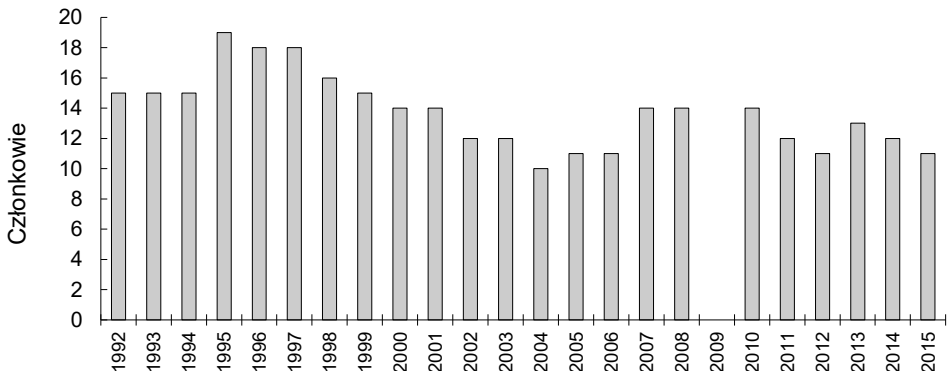
Od 2006 r. oficjalna siedziba stowarzyszenia (Ashram) znajduje się w Brzegach pod Krakowem.

Członkowie Stowarzyszenia powinni prowadzić indywidualną medytację rano i wieczorem, a także dwa razy w tygodniu wspólną medytację połączoną z wysłuchaniem wykładu (video) Mistrza.

Inicjacja jest wewnętrzna i nie jest związana z żadnym obrzędem.

Do 2008 r. wyznanie działało pod nazwą Stowarzyszenie Świadomości Duchowej Miłości.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP) w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Stowarzyszenia Świadomości Duchowej Miłości mieści się w przedziale od 1 do 99.

Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii” Science of Identity Foundation „Chaitanya Mission”

5.1.05

6.18

Adres:	20-002 Lublin, ul. Krakowskie Przedmieście 19/34	Tel. 512-109-288
E-mail:	gaurangalila@post.pl	www.mantra.pl
Data powstania na terenie Polski: 1989	Data rejestracji: 1990	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 49	Data wpisu: 29.11.1990	

Województwa	Członkowie	Duchowni	Miejsca kultu	
Ogółem	2000	1297	101	10
	2005	1396	113	9
	2010	1516	113	10
	2012	1580	113	9
	2013	1516	113	10
	2014	1506	113	10
dolnośląskie	53	7	1	
kujawsko-pomorskie	75	4	1	
lubelskie	316	25	1	
małopolskie	220	16	1	
mazowieckie	307	9	1	
w tym Warszawa	307	9	1	
pomorskie	130	9	1	
śląskie	202	13	1	
wielkopolskie	88	5	1	
zachodniopomorskie	115	25	2	

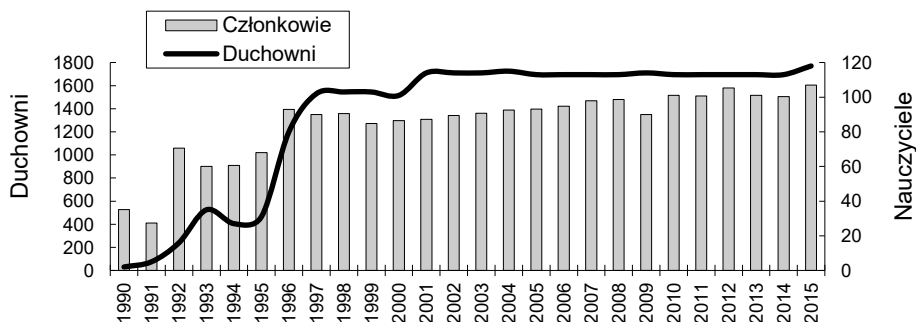
Instytut wywodzi się z krysznaickiej tradycji hinduizmu. Jego działalność została zapoczątkowana przez Chrisa Butlera w roku 1977. Był on uczniem Bhaktivedanty Swamiego Prabhupady, założyciela Międzynarodowego Towarzystwa Świadomości Kryszny i po jego śmierci założył odrębną organizację.

Celem Instytutu jest nauczanie i wprowadzanie w czyn filozofii i praktyki Bakti Jogi – miłosnej służby dla Osoby Boga, mającej za podstawę propagowanie wiedzy o duchowej tożsamości, transcendentnej pozycji istot żyjących oraz ich funkcji jako części Boga. Wspólnota zajmuje się propagowaniem wśród wyznawców

wysokiej moralności, ducha braterstwa i miłości bliźniego oraz podejmuje działania w zakresie ochrony życia i środowiska naturalnego.

Członkowie wyznania w życiu codziennym stosują medytację z mantrą oraz zalecają wegetarianizm, nie stosowanie używek, czy hazardu i przestrzeganie wstrzeźliwości seksualnej. Medytacja zbiorowa jest prowadzona w ośrodkach 2 razy w tygodniu, a z okazji świąt religijnych organizowane są ogólnopolskie zjazdy wyznawców. Członkowie świętują narodziny Pana Kryszny i Pana Czaitanii, a także wielkich sług i wielbicieli, takich jak Jagad Guru i mistrzowie duchowi minionych epok.

Na terenie Polski działa 10 ośrodków medytacyjnych oraz 5 punktów nauczania religii dla dzieci. Misja pomaga bezdomnym i najbardziej potrzebującym przygotowując darmowe posiłki, a także uczestniczy w ogólnopolskich akcjach charytatywnych oraz aktywnie współpracuje z różnymi organizacjami charytatywnymi (także poza krajem). Wydaje: książki i broszury religijne, wykłady audio i video oraz płyty z muzyką medytacyjną.

Światowy Uniwersytet Duchowy „Brahma Kumaris” w Polsce

Brahma Kumaris World Spiritual University

5.1.06

6.19

Adres:	00-375 Warszawa, ul. Smolna 11 lok.8A	Tel. 508-184-108
E-mail:	warsaw@pl.brahmakumaris.org	www.brahmakumaris.pl
Data powstania na terenie Polski: 1982	Data rejestracji: 1985	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 22	Data wpisu: 15.01.1990	

Województwa	Członkowie	Nauczyciele	Ośrodki
Ogółem 1999	181	17	4
2005	123	9	3
2010	131	9	4
2013	83	10	6
2014	76	10	6
lubelskie	3	1	-
łódzkie	10	1	1
mazowieckie	33	6	2
pomorskie	17	1	1
śląskie	5	1	1
wielkopolskie	1	-	-
zachodniopomorskie	2	-	-

Ruch założony w roku 1937 przez Lekh Raj w Pakistanie, który głosił, że stał się medium indyjskiego bóstwa Siwa, które przeniknęło jego ciało i zaczęło przez niego tworzyć nowy świat. Gromadzące się wokół niego zwolenniczki czciły go jako „Stwórcę nowego świata i ojca” (Brahma Baba), a siebie nazwały „córkami Brahmy” (Brahma Kumaris). Centrum ruchu znajduje się od 1952 r. w Mont Abu w Indiach. Światowy Uniwersytet Brahma Kumaris uznaje, że wszyscy ludzie mają wrodzone dobro. Uczy metod medytacji,

pomaga każdemu człowiekowi zrozumieć jego wewnętrzną siłę i wartości. Obecnie na Uniwersytecie studiuje około 450.000 studentów w ponad 3.500 ośrodkach w 70 krajach. Nauka w tej uczelni jest bezpłatna i nie ma żadnych ograniczeń wiekowych. Głównym zadaniem Uniwersytetu jest kształcenie osobowości człowieka. Studenci uczestniczą w procesie głębokiej zmiany swojego charakteru oraz osobistego rozwoju opartego na humanistycznych, moralnych i duchowych wartościach. Praca Uniwersytetu jest finansowana dzięki dobrowolnemu wkładowi jego nauczycieli i studentów.

Wyznanie prowadzi kursy: pozytywnego myślenia, medytacji, filozofii oraz programy otwarte, warsztaty, pogadanki, wydaje ulotki i materiały informacyjne.

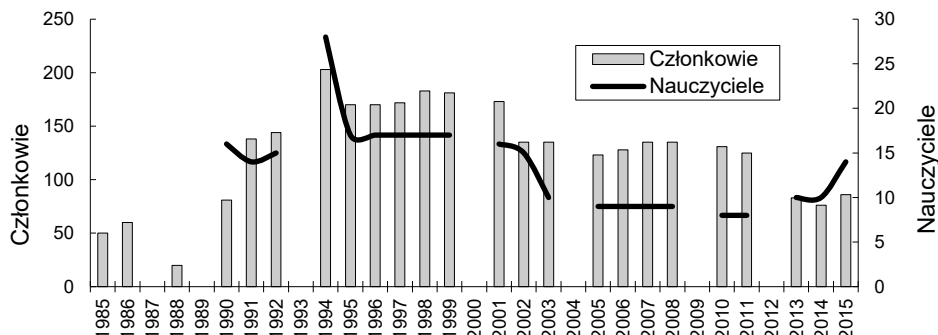
Decydującą rolę w ruchu odgrywają kobiety. One pełnią funkcje przywódcze. Zgodnie z opinią założyciela, kobiety posiadają szczególne predyspozycje wychowawcze w sferze duchowej, mężczyźni zaś bardziej nadają się do prac organizacyjnych i fizycznych.

Członkowie wyznania dużą wagę przywiązują do medytacji, która powinna odbywać się kilka razy w ciągu dnia. Członkiem Uniwersytetu może zostać każda pełnoletnia osoba posiadająca pełną zdolność prawną, która ukończyła podstawowy kurs Radża Jogi, regularnie studiuje i uczestniczy w zajęciach przez minimum 12 miesięcy, a w swoim życiu kieruje się celami i przekonaniami Uniwersytetu.

W Polsce istnieją ośrodki: w Warszawie, Piasecznie, Łodzi, Gdańsku i Katowicach.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Światowego Uniwersytetu Duchowego „Brahma Kumaris” w Polsce mieści się w przedziale od 1 do 99.

Związek Hatha Jogi „Brama Jogi”

5.1.07

9.29

Adres:	91-025 Łódź, ul. Turowszowska 1/59	Tel. 42-257-42-51
E-mail:	tadeusz@hatha-yoga.pl	
Data powstania na terenie Polski:	1994	Data rejestracji: 1998
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	149	Data wpisu: 07.12.1998

Związek posiada charakter organizacji, która ma ułatwić praktykę i popularyzację wyznania. Został założony przez osoby praktykujące hatha jogę według szkoły mistrza B.K.S. Iyengara, żyjącego i nauczającego w Pune blisko Bombaju. Celem Związku jest wspólne praktykowanie Hatha-Jogi i propagowanie stylu życia oraz wartości religijno-filozoficznych głoszonych przez Jogę.

Za źródło wiary uznawane są księgi: Joga–Sutry (Patañdzali), Hatha–Joga–Pradipika (Svatmarna), Drzewo Jogi, Światło Jogi, Pranajama (B.K.S. Iyengar) oraz Bhagawat – Gita.

Rolę modlitwy pełni praktyka (indywidualna lub zbiorowa), asan (ćwiczenia fizyczne), pranajamy (ćwiczenia oddechowe) i medytacja. Związek wydaje ulotki i plakaty informacyjne.

Członkowie przyjmowani są na podstawie wpisania na listę członków związku po złożeniu pisemnej deklaracji u nauczyciela. Obecnie Związek liczy 100 członków i 1 nauczyciela skupionych w ośrodku w Łodzi.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Związku Hatha Jogi „Brama Jogi” mieści się w przedziale od 1 do 99.

Związek Wyznaniowy Hindu Bhavan w RP

5.1.08

9.46

Adres:	05-552 Lesznowola, Kolonia Warszawska, ul. Przezorna 12	Tel. 505-172-860
		Data rejestracji: 2008
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	167	Data wpisu: 12.08.2008

Związek liczył w 2010 r. 320 członków. Działał na terenie woj. mazowieckiego.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Związku Wyznaniowego Hindu Bhavan w RP zadeklarowało 200 osób.

**POGAŃSTWO (RODZIMOWIERSTWO)
I NEOPOGAŃSTWO**

Grupa 6

6.1

Rodzima Wiara**6.1.01****7.21**

Adres:	54-432 Wrocław, ul. Strzegomska 198 m.20	Tel. 71-798-18-88
E-mail:	administrator@rodzimawiara.org.pl	www.rodzimawiara.org.pl
Data rejestracji: 1996		
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 108		Data wpisu: 01.04.1996

Oddziały	Członkowie	Starsi	Miejsca kultu
Ogółem 2005	242	10	35
2011	180	7	27
2015	172	5	10
Wielkopolska	55	1	1
Małopolska	9	1	2
Śląsk	37	1	2
Pomorze	55	1	4
Mazowsze	55	1	1

Zrzeszenie związane z nurtem neopogańskim posiada pięć oddziałów: wielkopolski, pomorski, śląski, mazowiecki i małopolski. Jego celem jest pielęgnowanie i rozwijanie prapolskich obyczajów i obrzędów oraz inicjowanie obchodów rodzimych świąt.

Podstawowe zasady wiary, oparte na przekazach o wierze praocjów, ujęte zostały w „Wyznaniu Wiary Lechitów” przyjętym na pierwszym wiecu Zrzeszenia.

Główne święta obchodzone przez członków wyznania to: Gody – początek nowego

roku słonecznego, Jace Święto – powitanie wiosny, Noc Kupały – noc po najdłuższym dniu w roku oraz Święto Zbiorów – powitanie jesieni.

Do zwyczajów członków Zrzeszenia należy Powitanie Stońca – dawcy życia oraz sławienie go: sława mocy, sława bogom, sławienie Matki Ziemi.

Zrzeszenie wydaje: broszury informacyjne i książki.

Rodzima Wiara jest współzałożycielem Europejskiego Kongresu Etnicznych Religii w Wilnie (ECER) 1998 r. i od tego czasu uczestniczy w dorocznych zjazdach. Współzakładała Rodzimowierczy Wiec Słowian w Kijowie w 2003 r.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. przynależność do Rodzimej Wiary zadeklarowało 300 osób.

Polski Kościół Słowiański**6.1.02****7.17**

04-534 Warszawa, ul. Potockich 99a	
Data powstania na terenie Polski: 1994	Data rejestracji: 1995
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 98	Data wpisu: 01.07.1995

Kościół powstał na skutek fascynacji kulturą i mitologią dawnych Słowian.

Jako źródło wiary uznają: naturę, tradycję dawnych Słowian oraz poglądy współczesnych.

Zasady wiary to 5 dogmatów:

1. Istnieje jeden Bóg – stwórca wszechrzeczy, obecny w każdym swoim dziele ożywionym i nieożywionym.
2. Dając początek naturze i życiu, stwórca wykazał swoje dla nich umiłowanie.
3. Natura jako dana od stwórcy, zachowuje ciągłość istnienia – nieożywione i ożywione przestaczą się w siebie nawzajem, a ożywione ma duszę nieśmiertelną.
4. Po dokonaniu dzieła stworzenia, Bóg pozostawił naturze swobodę ewolucji i przeobrażania.
5. Jedynym znakiem danym od stwórcy jest jego umiłowanie swojego dzieła. Chcąc być blisko niego miłuj naturę ożywioną i nieożywioną.

Za główne święto uznają Święto Kupały, a także pierwszy dzień wiosny i jesieni.

176 Wyznania religijne: POGAŃSTWO I NEOPOGAŃSTWO

Jedyny nakaz moralny to nakaz miłości i czynienia dobra wobec każdej formy natury (ożywionej i nieożywionej).

Kościół wydawał broszury informacyjne.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Polskiego Kościoła Słowiańskiego mieści się w przedziale od 1 do 99.

Rodzimy Kościół Polski

6.1.03

7.20

Adres: 00-987 Warszawa, ul. Targowa 73

www.rkp.org.pl

Data rejestracji: 1995

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 95

Data wpisu: 24.03.1995

Kościół nawiązuje do wierzeń przedchrześcijańskich typu henoteistycznego (oddawanie czci jednemu bóstwu z liczniejszego panteonu, jak by było ono w danej chwili najwyższe i absolutne). Członkowie wierzą, że o losie świata decyduje Siła Kosmiczna zwana Bogiem oraz liczne istoty duchowe mu podległe. Swego Boga nazywają „Świętowit”. Uważają, że do ich Kościoła może przystąpić każdy, nie wypierając się swojej dotychczasowej wiary. Kościół prowadzi działalność misyjną na terenie całej Polski. Liczebność członków jest zmienna i w 2011 r. szacowana była na ok. 500, liczba osób duchownych – 6.

Kościół posiadał trzy świątynie: mazowiecką, świętokrzyską oraz kaszubską (w organizacji). Świątynie powoływane są z mianowania przez Radę związku. Do miana Świątyni mają prawo aspirować oddziały lokalne, po minimum trzech latach swego istnienia. Brane są też pod uwagę dotychczasowe dokonania oddziału. Kościół posiada także lokalne środowisko rodzimowiercze – w Łodzi. Jest to lokalna niesformalizowana grupa luźno współpracująca z Rodzimym Kościołem Polskim.

Rodzimy Kościół Polski prowadzi w jednej placówce naukę religii słowiańskiej, wydaje broszury i ulotki informacyjne.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Rodzimego Kościoła Polskiego mieści się w przedziale od 100 do 199.

Zachodniosłowiański Związek Wyznaniowy „Słowiańska Wiara”

6.1.04

9.51

Adres:	45-365 Opole ul. Dmowskiego 4/6	
E-mail:	wojnar@autograf.pl	www.slowianskawiara.pl
Data rejestracji: 2009		
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 172		Data wpisu: 09.10.2009

Województwa	Członkowie	Duchowni	Świątynie	Jednostki organizacyjne
Ogółem 2010	296	35	43	24
2011	296	35	43	24
2013	313	28	79	13
2014	544	30	42	5
dolnośląskie	80	8	12	1
mazowieckie	200	8	4	1
w tym Warszawa	80	8	-	1
opolskie	24	4	4	1
śląskie	200	4	2	1
wielkopolskie	40	6	20	1

Związek wyznaniowy, nawiązujący do etnicznych, przedchrześcijańskich wierzeń Słowian. Związek posiada 5 oddziałów w Polsce: w Opolu, Warszawie, Poznaniu, Katowicach, i Wrocławiu. Organizuje święta ogólnopolskie i lokalne, a także konferencje, wyścieszki, pokazy, spotkania z artystami, pisarzami, historykami i archeologami. Związek wydaje okolicznościowe ulotki informacyjne, kalendarze i materiały reklamowe a także publikacje książkowe.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Zachodniosłowiańskiego Związku Wyznaniowego „Słowiańska Wiara” mieści się w przedziale od 1 do 99.

Wyznawcy Słońca

6.1.05

9.55

Adres:	58-580 Szklarska Poręba, ul. Mała 1b/6	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 176	Data wpisu: 14.10.2013	

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

INNE RELIGIE

NIE ZWIĄZANE Z ŻADNĄ Z WIELKICH RELIGII ŚWIATOWYCH

Grupa 7

7.1

Obok związków wyznaniowych związanych z jedną z wielkich religii światowych istnieją w Polsce grupy, które nawiązują do innych tradycji religijnych lub łączące elementy wielu różnych tradycji. Powoduje to konieczność wyodrębnienia osobnej kategorii klasyfikacyjnej dla tego rodzaju ugrupowań.

Karaimski Związek Religijny w RP

7.1.01

7.26

Adres:	01-482 Warszawa, ul. Newtona 9	Tel. 22-666-88-22
E-mail:	s.pilecki@wp.pl	www.karaimi.org
Data powstania na terenie Polski: XIV w.	Data rejestracji: 1936	

Województwa	Wyznawcy	Dżymaty
Ogółem 2000	160	3
2005	115	3
2010	115	3
2012	115	3
2013	171	3
2014	171	3
dolnośląskie	46	1
mazowieckie	98	1
w tym Warszawa	50	1
pomorskie	27	1

Karaimizm jako odrębna religia ukształtował się w VIII w. na terenie Iraku, jako istniejący już od kilkuset lat nurt kontestacyjny wobec tradycyjnego judaizmu, z którego odrzucał wszelkie komentarze talmudyczne. Twórcą podstaw religii był Anan z Basry (VII w.), który scalił występujące w judaizmie prądy odrzucające Talmud, włączając zarazem pierwiastki zapożyczone z islamu i chrześcijaństwa. Doktryna przyjmuje pełną prawomocność indywidualnego rozumienia Biblii przez każdego wierzącego i wnioskowania na jej podstawie we wszystkich sytuacjach wymagających bieżących rozstrzygnięć. Za podstawę doktryny przyjmuje się Pięcio-

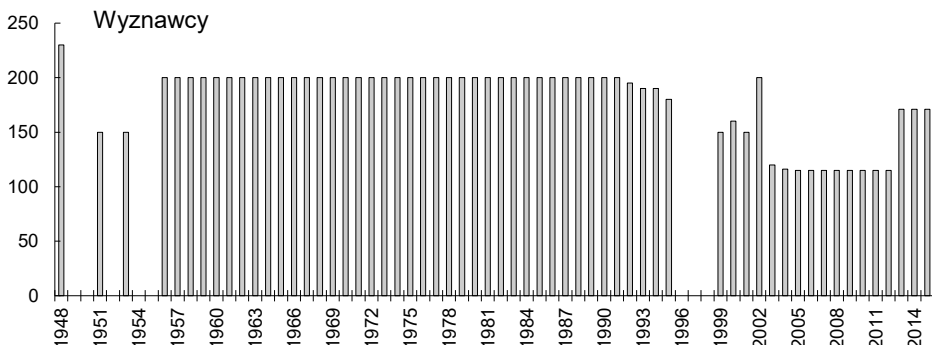
ksiąg Mojżeszowy, a Chrystusa i Mahometa uznaje za proroków.

Duchowni (haham, hazzani) są obieralni. Liturgia karaimska oparta jest głównie na Psalmach Dawidowych i sprawowana w świątyniach zwanych kienesami.

Liczbę Karaimów na świecie szacuje się na ok. 20 tys.: Litwa (400), Krym (900), Izrael (12 tys.). Karaimi polscy są pochodzenia chazarskiego. Na ziemi W. Ks. Litewskiego dotarli w XIII w. (Łuck, Halicz). Następnych sprowadził w 1397 r. ks. Witold (m.in. Troki, Poniewież). We współczesnej Polsce Karaimi znaleźli się głównie po ostatniej wojnie, emigrując ze swoich siedlisk na wschodzie. Obecnie związek podzielony jest na 3 dżymaty (gminy): z siedzibami w Warszawie, Gdańsku i Wrocławiu. Związek prowadzi działalność wydawniczą, wydaje książki, kalendarze oraz kwartalnik *Awazyрыз* (*Nasz Głos*) w nakładzie 500 egz.

Karaimski Związek Religijny w Rzeczypospolitej Polskiej ma uregulowany status prawny ustawą z dnia 21 kwietnia 1936 r. o stosunku Państwa do Karaimskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 30, poz. 241, z późn. zm.).

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Karaimskiego Związku Religijnego w RP mieści się w przedziale od 1 do 99.

Lectorium Rosicrucianum Międzynarodowa Szkoła Złotego Różokrzyża

7.1.02

7.01

Lectorium Rosicrucianum International School of the Golden Rosycross

Adres:	98-300 Wieluń, ul. Wojska Polskiego 99	Tel. 43-843-15-33	
E-mail:	aurora@rozokrzyz.pl	www.rozokrzyz.pl	
Data powstania na terenie Polski:	1975	Data rejestracji:	1986
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	20	Data wpisu:	01.02.1990

Centra	Uczniowie	Członkowie	Centra
Ogółem 2000	207	.	3
2005	290	106	4
2010	298	87	4
2012	305	107	4
2013	287	133	4
2014	265	157	4
Katowice	58	50	1
Koszalin	42	26	1
Warszawa	93	56	1
Wrocław	72	25	1

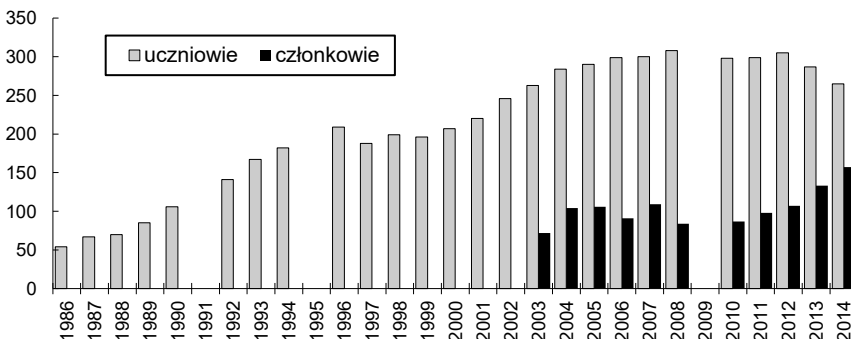
Wspólnota nawiązuje do tradycji ruchu Różokrzyżowców założonego w XVII w. przez Johanna Valentina Andreae. Różokrzyżowcy wyznają gnostycko-ezoteryczne chrześcijaństwo z elementami buddyjskimi. Uznają Chrystusa jako jedyną możliwą drogę do odnowienia i wyzwolenia ludzkości, zalecają kroczenie „ścieżką Chrystusa” w praktyce życia codziennego, jako realizację prawdziwego chrześcijaństwa. Poszukują odpowiedzi na pytanie o sens ludzkiej egzystencji, którym jest odbudowa Boskiego Człowieka.

Siedziba Szkoły w Polsce oraz ośrodek konferencyjny *Aurora* znajduje się w Wieluniu. Światową siedzibą Międzynarodowej Szkoły Złotego Różokrzyża jest Haarlem w Holandii. Centrala ma wpływ na obsadę kierownictwa krajowego, które jest przez nią mianowane. W Polsce istnieją cztery okręgi terytorialne: Centrum Katowice, Centrum Koszalin, Centrum Warszawa i Centrum Wrocław.

Są dwie formy przynależności do Szkoły: uczniostwo (2 Aspekt) - przeżywanie nauki Szkoły Duchowej oraz członkostwo (1 Aspekt) - ci którzy nie czują się gotowi do praktykowania uczniostwa, a pragną pozostawać w kontakcie ze Szkołą.

Nowi członkowie przystępują do Szkoły po odbyciu kursu informacyjnego oraz uczestniczenia w 2 konferencjach. Dla osób zainteresowanych nauką i filozofią Różokrzyża prowadzone są odczyty i spotkania informacyjne.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Lectorium Rosicrucianum Międzynarodowej Szkoły Złotego Różokrzyża mieści się w przedziale od 100 do 199.

Stowarzyszenie Chrześcijańskiej Nauki - Związek Wyznaniowy *Christian Science Society*

7.1.03

7.02

Adres:	00-401 Warszawa, Al. 3 Maja 5 m. 50A	Tel. 22-828-55-01	
Data powstania na terenie Polski:	1926	Data rejestracji:	1958
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	38	Data wpisu:	22.01.1990

Stowarzyszenie jest filią Pierwszego Kościoła Chrystusa Naukowca w Bostonie, U.S.A. założonego przez Mary Baker Eddy (1821-1910), która uważała, że Bóg jest nieskończonym uczuciem, duchem, duszą, zasadą, życiem, prawdą i miłością, a Chrystus był pierwszym chrześcijańskim naukowcem.

Jedynym ich przewodnikiem jest Biblia i podręcznik chrześcijańskiej nauki *Nauka i zdrowie z Kluczem do Pisma św.* napisanego przez założycielkę ruchu. Głoszą, że modlitwa jest środkiem leczenia chorób, zwłaszcza psychicznych. Uznają duchowy chrzest i duchową wieczerzę pańską.

Wyznawcy nie uznają kapłaństwa. Istnieją funkcje Pierwszego i Drugiego Czytającego. Pierwszy Czytający odczytuje wybrane na daną niedzielę wyjątki z podręcznika *Nauka i zdrowie z kluczem do Pisma świętego*, Drugi Czytający odczytuje wybrane na daną niedzielę wyjątki z Pisma świętego. Funkcje te sprawują wybrane osoby „świeckie”. Są one do sprawowania kultu religijnego w ściśle określonym zakresie. W Kościołach Chrześcijańskiej Nauki funkcję pastora pełni bezosobowo Biblia i podręcznik.

Działalność wydawniczą prowadzi Towarzystwo Wydawnicze „The Christian Science Publishing Society” w Bostonie.

Wyznanie zachowuje jedność z Kościołem amerykańskim w zakresie wiary i wykonywania kultu religijnego. W innych sprawach jest autonomiczne. Naczelną władzą Związku jest Walne Zebranie Członków. Stowarzyszenie posiada w Warszawie sale nabożeństw i zebrań, posiada bibliotekę i czytelnię. Nie podaje danych o stanie liczbowym (ostatnie dane o liczbie członków pochodzą z 1996 r. – 35).

Przyjęcie nowych członków odbywa się na wniosek kandydata poparty opinią dwóch osób wprowadzających. Członkiem Stowarzyszenia może zostać każda osoba fizyczna, która spełnia odpowiednie warunki: 1) ma ukończone 18 lat, 2) studiowała przez okres co najmniej roku Biblię i pisma Baker Eddy, ucząc się stosować poznawane prawdy duchowe do rozwiązywania problemów codziennego życia, w tym problemów zdrowotnych, 3) zgadza się z przestrzeganiem statutu Stowarzyszenia, 4) nie należy do żadnego innego związku religijnego, 5) nie używa alkoholu, tytoniu, narkotyków i stara się nie używać różnych leków chemicznych i innych środków, które utrudniają bezpośrednie poleganie na Bogu w życiu – w myślach i działaniu.

Zbór Panmonistyczny

7.1.04

7.06

Data powstania na terenie Polski: 1921, 1961
--

Wyznanie powstało jako Wspólnota Twórczości, działało później pod nazwą *Zboru Miłości „Agape”* (1922-1939), po wojnie pod nazwą *Zboru Unitariańskiego*, a od roku 1961 jako *Zbór Panmonistyczny*. Jest wyznaniem niedogmatycznym i bezobrzędowym. Posiada 1 zbór w Warszawie. Nie posiada kapłanów. Nabożeństwa odbywają się w prywatnych mieszkaniach, w milczeniu, w modlitewnym skupieniu przeplatanych krótkimi wypowiedziami, dziękczynieniem, uwielbieniem czy prośbą. Wyznawca uważa pomoc wszystkim stworzeniom za swoją obowiązek.

Przyjmowanie nowych członków odbywa się przez wprowadzenie i poręczenie 2 członków, złożenie pisemnej deklaracji-prośby kandydata na członka oraz świadectwa duchowego powołania. O przyjęciu decyduje Rada Zborowa.

W 2005 r. liczba członków wynosiła 53 i 13 duchownych.

Zbór nie jest wpisany do Rejestru kościołów i innych związków wyznaniowych prowadzonych przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji.

Kościół Zjednoczeniowy czyli Ruch p.w. Ducha Św. dla Zjednoczenia Chrześcijaństwa Światowego *Unification Church*

7.1.05

7.07

Adres: 03-355 Warszawa, ul. Tamka 34 m. 7

www.smmoon.pl/

Data powstania na terenie Polski: 1974	Data rejestracji: 1990
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 35	Data wpisu: 12.01.1990

Kościół założył Koreańczyk Sun Myung Moon (ur. w 1920 r.), który w 1936 r. otrzymał objawienie od Chrystusa, dotyczące dokończenia dzieła zbawienia. Od 1959 roku nauki Moona rozprzestrzeniając się po świecie nadały mu charakter międzynarodowego kościoła misyjnego, obecnego w 140 krajach i liczącego ok. 3 mln. członków.

Oficjalna doktryna Kościoła głosi, że jego celem jest zbudowanie Królestwa Bożego na ziemi i w świecie duchowym poprzez zjednoczenie wszystkich wyznań chrześcijańskich oraz pomoc w zjednoczeniu innych religii. Kościół dąży do pokonania historycznych urazów i barier między ludźmi, rasami i narodami za pomocą prawdziwej miłości. Bóg jednoczy w sobie elementy męskie i żeńskie. Tak więc zbawienie powinno przyjść poprzez mężczyznę i kobietę, czyli małżeństwo i realizowaną przez nich „idealną rodzinę”. Wybór i połączenie współmałżonków należy do zwierzchnika Kościoła. Główną pracę misyjną, po założeniu rodziny, wykonują osoby (duchowni), które zaliczyły komplet specjalnych szkoleń (seminariów) i mają 4-5 lat stażu. Tak przygotowane pary małżeńskie sprawują funkcje duchownych.

Według danych z 1992 r. Kościół miał w Polsce 6 regionów, w których działało 261 członków. Na czele każdego regionu stoi zwykle specjalnie do tej funkcji powołana para małżeńska. Szczególną wagę w Kościele przywiązuje się do spraw propagandy, finansów i szkolenia, o czym świadczy podział zadań w jego kierownictwie krajowym. Ogólnokrajowymi sprawami Kościoła zarządza Reprezentant Narodowy, kierujący równocześnie Biurem Informacji i Prasy. W kierowaniu Kościołem pomagają mu jego zastępcy: Z-ca RN d/s Administracji i Spraw Ogólnych, Z-ca RN d/s Finansów i Zbiórki Funduszy, Z-ca RN d/s Edukacji i Szkolenia.

Kościół prowadził 2 specjalne wspólnoty duchowe i 28 punktów nauczania religii, w których pracowało łącznie 78 osób. W Sopocie wydawano kwartalnik *Nauka dla Pokoju* finansowany przez I.C.F. (Internationale Cultural Foundation).

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła Zjednoczeniowego mieści się w przedziale od 1 do 99.

Stolica Boża i Barankowa Apostołów w Duchu i w Prawdzie, Alfa-Omega, Początek i Koniec

7.1.06

7.08

Adres: 48-300 Nysa, ul. Wojska Polskiego 43A

Tel. 77-433-42-37

Data powstania na terenie Polski: 1953

Lata	Członkowie	Duchowni
Ogółem 2000	17	17
2005	16	16
2010	15	15
2012	15	15
2013	15	15
2014	15	15

Wyznanie o bliżej nie sprecyzowanych założeniach doktrynalnych. Jest to rodzaj kilkunastuosobowej komuny, opartej o wspólnie prowadzone gospodarstwo rolne. Nie posiada osobowości prawnej i struktur organizacyjnych. Wszyscy wyznawcy nazywają siebie „braćmi” i „siostrami”, a przewodzi im „ojciec”. Siedziba wyznania znajduje się w Nysie, wyznanie działa na terenie woj. opolskiego.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Stolicy Bożej i Barankowej Apostołów w Duchu i w Prawdzie, Alfa-Omega, Początek i Koniec mieści się w przedziale od 1 do 99.

Zachodni Zakon Sufi w Polsce *Sufi Order International*

7.1.07

7.09

<http://zakon-sufi.blogspot.com/p/sufizm.html>

Data powstania na terenie Polski: 1989

Data rejestracji: 1991

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 59

Data wpisu: 07.03.1991

Przedstawicielstwa regionalne	Członkowie	Duchowni	Ośrodki
Ogółem 2002	576	5	5
Toruń	138	1	1
Sopot	85	1	1
Poznań	123	1	1
Kraków	158	1	1
Warszawa	72	1	1

Zachodni Zakon Sufi jest organizacją związaną z ruchem New Age. Jest ruchem świeckim dostępnym dla wszystkich bez względu na rasę czy wyznanie. Posiada pięć przedstawicielstw regionalnych: w Toruniu, Sopocie, Poznaniu, Krakowie i Warszawie.

Członkostwo nie wymaga porzucenia dotychczasowej religii. Założycielem jest Pir Hazrat Inayat Khan (1881-

1927) urodzony w Indiach. Sufizm nie jest religią, ale kierunkiem ezoterycznym opartym na praktyce indywidualnej i grupowej. Czerpie on z nauk wielkich nauczycieli duchowych świata, szuka punktów wspólnych wszystkich religii i dążeń duchowych. Sufizm jest odłamem mistycznym i ezoterycznym islamu.

Źródłem nauk są pisma i księgi święte różnych religii, jak również pisma mistyczno-religijne świętych, mistrzów, guru i proroków. Zakon akceptuje wierzenia i obrzędy wszystkich religii i święta obchodzone w danym kraju. Ponadto członkowie wyznania świętują dni narodzin swoich przywódców oraz dni nowiu i pełni księżyca. Każdy uczeń ma swoją indywidualną praktykę codzienną – „ścieżkę” daną przez przewodnika duchowego. Przyjmowanie członków odbywa się na prośbę zainteresowanych, jednakże jest wymagany roczny okres zapoznawania się ze ścieżką. Najwyższą władzę stanowi Rada Krajowa.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Zachodniego Zakonu Sufi mieści się w przedziale od 1 do 99.

Związek Wyznaniowy „Wierzę w Dobro Człowieka”

7.1.08

7.10

Data powstania na terenie Polski: 1991	Data rejestracji: 1992
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 66	Data wpisu: 24.02.1992

Podstawowym założeniem doktrynalnym Związku jest uznanie człowieka za najwyższą wartość, a jego dobro za najważniejszy cel. Główne zasady wyznania to: humanizm, dobrowolny udział w działalności organizacyjnej Związku, troska o samodoskonalenie i samorealizację członków. Nie nakłada się zobowiązań na członków, chętni uczestniczą w zbiorowych medytacjach, warsztatach lub okazjonalnych uroczystościach i tematycznych spotkaniach. Nowi członkowie przyjmowani są na podstawie zgłoszenia. W 2000 r. liczba członków wynosiła 94 osoby. Od 2002 r. działalność związku jest zawieszona.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Związku Wyznaniowego „Wierzę w Dobro Człowieka” mieści się w przedziale od 1 do 99.

Wiara Baha'i w Polsce *Baha'í Faith*

7.1.09

7.11

Adres:	02-792 Warszawa, ul. Lanciego 13 lok. U6	Tel. 793-916-960
E-mail:	nsa@bahai.org.pl	www.bahai.org.pl
Data powstania na terenie Polski: 1926	Data rejestracji: 1992	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 69	Data wpisu: 17.04.1992	

Lokalne Zgromadzenia Duchowe Bahaitów	Członkowie
Ogółem 1999	344
2010	228
2012	228
2014	323

Założycielem bahaizmu był Mirza Hussayn Ali Nuri, który w roku 1863 oznajmił powstanie nowej religii będącej ukoronowaniem wszystkich dotychczasowych tradycji religijnych. Główne przesłanie bahaizmu – niezależnej monoteistycznej religii – to jedność Boga, ludzkości i religii. Światową siedzibą ruchu jest Haifa. Religia obecna w Polsce od pocz. XX w.

W 2012 r. w Polsce istniało 9 Lokalnych Zgromadzeń Duchowych: w Lublinie, Wrocławiu, Poznaniu, Krakowie, Olsztynie, Białymstoku, Szczecinie, Nowym Sączu i Warszawie, gdzie mieści się także Biuro Narodowe.

Do zobowiązań wyznawców należy m.in.: odmawianie modlitwy obowiązkowej, czytanie Pisma Św. rano i wieczorem, nauczanie wiary, służba na rzecz innych ludzi i wspólnoty bahaickiej, udział we wspólnotowych spotkaniach, przestrzeganie Prawa Bożego i składanie ofiar na fundusz bahaicki.

Wyznanie prowadzi kursy Instytutu Ruhi, zajęcia edukacyjne dla dorosłych, młodzieży i dzieci inspirowane przesłaniem wiary baha'í o rozwoju człowieka jako jednostki, a także nieprzerwanie rozwijającej się cywilizacji. Prowadzi działalność wydawniczą a także charytatywną wspierając chorych i potrzebujących oraz dzieci z domów dziecka w Polsce i na Ukrainie.

Nauka bahaizmu zawarta jest w 12 zasadach:

- 1 całą ludzkość należy traktować jako jedność;
- 2 wszyscy ludzie muszą samodzielnie badać prawdę;
- 3 wszystkie religie oparte są na jednej podstawie;
- 4 religia musi być przyczyną jedności i zgody wśród ludzi;
- 5 religia musi pozostawać w zgodzie z nauką i rozumem;
- 6 mężczyzna i kobieta mają równe prawa;

7 należy odrzucić wszelkie uprzedzenia;

8 należy urzeczywistnić pokój na świecie;

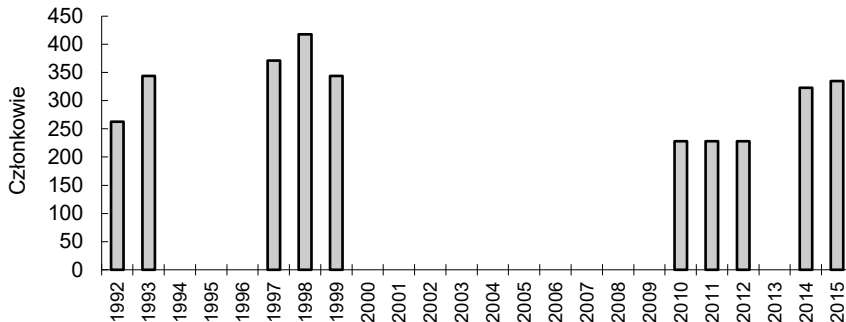
9 obie płcie muszą być poddane najlepszemu kształceniu i wychowaniu duchowemu i moralnemu;

10 kwestie społeczne muszą zostać rozwiązane;

11 trzeba wprowadzić pomocniczy język o zasięgu światowym i jednolite pismo;

12 trzeba ustanowić światowy trybunał rozjemczy.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Wiary Baha'i mieści się w przedziale od 1 do 99.

Związek Wyznaniowy Kwinarystów

7.1.10

7.12

Data rejestracji: 1992

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 73
--

Data wpisu: 20.11.1992

Związek w stadium organizacji; w 1997 r. liczba członków wynosiła 146. Brak danych o doktrynie, strukturze i działalności.

Kościół Miłosiernego Boga

7.1.11

7.16

Data rejestracji: 1994

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 83
--

Data wpisu: 28.03.1994

Brak danych o adresie, doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Kościół Remonstrantów Polskich**7.1.12****7.22**

Data rejestracji: 1995

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 104

Data wpisu: 20.12.1995

Kościół w stadium organizacji, w 1995 r. liczył 100 członków skupiających się w 5 zgromadzeniach: Kraków, Bielsko-Biała, Warszawa, Legnica i Gdańsk. Brak bliższych danych o doktrynie religijnej. W planach przewiduje szeroką działalność w zakresie kształcenia religijnego, opieki nad dziećmi, wspomaganie Polaków poza krajem, szczególnie na obszarach byłego ZSRR.

Kościół Panteistyczny „Pneuma”**7.1.13****7.24****Adres:** 99-400 Łowicz ul. Magazynowa 5

Data rejestracji: 1996

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 117

Data wpisu: 02.09.1996

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Kościoła Panteistycznego „Pneuma” mieści się w przedziale od 1 do 99.

Medytacyjne Stowarzyszenie Najwyższej Mistrzyni Czing Hai w Polsce**7.1.14****6.12****Adres:** 02-376 Warszawa, ul. Dobosza 4/6 m. 11www.quanyin.pl/

Data rejestracji: 1994

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 78

Data wpisu: 10.01.1994

Liczba członków w 2000 r. wynosiła 460, duchownych – 5. Stowarzyszenie dysponuje 6 ośrodkami. Zarząd Stowarzyszenia składa się z przewodniczącego, zastępcy i skarbnika. Stowarzyszenie nie dzieli się na jednostki terytorialne. Organizuje pomoc uchodźcom i osobom ubogim, wydaje zeszyty ze zbiorów wykładów *Klucz do natychmiastowego oświecenia*.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Medytacyjnego Stowarzyszenia Najwyższej Mistrzyni Czing Hai w Polsce mieści się w przedziale od 1 do 99.

Zakon Braci Zjednoczenia Energetycznego

7.1.15

9.12

Adres:	30-147 Kraków, ul. Na Błonie 11/26	Tel. 605-462-372
E-mail:	zakonze@wp.pl	www.zakonze.org
Data powstania na terenie Polski: 1992	Data rejestracji: 1997	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 131	Data wpisu: 12.09.1997	

Na czele Zakonu stoi Wielki Brat Zakonu. Wspólnota w 2014 r. liczyła trzy osoby duchowne (Ciało Trzech) i około 100 osób (braci). Zakon prowadzi działalność tylko na terenie województwa małopolskiego. Nauki w formie zajęć indywidualnych prowadzone są tylko dla członków Bractwa i kandydatów dla członków.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Zakonu Braci Zjednoczenia Energetycznego mieści się w przedziale od 1 do 99.

**Związek Wyznaniowy „Eckankar” w Polsce
„Eckankar” Religion of the Light and Sound of God**

7.1.16

9.16

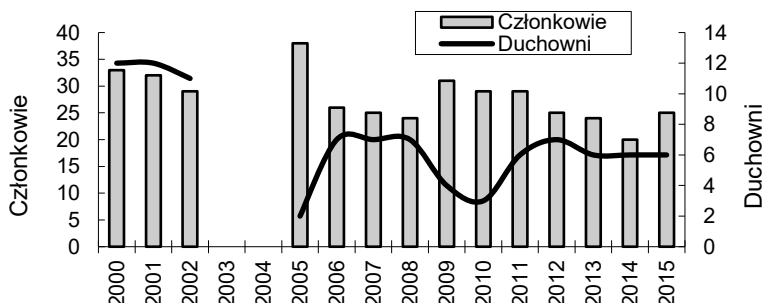
Adres:	02-886 Warszawa, ul. Rybaltów 14/15	
E-mail:	Eckankar.Polska@yahoo.com	www.eckankar.org
Data powstania na terenie Polski: 1977	Data rejestracji: 1997	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 135	Data wpisu: 17.11.1997	

Źródło wiary zawarte jest w świętej księdze Shariat-Ki-Sugmad (Droga Wiecznego). Członkowie związku wierzą, że Duch Święty, przejawiający się jako światło lub dźwięk, jest duchową esencją łączącą każdego z Bogiem. Mahanta – żyjący mistrz służy jako Wskazujący Drogę i jako przewodnik duchowy. Wzrost duchowy dokonuje się poprzez świadome połączenie z Duchem Świętym.

Członkowie Związku praktykują: dobrowolne, indywidualne ćwiczenia duchowe, studiowanie duchowych lekcji oraz dobrowolnie uczestniczą w nabożeństwach i grupowym studiowaniu lekcji – „Satsang”. Nowi członkowie będący osobami pełnoletnimi przyjmowani są po złożeniu pisemnej deklaracji oraz uprzednim okresie uczestniczenia w otwartych spotkaniach. Następuje to zazwyczaj po 2 latach studiowania nauk, obrzędu inicjacji udziela osoba duchowna (wyżej wtajemniczony lub RESA – Regionalny Duchowy Pomocnik ECK).

Związek wydaje kwartalnik (pismo wewnętrzne dla członków) pod nazwą *Mistyczny świat* w nakładzie 25 egz. oraz broszury i ulotki.

Związek w Polsce jest statutowym członkiem międzynarodowej organizacji *ECKANKAR* z siedzibą w Chanhasen w USA.

Zgromadzenie Braci i Sióstr „Politeistów”**7.1.17****9.24**

Adres: 50-224 Wrocław, Pl. Strzelecki 28	
Data powstania na terenie Polski: 1997	Data rejestracji: 1998
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 143	Data wpisu: 10.03.1998

Zgromadzenie nie odwołuje się bezpośrednio do etnicznych wierzeń Słowian, nie jest oparty na innych religiach. System religijny powstały na podstawie intelektualnych objawień założycieli Zgromadzenia.

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

**Warszawski Kościół Międzynarodowy
Warsaw International Church****7.1.18****9.31**

Adres: 02-927 Warszawa, ul. Zawajska 9	
E-mail: pastor@wic.org.pl	www.wic.org.pl
Data powstania na terenie Polski: 1984	Data rejestracji: 2000
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 151	Data wpisu: 31.01.2000

Kościół grupuje chrześcijan z wielu krajów i wielu wyznań, a jego celem jest zapewnienie obcokrajowcom przebywającym w Polsce wspólnego miejsca spotkań i nabożeństw, które odbywają się naprzemiennie według różnych formuł liturgicznych.

W 2007 r. Kościół liczył 70 członków i 9 osób duchownych, posiadał kościół w Warszawie na ul. Miodowej 21.

Kościół Chwały**7.1.19****9.37**

Adres: 00-389 Warszawa, ul. Wilcza 35/41 lok. 26	Tel. 22-828-50-90
E-mail: office@jjp.org.pl	www.jjp.org.pl
Data rejestracji: 2003	
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 157	Data wpisu: 10.10.2003

Kościół powstał w wyniku reorganizacji struktur Centrum Biblijnego „Jezus Jest Panem”. *Chrześcijański Kościół Reformacyjny* jest niezależnym kościołem protestanckim, jego celem jest promowanie wartości judeo-chrześcijańskich zawartych w Piśmie Świętym Starego i Nowego Testamentu. Kościół zabiera głos w kwestii stosunków polsko-żydowskich promując idee szeroko pojętego pojednania Żydów i chrześcijan oraz przeciwdziałania ksenofobii, rasizmowi i antysemityzmowi. Kościół prowadzi program nauczania biblijnego w formie kursów szkoleniowych (szkoły niedzielne). W zakresie pracy duszpasterskiej w Kościele praktykuje się formułę błogosławieństwa udzielanego dzieciom po narodzinach (zamiast chrztu niemowląt), chrzest w wodzie przez zanurzenie osób świadomie wierzących i udzielanie ślubów.

W 2013 r. Kościół zmienił nazwę na Kościół Chwały.

Regularne nabożeństwa odbywają się w każdą niedzielę (w Domu Sztuki w Warszawie). W ciągu tygodnia organizowane są spotkania modlitewne (w Domu Sztuki bądź w mieszkaniach członków Kościoła).

Związek Taoistów Tao Te King**7.1.20****9.39**

Adres:	91-478 Łódź, ul. Pogodna 11	Tel. 504-228-287	
Data powstania na terenie Polski:	1992	Data rejestracji:	2004
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	159	Data wpisu:	14.05.2004

Źródła i zasady wiary oparte są o księgę Tao Te King – wiarę w bezimienne Tao – źródło istnienia wszechrzeczy, przedwieczną energię manifestującą się w świecie przejawionym jako stała zasada ciągłej przemiany Yin i Yang. Praktyka oparta jest o przekaz zawarty w nauczaniu Mistrzów Duchowych. Związek ma na celu propagowanie idei i wartości taoistycznych.

Do obowiązków członków w wymiarze codziennym należy indywidualna praktyka medytacyjna ruchowa i siedząca, natomiast w wymiarze dłuższym – medytacja grupowa. Przyjmowanie nowych członków następuje poprzez udział we wspólnych praktykach z nauczycielem i działaniach na rzecz związku.

W 2014 r. Związek liczył 200 członków i 10 osób duchownych skupionych w dwóch ośrodkach.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Związku Taoistów Tao Te King mieści się w przedziale od 1 do 99.

Związek Wyznaniowy Singh Saba Gurudwara w RP**7.1.21****9.45**

Adres:	02-197 Warszawa ul. Na skraju 56		
		Data rejestracji:	2007
Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych:	166	Data wpisu:	20.12.2007

Pierwszy i jedyny zarejestrowany w Polsce sikhijski związek wyznaniowy.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Związku Wyznaniowego Singh Saba Gurudwara mieści się w przedziale od 1 do 99.

**WYZNANIA
NOWOZAREJESTROWANE ORAZ
NIESKLASYFIKOWANE**

**Grupa 9
9.1**

Polski Kościół Dialogu

9.1.01

9.06

Adres: 01-493 Warszawa, ul. Lencewicza 6/8

Data rejestracji: 1997

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 125

Data wpisu: 05.05.1997

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Kościół „Misja dla Polski”

9.1.02

9.08

Adres: 01-496 Warszawa, ul. F. Kawy 42/8

Data rejestracji: 1997

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 127

Data wpisu: 26.05.1997

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Związek Wyznaniowy Polska Chrześcijańska Służba

9.1.03

9.27

Adres: 04-736 Warszawa, ul. Dziecielińy 5/208E

Data rejestracji: 1998

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 146

Data wpisu: 13.07.1998

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Według danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP), w 2011 r. liczba osób deklarujących przynależność do Związku Wyznaniowego Polska Chrześcijańska Służba mieści się w przedziale od 1 do 99.

Kościół Chrześcijański „Otwarte Drzwi”

9.1.04

9.28

Adres: 01-424 Warszawa, Al. Prymasa Tysiąclecia 74B

Data rejestracji: 1998

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 148

Data wpisu: 15.10.1998

Brak danych o adresie, doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Kościół Miłosierdzia Jezusowego

9.1.05

9.33

Adres: 87-100 Toruń, ul. Szosa Chełmińska 128a m. 1

Data rejestracji: 2001

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 153

Data wpisu: 06.07.2001

Brak danych o doktrynie, liczebności i rozmieszczeniu terytorialnym.

Kościół Dobrej Nadziei

9.1.06

Church of Good Hope

9.56

Adres: 02-758 Warszawa ul. Mangalia 4

E-mail: kuria@kdn.org.pl

www.kdn.org.pl

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 178

Data wpisu: 04.06.2014

„Kościół Dobrej Nadziei tworzą wierzący w Jezusa Chrystusa, jako Syna Bożego i swego Zbawiciela. Nadrzędnym celem działalności Kościoła Dobrej Nadziei jest głoszenie Ewangelii i czynienie ludzi uczniami Chrystusa na podstawie Słowa Bożego.”

Nowi członkowie przyjmowani są poprzez złożenie deklaracji przystąpienia do Kościoła. Jeśli nie byli ochrzczeni, to następuje to przez chrzest święty.

Kościół ma swoją siedzibę w Warszawie. Liczba członków Kościoła w 2015 r. wynosiła 102, 2 osoby duchowne.

„Misja Na Wschód” we Wrocławiu

9.1.07

3.63

E-mail: info.mnaw@gmail.com

www.mnaw.org.pl/

53-404 Wrocław, ul. Stalowowska 24-26

Data powstania na terenie Polski: 1993

Data rejestracji: 1995

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 103

Data wpisu: 21.12.1995

Wspólnota zraszająca ludźmi z różnych wyznań. Członkowie pragną być posłusznymi posłannictwu Jezusa Chrystusa – „Idźcie i głoscie Dobrą Nowinę”.

Wcześniej w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych pod nr 103 istniał Kościół Ewangeliczny „Ichtus” we Wrześni.

Chrześcijański Kościół Głosicieli Dobrej Nowiny

9.1.08

3.81

Nr w rejestrze kościołów i związków wyznaniowych: 96

Data wpisu: 16.05.1995

Kościół prawdopodobnie fikcyjny, nie prowadził działalności religijnej, założony w celu prowadzenia działalności gospodarczej i korzystania z ulg, które przysługują kościołom i związkom wyznaniowym.

Wyznania, które zaprzestały działalności, uległy rozwiązaniu bądź przyłączyły się do innych wspólnot

Związek Badaczy Biblii w RP

3.16

W 1997 r. Związek Badaczy Biblii podjął uchwałę o przyłączeniu się do Stowarzyszenia Badaczy Pisma Świętego.

Urząd Apostolski Jezusa Chrystusa

3.19

Wykreślony z rejestru w 2013 r.

Zbór Ewangeliczny „Syjon” w Dzięgielowie

3.30

W 1999 r. Zbór Ewangeliczny „Syjon” uległ rozwiązaniu i został wykreślony z Rejestru Kościołów i Związków Wyznaniowych MSWiA i wszedł w strukturę Kościoła Wolnych Chrześcijan.

Kościół Ewangeliczny „Misja Łaski”

3.35

Kościół stał się zborem Kościoła Chrześcijan Baptystów.

Kościół Chrześcijan w RP

3.39

W 1998 r. Kościół uległ likwidacji.

Kościół Chrześcijan Pełnej Ewangelii Jezusa Chrystusa

3.45

Kościół uległ rozwiązaniu.

Zbór Ewangeliczny „Nazaret”

3.53

Kościół uległ rozwiązaniu.

Kościół „Maranatha”

3.58

Kościół uległ rozwiązaniu w 2001 r.

Zielonoświątkowy Kościół Przypowieści Salomona

3.60

Kościół uległ rozwiązaniu.

Zbór Chrześcijan we Wschowie

3.61

W 1997 r. nastąpiło rozwiązanie związku.

Zbór Ewangeliczny „Jordan” w Gdyni

3.69

W 2001 r. Zbór Ewangeliczny „Jordan” w Gdyni uległ rozwiązaniu i został wykreślony z Rejestru Kościołów i Związków Wyznaniowych MSWiA i wszedł w struktury Kościoła Pentakostalnego w RP. Po rozwiązaniu powołano nową jednostkę organizacyjną – Zbór Kościoła Pentakostalnego „Jordan” w Gdyni.

Zbór Ewangeliczny „Jeruzalem” w Żywcu

1.3.1.064

3.76

18.01.2015 r Zbór podjął decyzję o rozwiązaniu Zboru.

Kościół Chrześcijański w Rypinie

3.77

Kościół wszedł w skład Kościoła Zielonoświątkowego.

Kościół Boży

3.80

Kościół uległ rozwiązaniu.

Havurah Lelimum Jahadut – Bractwo dla Poznawania Judaizmu

5.03

Związek wyznaniowy został wykreślony z Rejestru Kościołów 11.10.2006 r.

Grupa Wyznaniowa „Śhri Vidya”

6.11

Z dniem 12 stycznia 2005 r. Grupa Wyznaniowa „Śhri Vidya” została wykreślona z Rejestru Kościołów i Związków Wyznaniowych MSWiA.

Nowe Jeruzalem

7.05

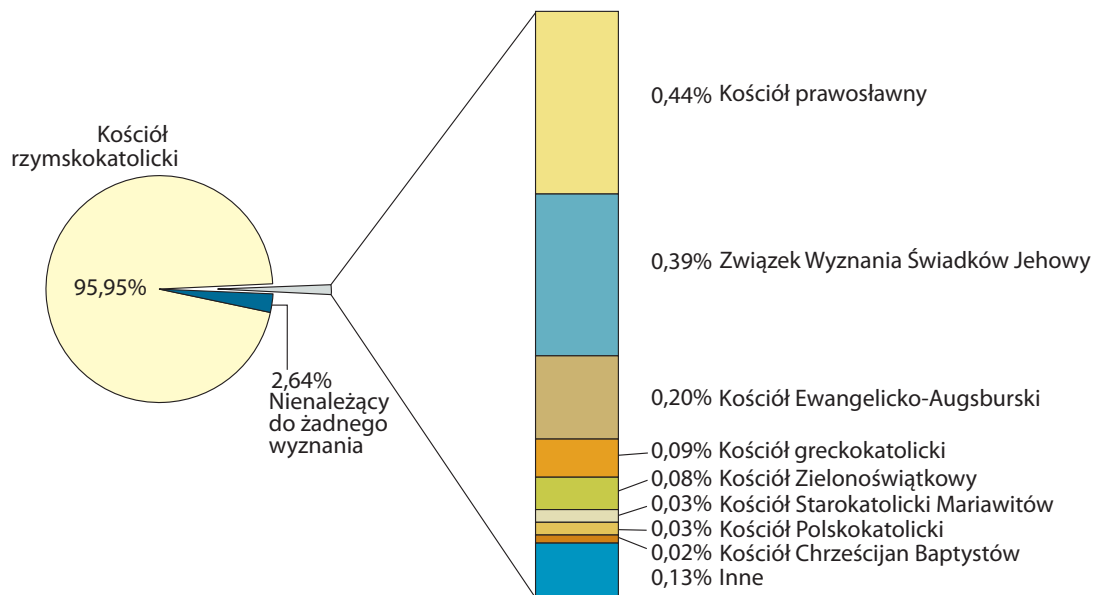
Kościół uległ rozwiązaniu.

Wspólnota Nauk Różokrzyża

7.13

W czerwcu 2003 r. Wspólnota zaprzestała swojej działalności.

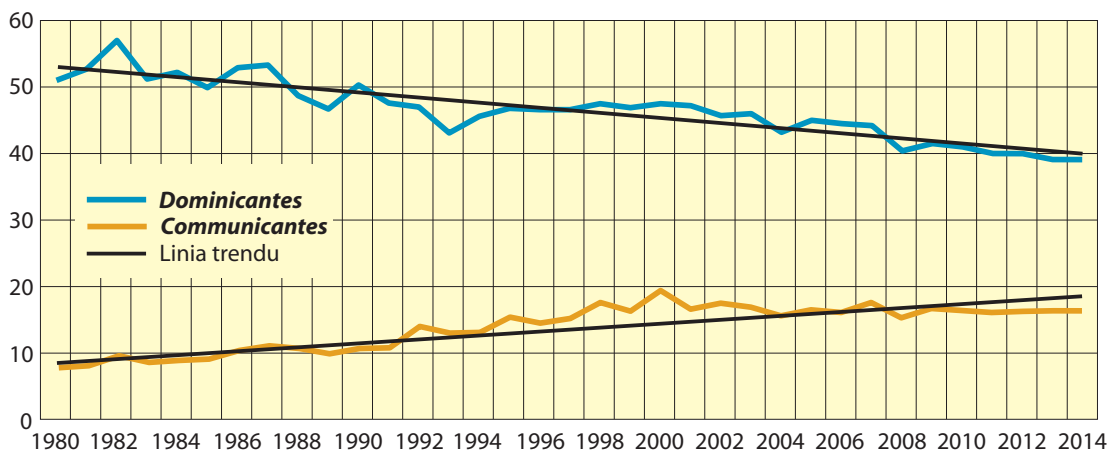
STRUKTURA WYZNANIOWA LUDNOŚCI POLSKI W 2011 R. WEDŁUG SPISU Powszechnego^a

^a Osetek osób udzielających odpowiedzi na pytanie o wyznanie.

Źródło: GUS

WSKAŹNIKI DOMINICANTES I COMMUNICANTES DLA POLSKI W LATACH 1980–2014 (w % ogółu zobowiązanych)

Źródło: ISKK.

**DIECEZJE I METROPOLIE KOŚCIOŁA RZYMSKOKATOLICKIEGO W POLSCE W 2015 R.
(KSIĘŻA DIECEZJALNI I ZAKONNI)**

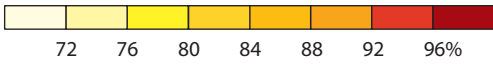
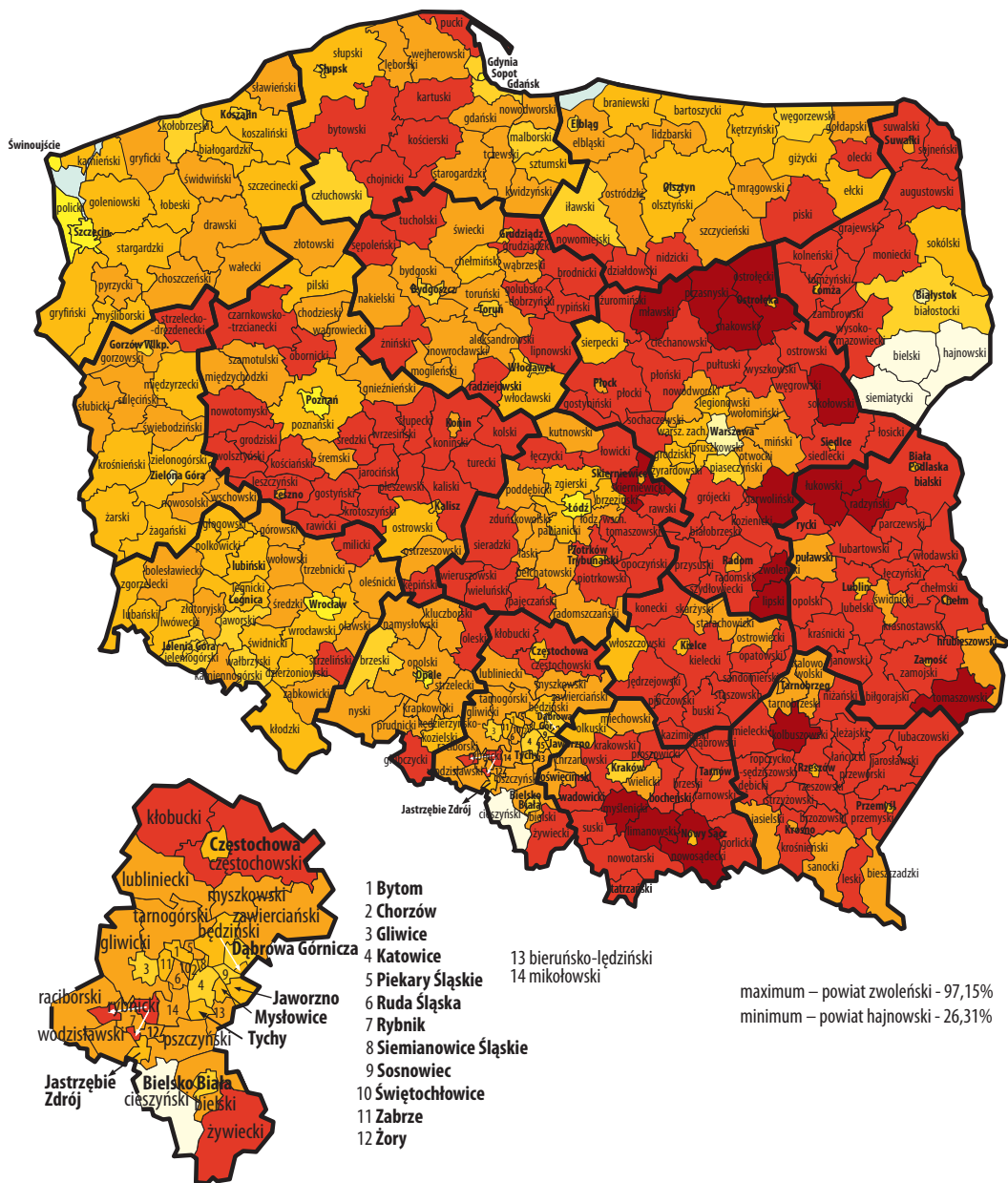
Dane dla diecezji
księża zakonni
księża diecezjalni

- Siedziba metropolii i archidiecezji
- Siedziba diecezji
- Granice diecezji
- Granice metropolii

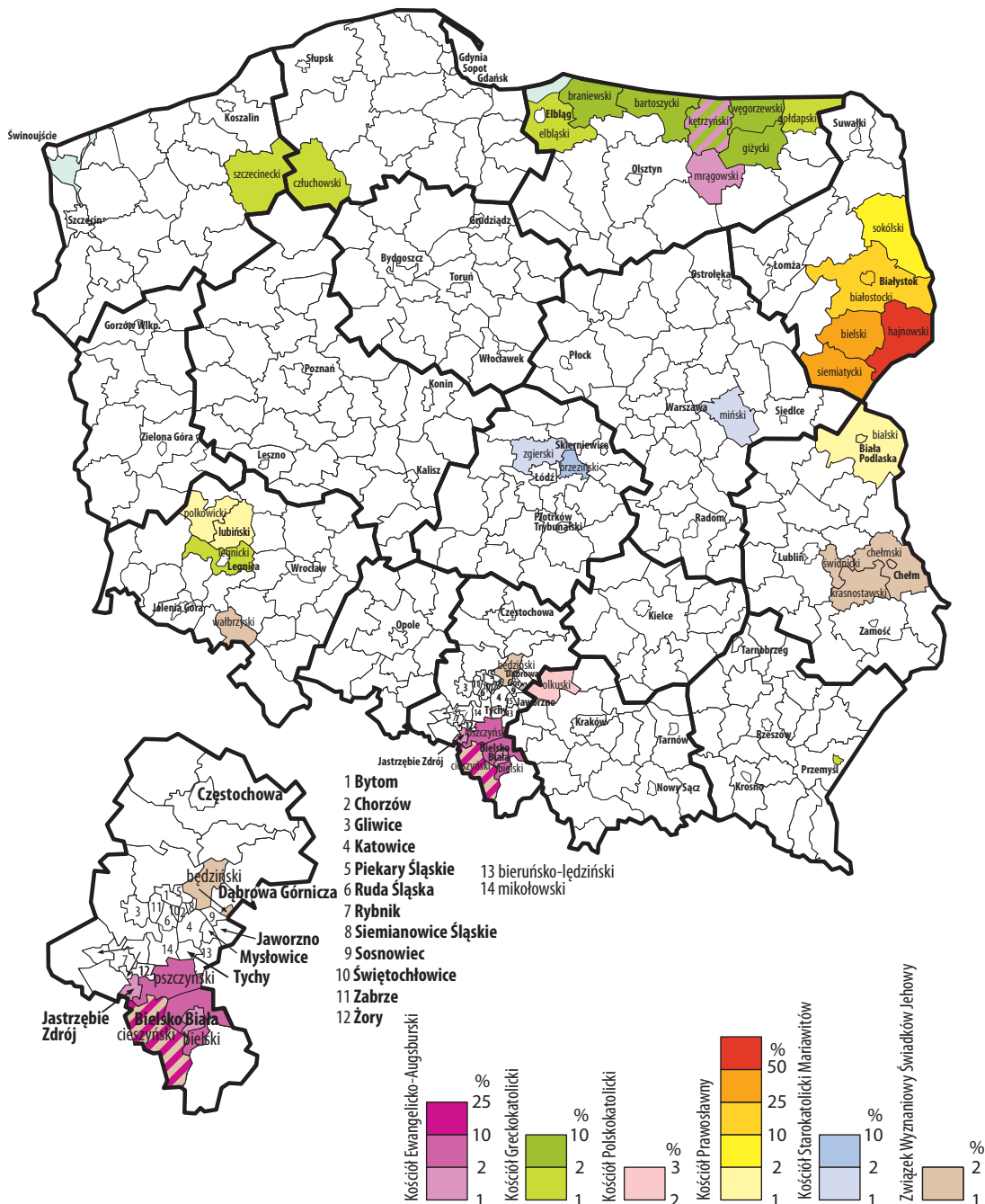
Ordynariat Polowy WP $\frac{11}{49}$

POWIATY WEDŁUG UDZIAŁU LUDNOŚCI DEKLARUJĄCEJ PRZYNALEŻNOŚĆ DO KOŚCIOŁA RZYMSKOKATOLICKIEGO W POLSCE W 2011 R. WEDŁUG NSP 2011

POWIATY WEDŁUG UDZIAŁU LUDNOŚCI DEKLARUJĄCEJ PRZYNALEŻNOŚĆ DO KOŚCIOŁÓW I ZWIĄZKÓW WYZNANIOWYCH INNYCH NIŻ KOŚCIOŁ RZYMSKOKATOLICKI W 2011 R. WEDŁUG NSP 2011. KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE O CO NAJMNIEJ 1% DEKLARACJI W POWIECIE^a

a Zaprezentowano dane o konkretnych deklaracjach wyznaniowych, które w danym powiecie osiągnęły liczbę co najmniej 300.

STRUKTURA KOŚCIOŁA GRECKOKATOLICKIEGO W POLSCE W 2014 R.

- dekanaty greckokatolickie
- parafie greckokatolickie
- · - · - granica Rzeczypospolitej
- granice eparchii Kościoła greckokatolickiego
- - - - - umowne granice dekanatów greckokatolickich

DIECEZJE KOŚCIOŁA POLSKOKATOLICKIEGO W POLSCE W 2014 R.

DIECEZJE KOŚCIOŁA STAROKATOLICKIEGO MARIAWITÓW W POLSCE W 2014 R.

— Granice diecezji

**DIECEZJE POLSKIEGO AUTOKEFALICZNEGO KOŚCIOŁA PRAWOSŁAWNEGO
W POLSCE W 2014 R.**

DIECEZJE KOŚCIOŁA EWANGELICKO-AUGSBURSKIEGO W POLSCE W 2014 R.

PARAFIE KOŚCIOŁA EWANGELICKO-REFORMOWANEGO W POLSCE W 2014 R.

OKRĘGI KOŚCIOŁA EWANGELICKO-METODYSTYCZNEGO W POLSCE W 2015 R.

Dane dla okręgów

W – Wierni
D – Duchowni
Ś – Świątynie
Z – Zbory

● Siedziba okręgu

— Granica okręgów

OKRĘGI KOŚCIOŁA CHRZEŚCIJAN BAPTYSTÓW W POLSCE W 2014 R.

— Granice okręgów

DIECEZJE I OKRĘGI KOŚCIOŁA ADWENTYSTÓW DNIA SIÓDMEGO W POLSCE W 2012 R.

- Siedziba władz diecezji
- Siedziba władz okręgu senioralnego

- Granice okręgów
- Granice diecezji

OKRĘGI KOŚCIOŁA ZIELONOŚWIĄTKOWEGO W POLSCE W 2014 R.

— Granice okręgów

OKRĘGI KOŚCIOŁA NOWOAPOSTOLSKIEGO W POLSCE W 2014 R.

Siedziba okręgu

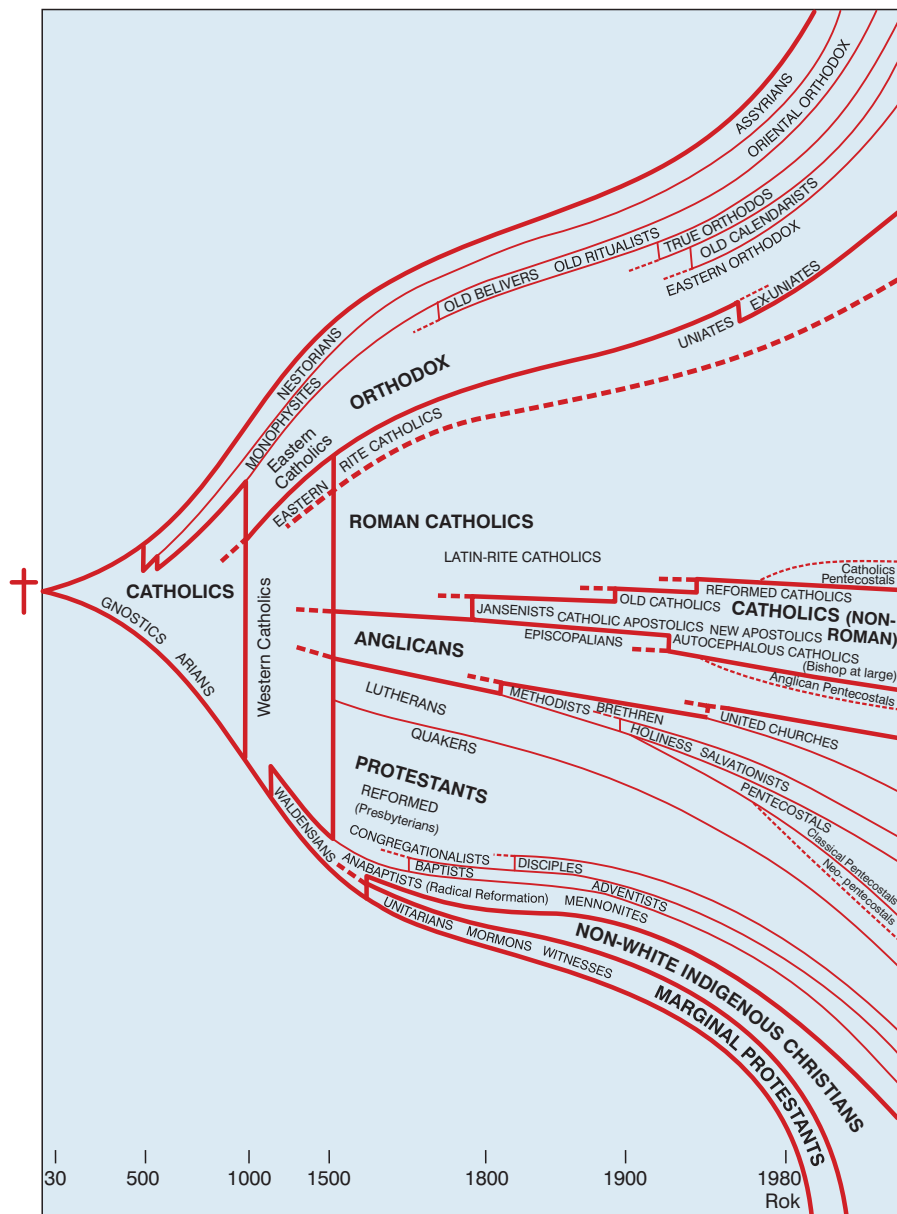

Granice okręgów

ZWIĄZEK GMIN WYZNANIOWYCH ŻYDOWSKICH W POLSCE

Opracowano na podstawie planszy z wykresem **PODZIAŁY W CHRZEŚCIJAŃSTWIE**
 wg Davida B. Barrett'a
WORLD CHRISTIAN ENCYCLOPEDIA
 Oxford University Press 1982, s. 35

Opracowano na podstawie planszy **ROZWOJU RELIGII** wg encyklopedii Memo Larousse **RELIGIE I MITY**
LUDY I JĘZYKI ŚWIATA
Polska Oficyna Wydawnicza BCW
WARSZAWA 1992, s. 352

